

ในหลวงของเรา

เล่ม ๒

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961129543

ในหลวงของเรา

เล่ม ๒

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ในหลวงของเรา เล่ม ๒
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม พ.ศ. ๒๕๔๑
ISBN ๙๗๔-๗๗๗๒-๔๑-๘

คณะกรรมการ

นางฉัตร	หะมะจันทร์
นางสุรีพร	เกียรตินาวิน
นางสาวรัชณี	พงศ์ศักดิ์
นายนิคม	แก้วศิลา
นางสาวอรุณี	ลาสันต์

ออกแบบปก

นายมาโนช	คามณีย์
----------	---------

คำนำ

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ได้รวบรวมบทโทรทัศน์สารคดีเฉลิมพระเกียรติ ชุด “ในหลวงของเรา” โดยจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มชื่อว่า “ในหลวงของเรา เล่มที่ ๒” ต่อจาก “ในหลวงของเรา เล่ม ๑” เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำรงสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ ซึ่งได้นำออกอากาศเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘ ถึง ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ จำนวน ๓๖๗ ตอน สำหรับ “ในหลวงของเรา เล่มที่ ๒” มีเนื้อหารวบรวมโครงการตามพระราชดำริต่างๆ นับพันโครงการ ที่เป็นประโยชน์ต่อพสกนิกรชาวไทยในทุกรัฐภาค

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ หวังว่าหนังสือ “ในหลวงของเรา เล่มที่ ๒” จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑ เรื่องมูลนิธิราชประชานุเคราะห์-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ก่อตั้งมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ และให้อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๐๖ ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้าอนาถาซึ่งครอบครัวต้องประสบวาทภัยภาคได้ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและให้ความช่วยเหลือเป็นส่วนรวมแก่ประชาชนที่ได้รับทุกข์ยากเดือดร้อน ประการอื่นซึ่งคณะกรรมการบริหารพิจารณาเห็นสมควร

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ดำเนินงานมาเป็นปีที่ ๓๒ ให้การช่วยเหลือ

ผู้ประสบสาธารณภัยทั่วประเทศมาแล้ว ประมาณ ๕,๖๐๐,๐๐๐ คน จาก ๑,๒๐๐,๐๐๐ ครอบครัว

สัมภาษณ์ นายขวัญแก้ว วัชโรทัย ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิฯ

“การที่จะนำสิ่งของพระราชทานไปมอบให้กับนักเรียน เช่น ทูตพระราชทานการศึกษาสงเคราะห์ กิติ หรือผ้าห่มพระราชทานนำไปมอบให้กับประชาชนที่อยู่ห่างไกลในต่างจังหวัดที่มีความหนาวมาก แล้ก็ได้รายงานให้ประชาชนได้รับทราบว่าเป็นสิ่งของที่เขาได้โดยเสด็จพระราชกุศลหรือพูดง่าย ๆ ว่า ทำบุญร่วมกับพระเจ้าอยู่หัวนั้นได้มาถึงมือประชาชน”

มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ยังคงดำเนินงานตามพระราชประสงค์ต่อไปอย่างกว้างขวางตามนัย ชื่อมูลนิธิ ซึ่งมีความหมายว่า “พระราชฯ” และ “ประชาชน” อนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒ เรื่องมูลนิธิราชประชานุเคราะห์-๒

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานกำเนิดมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๖ มูลนิธิฯได้ร่วมกับทางราชการและองค์การกุศลต่างๆ ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานร่วมกันของกรมประชาสงเคราะห์ในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย การดำเนินงานของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์นอกจากส่วนกลางในกรุงเทพมหานครแล้ว มูลนิธิฯได้ขยายงานออกไปอย่างกว้างขวางทุกจังหวัดเพื่อให้การช่วยเหลือราษฎรทันทั่วถึง และทั่วถึงโดยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของทุกจังหวัดดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ประจำจังหวัด และประชาสงเคราะห์จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีประชาชนในจังหวัดนั้นๆ ร่วมเป็นอาสาสมัคร

สัมภาษณ์ นายขวัญแก้ว วัชโรทัย ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิฯ

“อาสาสมัครต่างๆที่ได้อุทิศกำลังงาน กำลังใจ กำลังความคิด ในการเตรียมสิ่งของไม่ว่าจะเป็นของสำหรับสาธารณภัยใหญ่ๆ เช่น เมื่อมีไฟไหม้ก็ต้องมีสิ่งของพระราชทาน มีหม้อ มีจาน มีมุ้ง มีเสื้อ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต้องเตรียมที่สำนักงานของมูลนิธิก่อนต้องเตรียมพร้อมที่จะมอบให้กับผู้ที่เขาประสบภัยได้ทันการทันเวลาด้วย”

พระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้น้อมนำจิตใจให้พลกนิกรชาวไทยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจะแผ่ขยายความช่วยเหลือนี้ออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๓ เรื่องโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

บทบรรยาย

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ มีกำเนิดเนื่องมาจากมหาวาตภัยภาคใต้ที่แหลมตะลุมพุก จ.นครศรีธรรมราช เมื่อปลายพุทธศักราช ๒๕๐๕ มีโรงเรียนในหลายจังหวัดถูกพายุพัดพัง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างอาคารเรียนขึ้นใหม่ และพระราชทานชื่อโรงเรียนเหล่านั้นว่า “โรงเรียนราชประชานุเคราะห์” และโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ เป็นผู้ปกครองเด็กที่สูญเสียบิดามารดา หรือไม่สามารถที่จะส่งเสียให้บุตรมีการศึกษาต่อไปได้ พร้อมกับพระราชทานทุนการศึกษาสงเคราะห์ให้แก่เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนต่อไป จนสุดความสามารถของคนที่จะศึกษาได้ ปัจจุบันมีเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์จบการศึกษาระดับต่างๆไปแล้ว ๒๒๘ คน และมีคนหนึ่งที่จบปริญญาเอกจากสหรัฐอเมริกา คือนางอารมณ ฉนวนจิตร

สัมภาษณ์ นางอารมณ ฉนวนจิตร

อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง “มหาวาตภัยภาคใต้ในครั้งนั้น สร้างความเสียหายให้กับประชาชนชาวภาคใต้เป็นอย่างมากหลายครอบครัวที่สูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินซึ่งรวมทั้งครอบครัวของดิฉันด้วย แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงไฝ่พระราชหฤทัยกับนักเรียนทุนพระราชทานของพระองค์ท่านทุกคน ทำให้ดิฉันมีกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน”

ปัจจุบันมีนักเรียนที่ได้รับพระราชทานทุนการศึกษา และกำลังศึกษาอยู่ ๒๓๔ คน มีโรงเรียนราชประชานุเคราะห์เกิดขึ้น รวม ๓๐ โรงเรียนปกครองดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นคนดี ตั้งใจเล่าเรียน เมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ สมกับที่ได้รับพระราชทานพระมหากรุณา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๔ เรื่องทุนโพลิโอสองเคราะห์ ๑

บทบรรยาย

ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๙๕-๒๔๙๖ ได้มีโรคโพลิโอสหรือโรคไขสันหลังอักเสบ ระบาดอย่างหนักในประเทศไทย คนที่เป็นโรคนี้อาจจะทำให้ประสาทของอวัยวะบางส่วนเสื่อม ใช้การไม่ได้และในระยะต่อไปก็จะกลายเป็นความพิการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์ที่จะให้มีการป้องกันและรักษาผู้ป่วยเป็นโรคนี้อย่างจริงจัง และให้ได้ผลดีที่สุด จึงพระราชทานพระราชทรัพย์เป็นทุนประเดิมตั้ง “ทุนโพลิโอสองเคราะห์” ขึ้นเพื่อดำเนินงานส่วนนี้

สัมภาษณ์ นพ.ธำรงค์รัตน์ แก้วกาญจน์

“เงินทุนโพลิโอสองเคราะห์นี้ ก็นำมาใช้จ่ายสนับสนุนส่งเสริมในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่มีเคราะห์กรรมจากโรคโพลิโอสมาโรตีสันนี้ะครับ การใช้เครื่องมือที่ค่อนข้างจะใช้กันมากในขณะนั้นในระยะที่ใช้กำลังสูง หายใจไม่ออก ก็มีพวกปอดเหล็ก ที่เรียกกันว่า “ไอออนสลังค์” คือช่วยให้หายใจได้ดีขึ้น จนปัจจุบันก็ไม่ได้ใช้กันแล้วแต่ว่าในระยะนั้นก็ช่วยชีวิตเอาไว้เยอะแยะเลยครับ”

ปัจจุบันทางการแพทย์รักษาโรคโพลิโอสได้ผลดีจนทำให้การป่วยในระยะเฉียบพลันในประเทศไทยได้ลดลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ก็ยังมีกรณีฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ที่ต้องพิการจากโรคนี้ได้กว้างขวาง และได้ผลดียิ่งขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๕ เรื่องทุนโปลิโอสองเคราะห์ ๒

บทบรรยาย

“ทุนโปลิโอสองเคราะห์” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๕ นั้น เป็นรากฐานที่สำคัญในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพเรื่อยมา

ปัจจุบันสามารถป้องกันโรคนี้ได้ตั้งแต่ในทารกแรกเกิด โดยปฏิบัติตามคำแนะนำและอยู่ในการดูแลของแพทย์ และจากสถิติทำให้ทราบว่า มีผู้ป่วยเป็นโรคโปลิโอสน้อยที่สุด จะเหลืออยู่ก็คือพวกที่พิการจากโรคนี้มาแล้ว

สัมภาษณ์ นอ.พ.ชวลิตป์ คุณาไทย

“เด็กพิการที่เป็นปัญหาจากโรคโปลิโอสี่ส่วนใหญ่แล้ว ก็มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน หรือเป็นครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชนบท การรักษามักจะเป็นในแง่ของการผ่าตัดเพื่อที่จะฟื้นฟูให้แขนขาส่วนที่พิการอันนั้นสามารถที่จะกลับมาทำหน้าที่ได้ดีที่สุด”

ในปัจจุบันผู้ป่วยที่พิการจากโรคนี้สามารถช่วยเหลือตัวเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติ โดยใช้กายอุปกรณ์ เช่น เครื่องประคองแขน เครื่องประคองขา ซึ่งทุนโปลิโอสองเคราะห์นี้ยังคงให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยมาโดยตลอด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๖ เรื่องสถาบันราชประชาสมาสัย ๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชทรัพย์จำนวนหนึ่งสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง “สถาบันราชประชาสมาสัย” ขึ้นในบริเวณโรงพยาบาลพระประแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และมีผู้มีจิตศรัทธาจำนวนมาก ร่วมบริจาคสมทบทุนโดยเสด็จพระราชกุศล ซึ่งได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดสถาบันฯ ในพุทธศักราช ๒๕๐๓ เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับโรคเรื้อน ทำศัลยกรรมตกแต่ง สรีระบำบัด และรังสีบำบัด ตลอดจนเพื่อใช้อบรมเจ้าหน้าที่ให้มีเพียงพอที่จะปฏิบัติงานควบคุมโรคเรื้อนทั่วประเทศ

สัมภาษณ์ นพ.ชัยวุฒิ บัณฑิตย์
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระประแดง

“หน้าที่ของโรงพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วยโรคเรื้อนนี้เป็นหน้าที่ช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเรื้อนซึ่งมีความพิการ เพราะฉะนั้นหน้าที่หลักของโรงพยาบาลของเราก็คือให้การสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนแก้ไขคอมพลิเคชั่นของผู้ป่วยโรคเรื้อนแล้วก็เป็นจุดสุดท้ายของผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ต้องมารับการรักษาที่แห่งนี้”

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุข ได้ขยายงานควบคุมโรคเรื้อนออกไปอย่างกว้างขวาง มีสถานรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อนที่จัดเป็นศูนย์ใหญ่ ๑๒ ศูนย์ และมีนิคมต่างๆ ที่จัดไว้เป็นที่พักอาศัยของผู้ป่วยโรคเรื้อนอีก ๑๒ แห่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗ เรื่องสถาบันราชประชาสมาสัย ๒

บทบรรยาย

สถาบันราชประชาสมาสัยมีความหมายว่า พระมหากษัตริย์และประชาชน อาศัยซึ่งกันและกัน สถาบันนี้ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือการควบคุมและการบำบัดโรคเรื้อนให้เกิดผลดี ก่อนที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะพระราชทานความช่วยเหลือ มีสถิติคนเป็นโรคเรื้อนถึง ๕๐ คน ต่อประชากรหนึ่งหมื่นคน แต่ปัจจุบันมีผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อนอยู่ในระยะปลอดภัยเหลือแค่จุดเก้าต่อประชากรหนึ่งหมื่นคนเท่านั้น

สัมภาษณ์ผู้ป่วยที่กำลังรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลพระประแดง “เมื่อก่อนผมอยู่มาได้รับความทุกข์ทรมานมาก ก่อนที่จะเข้าโรงพยาบาล แต่เดี๋ยวนี้ผมเข้ามารักษาทำให้ความพิการดีขึ้น ผมว่าผมจะออกไปข้างนอกเป็นคนที่มีคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง”

เมื่อผู้ป่วยโรคเรื้อนมีจำนวนน้อยลง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงพระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมในเรื่องให้ช่วยเหลือฟื้นฟูการทำงานของอวัยวะที่พิการในร่างกายของผู้ป่วยที่ปลอดภัยแล้ว เพื่อให้เกิดสมรรถภาพแข็งแรงสามารถอยู่ต่อไปได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘ เรื่องโรงเรียนราชประชาสมาสัย”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชหฤทัยห่วงใยการศึกษาเล่าเรียนของเด็กๆที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อน ซึ่งทางโรงพยาบาลได้แยกเด็กจากพ่อแม่เลี้ยงไว้ต่างหาก ตั้งแต่แรกเกิดเพื่อมิให้ติดเชื้อจากพ่อแม่ จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างโรงเรียนราชประชาสมาสัยขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๖ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อนมาเลี้ยงดูและให้การศึกษาเล่าเรียน โดยพระราชทานค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด ปัจจุบันมีเด็กนักเรียนที่ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาเรียนสำเร็จและสามารถประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้กว่า ๒๕๐ คน

สัมภาษณ์นายขวัญแก้ว วัชรโรทัย

รองเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบว่าอนาคตของเด็กเหล่านี้จะทำอย่างไร สมัยนั้นยังไม่มีกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ก็ทรงให้มูลนิธิราชประชาสมาสัยสร้างโรงเรียนสำหรับเด็กพวกนี้รับมาเข้าอยู่ตั้งแต่ชั้นอนุบาล แล้วก็ขึ้นประถมศึกษา เมื่อจบชั้นประถมศึกษาก็มีชั้นมัธยมศึกษาต่อจนถึงมัธยมปีที่ ๖”

ทุกวันนี้โรงเรียนราชประชาสมาสัยเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในด้านการเรียนการสอนแห่งหนึ่ง ผู้ปกครองทั่วไปนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาโดยไม่มี ความรังเกียจบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อน ซึ่งมีเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๐ คน และบางคนยังไม่รู้เลยว่าโรงเรียนแห่งนี้เคยเป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ช่วยเหลือบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙ เรื่องโรงพยาบาลทหารผ่านศึก

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยอนาคต ตำรวจและทหารที่ต้องได้รับบาดเจ็บจนพิการทุพพลภาพ เนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศชาติ จึงได้โปรดให้ตั้งศูนย์ฝึกอาชีพทหารพิการขึ้นที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๑ ต่อมาเมื่อได้มีการสร้างโรงพยาบาลทหารผ่านศึกขึ้น และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๓ จึงได้ย้ายศูนย์ฝึกอาชีพมารวมอยู่ในโรงพยาบาลแห่งนี้ซึ่งใช้เป็นสถานที่รองรับทหารผ่านศึกพิการทุพพลภาพที่ผ่านการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของเหล่าทัพมาแล้ว โดยมีโครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งคือ โครงการฟื้นฟูบำบัดสำหรับทหารพิการที่ปลดประจำการแล้ว

สัมภาษณ์ นพ.เชิดชัย ดันประเสริฐ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทหารผ่านศึก

“จุดประสงค์ของเราก็เพื่อให้ทหารพิการที่อยู่กับเราในโรงพยาบาลนี้ได้รับการบำบัดในด้านของจิตใจนะครับ เพราะว่าทหารที่พิการมาอยู่ในโรงพยาบาลนี้จะต้องอยู่ไปนาน ซึ่งบางคนอาจจะตลอดชีวิต เพราะฉะนั้นไม่มีอะไรทำก็เกิดความเบื่อหน่าย ฉะนั้นในด้านของจิตใจ เราจึงได้หาสิ่งต่างๆ เพื่อให้เขาเพลิดเพลินและลืมความทุกข์ยากนั้น โดยการนำอาชีพบางอย่างเข้ามาเพื่อให้ฝึกทำ”

โครงการฟื้นฟูบำบัดนี้ได้ทำให้จิตใจของทหารผู้พิการทุพพลภาพเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ถูกทอดทิ้ง และไม่ต้องเป็นภาระแก่สังคมอีกต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐ เรื่องโครงการฟื้นฟูบำบัด

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชหฤทัยที่ทรงห่วงใย ตำรวจ ทหารที่ต้องพิการทุพพลภาพเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ จึงมีพระราชปรารภถึงความจำเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของพวกเขาเหล่านั้นว่าควรมีหน่วยงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพ ตลอดจนฝึกอาชีพให้ เพื่อตำรวจและทหารที่พิการทุพพลภาพจะได้เกิดความรู้สึกว่า ความพิการที่เกิดขึ้นกับตนเองมิได้ทำให้ตนเป็นคนไร้ประโยชน์

โครงการฟื้นฟูบำบัดทหารที่พิการทุพพลภาพในโรงพยาบาลทหารผ่านศึกมีหลักในการดำเนินงานอยู่

ประการหนึ่งคือ “งานอาชีพบำบัด” เพื่อมิให้ทหารพิการทุพพลภาพ ต้องใช้ชีวิตอยู่ไปวันๆ โดยเปล่าประโยชน์ จึงให้ความช่วยเหลือโดยจัดหางานให้ทำตามความถนัด และมีครูผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้อย่างใกล้ชิด

สัมภาษณ์ ร้อยโท สุทน อ่ำชา

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระเมตตามากที่ทรงเป็นห่วงเป็นใยพวกทหารผ่านศึก เพราะกลัวว่าพวกนี้หลังจากได้รับการบาดเจ็บมาแล้วไม่รู้จะทำอะไร บางคนก็ทำให้จิตประสาทหลอน เมื่อได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากในหลวง อาจารย์เขาก็ได้เชิญพวกลูกศิษย์เข้ามาทำให้พวกกระผมนี้รู้สึกตัวตัวเองมีคุณค่ามากกว่าเก่าเยอะครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๑ เรื่องโรงเรียนร่มเกล้า

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมตำรวจทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศตามชายแดนและท้องถิ่นทุรกันดารอย่างสม่ำเสมอ มีพระราชประสงค์ที่จะให้ตำรวจและทหารเหล่านั้นได้ใกล้ชิดผูกพันกับราษฎรในพื้นที่นั้น ๆ จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ทหารเป็นผู้ก่อสร้างโรงเรียน ขึ้นหลายโรงเรียนในพื้นที่ที่ทหารต้องไปประจำการอยู่ พระองค์ทรงช่วยจัดหาวัสดุก่อสร้าง สนับสนุนให้บางส่วนและได้พระราชทานนามว่า “โรงเรียนร่มเกล้า”

สัมภาษณ์พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

อดีตผู้บังคับการกรมผสมที่ ๒๓

ควบคุมกำลังทางยุทธวิธีกองทัพบภาคที่ ๒

“พระองค์ท่านได้เห็นความจำเป็นของการทำงานของ การศึกษาของการแก้ปัญหาในท้องถิ่น กระผม ก็ตั้งใจมาก ผมก็คิดหาทางแก้ปัญหาหลายหนทาง ด้วยกัน และพระองค์ท่านได้ส่งเสริม โดยพระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์อย่างนี้ผมก็รู้สึกดีใจมาก จึงได้ประชุมนายทหารในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่นแรงงาน ต่างๆ ซึ่งสร้างโดยประหยัดและให้ทุกคนได้ทำงาน ถวายในลักษณะที่ประหยัดที่สุด ซึ่งก็สิ้นเงินไปไม่ มากนัก เราก็ได้โรงเรียนมาหลังหนึ่งครับ สามารถเรียน ได้ถึงชั้นประถม ๔ ในขณะนั้น”

การสร้างโรงเรียนร่มเกล้า ตามพระราชประสงค์ นี้เป็นการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดารที่ ห่างไกลความเจริญให้มีโอกาสได้รับการศึกษาและยัง ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างราษฎรและตำรวจทหารใน พื้นที่อีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๒ เรื่องโรงเรียนร่มเกล้าประถม

บทบรรยาย

นับจากพุทธศักราช ๒๕๑๖ จนถึงปัจจุบันโรงเรียน ร่มเกล้าได้กำเนิดขึ้นแล้ว ๘ แห่งทั่วประเทศซึ่งเป็น ไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ที่จะช่วยบรรเทาการขาดแคลนสถานศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดารที่ห่างไกล ประการหนึ่ง กับให้ราษฎร ตำรวจทหารที่อยู่ประจำ ในพื้นที่ได้มีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกประการหนึ่ง

สัมภาษณ์ครูวินิต ภาวะศรี

ครูคนแรกแห่งโรงเรียนร่มเกล้า

อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

“โรงเรียนร่มเกล้าก่อกำเนิดจากพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการ พัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี ขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ เพื่อ ช่วยเหลือราษฎรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต่อมาทรง เห็นว่าบุตรหลานของราษฎรไม่มีที่ศึกษาเล่าเรียน จึงโปรดให้สร้างโรงเรียนนี้ขึ้น และพระราชทานนามว่า โรงเรียนร่มเกล้าเพื่อให้นักศึกษาแก่เด็กได้เติบโตเป็น เยาวชนที่ดีของชาติต่อไป”

การดำเนินงานของโรงเรียนร่มเกล้า ได้ขยาย ขอบข่ายออกไปอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับการศึกษา ซึ่งเดิมมีเพียงชั้นประถมศึกษา ปัจจุบัน นี้ได้ขยายระดับการศึกษาขึ้นไปถึงชั้นมัธยมศึกษาแล้ว หลายแห่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๓ เรื่องโรงเรียนร่มเกล้ามัธยม

บทบรรยาย

โรงเรียนร่มเกล้า ที่บ้านคลองทราย ตำบลหนองตะเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา เมื่อเด็กได้เรียนจบแล้วจะไม่มีที่เรียนต่อ ประกอบด้วยระยะทางยังอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กรมสามัญศึกษาจัดตั้งโรงเรียนร่มเกล้าระดับมัธยมศึกษาขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงเมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๑ โดยความช่วยเหลือจากกองทัพภาคที่ ๑

สัมภาษณ์ นายพงษ์พันธ์ อ่าวงษ์
เจ้าหน้าที่สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชongกล้าบน

“เมื่อกระผมจบจากชั้นประถมศึกษาแล้วก็ยังไม่มีโอกาสได้เรียนต่อในชั้นมัธยม ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านทรงโปรดเกล้าให้สร้างโรงเรียนมัธยมขึ้น ชื่อว่าโรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร พวกผมจึงได้มีโอกาสเรียนจนจบ ขณะนี้ผมได้เข้าทำงานที่สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชongกล้าบน กำลังรอบรรจุตำแหน่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ป่า กระผมรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านเป็นอย่างยิ่งครับ”

โรงเรียนร่มเกล้าในท้องถิ่นชนบทห่างไกลแห่งนี้ผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีค่าออกสู่สังคม เพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพผสมดังพระราชปณิธาน

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๔ เรื่องโครงการพระดาบส-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริว่า ขณะนี้ยังมีบุคคลอีกจำนวนมากที่มีความตั้งใจจริงมีศรัทธาชวนชวนหาความรู้เป็นวิชาชีพใส่ตน แต่ประสบปัญหาไม่มีความรู้พื้นฐานและไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาวิชาชีพพระดับต่างๆ ได้ หากมีช่องทางช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นให้มีความรู้วิชาชีพที่เขาปรารถนาย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศไทยได้

โครงการพระดาบสจึงได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อ พุทธศักราช ๒๕๑๘ นำวิธีการประสิทธิ์ประสาทวิชาของพระดาบสแบบโบราณมาประยุกต์ใช้โดยจัดเป็นรูปการศึกษานอกระบบ และโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้

พลตำรวจตรี สุชาติ เมือกสกนธ์ ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ

สัมภาษณ์ พลตำรวจตรีสุชาติ เมือกสกนธ์

“เราก็ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ตามที่ได้รับกระแสพระราชดำรินั้น ก็ได้มีการเปิดการฝึกอบรมหลักสูตรที่สำคัญ ๒ หลักสูตรด้วยกันคือ หลักสูตรช่างเครื่องยนต์ หลักสูตรช่างไฟฟ้าวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งหลักสูตรทั้ง ๒ นี้ จนกระทั่งบัดนี้ก็มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมไปแล้วไม่น้อยกว่า ๔๐๐ ราย และทุกคนก็มีวิชาชีพเป็นหลักเป็นแหล่งมีฐานะขึ้นมาได้”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงส่งเสริมการสอนวิชาชีพ และขยายโอกาสทางการศึกษา แก่ผู้ด้อยโอกาสให้สามารถได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศไทยได้อย่างแท้จริง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕ เรื่องโครงการพระดาบส-๒

บทบรรยาย

โครงการพระดาบส เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์ให้ส่งเสริมการสอนวิชาชีพแก่ผู้ด้อยโอกาสทั่วไป ได้เข้าศึกษาโดยไม่จำกัดเพศ อายุ และความรู้ ครูที่มาทำการสอนนั้นก็เป็นครูที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความศรัทธา มีความเสียสละมาสอนให้เป็นวิทยาทานโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

ผู้ที่ศึกษาจบหลักสูตรพื้นฐานแล้ว สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้หรือหากมีความสามารถที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปได้ โครงการพระดาบสก็จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้ เช่น นายอดิศักดิ์ เข็มทอง

จบหลักสูตรแผนกอิเล็กทรอนิกส์ และศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี ที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศน์

สัมภาษณ์นายอดิศักดิ์ เข็มทอง

“โครงการพระดาบสก็เป็นโครงการหนึ่ง ที่พระองค์ท่านทรงดำริขึ้นมา เมื่อผมได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาที่โครงการพระดาบสนี้ ทำให้ผมมีความรู้สึกในชีวิตผมได้เปลี่ยนไป ในด้านของการศึกษาพระองค์ท่านก็ยังส่งเสริมให้เรียนต่อระดับปริญญาตรี จนสำเร็จการศึกษาทุกวันนี้ผมทำงานมีตำแหน่งที่ดี การงานที่ดี”

มิใช่เพียงอดิศักดิ์ เข็มทอง เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ยังมีอีกหลายคนที่ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาจากในหลวงของเราเช่นกัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖ เรื่องศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

หินซ้อน-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนขึ้น ณ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๒ เพื่อให้ดำเนินงานพัฒนาการเกษตรกรรมที่สมบูรณ์แบบ ทั้งด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ พื้นฟูสภาพป่า การพัฒนาวางแผนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่หรือที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง สามารถเข้ามาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและนำไปปฏิบัติตามได้ เพื่อพัฒนาอาชีพและปรับปรุงพื้นที่ทำกินของตนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

สัมภาษณ์ นายสุเมธ วัฒนธรรม หัวหน้าศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

“ปัจจุบันเราได้พัฒนาพื้นที่ที่เกือบจะเป็นทะเลทรายแห่งนี้ให้สามารถพลิกฟื้นคืนชีวิตเพื่อพัฒนาทำการเกษตรได้เป็นอย่างดี เราได้ทำการขยายผลเทคโนโลยีเหล่านี้ออกไปสู่หมู่บ้านใกล้เคียง โดยได้คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างประมาณ ๓๕ ราย เป็นตัวแทนของศูนย์กระจายอยู่ในพื้นที่เพื่อทำการกระจายวิชาความรู้ ซึ่งได้รับจากศูนย์ศึกษาให้เกษตรกรต่อเกษตรกรด้วยกัน ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยกัน”

ปัจจุบันพื้นที่ที่เกือบจะใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ในอดีต ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ เกิดประโยชน์แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗ เรื่องศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขา

หินซ้อน-๒

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทาน พระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่อำเภอ จังหวัด กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรมปศุสัตว์ ร่วมกันพัฒนาพื้นที่ใน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนให้เป็นศูนย์ศึกษา ตัวอย่างของการพัฒนาด้านการเกษตรที่สมบูรณ์แบบ มีราษฎรสนใจเข้าร่วมฝึกอบรมด้านวิชาการเกษตร แล้วนำเอาความรู้ที่กลับไปใช้พัฒนาอาชีพของตน มีเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆ ของศูนย์ฯ คอยติดตามดูแล ให้คำแนะนำโดยตลอดเป็นผลให้เกษตรกรเหล่านั้น ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

สัมภาษณ์ นายสมพล สะอาดวงศ์
ผู้ที่ได้เข้ารับการอบรมวิชาการเกษตร
(ทาบกิ่ง,ติดตา)แล้วนำมาประกอบ
เป็นอาชีพทำขาย ปัจจุบันมีรายได้
๓ แสนบาทต่อปี

“เมื่อก่อนทำไร่มันสำปะหลัง มันก็ไม่มีอะไร
ทำไปก็เหมือนดินพอกหางหมู มีแต่จนลงจนลง เมื่อมา
ได้โครงการพระราชดำริของในหลวง ผมก็เข้าไปศึกษา
เรื่องทาบกิ่ง ขยายกิ่งพันธุ์พวกไม้ผลขาย ตอนนั้นผม
ก็มีรายได้ดีพอสมควร ภายในปี ๒ ปี ๓ โกลั้ๆ จะ ๔ ปีแล้ว
ช่วงนี้ฐานะก็ดีขึ้นรายได้ปีๆ ก็ได้ตั้งแสน ๒ แสนบาท”

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากแนวทางการพัฒนา
ตนเองของนายสมพล สะอาดวงศ์ กลายเป็นตัวอย่าง
ที่ดีเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมแก่เกษตรกรด้วยกัน และ
กลายเป็นแนวทางที่เกษตรกรอื่นๆ ยึดถือปฏิบัติตาม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘ เรื่องศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขา

หินซ้อน-๓

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน แนว
ทางการพัฒนางานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
ให้เน้นหนักในเรื่องการพัฒนาบริเวณของศูนย์ก่อนแล้ว
ให้นำวิธีการที่ได้ผล ถูกต้อง ประหยัดและเกิดประโยชน์
สูงสุดออกไปพัฒนาพื้นที่ของราษฎรบริเวณรอบนอกศูนย์
โดยการให้ความช่วยเหลือต่างๆ เช่น จัดหาแหล่งน้ำ
ส่งเสริมการเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบันการทำกรเกษตร
แบบผสมผสาน เป็นการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ
มากเพราะในแปลงเกษตรกรรมจะมีทั้งพืชผักไม้ผลยืนต้น
ที่เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตหมุนเวียนไปได้
ตลอดปี

สัมภาษณ์ นายทองหนัก สุภะตะ

ผู้เปลี่ยนการทำไร่มันสำปะหลัง มาเป็นไร
กระท้อนและเกษตรแบบผสมผสานที่ประสบความสำเร็จ
“เมื่อก่อนนี่ที่แถวนี้ก็ปลูกมันเป็นพืชหลัก ที่นี้ผมก็ได้
มีโอกาสเข้าไปฝึกอบรมในศูนย์การพัฒนาเขาหินซ้อน
ในโครงการพระราชดำริ ทางศูนย์เขาก็แนะนำให้มา
ปลูกกระท้อน พวกไม้ผล และก็ปลูกพวกกล้วย พริก
มะเขือ เพื่อช่วยในการครองชีพ ให้อยู่ได้ก่อนระหว่าง
ที่เรารอผล และปีนี้ก็เริ่มให้ผลแล้วครับ แต่ยังมีไม่มาก
มีแค่ประปลายเล็กน้อย ปีนหน้าหรือโอกาสหน้าถ้าติดผล
มากกว่านี้หรือดีกว่านี้ ผมคิดว่าจะทำให้ความเป็นอยู่
ของผมและครอบครัวดีขึ้น”

การที่ราษฎรมีที่อยู่อาศัยมีที่ทำเกษตรกรรม
ตามพระราชดำริทำให้มีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙ เรื่องโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว จัดตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๑ เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวบรวมราษฎรที่อพยพเข้าไปบุกเบิกพื้นที่ป่าและอยู่อย่างกระจัดกระจายให้มาอยู่รวมกันเป็นหลักแหล่งเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและส่งเสริมอาชีพให้ราษฎรเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ปัจจุบันการดำเนินการตามโครงการได้พัฒนาในด้านต่างๆ ให้เกิดประโยชน์แล้ว ๑๔ หมู่บ้าน

สัมภาษณ์ นายคำสิงห์ ดาวเรือง
ราษฎรรุ่นแรกที่เข้าอยู่ในโครงการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐ เรื่องธนาคารโค-กระบือ

บทบรรยาย

โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นโครงการหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กรมปศุสัตว์ ดำเนินการเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๒ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนในพื้นที่ราบเชิงเขา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว มีโค-กระบือใช้ป็นแรงงานทำไร่ไถนา โดยเช่าโค-กระบือจากโครงการทางหนึ่งในราคาถูก ให้เกษตรกรมีโอกาสได้เป็นเจ้าของโค-กระบือโดยการเช่าซื้อผ่อนส่งระยะยาวทางหนึ่งและอีกทางหนึ่งให้เกษตรกรยืมเพื่อนำไปผสมเพิ่มจำนวนโค-กระบือแล้วแบ่งลูกที่ได้กับโครงการคนละครึ่ง

สัมภาษณ์ นายเจลิยว สุขวงศ์
หัวหน้าสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ท่ากระบือ

“เริ่มต้นที่ได้เข้ามาอยู่หมู่บ้านท่ากระบือ ชาวบ้านที่มาอยู่ที่นี่ก็อยู่กระจัดกระจายกันคนละที่ พอมีหมู่บ้านโครงการพระราชดำริ หมู่บ้านท่ากระบือขึ้น ชาวบ้านก็ได้เข้ามารวมกันอยู่ที่เดียวในหมู่บ้านท่ากระบือ มีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือหมู่บ้านท่ากระบือหลายหน่วยงาน เช่น ปศุสัตว์ก็ได้นำ โค-กระบือมาแจกมาจ่ายให้เลี้ยง ประมงก็ได้เอาพันธุ์ปลา มาแจก ป่าไม้ เกษตร ก็ได้ให้น้ำต้นไม้ หรือพืชต่างๆ มาให้ปลูก ปัจจุบันนี้หมู่บ้านท่ากระบือก็พอมีกินมีใช้กันทุกครอบครัว”

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้วนี้ ได้เปลี่ยนแปลงฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นโดยลำดับ ระบบสาธารณสุขูปโภคและความเจริญต่างๆ เกิดขึ้นตามมาอย่างมาก

“งานที่เข้ามาดำเนินการก็มีการส่งเสริมการเลี้ยงโค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ พะ แกะ และให้การส่งเสริมในด้านพืชอาหารสัตว์ ตลอดระยะที่ดำเนินการที่ผ่านมา สถานที่ได้ให้การสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่โครงการรวมถึงจังหวัดใกล้เคียง ได้ผลเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะที่เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ธนาคารโค-กระบือเพื่อการเกษตรตามพระราชดำรินั้นเกษตรกรได้รับการสนับสนุนเพื่อนำไปใช้แรงงานและอีกส่วนหนึ่งเลี้ยงเพื่อแบ่งผลผลิต เกษตรกรก็สามารถได้ลูกจากโค-กระบือ ไปทดแทนเพื่อใช้แรงงานในโอกาสต่อไป”

ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการ หลายครอบครัวสามารถมีโค-กระบือเป็นของตนเอง และในส่วนของธนาคารโค-กระบือเอง ก็มีโค-กระบือเพิ่มขึ้น สามารถขยายความช่วยเหลือออกไปสู่เกษตรกรที่ยากจนต่อไปได้อย่างกว้างขวาง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๑ เรื่องโครงการธนาคารข้าวบ้าน
คลองทราย

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เริ่มกิจการธนาคารข้าวขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๑๙ โดยพระราชทานข้าวเปลือกจำนวนหนึ่ง ให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านควบคุมจัดทำบัญชีเป็นของส่วนรวม ให้ราษฎรที่ต้องการข้าวไปใช้บริโภคในยามจำเป็นสามารถยืมจากธนาคารข้าวได้ และเมื่อถึงกำหนดก็นำข้าวมาคืนพร้อมดอกเบี้ยที่เป็นข้าวอีกจำนวนเล็กน้อย ส่วนข้าวในธนาคารข้าวก็จะสามารถหมุนเวียนเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้ราษฎรต่อไป

ธนาคารข้าวบ้านคลองทรายในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว ก็เป็นโครงการหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือราษฎรในยามที่ขาดแคลนข้าวเพื่อการบริโภคได้อย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๒ เรื่องเกษตรแบบผสมผสาน

บทบรรยาย

หน่วยงานต่างๆ ในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว ได้ร่วมกันช่วยเหลือและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเกษตรกรรมราษฎรสามารถใช้ที่ดินในการทำเกษตรของตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยทำการเกษตรได้ในหลายรูปแบบ เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมาก

นายสงวน เจริญผล ราษฎรรุ่นแรกๆ ของโครงการที่ได้รับพระราชทานที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและทำกิน ปัจจุบันภายในบริเวณบ้านของนายสงวน เจริญผล

สัมภาษณ์ นายนุช เกษา ราษฎรบ้านคลองทราย

“เมื่อก่อนนี้มีมืออาชีพทำนา บางปีพอกินบ้างไม่พอกินบ้าง ตั้งแต่มีโครงการของพระราชดำริมาตั้งโรงสีข้าวและธนาคารข้าวให้ประชาชนที่เดือดร้อนได้กู้ยืมข้าวสาร ๑๐๐ กิโล ส่งคืนข้าวเปลือก ๒๐๐ กิโล ถ้าใครทำได้มากก็ให้นำส่งไปฝากที่ธนาคารเพื่อให้ผู้อื่นที่เดือดร้อนได้กู้ยืมต่อไป”

กิจการธนาคารข้าว มิได้บรรลุจุดมุ่งหมายพื้นฐานในการบรรเทาการขาดแคลนข้าวเท่านั้น ประโยชน์ที่ได้เพิ่มขึ้นคือความเชื่อมั่นในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งอาศัยความสามัคคีและความร่วมมือกันสร้างสรรค์ความเจริญที่มั่นคงนั้นให้มั่นคงยิ่งขึ้นต่อไป

ประกอบด้วย แปลงไม้ผลผสมผสาน ด้วยพืชหมุนเวียน มีบ่อปลา มีคอกสัตว์ซึ่งทำให้พึ่งตนเองได้อย่างดี

สัมภาษณ์ นายสงวน เจริญผล

“พื้นที่นี้มันเป็นพื้นที่ดอนนะครับ ทำข้าวก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร พอตีโครงการพระราชดำริเข้ามา ผมก็เลยได้ไปอบรมกลุ่มผู้ใช้น้ำ ก็เลยได้ขุดบ่อเลี้ยงปลา และได้ นำไม้ผลมาปลูก เช่น กระท้อน มะม่วง ขนุนนะครับ ตอนนั้นก็ได้รับผลประปราย คิดว่าต่อไปผลผลิตคงดีขึ้น คงทำให้ชีวิตและความเป็นอยู่ของผมดีขึ้น ทั้งนี้และทั้งนั้นก็เนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน”

นี่คือผลแห่งความสำเร็จ ของการพัฒนาท้องถิ่นที่ขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆ และจะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๓ เรื่องหน่อไม้ไผ่ตง

บทบรรยาย

“งานเกษตรกรรม” ในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว ได้พัฒนาและได้รับการสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางด้านชลประทานและการพัฒนาที่ดินที่ดีเพื่อการเกษตร มีกรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตร ให้ความรู้ด้านวิชาการเกษตรแก่เกษตรกร จึงทำให้งานเกษตรกรรมในโครงการนี้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

หน่อไม้ไผ่ตง คือพืชท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงของจังหวัดในภาคตะวันออก เช่น จังหวัดสระแก้วนี้ได้มีการพัฒนาการปลูกในรูปแบบใหม่ ทำให้ผลผลิตหน่อไม้ไผ่ตงมีคุณภาพดี ราคาสูง และสามารถทำได้เกือบตลอดปี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๔ เรื่องสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด-๑

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพ จำกัด ไปขึ้นกับสหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรี จำกัด ซึ่งอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยให้ดำเนินการรับซื้อน้ำนมดิบจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์นมต่างๆ เช่น นมสดพลาสเจอร์ไรส์ นมสด ยู เอช ที และนมเปรี้ยว

สัมภาษณ์ นายยุทธ วัฒนากุล
ประธานสหกรณ์ฯ

สัมภาษณ์ นายบุญมา อินทร์จินดา

“เมื่อก่อนนี้ที่แปลงที่ผมใช้ทำนา ไม่ค่อยได้ผลดี ผมก็ทดลองปลูกไม้ไผ่ตงดู ก็ได้ผลขึ้นเรื่อยๆ ผมก็ปลูกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันนี้ผมเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เกือบตลอดทั้งปี ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของผมและครอบครัวดีขึ้นเรื่อยๆ”

ปัจจุบันหน่อไม้ในไร่ของนายบุญมา อินทร์จินดา มีผลผลิตต่อวันกว่า ๑๐๐ กิโลกรัม มีการรวมกลุ่มกันระหว่างราษฎร ทำเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนโดยมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงบ้านอีกด้วย

“น้ำนมดิบในสถิติของเรา ปัจจุบัน ๑๙๕-๑๙๘ ตันต่อวัน เพราะว่าผลผลิตนี้เราจะนำน้ำนมดิบไปแปรรูป โดย แปรรูปเป็นนมพลาสเจอร์ไรส์ ยู เอช ที นมเปรี้ยว โยเกิร์ต ส่วนผลพวงที่ตามมา คือสมาชิกมีความอยู่ดีกินดี รายได้ซึ่งได้จากกำไรของเงินปันผลเฉลี่ยคืนซึ่งหักค่าใช้จ่ายแล้ว อย่างปีนี้ก็ ๗๙ ล้าน ปันเฉลี่ยคืนไปประมาณ ๕๐ กว่าล้าน”

ปัจจุบันสหกรณ์มีโรงงานแปรรูปน้ำนมแบบอัตโนมัติ ซึ่งมีกำลังผลิตได้วันละ ๒๐๐ ตัน มีสมาชิกส่งน้ำนมให้แก่สหกรณ์ประมาณ ๕,๐๐๐ ราย และมีโรงผลิตอาหารสัตว์ขายในราคาถูกแก่สมาชิก มีกำลังผลิตอาหารสัตว์ทั้งชนิดเม็ดและชนิดผง ชั่วโมงละ ๑๐ ตัน นับเป็นความสำเร็จอย่างงดงามในการใช้หลักการสหกรณ์บริหารกิจการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๕ เรื่องสหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรี
จำกัด-๒

บทบรรยาย

กิจการสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด ในพระบรมราชูปถัมภ์เจริญก้าวหน้าโดยลำดับ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผลให้การเลี้ยงโคนมในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ประสบความสำเร็จทำให้สมาชิกสหกรณ์ฯ ส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด บางรายมีกิจการฟาร์มโคนมนับร้อยตัวและสมาชิกสหกรณ์ฯ ก็ได้เรียนรู้ถึงหลักธุรกิจและหลักการพึ่งตนเอง จากการได้มีส่วนร่วมในกิจการของสหกรณ์ฯ

สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ บวชชี
สมาชิกสหกรณ์ฯผู้เลี้ยงโคนม

“พวกผมเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพรุ่นแรกๆ เลย ซึ่งผมเลี้ยงวัวที่แรกตัวสองตัว ซึ่งช่วงแรกยังไม่มีสหกรณ์ซึ่งผมต้องส่งขายให้กับเอกชน ต้องตื่นแต่ตีหกแต่ตื่น แล้วถ้าส่งเข้าเราก็ไม่สามารถส่งขายผลผลิตของเราได้ ผลผลิตนั้นต้องเป็นของเสียต้องลำบากลำบากกัน ซึ่งต่อมาก็ได้สร้างศูนย์รวมนมแต่ก็ยังไม่พอ กับความต้องการ ซึ่งต่อมาพระองค์ท่านได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือก่อตั้งเป็นสหกรณ์โคนมหนองโพขึ้นมา ซึ่งพวกเราก็สามารถขายผลผลิตของพวกเราได้หมด โดยไม่ต้องพะวงเรื่องตลาด”

กล่าวได้ว่า สหกรณ์โคนม หนองโพ ราชบุรี จำกัด กระตุ้นให้หันมาซื้ออาชีพเลี้ยงโคนม เป็นตัวอย่างอันดีที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในภูมิภาคอื่นของประเทศ อันส่งผลให้เกิดผลิตภัณฑ์นมชนิดต่างๆ ที่ได้มาตรฐานเกิดขึ้น มีส่วนทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของชาติดีขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๖ เรื่องโครงการจัดพัฒนาที่ดินฯ
ตามพระราชประสงค์ หุบกระพง

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการทำโครงการจัดพัฒนาที่ดินในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ตามพระราชประสงค์ขึ้นเป็นแห่งแรกที่หมู่บ้านหุบกระพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยให้พัฒนาที่ดินบริเวณหมู่บ้านหุบกระพง จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่ ที่แห่งแล้งกันดาร ให้สามารถทำการเกษตรได้มาจัดสรรให้แก่เกษตรกรรายจนที่ต้องการจะพัฒนาตนเอง แต่ไม่มีที่ดินทำกินได้เข้าอยู่อาศัยทำกินในที่ดินนี้ ครอบครัพละ ๒๕ ไร่ โดยสมาชิกโครงการที่ได้รับการคัดเลือก

ให้เข้าอาศัยประกอบอาชีพทางเกษตรมีสิทธิ์ทำกินในที่ดินนี้สืบทอดชั่วลูกชั่วหลาน แต่ไม่มีกรรมสิทธิ์ ในที่ดินที่จะนำไปขายได้ โดยให้จัดตั้งในรูปหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง จำกัด หากได้ผลดีจะให้นำเป็นตัวอย่างไปใช้ในภูมิภาคอื่น ต่อไป

ปัจจุบันสมาชิกหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง จำกัด มีประมาณ ๕๐๐ ครอบครัว สามารถประกอบอาชีพได้แก่ เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทำประมง ได้ผลเป็นอย่างดีจนได้รับการยกย่องให้เป็นหมู่บ้านสหกรณ์ตัวอย่างที่ดำเนินการในรูปสหกรณ์ได้สมบูรณ์แบบ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๒๗ เรื่องความสำเร็จที่บ้านหุบกะพง

บทบรรยาย

สมาชิกหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ในโครงการพัฒนาที่ดินฯ ตามพระราชประสงค์ หุบกะพง มีศูนย์สาธิตทดลองการพัฒนาดินการเกษตรที่อยู่ในโครงการไทย-อิสราเอล อันเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลอิสราเอล มาดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรรมในหมู่บ้านแห่งนี้ให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตรให้ได้ผลดี โดยศึกษาค้นคว้าวิจัยพืชที่จะใช้ปลูกตลอดจนการจัดหาตลาดให้แก่เกษตรกร

สัมภาษณ์ นายอด พนมรักษา
เกษตรกรหุบกะพง

“เดิมทีแรกผมก็ปลูกพืชล้มลุก แล้วผมก็เอามะม่วงมาปลูกแซมลงไป และต่อมาพอไม่ผลยีนต้นได้ผลผมก็ได้อันนี้เพิ่มขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านก็ทรงมาเยี่ยม เมื่อเห็นอันนี้มันได้ผลท่านก็บอกว่าเราต้องรวบรวมตัวกันให้เป็นสหกรณ์ เพื่อเราจะได้ให้สหกรณ์รวบรวมผลผลิตที่เราผลิตได้ จะได้ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง แล้วเราจะได้อยู่ดีกินดีขึ้นไปกว่านี้อีก มาอยู่ที่นี้ ๒๐ กว่าปี รู้สึกว่าทุกสิ่งทุกอย่างนี้ดีหมด ผมก็ซาบซึ้งมากในหลวงของเราเนี่ย”

จากผลการดำเนินงานโครงการจนถึงปัจจุบันนี้เกษตรกรซึ่งแต่เดิมมีฐานะยากจน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือสังคมได้เป็นลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๒๘ เรื่อง หัตถกรรมบ้านหุบกะพง

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่หน่วยราชการต่างๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินงานสาธิตและทดลองการเกษตร โดยจัดทำแปลงสาธิตและแปลงการทดลองปลูกพืชต่างๆ เพื่อจัดเก็บสถิติข้อมูลเชิงวิชาการ แล้วแนะนำส่งเสริมอาชีพให้แก่สมาชิกหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด

ส่วนในพื้นที่ที่มีสภาพดินไม่เอื้ออำนวยต่อการทำการปลูกพืชผักทางศูนย์สาธิตจึงได้ส่งเสริมให้ปลูกพืชประเภทป่านครนารายณ์ เพื่อใช้เส้นใยมาเป็นวัตถุดิบ

ให้สมาชิกทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในรูปหัตถกรรม การทำเครื่องจักสานเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นปัจจุบันสมาชิกบางครัวเรือนได้ยึดงานหัตถกรรมนี้เป็นอาชีพหลัก

สัมภาษณ์ นางวิฑูร เต็มขันธมณี
สมาชิกสหกรณ์หุบกะพง

“เริ่มแรกชาวบ้านหุบกะพงจะทำไร่นาน่ากัน แล้วก็ส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาชีพทำ อย่างครอบครัวดิฉันเองยึดเป็นอาชีพหลักได้เลย จากชาวบ้านกลุ่มของเรานี้ที่มีคนที่ถักเปียก็มีอาชีพอีกหลายร้อยคนเลยคะ เป็นอาชีพเสริมที่ดีมาก ก็ได้บารมีพระองค์ท่านที่ ทำให้พวกเรา มีอาชีพทำ และมีรายได้ดีขึ้นเป็นลำดับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๒๙ เรื่อง โครงการจัดพัฒนาที่ดินฯ
ตามพระราชดำริ ดอนขุนห้วย

บทบรรยาย

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดพัฒนาที่ดินบ้านหุบกะพง ให้เป็นที่ทำกินไปส่วนหนึ่งแล้วมีเกษตรกรกลุ่มชาวไร่อีกจำนวนหนึ่งขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกในลักษณะเดียวกันกับสมาชิกหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ดำเนินโครงการจัดพัฒนาที่ดินในเขตจังหวัดเพชรบุรี ตามพระราชประสงค์ ณ บริเวณ “ดอนขุนห้วย” ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ เนื้อที่ ๒,๕๔๐ ไร่ เข้าทำกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ ให้แก่เกษตรกรโดยใช้หลักการเดียวกันกับที่บ้านหุบกะพง

โครงการจัดพัฒนาที่ดินฯ ตามพระราชประสงค์ ดอนขุนห้วยนี้ ส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรให้เพาะปลูกพืชไร่และไม้ผลยืนต้น เช่น สับปะรด ชมพู และเลี้ยงสัตว์ โดยให้สมาชิกในโครงการใช้หลักการสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วย เขามดแดง จำกัด เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๐

ความเจริญก้าวหน้าเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม บ้านหลายหลังของสมาชิกในโครงการเปลี่ยนจากบ้านที่ใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุในการก่อสร้าง พื้นดินธรรมดาไปเป็นบ้านฝาไม้กระดานพื้นเป็นซีเมนต์ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เกิดขึ้นได้ด้วยพระมหากรุณาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๐ เรื่อง โครงการจัดพัฒนาที่ดินฯ
ตามพระราชประสงค์ หนองพลับ-๑

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๑๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ดำเนินโครงการจัดพัฒนาที่ดินบริเวณ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ และตำบลลาดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ที่รัฐบาลน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวาย ให้จัดสรรให้แก่ราษฎรเข้าทำกินครอบครัวละ ๒๕ ไร่ โดยใช้หลักการเดียวกับที่บ้านหุบกะพง คือ ให้สิทธิทำกินในที่ดินตลอดชั่วลูกหลาน แต่ไม่มีสิทธิ์ที่จะซื้อขายที่ดินนั้น

สมาชิกในโครงการได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรหนองพลับ จำกัด ในพุทธศักราช ๒๕๑๕ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานก็ได้ร่วมมือกันช่วยเหลือพัฒนาโครงการนี้ให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎร มีการขุดบ่อน้ำ ส่งเสริมวิชาการที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และจัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต

ปัจจุบันนอกเหนือจากงานในแปลงเกษตรที่เต็มไปด้วยผลผลิตแล้ว เกือบทุกหลังคาเรือนยังมีอาชีพเสริมอีกหลายอย่าง เช่น เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลาในบ่อ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแก่ครอบครัว สมดังพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะให้เกษตรกรเลี้ยงตนเองได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๑ เรื่อง โครงการจัดพัฒนาที่ดิน
หนองพลับ-๒

บทบรรยาย

ในโครงการพัฒนาที่ดินฯ ตามพระราชประสงค์หนองพลับ-๒ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดให้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๓ นั้น เกิดผลสำเร็จตรงตามพระราชประสงค์ เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นดินได้อย่างเต็มที่ การปลูกพืชไร่ ปลูกไม้ผลยืนต้น และพืชผักให้ผลผลิตคุ้มค่าต่อการลงทุน

สัมภาษณ์ นางหงษ์ เตมิตี
เกษตรกรบ้านหุบเจลา หนองพลับ

“เมื่อก่อนบ้านเดิมอยู่ราชบุรีคะ ยากจนก็เลยรับจ้างมาทำงานก่อสร้างอยู่ที่ปราณบุรี ก็มาได้ข่าวว่าในหลวงท่านจะจัดที่ดินให้คนยากจนทำกิน ก็เลยมาสมัครที่หนองพลับ โครงการที่ดินหนองพลับก็ได้จัดที่ให้ทำกิน ๑๖ ไร่ ที่ปลูกบ้าน ๔ ไร่ เดียวนี้ก็ปลูกผักปลูกผลไม้ยืนต้นบ้าง สับปะรดบ้าง ตอนนี้ก็ดีขึ้นมีรถมีราใช้มีบ้านมีช่องอยู่ น้ำท่ามีใช้สมบูรณ์”

ผลผลิตต่างๆ ของเกษตรกรในโครงการมีสหกรณ์เป็นผู้ดูแลและช่วยเหลือโดยการรับซื้อในราคาที่สูงกว่าท้องตลาดมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพบนที่ทำกิน เป็นหลักแหล่งของตนเอง ทั้งนี้ก็ด้วยหลักการรวมตัวกันแบบสหกรณ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเป็นแนวไว้ตั้งแต่นั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๒ เรื่อง หมู่บ้านสหกรณ์ห้วย
สัตว์ใหญ่

บทบรรยาย

หมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๘ เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการพัฒนาที่ดินฯ ตามพระราชประสงค์หนองพลับให้ราษฎรซึ่งปัจจุบันมีประมาณ ๘๐๐ ครอบครัว เข้าอยู่อาศัยและทำกินตามวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต

นายชลอ พิระณรงค์ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
สหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ (ดำเนินเรื่อง)

“ในหลวงท่านทรงดำริว่าในหุบเขาแห่งนี้มีลำน้ำปราณ ซึ่งเปรียบประดุจเหมือนเส้นเลือดใหญ่ที่จะทำให้หมู่บ้านสหกรณ์จุดนี้น่าจะไปได้ดี ส่วนใหญ่ช่วงแรกปลูกข้าวโพด ซึ่งปัจจุบันก็หันมาเลี้ยงวัวกัน ก็พิสูจน์ได้แล้วว่าคุณภาพชีวิตของผู้เลี้ยงโคนมเปลี่ยนไปใช้ทั้งหมด แล้วยังมีบ้าน มีรถยนต์ มีความเป็นอยู่ที่ดี และจากจุดนี้ทำให้เกษตรกรหลายๆ คนในโครงการเปลี่ยนอาชีพมาเป็นเลี้ยงโคนมจากเดิม ๒๕ ฟาร์ม จนปัจจุบันเป็นถึง ๒๐๐ ฟาร์ม อาชีพการเลี้ยงโคนมในจุดนี้ ค่อนข้างที่จะประสบความสำเร็จซึ่งก็ด้วยพระบารมีขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๓๓ เรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนา

ห้วยทราย

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นในเขตพระราชวังเวศน์มฤคทายวัน ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านป่าไม้เอนกประสงค์ โดยให้ราษฎรที่เข้ามาทำกินอยู่เดิมได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ได้ประโยชน์จากป่า และไม่ทำลายป่าไม้อีกต่อไป ซึ่งเป็นการพัฒนาอีกแนวทางหนึ่ง กล่าวคือเป็นการสาธิตการพัฒนาเบ็ดเสร็จ เป็นสถานที่ค้นคว้าวิจัย

กิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่น และเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทั้งในด้านการเกษตร ด้านสังคม ด้านส่งเสริมการศึกษามาอยู่ด้วยกัน ราษฎรที่ต้องการศึกษาวิธีการเกษตรก็สามารถมาเรียนรู้ได้

ปัจจุบันการดำเนินงานของโครงการได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ๘ อ่าง พร้อมระบบส่งน้ำ เร่งการปลูกป่าทดแทน จัดระเบียบการใช้ที่ดินแกชุมชน ส่งเสริมอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกพืชแบบผสมผสาน การศึกษาทดลอง เช่น การขยายพันธุ์และเพาะเลี้ยงกบเพื่อขยายผลสู่ราษฎรตลอดจนการพัฒนาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในการปฏิบัติงานสนองพระบรมราโชบายทำให้ราษฎรสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้รับผลดีตามที่โครงการกำหนด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๓๔ เรื่อง เนื้อทรายที่ห้วยทราย

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะคืนความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ป่า รวมทั้งสัตว์ป่าทั้งหลายด้วย โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จึงได้จัดตั้งงานเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าขึ้นเพื่อสนองพระราชประสงค์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงและขยายพันธุ์เนื้อทราย ซึ่งเป็นสัตว์ป่าดั้งเดิมในพื้นที่ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในป่าได้ต่อไป

สัมภาษณ์ นายตรศกดิ์ นิภาพันธ์
เจ้าพนักงานป่าไม้ ๒

“จากการทดลองของเรา ได้ปล่อยเนื้อทรายจำนวนหนึ่งสู่พื้นที่ธรรมชาติที่เราได้จัดเตรียมไว้ เนื้อทรายเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิต และขยายพันธุ์ได้เองตามธรรมชาติ ในปัจจุบันสัตว์ป่าต่างๆ ของเรามีจำนวนลดน้อยลงอย่างมากนะครับ เราจึงจำเป็นต้องเร่งขยายพันธุ์สัตว์ป่าเหล่านั้น ให้มีจำนวนมากขึ้นเพื่อนำปล่อยคืนสู่ป่าธรรมชาติ สมดังพระราชประสงค์ของในหลวงของเราครับ”

ปัจจุบันงานเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์ สัตว์ป่ามีสัตว์ป่าประเภทต่างๆ รวมกันทั้งหมดในโครงการ ๕๕๕ ตัว สำหรับเนื้อทรายซึ่งเป็นสัตว์ตระกูลวาง และเคยมีมากในพื้นที่นี้มาก่อนมีอยู่จำนวนถึง ๑๒๔ ตัว นอกจากนี้ยังมีการฟื้นฟูสภาพป่าในลักษณะสวนสัตว์เปิดอีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๕ เรื่อง โครงการสร้างพันธุ์พืช
ลูกผสมสองชั้น

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๓๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย นำพืชพันธุ์พื้นเมืองที่มีอยู่ภายในประเทศมาทำให้เป็นพืชพันธุ์ดี ที่ทนแล้งและมีความต้านทานสภาพภูมิอากาศในบ้านเรา โดยไม่ต้องดูแลมากนัก

ปัจจุบันทางศูนย์ได้ทำการวิจัยและพัฒนาการเพาะปลูกพืชพันธุ์ใหม่เป็นลูกผสมสองชั้น จนสำเร็จแล้วหลายชนิด เช่น มะเขือเทศ แดงโม แดงไทย

สัมภาษณ์ นายธวัช ลวะเปาวยะ
ผู้นำโครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้น

“เราก็ได้รวบรวมพันธุ์แต่งพื้นเมือง ซึ่งเป็นแต่งไทยแล้วก็แต่งพื้นเมืองของจีนมั่ง ของญี่ปุ่นมั่ง ซึ่งเป็นแต่งพื้นเมืองของเขา รสหวาน เราก็เลยนำมาผสมกัน ขณะนี้บางสายพันธุ์บางคู่ผสมเราคัดเลือกใกล้เสร็จแล้ว เราก็จะมีแต่งพื้นเมืองพันธุ์ใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายนี้ออกสู่ประชาชนในระดับประเทศ”

ปัจจุบันทางศูนย์ ได้ศึกษาการเพาะพันธุ์พืชลูกผสมชนิดใหม่อีกหลายชนิด เช่น กระจับปี่เขียวหน่อไม้ฝรั่ง ทั้งนี้เพื่อจะได้ให้สำเร็จผลเพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะให้เกษตรกรมีพืชพันธุ์ดีไว้ใช้เพาะปลูก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๖ เรื่อง แหล่งน้ำที่ห้วยทราย

บทบรรยาย

การพัฒนาแหล่งน้ำตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อการเพาะปลูกหรือการชลประทาน นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของงานพัฒนาต่างๆ และที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ได้มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๔ แห่ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการและพื้นที่เพาะปลูกของราษฎร โดยมีคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองซอยอีกจำนวนมาก สามารถส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกของราษฎรได้อย่างทั่วถึง

สัมภาษณ์ นายสาวิทย์ จันทรสุข
หัวหน้าโครงการชลประทานเพชรบุรี

“สำหรับงานชลประทานเพื่อจัดหาน้ำสนับสนุนโครงการศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ได้ทำการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๔ แห่ง มีความจุประมาณ ๖ ล้านลูกบาศก์เมตร ช่วยเหลือพื้นที่ในโครงการได้ทำการเกษตรกรรม จากผลสำเร็จต่างๆ นี้เกิดจากโครงการพระราชดำริของในหลวงท่านครับ”

นอกเหนือจากพัฒนาแหล่งน้ำของโครงการแล้วยังสร้างป่อพักน้ำตามต้นน้ำลำธารบนภูเขา เพื่อคืนความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ป่าที่เป็นต้นน้ำลำธาร ตามแนวพระราชดำริ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๗ เรื่อง งานส่งเสริมการเกษตร

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดโครงการส่งเสริมการเกษตรขึ้นเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรที่เคยปลูกพืชชนิดเดียวในรอบปี เป็นการปลูกพืชแบบผสมผสานและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ ได้แก่ ปลูกไม้ยืนต้น พืชผัก และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตหลายอย่างต่อเนื่องได้ตลอดทั้งปี โดยให้ราษฎร ๑๙ ครอบครัวทดลองทำการเกษตรดังกล่าว หลายครอบครัวประสบผลสำเร็จตามที่โครงการกำหนด เช่น ครอบครัวของนายอิน แหมมสกุล

สัมภาษณ์นายอิน แหมมสกุล
เกษตรกรตัวอย่าง ตำบลห้วยทราย

“พื้นที่อันนี้เดิมที ได้ปลูกมันแบ่งหรือมันสำปะหลัง ปีหนึ่งก็จะได้ผลผลิตครั้งเดียว หลังจากโครงการพระราชดำริเข้ามาดำเนินการได้ให้เจ้าหน้าที่นักวิชาการมาแนะนำ หลังจากทำไร่นาสวนผสมมาป็นี่เป็นปีที่ ๓ ผลไม้บางอย่างให้ผลผลิตแล้ว รายได้ขณะนี้อยู่ประมาณเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท”

ปัจจุบันเกษตรกรได้ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรแบบผสมผสานมากขึ้น และหลายครอบครัวเกษตรกรมีรายได้มั่นคง สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตในแปลงเกษตรได้ทุกวัน ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นตามลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๘ เรื่อง โครงการขยายพันธุ์กบและเพาะเลี้ยงกบ

บทบรรยาย

งานวิจัยการขยายพันธุ์กบและการเพาะเลี้ยงกบเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย เพื่อที่จะสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๒ ประการคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอาชีพในชนบท

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยการศึกษาชีววิทยาของกบภูเขา ได้แก่ กบหูตหรือเขียดแล้ว โดยการเก็บรวบรวมพันธุ์กบภูเขาจากแหล่งต่างๆ นำมาเลี้ยง ศึกษาข้อมูลและนำมาทดลองวิจัยเพื่อขยายพันธุ์แล้วปล่อยสู่ธรรมชาติ

การพัฒนาอาชีพอีกอย่างหนึ่งในชนบทคือการศึกษาและสาธิตการพัฒนาวิธีการเพาะเลี้ยงกบนาแบบครบวงจรด้วยการผสมเทียมและการใช้ฮอร์โมนกระตุ้นให้มีการผสมพันธุ์นอกฤดูการโครงการของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายได้ประสบความสำเร็จในเรื่องนี้เป็นแห่งแรกของประเทศไทย

ปัจจุบันโครงการมีการพัฒนาวิธีการทำฟาร์มเลี้ยงกบในระบบอุตสาหกรรมเกษตร สามารถขยายพันธุ์ด้วยการใช้ฮอร์โมน ซึ่งจะทำให้ฟาร์มเลี้ยงกบมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงและขยายพันธุ์กบในเชิงเศรษฐกิจได้มากขึ้นและจะเป็นอุตสาหกรรมส่งออกได้ในอนาคต

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๓๙ เรื่อง เกษตรปศุสัตว์

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกในโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย เกี่ยวกับการกระจายที่อยู่อาศัยที่ทำกิน และส่งเสริมอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างหมู่บ้านชาวไทยมุสลิม บริเวณห้วยอ่างเก็บน้ำห้วยทราย ๒๒ ครอบคลุม ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับปศุสัตว์ ด้วยการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชไร่ระยะสั้น แบบผสมผสานมีศูนย์บริการปศุสัตว์ และเกษตรกรได้สนใจมากในการเลี้ยงโคนม

สัมภาษณ์ นายบัญชา เลือดแดง
เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม หมู่บ้านชาวไทยมุสลิม

“สมัยก่อนที่ในโครงการนี้ใหม่ๆ ยังไม่มีพื้นที่แบบสี่เหลี่ยมแบบนี้ มันจะเป็นป่าสับปะรดทั้งหมด โครงการพระราชดำริแบ่งที่ให้คนละ ๑๐ ไร่ให้เกษตรกรทำกินและปศุสัตว์ให้วัวมา ๓ ตัวโดยเป็นพันธุ์ราห์มันเลี้ยง ๑ ปี คินผลทุน เลี้ยง ๑ ปี ได้กำไร ๕,๐๐๐ บาท แล้วก็ซื้อลูกวัวนมมาตัวหนึ่งเลี้ยง ๒ ปี ให้ลูกแล้วก็รีดนมขาย กิจการดีขึ้น ทุกวันนี้มี ๑๘ ตัว”

ปัจจุบันเกษตรกรในหมู่บ้านชาวไทยมุสลิมผู้เลี้ยงโคนมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีโคนมเลี้ยงอยู่ประมาณ ๒๐๐ ตัว ผลิตน้ำนมดิบได้รวมวันละ ๖๕๐ กิโลกรัม นอกจากนั้นยังมีผลผลิตจากพืชไร่ระยะสั้นเป็นรายได้เสริมอีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๔๐ เรื่อง ศูนย์เจียรไนอัญมณี

บทบรรยาย

นอกจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพทางการเกษตรให้แก่ราษฎรและเยาวชนแล้วยังได้ส่งเสริมงานเจียรไนอัญมณีเพื่อเป็นรายได้เสริมกับครอบครัว โดยได้รับความร่วมมือจาก กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และมูลนิธิอิสลามบ้านครัว ในด้านวิชาการและการฝึกอบรม ร่วมกับ บริษัทเวลเจมส์ แอนด์จิวเวลลี่ จำกัด เป็นผู้สนับสนุนพลอย ซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบในการเจียรไนตลอดจนรับซื้อพลอยที่เจียรไนแล้วด้วย

สัมภาษณ์ น.ส. ชาลินี ศรีโชติ

“เมื่อก่อนเคยเข้าไปทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ เหมือนกันค่ะ ต่อมาได้ทราบข่าวว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริมีการเจียรไนพลอย ก็ได้เข้ามาสมัคร รายได้วันละ ๑๐๐ กว่าเกือบ ๒๐๐ อยากให้เพื่อนๆ ที่ไปอยู่ไกลบ้านแล้วคิดว่าไม่ดีให้กลับมาอยู่บ้าน เพราะว่าได้อยู่ใกล้ครอบครัวและยังประหยัดรายจ่ายอีกด้วย”

ปัจจุบันผู้มีอาชีพเจียรไนอัญมณี มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างงานในท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการลดปัญหาคนงานอพยพเข้าสู่เมืองหลวงได้ประการหนึ่งด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๔๑ เรื่อง หมู่บ้านขยายผลการเกษตร
แบบผสมผสาน

บทบรรยาย

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถสนองพระราชดำริ ในการที่จะให้เกษตรกรนำวิชาความรู้ด้านการเกษตร กลับไปใช้ในการดำรงชีพและพึ่งตนเองได้อย่างเป็น รูปธรรม โดยเฉพาะในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน และได้เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรุ่นต่อไปได้ปฏิบัติตามใน การทำการเกษตรแบบผสมผสานแทนการทำนา หรือ ปลูกอ้อยเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ เกษตรแบบผสมผสาน และขยายผลแห่งความสำเร็จ สู่เกษตรกรรุ่นต่อไปอีกจำนวนหนึ่ง ให้ทำการเกษตร แบบผสมผสาน ซึ่งได้แก่ การปลูกพืชไม้ยืนต้น พืชผัก การเลี้ยงปลาในบ่อพร้อมกับทำการเลี้ยงไก่บนบ่อปลา แทนการทำนาหรือปลูกอ้อย

สัมภาษณ์ นายมนัส ป้านทอง
เกษตรกรโครงการขยายผล

“เดิมที่ดินแปลงนี้ปลูกอ้อย ปลูกข้าวปีหนึ่งเก็บ เกี้ยวได้ครั้งหนึ่ง ต่อมาทางโครงการพระราชดำริปี ๓๗ ได้ขยายผลลงมาที่บ้านไร่ใหม่พัฒนาทั้งหมด ๑๐ ราย ชุดบ่อปลาครอบครัวละ ๑ บ่อ และก็เลี้ยงไก่บนบ่อปลา ที่น้องหลายๆ หมู่บ้านได้มาดูงานแปลงที่จัดไร่นา สวนผสมนั้นก็ชอบใจ อยากจะทำบ้าง ปี ๓๘ ได้เพิ่มอีก ๑๐ ราย โครงการนี้ทำให้เกษตรกรขยายผลผลิตได้ ตลอดทั้งปี และมีความกินดีอยู่ดียิ่งขึ้น”

ปัจจุบันนอกเหนือจากโครงการเกษตรแบบ ผสมผสาน แล้วยังได้หาตลาดสนับสนุนกิจกรรมแม่บ้าน ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร ออกจำหน่ายเป็น รายได้เสริมอีกทางหนึ่งด้วย

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961129543

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๔๒ เรื่อง ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมา จากพระราชดำริ โดยกรมพัฒนาชุมชนได้จัดตั้งศูนย์ พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๓ ดำเนิน งานดูแลเด็กเล็กที่เป็นบุตรหลานของราษฎรหมู่บ้าน ชาวไทยมุสลิมภายในศูนย์ฯ และหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองเด็กที่ต้องออกไป ทำงานในแปลงเกษตรกรรม และไม่มีเวลาดูแลบุตร หลาน ส่วนการเรียนการสอนจะเน้นหนักทางด้าน การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าเรียน เมื่อมีอายุถึงเกณฑ์

สัมภาษณ์ นางสาวชลธิชา ปันเทพ
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

“ศูนย์เคลื่อนที่ครั้งแรกเริ่มรับเด็กมีจำนวน ๓๐ คน ต่อมาได้มีการจัดตั้งศูนย์ถาวรขึ้นมีจำนวนเด็ก ๔๐ คน ปีการศึกษาเริ่มรับเด็กมีจำนวน ๕๐ คน วัตถุประสงค์ เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองและเตรียมความพร้อมให้เด็ก ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยทรายค่ะ”

ปัจจุบันที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มีเด็ก ๕๐ คน ทุกๆ วันจะทำอาหารกลางวันเลี้ยงเด็กนักเรียนเพื่อ ให้ได้รับสารอาหารอย่างถูกต้อง และครบถ้วนอีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๔๓ เรื่อง คณะลูกเสือแห่งชาติ

บทบรรยาย

กิจการลูกเสือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะชักนำและส่งเสริมเยาวชนของชาติให้เป็นคนดีมีความรู้ความรักความสามัคคี และความเมตตากรุณา ทั้งยังรู้จักใช้ออกาสและความสามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความเสียสละ ลูกเสือมีส่วนช่วยเหลือสังคมหลายประการรวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหของเยาวชนได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่ง

พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปในงานพิธีวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ และพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดีแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พร้อมกับพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่คณะลูกเสือด้วย

ในหลักสูตรการศึกษาได้มีวิชาลูกเสือ และเนตรนารีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นได้รับการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงามตั้งแต่เยาว์วัย มีความซื่อสัตย์ สามารถเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๔๔ เรื่อง โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ ประดิษฐ์-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะตั้งโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนและกำพร้าอนาถา โดยให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดเพื่อให้วัดและพระสงฆ์ได้มีส่วนช่วยเหลือการศึกษาของชาติ จึงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนประเดิมก่อสร้างโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนขึ้นบนที่ดินที่ผู้มีจิตศรัทธาน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศล ในบริเวณติดกับวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ เป็นแห่งแรกที่ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีผู้มีจิตศรัทธาน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศล มีชื่อว่าโรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ในพระบรมราชานุเคราะห์ เปิดสอนในพุทธศักราช ๒๕๑๓ และสร้างโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนในลักษณะเดียวกันนี้ขึ้นอีก ๔ แห่ง ในจังหวัดต่างๆ

สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ อาจจำนงค์
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์

“อนาคตโรงเรียนนี้น่าจะขยายชั้นเรียนในระดับสูงขึ้น กระทบเห็นว่าน่าจะเปิดขยายชั้นเรียนในด้านวิชาชีพ เพราะแถวบางปู แถวจังหวัดสมุทรปราการนี้มีโรงงานอุตสาหกรรมมากและก่ผลิตคนไม่ทัน จำนวนประชากรที่ออกมาแล้วยังไม่มีความรู้พอ ถ้าหากว่าผลิตเด็กในระดับ ปวช. ให้ความรู้ทางด้านอุตสาหกรรม ทางพาณิชย์กรรม ทางด้านช่างกล สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กมีวุฒิภาวะสูงขึ้นมีความรู้มากขึ้น”

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ได้เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีนักเรียนทั้งหมด ๖๔๘ คน มีนักเรียนและในจำนวนนี้มี ๘๙ คนได้รับทุนการศึกษา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๔๕ เรื่อง โรงเรียนวัดศรีจันทร์
ประดิษฐ์-๒

บทบรรยาย

โรงเรียนวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ในพระบรมราชานุเคราะห์ เปิดรับเด็กนักเรียนทั่วไปเข้าศึกษา ส่วนเด็กนักเรียนที่ขาดทุนการศึกษา นั้น ได้มีผู้มีจิตศรัทธา สละทรัพย์เป็นทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนขาดทุนแต่มีความประพฤติดีปีละ ๑๐๐ กว่าทุน

โรงเรียนมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ทั้งการกีฬาและการดนตรีพร้อมมูล เด็กที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนี้จึงสามารถที่จะไปเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้ไม่แพ้กับนักเรียนที่จบจากโรงเรียนอื่น มีการทำงาน และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม

สัมภาษณ์ นายสมยศ เลียบประเสริฐ
ครูที่จบจากโรงเรียนวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์

“ผมมีความรู้สึกภาคภูมิใจในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้เปิดโอกาสให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาสได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อที่สูงขึ้นทัดเทียมกับบุคคลทั่วไป ผมจะดำเนินตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะสร้างประชาชนของชาติเด็กของชาติให้มีความรู้ และได้พัฒนาตนเอง และครอบครัวประเทศชาติต่อไปในอนาคต”

พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านการศึกษานั้น ส่วนหนึ่งก็คือการสร้างโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้เด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสเล่าเรียนมีความรู้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๔๖ เรื่อง มูลนิธิชัยพัฒนา

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อสนับสนุนการช่วยเหลือประชาชนในรูปของการ ดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในกรณีที่มีการดำเนินงานนั้น ๆ ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขบางประการ เช่น กฎเกณฑ์ ระเบียบ หรืองบประมาณ หรือดำเนินงานในลักษณะอื่นใดที่จะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง รวดเร็ว และไม่ตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในเรื่องเงื่อนไขของเวลาโดยจดทะเบียนตั้งเป็นมูลนิธิตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

เป้าหมายที่สำคัญของมูลนิธิ คือ เพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือที่จะทำให้ประชาชนบังเกิดความร่มเย็นเป็นสุขมีความอยู่ดีกินดี อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศ

การดำเนินงานของมูลนิธิชัยพัฒนาจะเน้นกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ไม่ซ้ำซ้อนกับแผนงานโครงการของรัฐที่มีอยู่แล้ว จะพยายามสนับสนุนส่งเสริมและประสานการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของรัฐให้เกิดความสมบูรณ์ และสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยเฉพาะในกรณีที่โครงการถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขของระเบียบต่างๆ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๔๗ เรื่อง กิจกรรมของมูลนิธิชัยพัฒนา

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยในปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากการพัฒนาที่ขาดดุลยภาพ นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยเฉพาะในเรื่องการแก้ไขและบำบัดน้ำเสีย ได้ทรงคิดค้นออกแบบเครื่องต้นแบบที่เรียบง่ายในการบำบัดน้ำเสียโดยมีประสิทธิภาพสูงและค่าใช้จ่ายต่ำ เรียกว่า “กังหันน้ำชัยพัฒนา” เป็นเครื่องกลหมุนช้าแบบหมุนลอยใช้เติมอากาศที่ผิวน้ำในแหล่งน้ำเน่าเสียควบคู่ไปกับวิธีการทางธรรมชาติ คือ ใช้ผักตบชวาเป็นตัวกรองน้ำเสีย นอกจากนั้นมูลนิธิชัยพัฒนายังได้มีการ

แก้ไขปัญหาลิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย และการรักษาฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนด้วยวิธีทางธรรมชาติโดยได้ดำเนินการทดลองที่ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาทดลองใช้หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำมีการตั้งศูนย์การอบรมและสาธิตทางการเกษตร โดยเน้นการให้วัดเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา เช่น “โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาจังหวัดสระบุรี” และโปรดให้จัดตั้งโครงการห้วยองคต อันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ในปัจจุบันได้ดำเนินการรุดหน้าไปเกือบทุกกิจกรรมแล้ว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๔๘ เรื่อง ทฤษฎีใหม่-๑

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๓๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสรับสั่งให้มูลนิธิชัยพัฒนาจัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระบุรีขึ้นเพื่อใช้เป็นพื้นที่สาธิตการพัฒนาด้านการเกษตร และกิจกรรมด้านอื่น ๆ โดยได้พระราชทาน “ทฤษฎีใหม่” เพื่อทำเป็นตัวอย่างให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งแล้งได้นำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้

“ทฤษฎีใหม่” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นทฤษฎีการใช้น้ำและการบริหารงานพัฒนาการเกษตรแผนใหม่เพื่อแก้ไขปัญหการเกษตรที่ไม่ได้ผลในเขตพื้นที่แห่งแล้ง โดยการจัดแบ่งพื้นที่ไร่นาซึ่งราษฎรสวนใหญ่จะมีครอบครัวละประมาณ ๑๕ ไร่ ออกเป็นส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยสระเก็บกักน้ำ พื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่อยู่อาศัย

สระเก็บกักน้ำนี้จะมีระบบท่อส่งน้ำเชื่อมกับอ่างเก็บน้ำประจำหมู่บ้าน เพื่อคอยผันน้ำมาเติมให้สระเก็บกักน้ำของราษฎรในฤดูแล้ง ปัจจุบันราษฎรสามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ปลูกข้าวได้ผลผลิตทุกปี ๆ ละ ๔๐ ถึงต่อไร่ ซึ่งเป็น ๑๐ เท่าของปีที่ฝนไม่ดี นอกจากนั้นยังมีปลาที่เลี้ยงไว้ในสระ สวนผลไม้ พืชไร่ พืชผัก และเพาะเห็ดขายเป็นรายได้เสริมอีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๔๙ เรื่อง ทฤษฎีใหม่-๒

บทบรรยาย

จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานให้โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมิ่งมงคลชัยพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำในการเกษตร และราษฎรมีที่ดินจำนวนน้อย โดยใช้ระบบ “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นทฤษฎีการใช้น้ำและการบริหารงานพัฒนาการเกษตรแผนใหม่ โดยให้จัดแบ่งพื้นที่ไร่นา ออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนแรก ไร่ละ ๓๐ ไร่ ก่อสร้างสระกักเก็บน้ำ โดยมีระบบท่อส่งน้ำเชื่อมกับอ่างใหญ่ประจำหมู่บ้านเพื่อคอยผันน้ำมาช่วยในฤดูแล้ง ส่วนที่ ๒ ไร่ละ ๖๐ ไร่ เป็นพื้นที่เพาะปลูก เช่น ปลูกไม้ผล พืชไร่ และกิจกรรมการเกษตรต่าง ๆ ส่วนที่ ๓ ไร่ละ ๑๐ ไร่ จัดทำเป็นที่อยู่อาศัย คอกสัตว์ ปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งขณะนี้ราษฎรเริ่มดำเนินการตามรูปแบบของโครงการแล้วนับสิบราย

สัมภาษณ์ นายทองสุข พิมพ์สาร ราษฎรในโครงการ

“เมื่อก่อนผมได้ทำงานอยู่ที่โครงการเป็นลูกจ้างชั่วคราว พอออกมาได้มาปลูกกระเพรา โหระพา แมงลัก รายได้เดือนละ ๔,๐๐๐ บาท ขณะนี้ก็เริ่มตัดแปลงมาปลูกมะพร้าว น้ำหอม ปลูกกล้วย ปลูกมะม่วง และปลูกมะขามเทศ และก็มาทำปลอเลี้ยงปลา และเหลือที่ทำนาไว้อีก พื้นที่ตรงนี้ต่อไปผมจะให้ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เหมือนสมัยก่อนครับ”

ทฤษฎีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้ดำเนินการนั้นสามารถใช้เป็นรูปแบบตัวอย่างแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่แห้งแล้งของราษฎรได้อย่างเหมาะสม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๕๐ เรื่อง โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสรับสั่งให้เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา อธิบดีกรมชลประทานพร้อมคณะเจ้าหน้าที่ช่วยประสานและสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านบริเวณสำนักสงฆ์ถ้ำวงหิน ตำบลหนองปรือ อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้ดำเนินการโดยพระราชนิพนธ์ (จันทร์ เวสโก) พระราชทานชื่อว่า “โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ดำเนินการรวบรวมพื้นที่ตำบลหนองปรือ จำนวน ๒๐,๖๒๕ ไร่ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเขาพระฤๅษี และเขา

บ่อแรกที่ราษฎรได้บุกรุกแผ้วถางพื้นที่จำนวนมาก จนทำให้หมดสภาพป่ามาจัดให้ราษฎรใหม่ โดยจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินให้แก่ราษฎรที่เคยอยู่มาก่อน และต่อมาได้รับอนุญาตจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามโครงการได้โดยกรมชลประทานดำเนินการจัดสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๕ แห่ง และปัจจุบันกำลังจัดสร้างขึ้นอีก ๒ แห่ง จัดที่ดินให้ราษฎรประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ เป็นที่ทำกินครอบครัวละ ๔ ไร่ ที่อยู่อาศัยครอบครัวละ ๑ ไร่ นอกจากนั้นยังได้ดำเนินการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม บริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม จัดระเบียบชุมชนตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ปัจจุบันการดำเนินงานต่างๆ ที่กล่าวมานี้สำเร็จเกิดเป็นรูปธรรม ตามวัตถุประสงค์ของโครงการแล้ว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๑ เรื่อง โครงสร้างพื้นฐานโครงการ
ห้วยองคตเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทบรรยาย

มูลนิธิชัยพัฒนาได้ช่วยประสานและสนับสนุน การดำเนินการของโครงการห้วยองคต อันเนื่องมาจาก พระราชดำริในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ตามพระราช กระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๓๓ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๕ ปี ได้ ดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และพัฒนาสิ่ง สาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่น ปรับปรุงสภาพเส้นทางคมนาคม ก่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงพยาบาล ขุดลอกลำห้วย เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำได้มากขึ้น เพื่อการอุปโภคบริโภคและการเลี้ยงสัตว์ ตลอดจน พัฒนาระบบประปาและไฟฟ้าจนสำเร็จเรียบร้อย

สัมภาษณ์ นายปิ่น ศรีบุตรดี

ราษฎรในโครงการฯ

ถาม: เมื่อก่อนความเป็นอยู่ของบ้านแถวนี้เป็น อย่างไรบ้างคะ

ตอบ: เมื่อก่อนผู้ที่มาอยู่ในไร่ก็ซื้อที่จากพวก กะเหรี่ยง คนละ ๒๐-๓๐ ไร่ ก็มาบุกเบิกเอา แต่ก่อนถนน หนทางไปมาลำบาก ถ้าฝนตกถนนี่ยติดรถเครื่องเนี่ย จะไปไม่ไหวเลย ไร่ตอนนี่เขาทำทางอะไรต่ออะไร สะดวก เราไปไร่ไปอะไรมันก็สะดวก

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนี้จะทำให้การ พัฒนาด้านอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรและการปลูกสร้างสวนป่า สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๒ เรื่อง การส่งเสริมและการพัฒนา
อาชีพให้ราษฎร

บทบรรยาย

เมื่อราษฎรในโครงการห้วยองคต อันเนื่องมา จากพระราชดำริได้รับการจัดสรรพื้นที่ทำกินและที่อยู่ อาศัยเป็นหลักแหล่งแล้ว หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ในด้านพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรที่แต่ละครอบครัว มีพื้นที่ขนาดเล็ก ทั้งในด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ไม้ผลชนิดต่าง ๆ การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลาในบ่อซึ่ง จะทำให้มีรายได้สูง

สัมภาษณ์ นายบุญส่ง จันเอี่ยม

ราษฎรในโครงการ

“พื้นที่นี้แรกเลยเจ้าของเดิมเขาปลูกข้าวโพด อยู่และเมื่อผมได้ที่มาก็ได้มาปรับปรุงใหม่ลงสวน ปลูก ผลไม้ ก็มีมะม่วง ขนุน และก็มีมะขาม ส้มโอ และก็มีมะนาว และมาเลี้ยงพวกสัตว์เลี้ยง พวกไก่ไข่ ปลาด้วยนะครับ แต่ไข่ไก่ผมเก็บขายได้ทุกวัน ส่วนผลไม้ผมเก็บมาขาย ได้ ๓-๔ ปีแล้ว และกรมวิชาการกระทรวงเกษตรนี้ เขาก็ได้มาให้คำแนะนำและก็มีพันธุ์ไม้มาส่งเสริมด้วย”

“การสร้างสิ่งที่ไม่ให้มีบริโภคในครัวเรือน สร้าง สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เหลือจากการบริโภคในครัวเรือน แล้ว นำสิ่งที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือนไปจำหน่าย” คือหลักการพัฒนาที่จะทำให้ราษฎรดำรงชีวิตอยู่ได้ตาม พระบรมราชาบาย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๓ เรื่อง โครงการพระราชดำริน
การแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียในเขตกรุงเทพมหานคร

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสภาพน้ำเน่าเสียตามคลองและแหล่งน้ำต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้พระราชทานพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่ที่ตามเสด็จเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขและบรรเทาความเน่าเสียของน้ำตลอดจนระบบการควบคุมน้ำตามคลองสายสำคัญ ๆ ให้ถูกต้องตามสภาพการณ์และลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น

๒ แผนงานด้วยกันคือ แผนสำหรับใช้ในฤดูฝนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันน้ำท่วม และเพื่อบรรเทาอุทกภัย และแผนการระบายน้ำในฤดูแล้งเพื่อกำจัดหรือไล่น้ำเน่าเสียออกจากคลองหรือบึง โดยวิธีการที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ก็จะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งมีแนวการดำเนินงานอยู่ ๒ กรณีคือ การใช้น้ำคุณภาพดีช่วยบรรเทาน้ำเน่าเสีย และการกรองน้ำเสียตามบึงหรือหนองน้ำที่มีอยู่แล้ว โดยใช้หลักการง่าย ๆ คือ การเติมอากาศให้แก่น้ำเพื่อเพิ่มค่าออกซิเจนในน้ำให้มีคุณภาพดีกับการบรรเทาน้ำเน่าเสีย โดยวิธีชีวภาพ คือ การใช้ผักตบชวาช่วยดูดซึมและกรองความสกปรกของน้ำ ดังที่ได้กระทำอยู่ในปัจจุบันนี้ คือ โครงการบึงมักกะสันและโครงการบึงพระรามเก้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๔ เรื่อง โครงการบึงมักกะสัน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการแก้ไขหรือบรรเทาน้ำเสียตามคลองต่าง ๆ ด้วยวิธีการกรองน้ำเน่าเสียให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยใช้ผักตบชวานั้น ได้จัดทำขึ้นเป็นแห่งแรกที่บึงมักกะสันในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรับน้ำเน่าเสียจากคลองสามเสนเข้ามาแก้ไขหรือบรรเทาความเน่าเสียแล้วระบายน้ำคุณภาพดีไปลงคลองแสนแสบ โดยมีภารกิจหลัก คือ ในฤดูแล้งกำจัดน้ำโสโครกด้วยผักตบชวา ในฤดูฝนเก็บกักและระบายน้ำเพื่อป้องกันอุทกภัย และใช้เครื่องจักรกลเติมอากาศให้แก่น้ำ และปล่อยให้ตกตะกอนก่อนที่จะระบายลงสู่ลำคลองอีกทางหนึ่ง ส่วนภารกิจรองนั้น คือการนำผักตบชวาต้นแก่ ๆ ขึ้นมาทำปุ๋ยหมักและเชื้อเพลิงเพื่อให้ดินอ่อนที่เกิดขึ้นใหม่ทำหน้าที่ดูดซับของเสียแทนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สัมภาษณ์ นางฉลอม ภูระหงษ์
ราษฎรบริเวณโครงการบึงมักกะสัน

ถาม: บ้าเป็นคนพื้นเพแถวนี้หรือเปล่าคะ

ตอบ: พื้นเพแถวนี้คะ

ถาม: โครงการพระราชดำริเข้ามาทำให้น้ำแถวนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

ตอบ: ตอนนี้ก็สะอาดดีคะสมัยก่อนเลยนะสะอาดใช้น้ำในบึงได้แต่เดี๋ยวนี้พอเข้ามาอยู่กันเยอะๆ แล้ว น้ำมันก็สกปรกนะและตอนนี้พอพระราชดำริสมาเออ! พระราชดำริดำริสั่งฉันไม่เข้าใจนะก็ตอนนี้ฉันก็ใสสะอาดดีนะคะ

ถาม: แล้วอยากให้โครงการเข้าช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

ตอบ: ก็อยากให้แบบว่าโครงการนี้นะให้อยู่ดีกินดีกันอะไรอย่างนั้นนะ แบบในหลวงท่านตรัสมาแล้วว่าเป็นของท่านแล้วว่าฉันนะจะอยากให้เขาทำให้ออย่างนี้คะ

ภารกิจหลักและภารกิจรองนี้จะทำให้บึงมักกะสันทำหน้าที่เป็นไตให้แก่ส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานครสามารถพอกน้ำเสียให้เป็นน้ำที่มีคุณภาพดีแล้วนำผลพลอยได้จากผักตบชวาและผักอื่นๆ เป็นไปตามหลักการที่พระราชทานตั้งแต่นั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๕ เรื่อง โครงการบึงพระรามเก้า

บทบรรยาย

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรินำวิธีการบรรเทา น้ำเน่าเสียโดยวิธีชีวภาพที่บึงมักกะสันมาทดสอบการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียที่บึงพระรามเก้าโดยเครื่องจักรกลอีกทางหนึ่ง เดิมอากาศให้แก่น้ำเน่าเสีย ซึ่งดึงมาจากคลองลาดพร้าวส่วนหนึ่งแล้วปล่อยน้ำให้ไหลผ่านบ่อต่าง ๆ ของบึงเพื่อให้เกิดการตกตะกอน และเกิดการปรับสภาพน้ำก่อนที่จะระบายน้ำที่มีคุณภาพดีขึ้นลงสู่คลองลาดพร้าวตามเดิม

สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ วงษ์นิล
ราษฎรบริเวณโครงการบึงพระรามเก้า

“ถาม: เมื่อก่อนชาวบ้านแถวนี้มีความเป็นอยู่อย่างไรบ้างคะ

ตอบ: สมัยก่อนนะครับชาวบ้านแถวนี้ก็อยู่กับอย่างเฉียบ ๆ อย่างน้ำประปาเมื่อก่อนไม่มีใช้เพราะว่าน้ำในคลองมันเน่า ต้องขุดหลุมเอาน้ำมากักไว้แล้วเอาสารส้มแกว่งก่อนจะใช้ หลังจากโครงการพระราชดำริเกิดขึ้นก็ตัดถนนทำบึง บึงนี้ก็ทำประโยชน์ให้ชาวบ้านเยอะ คือ หาปลาด้วยก็เอาไปทาน ทำกับข้าวบ้าง บางคนก็เอาไปขายบ้าง และน้ำที่อยู่ในบึงนี้ก็เอาไปทำสารพัดประโยชน์นะครับ”

โครงการบำบัดน้ำเสียบึงพระรามเก้าตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้เป็นโครงการเพื่อรักษาสภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง ให้มีความสะอาดขึ้นลดความเน่าเสียลงอันจะยังประโยชน์ให้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ริมน้ำและบริเวณทั่วไปได้โดยส่วนรวม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๖ เรื่อง การพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของผิวดินอันเป็นผลจากการที่ผิวดินถูกกัดเซาะจากฝนที่ตกลงมาชะล้างดินทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และบางครั้งยังเกิดปัญหาดินพังทลาย ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อพื้นที่ทำการเกษตรและต่อทรัพยากรดินและน้ำ

ต่อมาจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาเป็นผู้ประสานงาน ศึกษาการทดลองปลูก

หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน โดยเริ่มที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายและศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นลำดับแรก โดยศึกษาการปลูกหญ้าแฝกที่แตกต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศที่เพื่อศึกษาข้อมูลการเจริญเติบโตและความสามารถในการอนุรักษ์ ความสมบูรณ์ของดิน และการเก็บความชื้นของดิน จากนั้นได้มีการส่งเสริมให้มีการปลูกหญ้าแฝกทั่วประเทศเพื่อจะให้มีการพัฒนาและใช้หญ้าแฝกอนุรักษ์ดินและน้ำให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากเป็นวิธีการที่ใช้เทคโนโลยีแบบง่าย ๆ เกษตรกรสามารถดำเนินการได้เอง ทั้งยังไม่ต้องดูแลรักษาหลังการปลูกมากนัก และประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าวิธีอื่น ๆ ด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๗ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้ทรงทศพิธราชธรรม

บทบรรยาย

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ตลอดระยะเวลากว่า ๕๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสถิตย์อยู่ในสิริราชสมบัติในพระปฐมบรมราชโองการนี้มาโดยตลอด ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยโดยพระองค์เดียวในโลกที่ต้องลำบากตรากตรำ

พระวรกายออกเยี่ยมเยียนประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารพระราชทานการรักษาพยาบาลผู้ป่วยเจ็บไข้ซึ่งต้องการประกอบอาชีพแก่ราษฎร ทรงบรรเทาความเดือดร้อนต่าง ๆ ให้ประชาชนทรงเปี่ยมล้นด้วยทศพิธราชธรรม หรือธรรมะ ๑๐ ประการ ตามโบราณราชประเพณีของพระราชฯ เป็นที่รักใคร่ของประชาชน ประชาชนทั่วราชอาณาจักรจึงจงรักภักดีต่อได้เบื้องพระยุคลบาทตลอดมา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๕๘ เรื่อง ทาน

บทบรรยาย

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ก็ได้ทรงตั้งพระราชหฤทัยมุ่งมั่นในอันที่จะดูแลอาณาประชาราษฎร์ของพระองค์ให้อยู่เย็นเป็นสุขโดยทั่วหน้า

ทศพิธราชธรรมข้อที่ ๑ คือ ทานหรือการให้ ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น ๒ ประการคือ วัตถุทาน และธรรมทาน ซึ่งทรงปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอมากมายเหลือที่จะพรรณาน่าได้สิ้นสุด

ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ให้แก่มูลนิธิต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ผู้เจ็บป่วยเป็นคำรักษาพยาบาล นักเรียนนักศึกษา เป็นค่าเล่าเรียน ในปีหนึ่งๆ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์เป็นจำนวนมาก นี่คือทศพิธราชธรรมในข้อแรกที่พระองค์ทรงยึดถือปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขแห่งปวงประชาราษฎร์

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๕๙ เรื่อง ศิล

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักดีว่า ในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะต้องทรงประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและจารีตประเพณีของบ้านเมือง ศิลเป็นธรรมะข้อที่ ๒ ในทศพิธราชธรรมที่ทรงบำเพ็ญอย่างเคร่งครัดตลอดมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้หลักการ ในพระพุทธศาสนาทำจิตใจให้บริสุทธิ์ มีพระราช

ศรัทธาเล็งใจออกทรงผนวช เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๒ ในพระบรมราชวงศ์จักรีที่เสด็จออกทรงพระผนวช ในขณะที่ดำรงสิริราชสมบัติ ทรงเคร่งครัดในการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ทรงสำรวมพระราชอิริยาบถวางเฉยต่อสิ่งที่มากระทบ ไม่ว่าจะทรงทรมานพระวรกายเพียงไร พระราชศรัทธาในพระบรมพุทธานุภาพอย่างแท้จริง ในครั้งกระนั้นเปรียบเสมือนแสงสว่างส่องจิตใจพสกนิกรของพระองค์ให้เจริญรอยตามพระยุคลบาทในการละเว้นการกระทำความชั่ว คือ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๖๐ เรื่อง บริจาค

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๖ ได้เกิดน้ำท่วมอย่างรุนแรงขึ้นในกรุงเทพมหานคร สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนและทำให้ทรัพย์สินของประชาชนเสียหายเป็นจำนวนมาก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบถึงความเดือดร้อนนี้ และได้ทรงเฝ้าติดตามการแก้ปัญหาของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด ในขณะเดียวกันก็ทรงศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นด้วย

ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรภาวน้ำท่วมถึงพื้นที่เป็นจุดวิกฤตต่าง ๆ พร้อมทั้งพระราชทานพระราชดำริในการแก้ปัญหาให้แก่คณะเจ้าหน้าที่ที่ตามเสด็จหลายครั้งที่ทรงคร่ำเคร่งอยู่กับงานจนเวลาล่วงเลยถึงค่ำมืดโดยไม่ทรงอาหารกับสิ่งต่าง ๆ ที่มารบกวนพระองค์เลย ซึ่งนับเป็นทศพิธราชธรรมข้อที่ ๓ คือ บริจาค ที่พระมหากษัตริย์หรือผู้ปกครองจะต้องมีธรรมะในการประพฤติปฏิบัติกิจทั้งปวงและเป็นผู้เสียสละประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขของคนหมู่มาก

นี่คือพระราชผู้เปี่ยมไปด้วยความเมตตาและความเอื้ออาทรที่มีต่อพสกนิกรของพระองค์

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๖๑ เรื่อง อาชชวะ

บทบรรยาย

ท่ามกลางเปลวแดดแผดเผาบนผืนแผ่นดินที่
แตกกระแหงและร้อนระอุ

ท่ามกลางขุนเขาแนวไพรอันทुरกันดารน้อยครั้ง
ที่จะมีผู้ใดย่างกรายไปเยี่ยมเยือน

และแม้ท่ามกลางความมืดในยามค่ำคืน พระเจ้า
แผ่นดินผู้ยิ่งใหญ่พระองค์นี้ยังทรงตรากตรำในพระราช

กรณียกิจเพื่อพสกนิกรผู้ยากไร้ของพระองค์ เมื่อมีหมาย
กำหนดการจะเสด็จ ณ สถานที่ใดแล้วก็ไม่เคยเปลี่ยน
ไม่ว่าจะมีอุปสรรคจากดิน ฟ้า อากาศ หรือเส้นทาง
ทुरกันดารเพียงใด ก็จะเสด็จพระราชดำเนินไปกับ
หมายกำหนดการนั้น

นี่คือทศพิธราชธรรมในข้อที่ ๔ อาชชวะ ความ
เป็นผู้มีอัธยาศัยซื่อตรง ซึ่งพระมหากษัตริย์จะต้อง
มีพระราชอัธยาศัย ประกอบด้วยความเที่ยงตรงต่อ
พระราชกรณียกิจเพื่อไพร่ฟ้าประชาชนของพระองค์

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๖๒ เรื่อง มัททวะ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติ
พระองค์อยู่ในทศพิธราชธรรมได้อย่างดียิ่ง โดยเฉพาะ
ราชธรรมในข้อที่ ๕ “มัททวะ” คือความอ่อนโยน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชอัธยาศัยอ่อน
โยนมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ อ่อนโยนต่อผู้เสมอกันและ
ต่ำกว่า วางพระองค์เสมอต้นเสมอปลาย พระบรมฉายา
ลักษณะขณะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร
ในภูมิภาคต่าง ๆ และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงสัก
การะ พระเถระผู้ใหญ่ยังพระอารามและอารามต่าง ๆ
นั้น ก่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็นทุกครั้งทุกคน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๖๓ เรื่อง ตบะ

บทบรรยาย

“ตบะ” คือความเพียรหมายถึงการตั้งใจกำจัด
ความเกียจคร้านและการผัดผ่อนที่ มุ่งทำกิจอันเป็น
หน้าที่ที่พึงทำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยึดมั่น ตบะ
อันเป็นธรรมข้อ ๑ ในทศพิธราชธรรมเป็นส่วนหนึ่งใน
การประกอบพระราชกรณียกิจ จวบจนวันนี้ ๕๐ ปี แห่ง
การดำรงสิริราชสมบัติ คงไม่มีประชาชนคนใดเลยที่ไม่
เคยเห็นภาพพระมหากษัตริย์พระองค์นี้มีพระวรกาย
เปี่ยมโชกไปด้วยพระเสโท เนื่องด้วยทรงตรากตรำปฏิบัติ
พระราชกรณียกิจเพื่อปวงประชาราษฎร์ของพระองค์
แม้ในบางแห่งจะเสด็จพระราชดำเนินไปด้วยความ
ยากลำบาก เนื่องจากเส้นทางทुरกันดารมากพระองค์
ไม่เคยย่อท้อ เพราะความมุ่งมั่นที่จะเห็นราษฎรของ
พระองค์อยู่เย็นเป็นสุข

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๖๔ เรื่อง อักโกระ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเปี่ยมไปด้วยพระราชธรรมในข้อ “อักโกระ” ซึ่งปรากฏในทศพิธราชธรรมข้อที่ ๗ คือ ไม่แสดงกิริยาโกรธให้ปรากฏ ไม่พิโรธด้วยเหตุอันไม่สมควร แม้มีเหตุทรงพระพิโรธก็ทรงข่มได้

ตั้งพระราชกรณียกิจเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปในพิธีทูลเกล้าฯ

ถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ณ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ทรงถูกทำร้ายจากนักศึกษากลุ่มหนึ่งที่มีความคิดรุนแรง และไม่เข้าใจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และบ้านเมืองไทยเป็นอย่างดี บางส่วนจึงถือป้ายที่มีข้อความกล่าวร้ายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บางส่วนก็ส่งเสียงโห่ฮาลบหลู่พระเกียรติยศอย่างรุนแรง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงระงับความโกรธมีพระพักตร์ที่สงบเฉยและยังทรงหันไปโค้งคำนับกลุ่มที่ส่งเสียงฮาป่า และมีพระราชดำรัสว่า ขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอันมากที่ต้อนรับด้วยไมตรีอันอบอุ่นและสภาพเรียบร้อยที่ท่านแสดงต่อแขกเมืองของท่าน ในครั้งนั้นสร้างความประทับใจแก่ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์และยังความปลาบปลื้มมาสู่พสกนิกรของพระองค์เป็นที่สุด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๖๕ เรื่อง อวิหิงสา

บทบรรยาย

ในทศพิธราชธรรมข้อที่ ๘ ที่เรียกว่า “อวิหิงสา” นั่นคือ การไม่ก่อทุกข์ยากแก่ผู้อื่น มีความกรุณา ไม่เบียดเบียนผู้ใด ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แจ้งในความรู้สึก และสำนึกของปวงชนชาวไทยทุกถ้วนหน้าว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชอัธยาศัยกอบปรีย์ด้วยพระมหากรุณาจึงทรงเป็นศูนย์รวมแห่งดวงใจและความจงรักภักดีอันยิ่งใหญ่ของพสกนิกรชาวไทยทั้งชาติ ด้วยเหตุที่ได้ทรงอุทิศพระวรกาย พระสติปัญญา

และพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการทรงงาน และประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชนผู้ยากไร้ตลอดมา เป็นระยะเวลาที่ยาวนานได้พระราชทานดำเนินโครงการตามพระราชดำริมากมาย เช่น

- โครงการประมงพระราชทาน
- โครงการโคนมสวนจิตรลดา
- โครงการแพทย์หลวงและแพทย์พระราชทาน
- โครงการโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจน
- โครงการพัฒนาชนบท

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๖๖ เรื่อง ขันติ-ความอดทน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปี่ยมไปด้วย ทศพิธราชธรรม อันเป็นธรรมะของพระมหากษัตริย์ไทย ตามโบราณราชประเพณี โดยเฉพาะราชธรรมข้อที่ ๙ คือ ขันติ หรือความอดทนนั้นประชาชนคนไทยย่อม ตระหนักดีว่า พระราชกรณียกิจที่ต้องทรงบำเพ็ญ อย่างตรากตรำใช้เวลาเป็นชั่วโมง ๆ เช่น การพระราช

ทานปริญญาบัตรแก่นิสิต นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรต่าง ๆ นั้น เป็นการแสดงให้เห็นได้ อย่างชัดเจนว่าต้องมีพระขันติธรรมอย่างสูงเพียงใด เพราะแม้แต่ใบประกาศนียบัตรในรูปเล่มเล็ก ๆ แต่เมื่อ ต้องผ่านพระหัตถ์เพื่อพระราชทานแก่นิสิต นักศึกษา จำนวนเป็นพันรวมกันแล้วก็น้ำหนักกว่าร้อยกิโลกรัม

พระขันติธรรมดังกล่าวจึงมีส่วนทำให้มหาชน ชาวไทย เคารพเทิดทูลพระองค์ท่านอย่างหาที่เปรียบ มิได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๖๗ เรื่อง อวิโรธนะ-ความโอบอ้อม ถ่อมตน

บทบรรยาย

ตามพจนานุกรมบาลี-อังกฤษ ฉบับของซิลเดอร์ ได้แปลคำว่า อวิโรธนะ คือ ความโอบอ้อมถ่อมตน การประสมประสาน สร้างความสามัคคีกลมเกลียว ซึ่งอาจเป็นราชธรรมสำคัญที่สุดของบรรดาทศพิธราช

ธรรม ๑๐ ประการนั้น เพราะพระมหากษัตริย์ในระบอบ รัฐธรรมนูญจะต้องทรงเป็นกลางในทางการเมือง คุณ ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดที่พระราชทานให้แก่ชาติบ้าน เมืองยากที่ผู้อื่นจะทำได้ คือการประสมประสาน สร้าง ความสามัคคีในชาติเมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตจลาจล นองเลือดขึ้นในบ้านเมือง พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ได้ทรงใช้พระบารมีพระมหากรุณาพระปรีชา ญาณ และความจงรักภักดีของประชาชนที่มีแต่พระ องค์ทรงแก้ไขสถานการณ์ที่เลวร้ายนั้นให้ดีขึ้นได้ เป็น พระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างแท้จริง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๖๘ เรื่อง มูลนิธิโครงการหลวง-๑

บทบรรยาย

โครงการหลวงกำเนิดขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒ ครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทรงพบเห็นปัญหาความเดือดร้อนของชาวเขา ในด้านความเป็นอยู่และการทำมาหาเลี้ยงชีพ ปัญหาการทำอะไรเลื่อนลอย และปัญหาการปลูกฝิ่น มีพระราชกระแสรับสั่งให้ตั้งโครงการหลวงขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ดำเนินไปในวิถีทางที่เหมาะสม ได้ทรงมอบหมายให้หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ทรงเป็นผู้อำนวยการโครงการหลวง ปัจจุบันได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิโครงการหลวงและหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ทรงดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

ขอประทานสัมภาษณ์หม่อมเจ้า ภีศเดช รัชนี
ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

“โครงการหลวงนี้เป็นโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ ท่านพระราชทานเงิน แล้วเราก็รายงานตรงต่อท่าน ที่เชียงใหม่ท่านได้ไปทอดพระเนตรเห็นชาวบ้าน เห็นแมวเขาปลูกฝิ่นเขาทำลายต้นน้ำลำธาร และเขายากจน ท่านก็ทรงทราบว่าที่บนดอยปุย แมวเขาเก็บท่อปายายได้เงินพอ ๆ กับปลูกฝิ่น ท่านก็เลยรับสั่งให้ตั้งโครงการหลวงนี้ขึ้นมาเพื่อให้พยายามเอาท่อลูกใหญ่ ๆ แบบฝรั่งมาต่อยอดกับท่อพื้นเมืองเพื่อให้ผลใหญ่จะได้ขายได้ราคาดีกว่าฝิ่นนี้ครับ คือ จุดเริ่มต้นของโครงการหลวง”

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการหลวงได้ดำเนินงานครอบคลุมทั้งด้านการวิจัยพืชผลการเกษตรและการส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ดอกเมืองหนาว แทนการปลูกฝิ่น และการทำอะไรเลื่อนลอย ทำให้ชาวเขามีรายได้เพิ่มขึ้นและมีชีวิตที่ดีขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๖๙ เรื่อง มูลนิธิโครงการหลวง-๒

บทบรรยาย

การพระราชทานกำเนิดมูลนิธิโครงการหลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นทำให้ต้องเสด็จพระราชดำเนินสู่อุดมคยตามทิวเขาต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อทรงพิจารณาคัดความเหมาะสมต่อการนำพืชพันธุ์ทางการเกษตรไปส่งเสริมให้ทำการปลูกแทนฝิ่นในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีวิจัยหลักของโครงการขึ้น ๖ แห่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ สถานีวิจัยดอยปุย

สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ศูนย์วิจัยและส่งเสริมกาแฟอาราบิก้าแม่หลอด สถานีเกษตรหลวงปางดะ สถานีโครงการหลวงดอยอินทนนท์ และสถานีเกษตรหลวงขุนวาง ในแต่ละพื้นที่จะนำผลสำเร็จของการศึกษา วิจัย การปลูกพืชเมืองหนาวออกเผยแพร่ ส่งเสริมให้ราษฎรชาวไทยภูเขานำไปประกอบเป็นอาชีพ โดยจัดตั้งเป็นหน่วยขยายงานของสถานีวิจัยหลัก เรียกว่า “ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง” กระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ๒๐ แห่ง จังหวัดเชียงราย ๕ แห่ง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดพะเยา และจังหวัดลำพูน จังหวัดละ ๑ แห่ง รวมศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้งหมด ๒๕ แห่ง ซึ่งได้ดำเนินงานตามพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาจนทุกวันนี้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗๐ เรื่อง มูลนิธิโครงการหลวง-๓

บทบรรยาย

เมื่อแรกเริ่มโครงการหลวงใหม่ ๆ นั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนองพระราชดำริต้องฝ่าฟันอุปสรรคต้องพบกับความยากลำบากมากมาย เพราะในขณะนั้นยังไม่มียอดถนนทางไปยังดอยต่าง ๆ เหมือนในปัจจุบัน การเดินทางไปตามยอดดอยสมัยนั้นทำได้ทางเดียวโดยการเดินเท้าเท่านั้น และจำเป็นที่จะต้องไปใช้ชีวิตคลุกคลีกับชาวเขา

ขอประทานสัมภาษณ์ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี
ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

“เรื่องที่ลำบากจริงๆ ผมว่าเป็นเรื่องงานวิจัยคือพระองค์ท่านทรงมีรับสั่งให้ปลูกผลไม้เมืองหนาว

แล้วก็ผักและดอกไม้ด้วยวิธีการเพาะปลูกของเรามันใหม่มากสำหรับชาวเขาและพืชก็ใหม่ด้วยเขาไม่เคยเห็นมาก่อน เราเป็นหน่วยงานของในหลวงเค้าก็เชื่อถือ เค้าเป็นเกษตรกรมาตั้งแต่ครั้งปู่ย่า ตายาย คือเค้าปลูกฝิ่น ก็ลำบากเหมือนกันพอโครงการหลวงมาตั้ง เรามีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่บนดอย นอนอยู่ที่นั่นกินอยู่ที่นั่น”

จากการดูแลและคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิโครงการหลวงจึงทำให้การดำเนินงานของโครงการประสบผลสำเร็จ ปัจจุบันเห็นได้ทั่วไปตามยอดดอยต่าง ๆ มีการเพาะปลูกพืชผักและไม้ผลเมืองหนาวมากมายหลายชนิดที่ไม่เคยมีปลูกในเมืองไทยมาก่อน ทำให้ชาวเขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีรายได้มากกว่าการทำไร่เลื่อนลอยปลูกฝิ่น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗๑ เรื่อง ผลผลิตจากยอดดอย

บทบรรยาย

การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวงนั้นประสบผลสำเร็จทั้งด้านการวิจัยพันธุ์พืชและการส่งเสริมให้ชาวเขาเพาะปลูกพืชต่าง ๆ ปัจจุบันชาวเขาเกือบทุกยอดดอยสามารถปลูกได้ทั้ง พืชผัก ไม้ผล และไม้ดอกเมืองหนาว

ขอประทานสัมภาษณ์ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี
ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

“ผลไม้ก็มีบัวย บัวยนี้ทำเงินได้ดีมากเลย แล้วก็ มีลูกท้อ ท้อที่พระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งให้ชาวบ้านปลูกแล้วก็มีสาลี่ แอปเปิ้ล พลับ ผักใหม่ ๆ ซึ่งแต่ก่อนนี้เมือง

ไทยไม่มีเลย อย่างชุกีนี่อร่อยมาก ส่วนดอกไม้เราก็ทำได้มาก มีเบญจมาศ เราปลูกได้ทั้งปี คาร์เนชั่นและกุหลาบ กุหลาบของเราถ้านยาวเป็นพิเศษและมีดอกใหญ่ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าอากาศหนาวแล้วชาวเขาเค้าเชื่อเราทำตามที่เราบอก มีอยู่เรื่องหนึ่งที่พระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งบอกมาให้เค้าช่วยตัวเอง ไม่ใช่ว่าเอาของอะไรต่อมิอะไรไปเที่ยวแจก เราไม่เคยให้อะไรเลยนอกจากเทคโนโลยี”

ผลสำเร็จของมูลนิธิโครงการหลวง ทำให้ชาวเขานยอดดอยสามารถเพาะปลูกทั้งไม้ผล ไม้ดอก และผักเมืองหนาวมากมายหลายชนิด พวกเขาสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนได้ตลอดทั้งปี และในปัจจุบันทางมูลนิธิโครงการหลวงก็ไม่ได้หยุดดำเนินการด้านงานวิจัย มีการนำเอาพันธุ์พืชเมืองหนาวชนิดใหม่ ๆ มาทำการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์เพื่อเผยแพร่แก่ราษฎรอยู่ตลอดเวลา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗๒ เรื่อง งานวิจัยและส่งเสริม
การเพาะเห็ด

บทบรรยาย

ณ ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่ มูลนิธิโครงการหลวงได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำการวิจัยเพาะพันธุ์เห็ดเมืองหนาวที่จะสามารถส่งเสริมเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร อุตสาหกรรม ให้แก่ราษฎรชาวไทยภูเขาได้ ซึ่งขบวนการวิจัยนั้นได้มีการบันทึกผลการวิจัยในทุกขั้นตอนอย่างละเอียด

สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ ศรีมณี
ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการศูนย์วิจัยและผลิตเชื้อเห็ด

“เรามีการจดบันทึกว่าขั้นตอนไหนจะทำให้การเจริญเติบโตชะงักไป หรือมีปัญหาเกิดขึ้นเราก็จะแก้ไขในรอบที่ ๒ แล้วก็จะพัฒนาในด้านอาหารไปด้วย”

ปัจจุบันศูนย์วิจัยและผลิตเชื้อเห็ดมูลนิธิโครงการหลวง สามารถผลิตเชื้อเห็ดเพื่อส่งเสริมให้ชาวเขาและเกษตรกรผู้สนใจนำเชื้อเห็ดมากมายหลายชนิดที่ศูนย์เพาะได้ไปปลูกเพื่อเป็นอาชีพหลัก

“ที่ประสบผลสำเร็จมาแล้วก็มี เห็ดปุยฝ้าย เห็ดเข็มทอง เห็ดหอม เห็ดนางโหลมดอย”

ผลสำเร็จในการวิจัยเห็ดของมูลนิธิโครงการหลวงส่งผลให้ชาวเขาและเกษตรกรผู้สนใจสามารถเพาะเลี้ยงเห็ดบางชนิด เช่น เห็ดเข็มทอง และเห็ดหอม ได้กลายเป็นพืชเกษตรอุตสาหกรรมทำรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗๓ เรื่อง วิจัยเห็ดโคนหลวง

บทบรรยาย

การส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดตามหมู่บ้านบริเวณดอยปุย ตลาดมีความต้องการเห็ดบางชนิดสูงทางศูนย์ฯ จึงได้ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ดชนิดนั้นให้เป็นพืชเกษตรอุตสาหกรรมได้ ดังนั้นศูนย์วิจัยและผลิตเชื้อเห็ด ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในมูลนิธิโครงการหลวงจึงได้ทำการแสวงหาสายพันธุ์เห็ดชนิดต่าง ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาดมาทำการวิจัย

สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ ศรีมณี

“งานวิจัยในปัจจุบัน ทางโครงการหลวงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเห็ดโคนหลวงซึ่งมีรสชาติกรอบหวาน”

เห็ดโคนหลวง เป็นเห็ดเมืองหนาวที่มูลนิธิโครงการหลวงได้นำสายพันธุ์จากประเทศญี่ปุ่นมาทดลองเพาะเลี้ยง ปัจจุบันงานวิจัยเห็ดโคนหลวงมีความก้าวหน้าอยู่ในขั้นสามารถเพาะเชื้อเห็ดได้แล้ว และกำลังศึกษาขั้นตอนการบำรุงรักษา และการเก็บตัวเลขทางด้านระยะเวลาในการเติบโตในสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีที่สุด ซึ่งถ้าหากการวิจัยเรื่องนี้สำเร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ศูนย์เพาะเลี้ยงเห็ดของมูลนิธิโครงการหลวงก็จะได้เผยแพร่วิธีการเพาะเห็ดโคนหลวงพร้อมกับให้บริการด้านเชื้อเห็ดแก่เกษตรกรผู้สนใจต่อไป

“เรามั่นใจว่าการเพาะเลี้ยงเห็ดโคนหลวงสามารถทำเป็นพืชอุตสาหกรรมได้ในอนาคตอันใกล้นี้ครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๗๔ เรื่อง ชีวิตที่พลิกผัน ณ
ดอยอินทนนท์

บทบรรยาย

เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนชาวเขาที่โครงการหลวงดอยอินทนนท์นั้น ได้พระราชทานคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ชาวเขาซึ่งอยู่ในพื้นที่ของโครงการหลวงและพื้นที่ใกล้เคียง

สัมภาษณ์ พ่อหลวง เกิด พนากำเนิด
อดีตผู้ใหญ่บ้าน ต.บ้านหลวง

“เท่าที่ข้าพเจ้าได้ตามเสด็จ องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านได้รับสั่งว่าสำหรับพวกเราชาวเขาแล้ว หนึ่ง

ต้องรักษาประเพณีของพวกเราไว้ แล้วก็อีกด้านหนึ่งเกี่ยวกับการเกษตรซึ่งในสมัยก่อนพวกเราทำกันแต่ไร่ฝิ่นและทำไร่ข้าวเลื่อนลอยมาโดยตลอด หลังจากท่านเสด็จมาที่นี่ ก็รับสั่งให้พวกเราจะต้องใช้ที่ดินให้น้อยที่สุด ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ดังนั้น จึงได้มีโครงการหลวงมาตั้งอยู่ที่นี้ซึ่งก็ได้สร้างความประทับใจและอีกหลายอย่างทำให้พวกเราคล้ายกับได้เกิดใหม่และสร้างชีวิตใหม่ให้แก่พวกเรา”

ชีวิตที่พลิกผัน ณ ดอยอินทนนท์.....

จากดอยแห่งดอยฝิ่น

สู่ดอยที่สะพรั่งด้วยไม้ดอกเมืองหนาว

เหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นจาก

แนวพระราชดำรินำมาซึ่งคุณอนันต์แก่ชีวิต

แห่งเกษตรกรผู้ปฏิบัติตาม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๗๕ เรื่อง ป่าพื้น...คินดอยอินทนนท์

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีรับสั่งกับราษฎรชาวไทยภูเขา เมื่อครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนราษฎรชาวเขานบนดอยอินทนนท์ว่าการตัดไม้ทำลายป่าของชาวเขาเพื่อทำไร่เลื่อนลอยนั้น เป็นการทำลายป่าไม้ต้นน้ำลำธารโดยตรง อันมีผลทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง

สัมภาษณ์ พ่อหลวงเกิด พนากำเนิด
อดีตผู้ใหญ่บ้าน ต.บ้านหลวง

“ได้รับสั่งว่าพวกเราจะต้องรักษาป่า เพื่อให้ป่าธรรมชาติและคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ เป็นสิ่งที่องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งแก่พวกเรา”

และเมื่อชาวเขาที่นี้เลิกทำไร่เลื่อนลอยโดยการวางป่า มูลนิธิโครงการหลวงก็ได้ให้คำแนะนำในการที่จะปลูกพืชที่เหมาะสม โดยแนะนำวิธีปลูกหาสายพันธุ์พืชที่ตลาดต้องการ มาทำการส่งเสริมให้ปลูกตลอดจนหาตลาดเพื่อจัดจำหน่ายผลผลิตให้

“สำหรับประชาชน ทัวทั้งหมู่บ้านแล้ว ก็รู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ได้ดูแลความทุกข์สุขของราษฎร เดียวนี้เราสามารถมีอาชีพใหม่และสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น ทำให้พวกเรามีทั้งไม้ดอกและไม้ผล ซึ่งทำให้พวกเรามีรายได้ดีขึ้นเป็นอย่างดี”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗๖ เรื่อง เบญจมาศสร้างชีวิตใหม่

บทบรรยาย

มูลนิธิโครงการหลวงบนยอดดอยอินทนนท์ ได้ทำการวิจัยและทดลองปลูกไม้ดอกเมืองหนาวเป็นผลสำเร็จมาแล้วมากมายหลายชนิด แต่ละชนิดก็สามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกรชาวไทยภูเขา โดยเฉพาะดอกเบญจมาศ เพราะดอกเบญจมาศสามารถปลูกและตัดดอกขายได้ตลอดทั้งปี และยังอาจปลูกขายได้ทั้งแบบดอกเดี่ยว และดอกเล็กหลาย ๆ ดอกที่รวมอยู่ในช่อเดียวกัน

มูลนิธิโครงการหลวงได้ส่งเสริมให้ชาวไทยภูเขา ปลูกดอกเบญจมาศบนดอยอินทนนท์ โดยให้จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกดอกเบญจมาศขึ้นเป็นกลุ่ม ๆ และมูลนิธิโครงการหลวงจะเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนในการสร้างโรงเรือนปลูก ไฟฟ้าให้แสงสว่างแก่ดอกเบญจมาศในตอนกลางคืน นอกจากนั้นยังหาสายพันธุ์ที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งช่วยหาตลาดในการจัดจำหน่าย หลังจากมูลนิธิฯ เริ่มส่งเสริมให้เกษตรกรที่ดอยอินทนนท์ปลูกดอกเบญจมาศแล้ว ทำให้พวกเขาที่มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นรายได้ที่แน่นอน ส่งผลทำให้พวกเขามีชีวิตและความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๗๗ เรื่อง สาลี...ที่ดอยอินทนนท์

บทบรรยาย

ณ ดอยอินทนนท์แห่งนี้นอกจากจะเป็นที่ที่สามารถปลูกไม้ดอกเมืองหนาวได้ดีแล้ว ด้านไม้ผลเมืองหนาว มูลนิธิโครงการหลวงก็ทำการวิจัยเรื่อง ไม้ผลเมืองหนาว จนสามารถปลูกเป็นผลสำเร็จได้อีกหลายชนิด เช่น ท้อ พลับ สาลี เรื่องไม้ผลแต่ละชนิดก็จะหมุนเวียนให้ผลผลิตสามารถเก็บขายได้ตลอดทั้งปี

“อยู่ที่นี่เกิดที่นี่เลยคะ แถวนี่ก็เป็นที่ปลูกฝิ่นกันทั้งนั้น ฝิ่นเป็นของไม่ดีก็เลยเลิกปลูกฝิ่นแล้วก็มาปลูก กระหล่ำปลี ปลูกท้อ ปลูกสาลี โครงการหลวงเอากล้ามาให้ปลูก และแนะนำให้ปลูก แนะนำว่าทำอย่างไร ถึงจะติดผล ทำอย่างไรลูกมันถึงจะโต”

นับได้ว่าเป็นความสำเร็จอีกอย่างหนึ่งของมูลนิธิโครงการหลวง ที่ทำให้ราษฎรชาวเขาบนดอยอินทนนท์ดีขึ้น อันเป็นผลทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นตามไปด้วย ผลผลิตสาลีที่เกษตรกรชาวเขาปลูกที่ดอยอินทนนท์นั้น มีคุณภาพสูงเป็นที่น่าพอใจ

สัมภาษณ์แม่หลวง ไช พนากำเนิด

เกษตรกรในโครงการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๗๘ เรื่อง งานวิจัยทับทิม

บทบรรยาย

ปัจจุบันสถานีโครงการหลวงดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ เพิ่งประสบผลสำเร็จในการปลูกทับทิมพันธุ์ดีที่มีรสหวาน ซึ่งเป็นงานวิจัยไม่ผลที่ศึกษาถึงการเจริญเติบโตของทับทิม ๒ สายพันธุ์ในลำต้นเดียวกัน โดยการนำเอาทับทิมหวานเมล็ดสีแดงสด ซึ่งเป็นพันธุ์ที่นำเข้ามาจากประเทศในแถบภูมิภาคแบบเมดิเตอร์เรเนียนมาต่อยอดเข้ากับต้นทับทิมทองซึ่งเป็นทับทิมพันธุ์พื้นเมืองของประเทศไทย

จากผลการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอัตราการเจริญเติบโต ความแข็งแรงและขนาดผลพบว่าทับทิมสายพันธุ์ของเมดิเตอร์เรเนียนที่มีรสหวานกลมกล่อม สามารถเจริญเติบโตอยู่บนลำต้นของทับทิมทองซึ่งเป็นทับทิมพันธุ์พื้นเมืองของไทยที่มีความแข็งแรงทนทานต่อโรคพืชและมีความสามารถในการซึมซับสารอาหารในดินได้สูง ภายใต้สภาพภูมิอากาศแบบยอดดอยอินทนนท์ได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันทางสถานีโครงการหลวงอินทนนท์ได้ทำการส่งเสริมแจกจ่ายกล้าพันธุ์ดีให้แก่ราษฎรชาวเขาซึ่งคงจะได้เห็นผลในอนาคตอันใกล้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๗๙ เรื่อง งานวิจัยโรคพืช

บทบรรยาย

งานวิจัยต่าง ๆ ของมูลนิธิโครงการหลวงนั้น ดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยได้ศึกษาปัญหาทุกด้านเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการเกษตร และหาทางแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้แก่เกษตรกรและที่สถานีเกษตรหลวงขุนวาง จังหวัดเชียงใหม่ ก็กำลังทำการวิจัยการป้องกันโรคโคนเน่าของต้นคาร์เนชั่นซึ่งมักเกิดขึ้นจากการที่มีการปลูกต้นคาร์เนชั่นลงแปลงเดิมซ้ำกันเป็นเวลานาน

ผลการวิจัยในปัจจุบันพบว่าโรคโคนเน่าของต้นคาร์เนชั่นเกิดจากเชื้อรา ทางฝ่ายวิจัยโรคพืชของมูลนิธิโครงการหลวงที่สถานีเกษตรหลวงขุนวางได้ทดลอง

เติมเชื้อจุลินทรีย์บางชนิดลงในดินเพื่อไปกำจัดเชื้อราอันเป็นต้นเหตุที่ทำให้ต้นคาร์เนชั่นเกิดโรคโคนเน่า

สัมภาษณ์ นายชำนาญ โชคดี

“เรานั้นกำลังอยู่ในขั้นทดลอง ชั้นเก็บตัวเลขอยู่ตามที่ผมทดลองมานั้น ผลอยู่ในขั้นน่าพอใจถ้าหากเชื้อจุลินทรีย์ตัวนี้ประสบผลสำเร็จ ไม้ดอกก็จะลดปริมาณการใช้สารเคมีลงได้”

ต่อเมื่อผลการวิจัยการกำจัดเชื้อราโรคโคนเน่าของต้นคาร์เนชั่นสำเร็จได้ผลแล้วทางสถานีฯ ก็จะได้เผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกคาร์เนชั่นต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๐ เรื่อง การส่งเสริมปลูกดอก
คาร์เนชั่น

บทบรรยาย

งานหลักของมูลนิธิโครงการหลวงนั้น เมื่อทำการวิจัยและทำการทดลองปลูกพืชแต่ละชนิดสำเร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็จะนำออกเผยแพร่และส่งเสริมให้แก่เกษตรกรชาวเขาที่มีความรู้ในการปลูกและบำรุงรักษาพืชชนิดนั้นอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นทางมูลนิธิฯ ก็จะได้วิจัยด้านการตลาดควบคู่ไปด้วย

ณ คอยขุนวาง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพอากาศเหมาะสมสำหรับการปลูกต้นคาร์เนชั่น ทางมูลนิธิโครงการหลวงจึงได้ทำการวิจัยเพื่อที่จะส่งเสริมการปลูกให้แก่เกษตรกรชาวเขา

มูลนิธิโครงการหลวงดำเนินงานส่งเสริมด้วยการออกทุนสร้างโรงเรียนสำหรับการปลูก จัดหากล้าพันธุ์ดอกคาร์เนชั่นที่มีคุณภาพดี ให้การสนับสนุนเรื่องปุ๋ยและอินทรียสาร พร้อมทั้งจัดหาตลาดรองรับ ในปัจจุบันสถานีเกษตรหลวงขุนวางได้จัดตั้งสถานีเพาะพันธุ์กล้าคาร์เนชั่นที่มีคุณภาพดี ซึ่งได้มาจากประเทศเนเธอร์แลนด์มาปลูกลงในโรงเรียนที่ปลอดภัย โรคพืชและแมลง ทำการขยายพันธุ์โดยการปักชำแบบเร่งฮอร์โมน เพื่อสร้างรากให้แก่กล้าคาร์เนชั่นและยังใช้ระบบฉีดพ่นน้ำแบบอัตโนมัติเพื่อรักษาสมดุลความชื้นให้เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของต้นกล้าคาร์เนชั่นจนสามารถผลิตกล้าคาร์เนชั่นที่มีคุณภาพสูงได้ในปริมาณที่มากเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรชาวเขาที่จะนำไปปลูกเป็นรายได้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๑ เรื่อง งานวิจัยองุ่น

บทบรรยาย

สถานีเกษตรหลวงขุนวาง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากจะมีการส่งเสริมให้ปลูกไม้ตัดดอก เช่น ดอกคาร์เนชั่นแล้ว ทางโครงการยังทำการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกองุ่นพันธุ์นัมเมอร์แดง ที่มีรสหวานหอมซึ่งเป็นสายพันธุ์องุ่นจากไต้หวัน

การวิจัยเพื่อเพาะเลี้ยงองุ่นพันธุ์นัมเมอร์แดงนั้น จำเป็นต้องใช้ความพิถีพิถันในการดูแลบำรุงรักษา มาก ต้องมีน้ำจัดวัชพืช มีดปลายยอดให้ทอดไปตามแนวของร้านองุ่น รดน้ำด้วยระบบน้ำหยด และต้องคอย

ตัดแต่งช่อองุ่นและห่อด้วยถุงตลอดเพื่อจะได้ให้ผลผลิตที่มีลูกใหญ่ การวิจัยในขณะนี้อยู่ในขั้นการจดบันทึกผลการเจริญเติบโต การตกผล การวัดขนาดลูก เพื่อการตัดแต่งพวงองุ่น ให้มีขนาดและปริมาณที่เหมาะสม และการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโรคพืชบางชนิด ปริมาณการใช้ยาฆ่าแมลงและการใช้ปุ๋ย

ทางสถานีเกษตรหลวงขุนวาง มั่นใจว่าการวิจัยเกี่ยวกับองุ่นพันธุ์นัมเมอร์แดง จะสามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ภายในอนาคตอันใกล้นี้ และจะสามารถทำการส่งเสริมให้เกษตรกรชาวเขาได้ปลูกองุ่นพันธุ์ดีเพื่อเป็นการสร้างรายได้ ซึ่งเป็นการสนองพระราชโอบน้อมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะให้มีการพัฒนาพันธุ์พืชให้ดีขึ้นตามลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๘๒ เรื่อง งานวิจัยกุหลาบ

บทบรรยาย

ในปัจจุบัน สายพันธุ์ของกุหลาบที่มีปลูกอยู่ทั่วโลกนั้นมีอยู่มากมาย แต่ละพันธุ์ก็มีความสวยงามแตกต่างกันออกไป ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริงของมูลนิธิโครงการหลวงจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งศูนย์ตั้งอยู่ระหว่างถนนสายอำเภอหางดง-สะเมิง ได้ทำการวิจัยเรื่องกุหลาบโดยนำพันธุ์จากยุโรปมาทำการเพาะเลี้ยงผลของการวิจัยเป็นที่น่าพอใจ

สัมภาษณ์ คุณยศภาคย์ ยังอยู่ดี

หัวหน้าศูนย์วิจัยกุหลาบโครงการหลวงทุ่งเริง

“งานวิจัยที่โครงการหลวงทุ่งเริงของเราได้ทำการวิจัยโดยนำเอากุหลาบสีแดงสายพันธุ์คาร์ลดิनावจากยุโรปมาติดต่อกับกุหลาบพันธุ์โรซาอินดิกาที่ไม่มีดอกแต่มีลำต้นใหญ่ แข็งแรง มีความสามารถในการหาอาหารและทนต่อศัตรูพืช”

ความสำเร็จของงานวิจัยนี้ทำให้สามารถปลูกกุหลาบพันธุ์คาร์ลดิनावของยุโรป ให้ผลผลิตได้ดี คือ มีดอกใหญ่ก้านยาว และเจริญเติบโตได้ในสภาพภูมิอากาศ ที่ค่อนข้างหนาวเย็นเช่นที่ทุ่งเริง จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริงได้ทำการวิจัยเห็นผลแล้วว่าสามารถจะปลูกกุหลาบพันธุ์คาร์ลดิनावได้ดีที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง ทางโครงการก็จะได้ติดต่อขอซื้อลิขสิทธิ์สายพันธุ์กุหลาบพันธุ์คาร์ลดิनावเพื่อนำมาขยายพันธุ์ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวไทยภูเขาเพาะปลูกเพื่อตัดดอกขายได้ต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๘๓ เรื่อง โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม-๑

บทบรรยาย

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม จังหวัดราชบุรี ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๘ วัตถุประสงค์ของโครงการคือการศึกษาทดลองวิธีการปรับปรุงดินที่เสื่อมโทรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงดินให้แก่เกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง ให้สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้สูงสุด พัฒนาแหล่งน้ำปลูกไม้ยืนต้น และเป็นแหล่งค้นคว้าศึกษาหาความรู้

ของเกษตรกร และบุคคลทั่วไปทั้งหมดนี้ได้ดำเนินการในลักษณะเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม ตามแนวพระราชดำรินี้ เมื่อการศึกษาทดลองประสบผลสำเร็จก็จะเอื้ออำนวยประโยชน์แก่ราษฎรให้สามารถทำการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์และใช้ประโยชน์จากผืนดินได้อย่างสูงสุด และที่สำคัญสามารถนำผลแห่งความสำเร็จนี้ไปพัฒนาพื้นที่ที่มีลักษณะที่ดินเสื่อมโทรมคล้ายคลึงกัน ซึ่งในจังหวัดราชบุรีมีประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ไร่ กาญจนบุรีมีประมาณ ๑ ล้านไร่

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๔ เรื่อง โครงการศึกษาวิธีการ
ฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม-๒

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริในการพัฒนาที่ดินแก่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ ไปดำเนินงานตามโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม จังหวัดราชบุรี เพื่อให้เป็นโครงการตัวอย่างโดยสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๑ แห่ง และปรับปรุงบ่อดินลูกรังใช้กักเก็บน้ำอีก ๖ บ่อ ตลอดจนแก้ไขปัญหาดินที่เป็นลูกรังให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรมและการปลูกป่าได้

สัมภาษณ์ นายชัยชาญ ชโลธร
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐

“ซึ่งการศึกษาได้พบว่าในการปรับปรุงดินนั้นถ้ามีการปลูกพืชสร้างดิน ได้แก่ พืชปุ๋ยสด หรือพืชคลุมดินติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๕ ปี ก็จะสามารถใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ โดยเฉพาะพืชไร่ที่สำคัญ เช่น ข้าวโพด หรือ ถั่วต่างๆ ได้”

แม้ว่าการฟื้นฟูที่ดินที่มีสภาพเช่นนี้ต้องใช้เวลา นานมากก็ตาม แต่ความสำเร็จต่าง ๆ ที่เริ่มเกิดขึ้นขณะนี้ก็จะเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรได้เป็นลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๕ เรื่อง สภาสังคมสงเคราะห์แห่ง
ประเทศไทย

บทบรรยาย

วันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับสภาสังคมแห่งประเทศไทยไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้พระราชทานเงินจำนวนหนึ่งล้านบาท เป็นทุนเริ่มการสร้างตึกที่ทำการของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย โดยได้พระราชทานนามอาคารนี้ว่า “ตึกมหิดล” เพื่อประกาศพระเกียรติคุณ

ในด้านสังคมสงเคราะห์ของสมเด็จพระบรมราชชนก และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมทรงรับเป็นประธานกิตติมศักดิ์ของสภาฯ

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ กำหนดนโยบายโดยให้การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบปัญหาจนเกิดความทุกข์ยากเดือดร้อนโดยยึดหลักการให้ผู้รับการสงเคราะห์สามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมได้ในเวลาต่อมาสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ นอกจากนั้นยังจัดตั้งกองทุนร่วมใจสงเคราะห์ชุมชนเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมใจในการสงเคราะห์ชุมชน ช่วยคนมีปัญญาช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นชุมชนที่เอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๖ เรื่อง องค์การสมาชิกสังคม
สงเคราะห์ฯ

บทบรรยาย

ศาสตราจารย์ประกาศน์ อวยชัย
ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

“ทางคณะกรรมการอำนวยการของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ได้พยายามดำเนินการทางด้านการสงเคราะห์ซึ่งได้พยายามขยายงานด้านการสงเคราะห์ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนสนับสนุนในการช่วยเหลือระยะสงเคราะห์สั้นและระยะยาว ระยะสั้นก็คือให้ความช่วยเหลือความทุกข์ยากเฉพาะหน้าส่วนปัญหาระยะยาวก็คือให้การศึกษาแก่บุตรหลานของผู้ประสบความทุกข์ยากต่างๆ”

องค์การสมาชิกของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์การที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินงานเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การแก้ไขปัญหาสังคมและการพัฒนาสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ สมาชิกสามัญต้องเป็น นิติบุคคล เช่น สมาคมต่อต้านโรคมะเร็งแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์กับสมาชิกสมทบซึ่งไม่ต้องเป็น นิติบุคคล เช่น ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ ซึ่งสมาชิก ทั้ง ๒ ประเภทต้องมีการดำเนินงานมาแล้วอย่างน้อย ๑ ปี จึงจะเข้าเป็นองค์การสมาชิกของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้

ปัจจุบันสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ มีองค์การสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น ๖๒๗ องค์การ เป็นองค์การสมาชิกในส่วนกลาง ๒๐๓ องค์การ ในส่วนภูมิภาค ๔๒๔ องค์การ เป็นองค์การสมาชิกสามัญ ๕๐๕ องค์การ เป็นองค์การสมาชิกสมทบ ๑๒๒ องค์การ ซึ่งทุกองค์การเหล่านี้ได้ดำเนินงานเพื่อการสังคมสงเคราะห์มาโดยตลอด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๗ เรื่อง สมาคมต่อต้านโรคมะเร็ง
แห่งประเทศไทยฯ-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับสมาคมต่อต้านโรคมะเร็งแห่งประเทศไทยไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ มีการก่อสร้างอาคารสมาคมและบ้านพักผู้ป่วยโรคมะเร็งบนเนื้อที่ ๑ ไร่ ในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับบริจาคจากนางบาง เวรมลา เมื่ออาคารสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนิน

ไปทรงเปิดอาคารสมาคมฯ ในวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑ โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์ อำนวย เสริมสุข เป็นนายกสมาคมคนแรก

สมาคมต่อต้านโรคมะเร็งแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เข้าเป็นองค์การสมาชิกสามัญของสภาสังคมสงเคราะห์ตั้งแต่วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๕ มีวัตถุประสงค์และดำเนินงานเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ผู้เดือดร้อนทุกข์ยากและมีปัญหาเกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็ง โดยจัดเป็นบ้านพักพื้นให้แก่ผู้ป่วยที่ต้องเดินทางมาจากต่างจังหวัดเพื่อพักผ่อนและรอรับการรักษาโรคมะเร็ง ปัจจุบันทางสมาคมฯ มีอาคาร ๓ หลัง สามารถรับคนไข้ได้ ๗๐ เตียง ปีหนึ่งๆ มีคนไข้เข้ามาพักพื้นประมาณ ๔๐๐ คน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๘ เรื่อง สมาคมต่อต้านโรคมะเร็ง
แห่งประเทศไทย-๒

บทบรรยาย

กิจกรรมเพื่อการกุศลของสมาคมต่อต้านโรคมะเร็งแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้อำนวยประโยชน์แก่ผู้ป่วยโรคมะเร็งและประชาชนโดยทั่วไป โดยการให้การศึกษแก่ประชาชนด้วยสื่อโฆษณาต่าง ๆ ให้เข้าใจถึงลักษณะและอาการของโรคมะเร็ง ให้บริการตรวจโรคมะเร็งในระยะเริ่มแรกโดยนายแพทย์อาสาสมัคร ซึ่งเสียสละมาตรวจให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาลและสถาบันมะเร็งในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็ง

สัมภาษณ์ นางสาวสมร ศรีอุตร

ผู้ป่วยโรคมะเร็ง

“เป็นครั้งแรกที่อุดร ไปตรวจที่โรงพยาบาลอุดรค่ะ บอกว่าเป็นโรคมะเร็งที่มดลูก เพื่อนเขาแนะนำให้มาที่โรงพยาบาลศิริราช นักสังคมสงเคราะห์ศิริราชแนะนำว่ามีที่พักที่ศูนย์ต่อต้านมะเร็งมีรถรับส่ง การอยู่การกินดี มีพร้อมมากค่ะ ได้รับการรักษาอย่างดี”

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสร้างบ้านพักสำหรับให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ยากจนและอยู่ต่างจังหวัดให้เข้ามาพักฟื้น จัดหาอาหารให้ มีแพทย์ประจำรับตรวจรักษา และส่งผู้ป่วยไปรับการบำบัดตามโรงพยาบาลต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลศิริราช สมาคมฯให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ป่วยเหล่านี้โดยมิได้หวังสิ่งใด ๆ ตอบแทน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๘๙ เรื่อง ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคน
พิการ-๑

บทบรรยาย

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ให้การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบปัญหาจนเกิดความทุกข์ยากเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้ประสบปัญหาครอบครัว ปัญหาเรื่องอาชีพ และการครองชีพ ปัญหาเรื่องการศึกษา คนพิการ ตลอดจนผู้ติดยาเสพติด โดยให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านวัตถุและด้านจิตใจ ให้มีการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้อง สามารถพึ่งตนเองได้ และมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

สัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย

ประธานสภาสังคมสงเคราะห์ฯ

“สำหรับโครงการในด้านการสงเคราะห์ของสภาสังคมสงเคราะห์ที่ดำเนินการต่อไปก็เป็นเรื่องของด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบความทุกข์ยากต่าง ๆ ให้มากขึ้น เช่น ตั้งศูนย์บริการปรึกษา มีการตั้งศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ และยิ่งกว่านั้นยังให้ทุนการศึกษาเด็กยากจนทั่วไป”

ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการจึงได้ถือกำเนิดขึ้นเพื่อสนองนโยบายการสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาเรื่องความพิการและสงเคราะห์การประกอบอาชีพ ให้คนพิการสามารถเลี้ยงดูตนเอง และดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างน่าภูมิใจ และได้เข้าเป็นองค์การสมาชิกสมทบของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในเวลาต่อมา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๐ เรื่อง ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ-๒

บทบรรยาย

ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับอนุเคราะห์จากการรถไฟแห่งประเทศไทย อยู่บริเวณด้านหน้าสถานีรถไฟสามเสน กรุงเทพมหานคร เป็นโครงการหนึ่งของคณะกรรมการสงเคราะห์คนพิการ สมาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เดิมใช้ชื่อโครงการนี้ว่า “โครงการศรัทธาอุตสาหกรรม” ตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๙ ด้วยมีความศรัทธาของประชาชนที่มุ่งหวังจะสนับสนุนและเปิดโอกาสให้คนพิการ มีศูนย์กลางที่จะได้รับการส่งเสริมอาชีพ มีงานทำสำหรับเลี้ยงตนเองและครอบครัว โดยมีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมให้ความรู้ตลอดจนจัดจำหน่ายสินค้าให้

สัมภาษณ์ สมาชิกศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ

“สภาสังคมสงเคราะห์ช่วยเหลือให้ฝึกอบรมวิชาชีพ ต่อมาดิฉันก็มีความชำนาญในด้านวิชาชีพหลายอย่าง เช่น ตบแต่งผลิตภัณฑ์และทำดอกไม้ ดิฉันมีความภาคภูมิใจที่ทำงานที่นี่และภูมิใจที่ตัวเองมีความสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระต่อสังคมและครอบครัว”

ทุกวันนี้ผู้พิการที่ได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์ฯ จะเกิดความรู้สึกร่วมกันว่าคนพิการนั้นยังมีค่าต่อสังคมและประเทศชาติ หากได้รับความร่วมมือส่งเสริมและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการมีงานทำมากขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๑ เรื่อง โครงการพัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำนครนายก-๑

บทบรรยาย

ครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งใหม่ ณ บริเวณเขาชะโงก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๔ นั้น ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทาน พิจารณาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ

กรมชลประทานได้พิจารณาวางโครงการและก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๓ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองทรายทอง อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ และอ่างเก็บน้ำคลองโ博大 จนแล้วเสร็จบริบูรณ์ในพุทธศักราช ๒๕๓๐

เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะให้มีการพัฒนาการใช้น้ำจากลุ่มน้ำนครนายกให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

สัมภาษณ์ นายอภิชา หนูวัน

นายช่างหัวหน้าโครงการชลประทานนครนายก

“เดิมก่อนที่จะมีโครงการพระราชดำริเกิดขึ้น เกษตรกรเหล่านี้มีความเป็นอยู่ค่อนข้างจะยากจนขาดน้ำอุปโภคบริโภค การทำการเกษตรไม่ได้ผล หลังจากเกิดโครงการตามพระราชดำริเกิดขึ้นแล้ว เกษตรกรมีน้ำทำนามีน้ำเพื่อการเกษตรได้ตลอดปี ทำให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถส่งน้ำไปช่วยเหลือพื้นที่ศูนย์พัฒนาการเกษตรเบ็ดเสร็จโรงเรียนนายร้อย จปร.”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๒ เรื่อง โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ
สาขาแม่น้ำนครนายก-๒

บทบรรยาย

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานของกรมชลประทาน ในการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ๓ แห่ง ณ บริเวณเขาชะงอก จังหวัดนครนายก ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผันน้ำไปช่วยเหลือพื้นที่เกษตรกรรมของราษฎร และหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งปัจจุบันสามารถส่งน้ำไปสนับสนุนการประกอบอาชีพของราษฎรได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

สัมภาษณ์ นายใบศรี และนางนา กุดบ้านหนอง ราษฎรในโครงการบ้านปากช่อง

“แต่ก่อนทำนาก็ลำบาก ก็รอฝนถ้าฝนไม่ตกก็ไม่ได้ทำ ฝนตกที่ถึงจะได้ทำ ก็ลำบากหน่อยตอนนี้อยู่ในหลวงมาสร้างเขื่อนเวลานี้ก็ไม่อดแล้วน้ำ หน้าน้ำก็ทำนาหน้าแล้งเกี่ยวข้าว เสร็จแล้วผมก็ทำสวน จะทำยามไหนก็ได้ ทำหน้าแล้งก็ได้ทำหน้าน้ำก็ได้ทำ”

ทุกวันนี้ น้ำจากอ่างเก็บน้ำทั้งสามแห่งสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่พื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างเต็มที่ เกษตรกรสามารถทำไร่ทำนาได้ตลอดทั้งปี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๓ เรื่อง ศูนย์พัฒนาการเกษตร
เบ็ดเสร็จ

บทบรรยาย

ศูนย์พัฒนาการเกษตรเบ็ดเสร็จ ของกรมการสัตว์ทหารบก ตั้งอยู่ ณ บริเวณเขาชะงอก จังหวัดนครนายก กำเนิดขึ้นจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๓ แห่ง ในจังหวัดนครนายก เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และสนับสนุนกิจกรรมทหารในเรื่องการฝึกอบรบวิชาชีพการเกษตรเบ็ดเสร็จแก่กำลังพลนายสิบ และพลทหารของกองทัพภาคที่ ๑ ก่อนปลดประจำการ เพื่อจะได้นำความรู้ไปพัฒนาถิ่นฐานของตน ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติสืบไป

การดำเนินงานของศูนย์ฯ แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้การฝึกอบรบหลักสูตรวิชาทหารเกษตรเบ็ดเสร็จประสบผลอย่างแท้จริง

การเลี้ยงโคนม เป็นกิจกรรมภาคปฏิบัติในศูนย์ที่มีความสำคัญ นำนมแปรรูปที่ได้มาจากการเลี้ยงโคนม ส่วนหนึ่งจะถูกนำไปแจกจ่ายให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนที่มีโครงการอาหารกลางวัน ๑๔ โรง เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชนบท ได้มีสุขภาพและอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๔ เรื่อง ศูนย์การพัฒนาโนนดินแดง

บทบรรยาย

นับจากพุทธศักราช ๒๕๑๘ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๒๑ พื้นที่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชายแดน ได้รับผลกระทบจากการสู้รบที่มีความรุนแรงระหว่างเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร กับผู้ก่อการร้าย เป็นผลให้ราษฎรในพื้นที่นั้น ๆ เกิดความระส่ำระสายไม่เป็นอันทำมาหากินจนเกิดความอดอยาก ทุกข์ยาก

จากปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในวิกฤตการณ์ ดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยพสกนิกรที่ได้รับความเดือดร้อนเหล่านั้น

จึงมีพระราชกระแสรับสั่งเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ ให้กรมชลประทานประสานงานกับกองทัพบกอย่างใกล้ชิด ให้เร่งรัดทำการสำรวจออกแบบ และก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองนวลจันทร์ หมู่บ้านโนนดินแดง อำเภอสะพานทราย ให้แล้วเสร็จในปีเดียวเพื่อแก้ไขปัญห การดำรงชีวิตในขั้นต้นให้แก่ราษฎร ซึ่งต่อมากองกำลังสุนารี กองทัพภาคที่ ๒ ได้ร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินงานพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ ตามแนวพระราชดำริบริเวณพื้นที่ชายแดน จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมา สร้างแหล่งน้ำขึ้นรวม ๗๗ แห่ง ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพทุกสาขาแก่ราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้จัดตั้งศูนย์กลางการพัฒนาที่หมู่บ้านโนนดินแดง กิ่งอำเภอโนนดินแดง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นแหล่งสาธิตการประกอบอาชีพ ให้บริการด้านการพัฒนาทุกสาขา เพื่อช่วยเหลือราษฎรในระยะยาวต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๕ เรื่อง โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔ ตอนที่ ๑

บทบรรยาย

“โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งขึ้นที่ตำบลโนนดินแดง ซึ่งปัจจุบันได้ยกเป็นกิ่งอำเภอโนนดินแดง มีราษฎรอาศัยอยู่ ๔๐ หมู่บ้าน โดยเป็นหมู่บ้านเดิม ๒๖ หมู่บ้าน และหมู่บ้านใหม่ ๑๔ หมู่บ้าน และมีพระราชดำริให้พัฒนาหมู่บ้านตัวอย่างขึ้น ๕ หมู่บ้าน ใช้วิธีการคล้ายกับโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินางอย-โพนปลาไหล จังหวัดสกลนคร ในการช่วยเหลือการเกษตรกรรมแก่ราษฎรแบบครบวงจร

และต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๒๕ ได้จัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔ ขึ้นสำหรับเป็นตลาดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากราษฎรในราคาประกัน

สัมภาษณ์ นายไชยวัฒน์ พิลาดง
ผู้จัดการโรงงานอาหารหลวงสำเร็จรูปที่ ๔

“อันนี้ต้องยอมรับว่าเป็นภาพที่มองไกลของในหลวงท่านนะครับ คือว่า ราษฎรพื้นที่ตามแนวชายแดนนี้ อยู่อาศัยด้วยความยากลำบาก ทรงให้มีการพัฒนาพื้นที่ มีการสร้างเขื่อน มีการสร้างสาธารณูปโภค อื่นๆ ผมเห็นว่าจุดหนึ่งที่ราษฎรเราจะขาดจะเป็นเรื่องรายได้ อันนี้เป็นจุดที่ทำให้เกิดโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔ ขึ้นที่นี่”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๖ เรื่อง โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔-๒

บทบรรยาย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้มีส่วนร่วมในโครงการโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปภายใต้โครงการหลวงและโครงการพัฒนาตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการส่งเสริมการปลูกพืชในระบบเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรทำให้เกิดความต่อเนื่อง ระหว่างการเกษตรกรรม การอุตสาหกรรมและการพาณิชย์กรรม

โรงงานอาหารหลวงสำเร็จรูปที่ ๔ กิ่งอำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหนึ่งในโรงงานหลวง

อาหารสำเร็จรูป ซึ่งมีเป้าหมายในเชิงการพัฒนาสังคมและความเป็นอยู่ของราษฎร เป็นตัวกำกับแนวปฏิบัติ โดยเน้นการพัฒนาความสามารถในการปลูกพืชในระบบเกษตรอุตสาหกรรม

สัมภาษณ์ นายไชยวัฒน์ พิลาดง ผู้จัดการโรงงานอาหารหลวงสำเร็จรูปที่ ๔

“ในส่วนกิจกรรมของโรงงานเราก็จะมองย้อนมายังฝ่ายการตลาด เราเริ่มที่มะเขือเทศในโรงงานสามารถรับมะเขือเทศประมาณ ๒๐ กว่าตันต่อวัน ในช่วงหลังนี้เราสามารถรับได้ ๑๕๐ ตันต่อวัน ถือว่ากิจการได้ก้าวหน้ามากขึ้น ในขณะที่เดียวกันนอกจากมะเขือเทศก็ได้ส่งเสริมข้าวโพดฝักอ่อน ส่งเสริมให้มีการปลูกมะละกอ มะม่วงแก้วก็จะมีการทำกันได้ตลอดทั้งปี”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๗ เรื่อง ศูนย์การพัฒนาโนนดินแดง

บทบรรยาย

ผลความสำเร็จของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้วิถีชีวิตของราษฎรเปลี่ยนไปในทางดีอย่างเห็นได้ชัด ความร่วมมือและความช่วยเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ราษฎรสามารถประกอบอาชีพไปได้ตามเป้าหมายของโครงการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมและการสนับสนุนจากโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔ แห่งนี้

สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ สินพูน เกษตรกรในโครงการ

“ผมเริ่มปลูกข้าวโพด ตั้งแต่โรงงานโครงการพระราชดำริเข้ามาตั้ง ผมก็ทำการเก็บเกี่ยว ผมก็รู้สึกว่าได้ผลดี ก็จะขยายโครงการไปเรื่อย ๆ คือจาก ๒ ไร่ต่อรุ่นเป็น ๓ ไร่ต่อรุ่น อีก ๑๐ วันปลูก ๓ ไร่ เป็นระยะถัดไปเรื่อย ๆ พอเราเริ่มหักตรงนี้ อีก ๓ ไร่ต่อที่ ๒ ก็จะเริ่มเข้ามา คือทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ ผมว่าอันนี้ดี

ความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตของราษฎรในทางที่ดีขึ้นเช่นนี้ทำให้พวกเขาเริ่มมีภูมิคุ้มกัน และมีความรู้ในการประกอบอาชีพตามหลักวิชาการแผนใหม่และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๘ เรื่อง อาชีพในชนบท

บทบรรยาย

โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔ กิ่งอำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาชนบทโดยยึดหลักการพัฒนาตัวเกษตรกรเองให้สามารถรักษาระดับการพัฒนาในระยะยาวได้ด้วยตนเอง โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ ส่งเสริมการปลูกพืชในระบบเกษตรอุตสาหกรรม สร้างความพร้อมด้านเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมีตลาดที่แน่นอนสำหรับรองรับผลผลิตเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปให้เกิดเป็นระบบความต่อเนื่องที่ครบวงจร

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๙๙ เรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นศูนย์ที่ตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำการศึกษาพัฒนาพื้นที่ในเขตที่ดินชายทะเล แนะนำให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้านต่างๆ เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่อาชีพของราษฎรบริเวณอ่าวคุ้งกระเบนและพื้นที่ใกล้เคียงพัฒนาด้านการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตของประเทศ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านการประมงให้แก่ราษฎร ตลอดจนกิจกรรมด้านอื่นควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความสมดุลย์ตามธรรมชาติ

สัมภาษณ์นายจัน พันผา

พนักงานฝ่ายผลิตของโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔

“ผมก็ทำงานที่นี้ตั้งแต่เริ่มแรกเลย การส่งเสริมการทำงานที่นี้มันใกล้พ่อใกล้แม่ ใกล้พี่ใกล้น้อง ผมคิดว่าถ้าทำที่ตรงนี้ดีกว่าไปทำที่กรุงเทพฯ”

สัมภาษณ์ นายไชยวัฒน์ พิลาดง

ผู้จัดการโรงงานอาหารหลวงสำเร็จรูปที่ ๔

“ลูกหลานของชาวบ้านมาทำงานในโรงงานก็จะมีรายได้อีกส่วนหนึ่งจะช่วยลดปัญหาการอพยพเข้าเมืองใหญ่ อันนี้ก็เป็นกิจกรรมที่ทำอยู่ในปัจจุบันนี้”

สัมภาษณ์ นายวิเชียร สาครเสถ

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ

“ความก้าวหน้าต่าง ๆ ได้ร่วมมือ ร่วมแรงใจกันระหว่างหน่วยงานราชการต่าง ๆ กับราษฎรได้รวมตัวกันเป็นสหกรณ์ประมงคุ้งกระเบน จำกัด จนในปีนี้ได้รับผิดชอบคัดเลือกให้เป็นสหกรณ์ประมงดีเด่นระดับประเทศ อันนี้จะเป็นว่าเป็นความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในกลุ่มของเราในกิจกรรมการเพาะเลี้ยง”

จากผลการดำเนินงานในการจัดแบ่งพื้นที่ชายเลนเสื่อมโทรมให้ราษฎรเข้าทำนาทุ่งกุลารด้า ตลอดทั้งทางศูนย์ได้เข้ามาพัฒนาการเลี้ยงกุ้งปีละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท นอกจากนั้น ยังได้ปลูกป่าเพิ่มเติมทั้งป่าบกและป่าชายเลน ทำให้มีแหล่งอาหารของสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้ราษฎรเลี้ยงหอยนางรม ปลาในกระชังเพื่อให้กินแพลงค์ตอนที่เกิดขึ้นในอ่าว ทำให้เกิดความสมดุลย์ตามธรรมชาติและยังเป็นรายได้เสริมให้ราษฎรอีกทางหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๐ เรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าว
คุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ -๒

บทบรรยาย

จากผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ได้ทดลองและขยายผลไปสู่ราษฎรในเรื่องของการประมง การปศุสัตว์ การเกษตร ตลอดจนการศึกษาทดลอง และวิจัยต่าง ๆ แล้ว ศูนย์ฯ ยังได้มีแผนงานต่อเนื่องในการลดมลภาวะของสภาพแวดล้อมอ่าวคุ้งกระเบน โดยจะดำเนินการสร้างบ่อทิ้งเลนรวม เพื่อเก็บเลนจากการกำจัดบ่อกุ้ง และให้เกษตรกรจำนวน

อีกกว่า ๑๐ รายที่ยังมีพื้นที่ว่างอยู่ เป็นบ่อทิ้งเลนของตนเองและปลูกปาลายเลนขึ้นเพิ่มเติมด้วย โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งสร้างบ่อเก็บเลน อีกส่วนหนึ่งสำหรับปลูกป่า

โครงการชลประทานน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลของศูนย์ฯ นั้นกรมประมงได้จัดงบประมาณให้เป็นจำนวนเงิน ๒๔๐ ล้านบาทเป็นโครงการต่อเนื่องของปี ๒๕๓๘, ๒๕๓๙ และปี ๒๕๔๐ โครงการนี้จะสูบน้ำทะเล ส่งผ่านไปยังบ่อเลี้ยงกุ้งของศูนย์ฯ และของเกษตรกร โดยปล่อยน้ำดีเข้าอีกทางหนึ่งและปล่อยน้ำเสียออกอีกทางหนึ่ง โดยผ่านระบบบำบัดน้ำเสียทั้งคลอง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๑ เรื่อง การเลี้ยงกุ้งกุลาดำแบบ
ยั่งยืน

บทบรรยาย

การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในประเทศไทยรวมทั้งพื้นที่ในศูนย์ฯ เข้าสู่สภาวะวิกฤตในปี ๒๕๓๔-๒๕๓๕ โดยเกิดโรคกุ้งและภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรม ทางศูนย์ฯ จึงได้ศึกษาถึงระบบเทคนิคและการจัดการเพาะเลี้ยงกุ้งเพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมและสามารถป้องกันบำบัดมลภาวะที่เกิดทั้งภายในและภายนอกบ่อเลี้ยง

จากการศึกษาได้นำวิธีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำแบบยั่งยืน คือการเลี้ยงในระบบปิดมาใช้เป็นการเลี้ยงโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ทั้งทางชีวเคมีและฟิสิกส์ในการควบคุมรักษาคุณสมบัติ และปัญหาต่าง ๆ ภายในบ่อในระหว่างการเลี้ยงให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต โดยไม่ต้องมีการเปลี่ยนน้ำ แต่มีการเติมน้ำทดแทนส่วนที่ระเหยและรั่วซึม พร้อมทั้งนำความรู้ที่ได้จากการทดลองนี้ไปเผยแพร่ให้เกษตรกรในโครงการและนอกโครงการ สามารถไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือสามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่ของโครงการเกือบทั้งหมดได้หันมาเลี้ยงแบบระบบปิด หรือแบบยั่งยืนนี้มากขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยแก้ปัญหาหมลภาวะน้ำเสีย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๒ เรื่อง การเลี้ยงกุ้งกุลาดำบริเวณ
อ่าวคู้กระเบน

บทบรรยาย

บริเวณอ่าวคู้กระเบนเป็นป่าชายเลนที่เสื่อมสภาพแล้วจนเกือบจะไม่สามารถฟื้นฟูกู้ขึ้นมาได้ ตลอดจนไม่สามารถนำไปใช้ทำอะไรที่ให้ผลตอบแทนสูงได้นอกจากกิจกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ดังนั้นกรมประมงจึงร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ พัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนที่เสื่อมสภาพแล้วนี้ ให้ใช้เป็นพื้นที่เลี้ยงกุ้งกุลาดำแบบพัฒนาผสมผสานกับการอนุรักษ์และปลูกป่าชายเลนทดแทน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรแบบยั่งยืนในพื้นที่ ๑,๐๔๐ ไร่ โดยคัดเลือกเกษตรกรที่มีฐานะยากจนบริเวณอ่าวคู้กระเบนเข้าร่วมโครงการ ๑๐๔ ราย เกษตรกรแต่ละรายได้รับการจัดสรรพื้นที่ประมาณ ๑๐ ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่สำหรับเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ๖-๗ ไร่ และปลูกป่าชายเลนกับบ่อทิ้งอีกประมาณ ๓ ไร่

สัมภาษณ์ นายด้าย ผลิตพิซ

เกษตรกรเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

“ทางโครงการพระราชดำริเปิดให้จับฉลาก ที่ผมจับได้ ๑๐ ไร่ แล้วก็มาเลี้ยงกุ้ง ขุดบ่อเป็น ๓ บ่อ เขาก็ให้เงินมา ๕๐,๐๐๐ บาททุกแปลงเลยนะครับ เขาก็ให้พวกท่อขุดทำประตูน้ำเขาให้ทั้งหมดเลยครับและทางโครงการพระราชดำริก็มาแนะนำให้เลี้ยงกุ้งในระบบปิดคือไม่ปล่อยน้ำทิ้งลงทะเล ผลที่ได้ก็ดีขึ้นขายได้บ่อเป็นล้านเลยครับ”

ทางศูนย์ฯ ยังได้จัดเจ้าหน้าที่มาทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำที่ใช้ในการเลี้ยงกุ้ง พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาต่างๆ ในปัจจุบันสามารถเพิ่มผลผลิตกุ้งจาก ๒๙๒ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๖๒๗ กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการเพาะเลี้ยงจากเดิมที่ได้ประมาณ ๕,๐๐๐ บาท ต่อครอบครัวต่อปีเพิ่มเป็นประมาณ ๒๔๗,๐๐๐ บาท ต่อครอบครัวต่อปี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๓ เรื่อง งานวิชาการเกษตร

บทบรรยาย

งานวิชาการเกษตรของศูนย์ศึกษาพัฒนาอ่าวคู้กระเบนฯ ได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริ ที่จะทำให้เกษตรกรที่ยังมีรายได้ต่ำอยู่ได้มีรายได้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับได้วิจัยทดสอบปลูกพืชระบบผสมผสาน โดยใช้กลไกธรรมชาติในการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเองได้ ในปีแรกทางศูนย์ฯ ได้ทดสอบให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ปทุมธานี -๖๐ โดยคัดเลือกเกษตรกร ๗ ราย ทำการทดลองซึ่งให้ผลผลิตเป็นที่พอใจ เกษตรกรได้บอกต่อตนเอง โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ไปแนะนำ

สัมภาษณ์ นายอำพล ปุณวัดโร

เกษตรกร

“เมื่อก่อนมีอาชีพทำนาเมื่อหลังจากทำนาก็ออกไปรับจ้างทั่วไป พอมีโครงการตามพระราชดำริเข้ามาแนะนำให้เกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษ ปลูกถั่วฝักยาว ข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเหลือง และได้มีนักวิชาการเกษตรได้เข้ามาแนะนำให้ใช้ยาปลอดสารพิษ เช่น สะเดาแทนยาฆ่าแมลง เดี่ยวนี้พืชผักของผมก็ได้ผลดีขึ้นเกษตรกรทุกคนมีฐานะดีขึ้น ไม่ต้องเป็นหนี้เป็นสินเพราะได้โครงการพระราชดำรินี้แหละครับ”

หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว เกษตรกรจะเพาะ
เห็ดฟาง ปลูกถั่วฝักยาว และพืชอื่น ๆ หมุนเวียนจนถึง
ฤดูทำนาในปี๒๕๓๘ เกษตรกรโครงการเพิ่มจำนวนเพิ่ม
เป็น ๔๒ ราย พื้นที่เพาะปลูกขยายออกไปเป็น ๔๐๐
ไร่ และได้ขยายไปสู่พื้นที่ใกล้เคียงของศูนย์นอกจากนี้
ศูนย์ฯยังได้มีโครงการหมู่บ้านปลูกพืชปลอดสารพิษ
โดยคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง ๕ ราย ใช้สารที่ได้จาก
สะเดาฉีดพ่นป้องกันศัตรูพืชแทนสารเคมีและได้งบประมาณช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากรัฐบาลแคนาดา
จึงขยายไปดำเนินการที่อำเภอเขาสอยดาว อีก ๑๕ ราย
ปัจจุบันเกษตรกรโครงการมีรายได้ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อ
ครอบครัวต่อเดือน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๔ เรื่อง งานปศุสัตว์ในศูนย์ศึกษา
การพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ

บทบรรยาย

งานปศุสัตว์ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้ง
กระเบนฯ เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้เข้าไปแนะนำให้
ความรู้ด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกรและดำเนินการส่งเสริม
สาธิต ทดลอง พร้อมทั้งแจกจ่ายพันธุ์สัตว์ สนับสนุน
วัคซีนป้องกันโรคสัตว์ให้แก่สัตว์เลี้ยงแก่ราษฎรที่อยู่ใน
ศูนย์ฯ และพื้นที่ใกล้เคียง

สัมภาษณ์ นายดำรงค์ ฤกษ์เวียง

เกษตรกร

“ทางศูนย์ปศุสัตว์โครงการพระราชดำริอ่าวคุ้ง
กระเบนฯ ส่งเสริมให้เลี้ยงนกกกระทา ผมก็ได้หันมา
เลี้ยงนกกกระทาครั้งแรก ก็ไปขอลูกนกเขามาประมาณ
๒๐๐ ตัว เก็บไข่ขาย มีรายได้วันละ ๔๐๐-๕๐๐ บาท
อยู่ต่อมาค่าครองชีพสูงขึ้นค่าอาหารแพงขึ้น ก็เลย
หันมาเลี้ยงนกเนื้อนำส่งตลาด มีรายได้วันละ ๑,๐๐๐
กว่าบาท ก็ได้ส่งลูกเรียนบ้าง ซื้รถไว้ใช้บ้าง
ทำให้ครอบครัวทุกวันนี้ มีความเป็นอยู่ดีขึ้น”

ปัจจุบันทางศูนย์ได้ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก โดย
การแจกจ่ายพันธุ์แก่เกษตรกร ซึ่งได้รับการสนองตอบ
จากเกษตรกรโดยเพิ่มการเลี้ยงมากขึ้น เช่น ส่งเสริมให้
เลี้ยงเบ็ดเทศ จาก ๘๐ ราย เป็น ๓๘๐ ราย แจกลูกนก
กระทาไป ๑๐๐ ราย ปัจจุบันมีผู้เลี้ยงเพิ่มขึ้น ๗๐๐ ราย
บางรายสามารถยึดเป็นอาชีพหลัก มีรายได้ไม่น้อยกว่า
เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท เช่น ในรายของนายดำรงค์
ฤกษ์เวียง ส่วนโครงการใหม่ของงานปศุสัตว์ที่กำลัง
ทดลองอยู่คือ ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียนวัด
ท่าศาลา เพื่อเป็นอาหารกลางวันของเด็กนักเรียนด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๕ เรื่อง สวนพรรณไม้ป่าชายเลน”

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าชายเลนประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ พื้นที่บางส่วนได้เสื่อมโทรมเพราะราษฎรบุกรุกไปทำนาถุ้ง ศูนย์ฯ โดยกรมป่าไม้ได้จัดสร้างสวนพรรณไม้ป่าชายเลน เพื่อให้เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติรวมทั้งศึกษาระบบนิเวศป่าไม้-ประมง เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ป่าชายเลนเป็นไปอย่างเหมาะสมและลดผลกระทบด้านลบของการเลี้ยงกุ้งกุลาดำต่อป่าชายเลน

พร้อมกันนี้ได้ปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมให้ส่วนที่เสื่อมโทรมและขยายพื้นที่การปลูกป่าชายเลนออกไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๖ เรื่อง “โครงการพัฒนาพื้นที่วัดญาณสังวรารามอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

บทบรรยาย

วัดญาณสังวรารามได้รับอนุญาตให้สร้างเป็นสำนักสงฆ์ญาณสังวรารามเมื่อปี๒๕๒๐ โดยนายแพทย์ขจรและคุณหญิงนิริวัติ อันตรการ พร้อมบุตรธิดาได้ถวายที่ดิน ที่ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประมาณ ๓๐๐ ไร่ ถวายที่ดินแด่สมเด็จพระญาณสังวร แต่ยังไม่ได้ทรงเป็นสมเด็จพระสังฆราช ผู้ริเริ่มสร้างวัดได้ซื้อที่ดินติดกับเขตวัด ถวายเพิ่มรวมเป็นที่ดินทั้งหมด ๓๖๖ ไร่ ต่อมาสำนักสงฆ์แห่งนี้ได้รับอนุญาต ให้จัดตั้งเป็นวัด ให้ชื่อว่า “วัดญาณสังวราราม” เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตัดลูกนิมิตในพระอุโบสถ พร้อมกับทรงอันเชิญพระภิกษุทองคำบรรจุพระบรมสารีริกธาตุลงในพระเศียรสมเด็จพระญาณนเรศวร์ ทรงสวมพระรัศมี เมื่อพระบาท

อีก ๑,๐๐๐ ไร่ โดยเป็นป่าโกงกางใบเล็ก โกงกางใบใหญ่ และโปรงแดง ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากราษฎร ซึ่งมีพื้นที่อยู่ใกล้เคียงติดต่อกัน ได้ขยายการปลูกป่าชายเลนร่วมกันด้วย

สัมภาษณ์ นายบุญมี จรรยาวิ

เกษตร ที่ร่วมปลูกป่า

“สภาพแคว้นนี้เต็มไปด้วยป่าไม้โกงกาง ป่าแสม แต่มีการบุกรุกเข้าไปเยอะ ผมก็ได้มาร่วมมือกับคณะกรรมการหมู่บ้านและราษฎรมาปรึกษากันว่าจะปลูกป่าชายเลนก็ลงมือปลูกในปี ๒๕๓๕ ต่อมาเราก็ขยายพื้นที่ปลูกป่าขึ้นเรื่อย ๆ เพราะถ้าไม่อนุรักษ์ไม่ช่วยกันขยายป่ามันจะหมดทรัพยากรสัตว์น้ำก็จะหมด การหาถุ้ง หอย ปู ปลา ก็จะหมดลงแต่เรามาเริ่มปลูกสิ่งพวกนี้ก็จะดีขึ้นเพราะป่าเป็นตัวดูดซับสิ่งพวกนี้”

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่บริเวณรอบ ๆ วัดญาณสังวรารามว่าแห้งแล้งขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกของประชาชนก็อาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติเท่านั้นจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ วางโครงการพัฒนาที่ดินบริเวณดังกล่าว และประกอบด้วยแหล่งน้ำพร้อมทั้งปรับปรุงเส้นทางคมนาคมหลังจากนั้นก็เสด็จพระราชดำเนินไปทรงทอดพระเนตรผลการดำเนินงานตลอดมา

สัมภาษณ์ นายสุพรรณ เกษตรนนท์ ชาวบ้าน

“เมื่อก่อนชาวบ้านแคว้นนี้อยู่กันแบบลำบาก ถนนหนทางก็ลำบากจะไปซื้อกับข้าว จะไปหาหมอกก็ลำบากต้องหามกันไป ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็จะหาผักหาปลากินกันตามหนองตามบึง เดียวนี้มีวัดญาณมีโครงการในหลวงเข้ามาช่วยชาวบ้าน มีไฟฟ้า มีน้ำประปา มีโรงพยาบาล อะไรก็ดีขึ้นเยอะชาวบ้านก็อยู่ดีมีสุขกัน”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๗ เรื่อง “ศูนย์ฝึกอบรมเยาวชน
เกษตรวัดญาณสังวราราม อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ”

บทบรรยาย

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริพระราชทานหม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์อุฉงคมนตรีและนายสุเมธ ตันติเวชกุล ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้วัดยังมีบทบาทดั้งเดิม คือเป็นศูนย์รวมศรัทธาและเป็นที่พักของชุมชน ดังนั้น จึงควรมีโรงพยาบาลและโรงเรียน หรือศูนย์เยาวชนเกษตร โดยเอาลูกศิษย์วัดมาฝึกอบรมวิชาความรู้จนสามารถไปประกอบอาชีพได้ พร้อมกันนั้นในเวลาว่างก็มาปรนนิบัติพระ และจะได้รับการอบรมด้านศีลธรรม

ควบคู่กันไปด้วย ในเดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรม โดยมุ่งเน้นการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพดินการปรับปรุงและบำรุงรักษาดิน ซึ่งมีนักศึกษารุ่นแรกจำนวน 7 คน

สัมภาษณ์ นายฤชาดา อินถ่าย

เยาวชนเกษตร

“ผมมีความภูมิใจมากที่ได้เป็นเยาวชนเกษตรนอกโรงเรียนของวัดญาณแห่งนี้ ผมได้รับความรู้มากมายหลายอย่าง เช่น สอนให้ผมรู้จักปลูกผักเกษตรธรรมชาติ เช่น ปลูกผักคะน้า ถั่วฝักยาว ต้นหอม พักทอง และสอนให้ผมรู้จักรักษาหน้าดิน ผมได้เอาความรู้ตรงนี้ไปใช้ที่บ้านครับ เช่น ทำปุ๋ยหมัก ทำปุ๋ยน้ำและปลูกผักปลอดสารพิษกินเอง”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๘ เรื่อง “ความสำเร็จของงาน
เกษตรกรรมวัดญาณสังวราราม”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริที่จะส่งเสริมความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้อยู่ในฐานะ “พออยู่ พอกิน” และสามารถพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น “ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวราราม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จึงได้มุ่งฝึกกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียนและเกษตรกรทั่วไปกับยุวชนเกษตร และยังเป็นศูนย์กลางสำหรับทดลอง ค้นคว้า วิจัย พัฒนาสาธิต ส่งเสริม เผยแพร่ และปฏิบัติการด้านการเกษตรโดยวิธีธรรมชาติ

สัมภาษณ์ นายบุญลือ อินทรเจริญ

เกษตรกร

“พอดีทางศูนย์เกษตรวัดญาณมีการฝึกอบรมให้ทำเกษตรธรรมชาติ ผมก็ได้เข้าไปร่วมโครงการกับเขาดู และก็ลองมาทำ ผลปรากฏว่าได้ผลดีการทำปุ๋ยหมักยา เรียกว่าใช้แต่ของธรรมชาติโดยแท้เลยไม่ต้องใช้สารเคมี พอปลูกไปก็ได้ผลดี ทุกวันนี้ผมก็เลยเก็บผักไว้สารเนี่ยขาย มีรายได้ทุกวัน”

ปัจจุบันศูนย์ได้ให้การอบรมเยาวชนเกษตรนอกโรงเรียนไปแล้ว ๒๑ รุ่น เกษตรกรทั่วไป ๓ รุ่น และกลุ่มยุวเกษตร ๑๑ รุ่น เยาวชนเกษตรรวมทั้งเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาทำการเกษตรแบบธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๐๙ เรื่อง ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าบางละมุง

บทบรรยาย

ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นหนึ่งในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่จะบำรุงรักษาป่าให้สมบูรณ์ไม่ถูกทำลาย และอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเพื่อขยายพันธุ์แล้วปล่อยสู่ธรรมชาติ

ปัจจุบันศูนย์ได้ทำการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่ามากกว่า ๕๓ ชนิด มีสัตว์ปีก ๑๐ ชนิด ทั้งที่เป็นสัตว์ปีกหายากและกำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งสามารถเพาะพันธุ์ได้ประสบความสำเร็จแล้วเช่น ไก่ฟ้าพญาลอ ไก่ฟ้าหลังขาว นกยูง และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น เก้ง กวาง ละมั่ง ลิง ชะนี สำหรับอนุรักษ์ไว้และพร้อมที่จะปล่อยสู่ธรรมชาติ มีประมาณสัตว์ทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ กว่าตัว

สัมภาษณ์ นายพาดิช แสนโกษณ์
หัวหน้าศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าบางละมุง

“ความก้าวหน้าในงานด้านวิจัยที่จะหาความสมบูรณ์พันธุ์ของแต่ละพันธุ์โดยคำนึงถึงอาหารชนิดไหนที่จะเหมาะสม ทำให้เขามีความสมบูรณ์พันธุ์ ทำให้ไข่มาก ให้ลูกมาก พ่อแม่แข็งแรง อันนี้อยู่ในระหว่างการทดลองครับ และปัจจุบันสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่หายากและกำลังจะสูญพันธุ์ได้เป็นจำนวนมาก”

ขณะนี้แผนงานของศูนย์ที่จะจัดทำต่อไปด้านวิชาการ คือ การนำวิทยาดัดตัวสัตว์ ตัวอย่างเช่น กวาง หรือหมี แล้วปล่อยสัตว์นั้นไปสู่ธรรมชาติเพื่อศึกษาแหล่งที่อยู่อาศัย และการหลบภัยของสัตว์เหล่านั้น สำหรับนำมาใช้ฝึกสัตว์ อันจะเป็นข้อมูลนำมาในการเลี้ยงสัตว์ป่าที่หายากและกำลังจะสูญพันธุ์ต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๐ เรื่อง “โรงพยาบาลและสถาบันประสาทวิทยา-๑”

บทบรรยาย

โรงพยาบาลประสาทวิทยาไท ได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้บริการการรักษาผู้มีภาวะทุพพลภาพจากโรคประสาทสมอง สภาวะอารมณ์ รวมทั้งการศึกษาวินิจฉัยสภาพพฤติกรรมที่แปรปรวนไปจากเดิม ซึ่งล้วนแล้วแต่เกิดจากปัญหาจากศูนย์ระบบประสาทของมนุษย์แทบทั้งสิ้น อันเป็นจุดปัญหาการดำรงชีวิต ปัญหาสังคม จนถึงปัญหาระดับชาติ

พุทธศักราช ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จไปประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารวิจัยประสาท และเมื่ออาคารสร้างเสร็จได้เสด็จไปเปิดเมื่อ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖ ต่อมา ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๗ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดผ้าคลุมพระรูปสมเด็จพระราชบิดา คลินิกวิจัยและอาคารสรีระบำบัด วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ เสด็จพระราชดำเนินไปเปิดอาคารกุมารประสาทวิทยา และอาคารจักษุประสาทวิทยา วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ เสด็จพระราชดำเนินไปอาคารศัลยกรรม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๑ เรื่อง “โรงพยาบาลและสถาบัน
ประสาทวิทยา-๒

บทบรรยาย

การดำเนินงานของโรงพยาบาลประสาท จากเริ่มแรกถึงปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปสู่ระบบสากลอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา มีหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมผู้เชี่ยวชาญรองรับระบบการรักษาผู้ป่วยแบบครบวงจรได้นำเครื่องมือทันสมัยมาช่วยในการวิเคราะห์และวินิจฉัยโรค เช่น เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ เครื่องตรวจหลอดเลือดของสมอง เครื่องตรวจภาพคลื่นไฟฟ้าสมอง เครื่องมือผ่าตัดสมองด้วยคลื่นความถี่สูง

นอกจากการบริการการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคแบบครบวงจรแล้วโรงพยาบาลประสาท ยังเป็นศูนย์กลางบริการฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์ของกระทรวงสาธารณสุขให้แก่แพทย์ พยาบาล เภสัชกร ทันตแพทย์ นักเรียนพยาบาล จากการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้ง การศึกษาวิจัยโรคทางสมอง และไขสันหลัง เป็นที่ยอมรับของสถาบันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนได้รับการรับรองให้ใช้คำว่า สถาบันต่อท้ายเป็น “โรงพยาบาลและสถาบันประสาทวิทยา” อย่างน่าภาคภูมิใจ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๒ เรื่อง โรงเรียนราชานุกูล-๑

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๐๗ โรงเรียนราชานุกูล ได้ถือกำเนิดขึ้นโดยนายแพทย์รชง ทศนาญชลี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชานุกูล ร่วมกับมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ดำเนินการจัดหาทุนเพื่อก่อสร้างอาคารเรียนขึ้นสำหรับเด็กปัญญาอ่อนเพราะขณะนั้นเด็กปัญญาอ่อนวัยเรียน ที่โรงพยาบาลรับไว้ยังไม่มีอาคารเรียนเลย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯพระราชทานเงินรายได้จากการฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ชุดเสด็จเยือนประเทศมาเลเซีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ มาก่อสร้างอาคารเรียน ๑ หลังจำนวน ๑๐ ห้องเรียน และพระราชทานนามอาคารเรียนนี้ว่า “โรงเรียนราชานุกูล” และได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดอาคารนี้ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๗

สัมภาษณ์ อ.ดร.ณิ ชนะภูมิ
(อาจารย์ใหญ่) โรงเรียนราชานุกูล

“โรงเรียนราชานุกูลจัดเป็นโรงเรียนพิเศษแห่งแรกสำหรับเด็กปัญญาอ่อน โดยทางโรงเรียนได้จัดพื้นที่สมรรถภาพทางการศึกษาแก่เด็กอ่อนตั้งแต่วัยอนุบาลจนกระทั่งถึงประถมพิเศษ ๖ เรานั่นในการฝึกอบรมเน้นการช่วยเหลือตัวเองเป็นประการสำคัญ และการปรับตัวทางสังคม เขาจะได้ดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม”

โรงเรียนราชานุกูลเป็นโรงเรียนพิเศษสำหรับให้การศึกษาแก่เด็กปัญญาอ่อน ที่จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จุดนี้คือการสร้างโอกาสที่จะก้าวไปยืนหยัดร่วมกับครอบครัวร่วมกับสังคมอย่างปกติสุขและดีงามด้วยจุดเล็ก ๆ จากเด็กผู้ด้อยปัญญา บัดนี้โอกาสและความรักได้เกิดขึ้นที่นี่

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๓ เรื่อง โรงเรียนราชานุกูล-๒

บทบรรยาย

โรงเรียนราชานุกูล นอกเหนือจากจะสร้างโอกาสให้แก่เด็กปัญญาอ่อนแล้ว ทางโรงเรียนยังให้การฝึกมารยาทการพูด การอ่าน การเขียน สร้างนิสัยความกล้าให้แสดงออกแก่สังคมได้ เช่น นางสาววิมลทิพย์ ณหนองคาย ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขสามารถทำงานมีเงินเดือนอย่างปกติชนทั่วไป

สัมภาษณ์ น.ส.วิมลทิพย์ ณ หนองคาย
คนปัญญาอ่อน

“หน้าที่ของตัวเองนั้นก็ฝึกอาบน้ำเด็ก พอหลังจากนั้นก็กวาดบ้าน ถูบ้าน ช่วยสอนเด็ก ล้างจาน และเอาเด็กเข้าแถวเคารพธงชาติ ออกกำลังกาย หลังจากนั้นก็ไปช่วยแม่ครัวทำกับข้าว ปายก็เอาเด็กไปอาบน้ำ ใส่เสื้อผ้า และเอาเด็กที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เข้าห้องน้ำ ตัวเองที่มาทำงานอยู่กับน้อง ๆ เพราะสงสารน้อง ๆ เพราะตัวเองก็เป็นอย่างนี้ แต่ก็ยังดีกว่าน้อง ๆ เยอะก็จะพยายามสอนน้อง ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๔ เรื่อง โครงการบรรเทาปัญหาการจราจรตามพระราชดำริ-1

บทบรรยาย

ภาพข่าวพระราชกรณียกิจที่ประชาชนได้พบเป็นประจำคือ ภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมวงศ์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดารทั่วทุกภูมิภาคของประเทศอยู่เป็นนิจ

ถึงแม้ว่าประชาชนชาวกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะอยู่ไม่ห่างไกลจากพระองค์ท่านก็ตาม แต่เมื่อเกิดความเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วมขัง ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาน้ำเสียและมลพิษทางอากาศอื่น ๆ

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเมตตาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ยังแผ่มาปกเกล้าปกกระหม่อมชาวกรุงเทพ

มหานครและปริมณฑลไม่น้อยไปจากประชาชนในต่างจังหวัดได้รับพระราชทาน ปัจจุบันความทุกข์ยากแสนสาหัสของชาวกรุงเทพมหานคร คือการจราจรติดขัดก่อให้เกิดการเสียเวลา เสียเศรษฐกิจ เสียสุขภาพทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ นับเป็นการสูญเสียที่มีมูลค่ามหาศาล แม้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาก็ได้พยายามทำอย่างเต็มกำลังสติปัญญาแล้ว ก็ไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระมหากรุณาเข้ามาช่วยเหลือพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน ๔ ล้านบาท และเมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงทราบได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สมทบอีก ๔ ล้านบาทรวมเป็น ๘ ล้านบาท พระราชทานให้กรมตำรวจรับผิดชอบดำเนินการจัดซื้อรถจักรยานยนต์เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ทำหน้าที่สายตรวจจราจร ซื่อวิทย์สื่อสาร จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงการปฏิบัติหน้าที่ ใช้จัดอบรมความรู้และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็น พร้อมทั้งพระราชทานแนวทางปฏิบัติเพื่อบรรเทาปัญหาจราจรอีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๕ เรื่อง โครงการบรรเทาปัญหา
การจราจรตามพระราชดำริ-๒

บทบรรยาย

กรมตำรวจ โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้น้อมรับพระราชดำริไปดำเนินการ และเริ่มดำเนินงานตามโครงการบรรเทาปัญหาการจราจรตามแนวพระราชดำริโดยระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม ถึง ๔ กันยายน ๒๕๓๖ ได้จัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจจราจร ๑๕๐ นาย ให้มีความรู้เพิ่มเติมด้านการแก้ไขปัญหาการจราจร วันที่ ๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๖ มีพิธีปล่อยแถวเจ้าหน้าที่ตำรวจตามโครงการพระราชดำริออกปฏิบัติหน้าที่ระยะแรก โดยรับผิดชอบพื้นที่ในถนนวิภาวดีรังสิตและถนนพหลโยธิน

สัมภาษณ์ พลตำรวจเอกจำลอง เขียมแจ่งพันธ์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

“ในการแก้ไขปัญหการจราจรนั้นเราได้ดำเนินการตลอดมาและก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง พระราชทานพระราชทรัพย์ทั้งหมด ๒๓ ล้าน ให้ปฏิบัติทางกรมตำรวจได้ดำเนินการแก้ไขปัญหการจราจรตามแนวพระราชดำริและนำแนวทางพระราชดำริที่พระราชทานมาให้นั้นไปปฏิบัติในจุดอื่น ๆ ด้วย”

กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจตามโครงการพระราชดำริเป็นกองร้อยพิเศษเคลื่อนที่เร็วโดยใช้สถานที่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล(เดิม) บริเวณสถานีตำรวจดับเพลิงพญาไท เป็นสถานที่ตั้งโครงการ และใช้จักรยานยนต์ของกรมตำรวจที่มีอยู่เป็นพาหนะ การปฏิบัติปรากฏว่าได้ผลดี การจราจรในพื้นที่มีความคล่องตัวขึ้น ประชาชนให้ความสนใจและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๖ เรื่อง โครงการบรรเทาปัญหา
การจราจรตามพระราชดำริ-๓

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริ ในการแก้ไขปัญหาสภาพการจราจรติดขัดทางด้านกายภาพ คือ ปรับปรุงถนน ตรอก ซอกซอย สะพานข้ามทางร่วม ทางแยกซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาระหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้แก่กรุงเทพมหานครเป็นทุนเริ่มต้นดำเนินการก่อสร้างตามโครงการพระราชดำริ ดังนี้

-โครงการก่อสร้างถนนเลียบบทางรถไฟสายใต้ ระยะทาง ๖๑๐ เมตร เปิดการจราจรเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๗ สามารถลดการจราจรบริเวณสามแยกไฟฉาย ตลาดพรานนก โรงพยาบาลศิริราชและตลาดบางกอกน้อย

-โครงการปรับปรุงการขยายผิวจราจร บริเวณถนนราชดำเนินกลาง ช่วงบริเวณทางลงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าฝั่งพระนคร หน้ากรมประชาสัมพันธ์ และกรมสรรพากร(เดิม) โดยเร่งดำเนินการก่อสร้างทั้งกลางวันกลางคืน ทำให้การจราจรบริเวณดังกล่าวมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

-โครงการก่อสร้างถนนหลังศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติเชื่อมระหว่างถนนพระรามที่ ๙ กับถนนเทียมร่วมมิตร

-โครงการก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างถนนเพชรบุรีตัดใหม่กับถนนพระรามที่ ๙

-ก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างถนนพหลโยธินกับถนนวิภาวดีรังสิต บริเวณใกล้สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๕ เมื่อแล้วเสร็จจะคลี่คลายการจราจรติดขัดบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ และดินแดงเป็นอย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๗ เรื่อง โครงการบรรเทาปัญหา
จราจรตามพระราชดำริ-๔

บทบรรยาย

สืบเนื่องจากการปรับปรุงและขยายผิวจราจรบริเวณเชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าทำให้มีจำนวนยานยนต์ผ่านเข้ามาถึงถนนราชดำเนินกลางเป็นจำนวนมาก แต่พอมาถึงสะพานผ่านฟ้าลีลาศเป็นช่องแคบคอขวด ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดจึงจำเป็นต้องขยายผิวจราจรและขยายสะพานผ่านฟ้าลีลาศด้วย แต่ก็ยังคงอนุรักษ์สภาพที่เป็นสะพานประวัติศาสตร์แห่งนี้ไว้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้อีก ๒ ล้านบาทในการขยายสะพานดังกล่าว

โครงการก่อสร้างสะพานใหม่ข้ามคลองผดุงกรุงเกษม ขนาด ๒ ข้างของสะพานมัทมาพริ้งสรรค์ เป็นโครงการพระราชดำริต่อเนื่องกับโครงการขยายสะพานผ่านฟ้าลีลาศ และปรับปรุงขยายผิวจราจรบริเวณเชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า

นอกจากโครงการบรรเทาปัญหาการจราจรบริเวณถนนสายหลักแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยประชาชนผู้ที่เดินข้ามถนน จึงมีโครงการก่อสร้างสะพานคนเดินข้ามหน้าศาลอาญา ถนนรัชดาภิเษก ซึ่งบริเวณนี้มีส่วนราชการอยู่หลายแห่ง มีประชาชนข้ามถนนจำนวนมาก ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการสร้างสะพานคนเดินข้ามดังกล่าวเป็นเงิน ๓ ล้านบาท และเปิดการใช้สอยเมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายมากขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๘ เรื่อง โครงการบรรเทาปัญหา
การจราจรตามพระราชดำริ-๕

บทบรรยาย

ในการแก้ไขปัญหาการจราจรนั้นกรมตำรวจ โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้ดำเนินการตลอดมา ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ปัจจุบันมีรถจักรยานยนต์เคลื่อนที่เร็ว ไว้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ๒๕๐ คัน

สัมภาษณ์ จ.ส.ต.วิรัตน์ พิกุลศรี ตำรวจจราจร

“ในส่วนของโครงการพระราชดำรินะครับ ที่มาสู่ถนนเส้นนี้ทำให้การจราจรบริเวณแยกนี้คล่องตัวมากกว่าแต่ก่อน โดยเฉพาะมีการระบายรถผ่านแยกได้เร็ว เมื่อมีการรับรถที่ดีจากด้านอื่นเนี่ย อีกอย่างหนึ่งเวลารถวิ่งไปถ้ามีรถเสีย รถเป็นอะไรเนี่ย ตำรวจโครงการก็จะ

ช่วยกันโดยทันทีที่ทำให้รถสะสมในถนนหลัก ๆ คลื่นคลายโดยเร็ว”

นอกจากการแก้ไขปัญหาการจราจรแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยประชาชนที่เจ็บป่วย รวมทั้งหญิงมีครรภ์ใกล้คลอดที่จะไปโรงพยาบาลแต่รถติดในถนนไปไม่ได้ จึงมีพระราชดำรินำหน่วยจักรยานยนต์เคลื่อนที่เร็วที่ปฏิบัติหน้าที่แก้ไขปัญหาการจราจรบนท้องถนนช่วยประชาชนในกรณีดังกล่าวอีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยเรื่องปัญหาการจราจรเวลาฝนตกมีน้ำท่วมขังทำให้รถยนต์ขัดข้อง เป็นการเพิ่มปัญหามากขึ้น จึงพระราชทานพระราชทรัพย์อีก ๑ ล้านเป็นทุนประเดิมให้กองบังคับการตำรวจดับเพลิงนำไปซื้อรถยนต์และเครื่องสูบน้ำขนาดเล็ก จัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็วสูบน้ำท่วมขังตามจุดต่าง ๆ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๑๙ เรื่อง โครงการบรรเทาปัญหา
การจราจรตามพระราชดำริ-๖

บทบรรยาย

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงพยาบาลศิริราช บ่อยครั้งได้ทอดพระเนตรเห็นการจราจรติดขัดในบริเวณด้านฝั่งธนบุรี ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีการศึกษาที่ขยายผิวการจราจรด้วยการสร้างถนนยกระดับ จากเชิงสะพาน สมเด็จพระปิ่นเกล้าด้านฝั่งธนบุรียาวตลอดไปตามถนนทางที่จะไปพุทธมณฑลจนถึงแยกจิมพลี และโครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณอำเภอพระประแดง ซึ่งจะช่วยให้รถบรรทุกไม่ต้องวิ่ง

ผ่านกรุงเทพมหานครและโครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณท่าน้ำบางขุนพรหม

สัมภาษณ์ พล.ต.อ.จำลอง เอี่ยมแจ่มพันธ์

ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

“นอกจากนั้นเวลามีโครงการพระราชดำริที่จะทำถนนคู่ขนานลอยฟ้า จากสะพานพระปิ่นเกล้าฝั่งธนบุรี ตลอดไปจนถึงจิมพลี เวลานี้กรุงเทพมหานครกำลังดำเนินการอยู่ที่จะประมูลอยู่เพื่อให้การจราจรที่มาจากด้านนี้จะข้ามสะพานพระปิ่นเกล้าจากฝั่งธนบุรีไม่ให้สะสมมากก็มีพระราชดำริที่จะทำสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาจากฝั่งพระนครเชื่อมติดต่อกัน ซึ่งเวลานี้ทางกรุงเทพมหานครกำลังศึกษาอยู่ก็เชื่อว่าคงจะได้ดำเนินการในไม่ช้านี้”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๐ เรื่อง สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง-๑

บทบรรยาย

สถานีเกษตรหลวงอ่างขางเป็นสถานีเกษตรหลวงแห่งหนึ่ง เริ่มดำเนินการในพุทธศักราช ๒๕๑๒ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระราชินีนาถทอดพระเนตรเห็นบริเวณอ่างขาง ซึ่งเป็นหุบเขามีอากาศหนาวเย็น มีการปลูกฝิ่นมาก ไม่มีป่าไม้ อยู่เลย และมีพื้นที่ลาดชันไม่มาก จึงมีพระราชดำรินำจะให้เป็นที่สำหรับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพชาวเขาเป็นการทดแทนการปลูกฝิ่น และหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำลำธาร

สัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ จักรคำ
หัวหน้าสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชดำเนินมาเยี่ยมเกษตรหลวงอ่างขางมานานหลายครั้ง เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานของสถานีและทรงเยี่ยมพสกนิกรดอยอ่างขาง พระองค์ท่านทรงสนพระทัยในงานด้านงานส่งเสริมอาชีพปลูกพืชทดแทนฝิ่น และทรงห่วงใยธรรมชาติ การตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งในปัจจุบันทางสถานีก็ยังดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรจนมั่นคงและมีรายได้จนช่วยเหลือตนเองได้”

ปัจจุบันทางสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ได้ให้การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ซึ่งได้แก่ไม้ผลเมืองหนาว ฝัก ไม้ตัดดอกและพืชไร่แก่เกษตรกรชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงรวม ๖ หมู่บ้าน ๒๕๐ ครอบครั้ว ปัจจุบันเกษตรกรชาวเขาเหล่านี้มีรายได้จากผลผลิตที่สถานีฯ ส่งเสริมให้เพาะปลูกเพียงพอต่อการยังชีพ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๑ เรื่อง สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง-๒

บทบรรยาย

พื้นที่บริเวณดอยอ่างขาง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑,๔๐๐ เมตร มีอุณหภูมิต่ำสุด -๓ องศาเซลเซียส เหมาะสมแก่การศึกษาวิจัยการปลูกพืชเมืองหนาวชนิดต่าง ๆ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้ตั้งแต่ต้น

สัมภาษณ์ นายจรัส อินทร

เจ้าหน้าที่รุ่นแรกของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

“ผมได้มาทำงานที่นี่ตั้งแต่เริ่มตั้งสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง นับแล้วเป็นปีที่ ๒๑ ซึ่งในช่วงแรก ๆ ของโครงการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงนำ

คณะทูตและเจ้าหน้าที่จากต่างประเทศมาชมการดำเนินการของสถานีฯ จนต่อมาก็ได้รับความร่วมมือจากประเทศเหล่านั้น ผมก็มีความยินดีและภูมิใจที่ได้ทำงานเพื่อการช่วยเหลือและส่งเสริมการดำเนินชีวิตของชาวเขาให้ดีขึ้น สมดังพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

ปัจจุบันในแปลงเกษตรกรรมตามหมู่บ้านต่าง ๆ ของเกษตรกรชาวเขา เต็มไปด้วยแปลงผัก ไม้ผลและโรงเรือนไม้ดอก ที่ได้รับการส่งเสริมและการดูแลอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ของสถานีฯ ทำให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่แก่เกษตรกรชาวเขา และมีส่วนสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๒ เรื่อง มูเซอดำที่ดอยอ่างขาง

บทบรรยาย

ราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่ามูเซอดำ คือกลุ่มชนดั้งเดิมกลุ่มหนึ่งที่เคยอาศัยกระจ่ายโดยรอบดอยอ่างขาง ต่อมาได้รับการจัดสรรที่ทำกินให้เป็นหลักแหล่งบริเวณบ้านขอบดิ่ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมชาวเขาเผ่ามูเซอดำนี้หลายครั้ง มีพระราชดำริสให้เจ้าหน้าที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง แนะนำและส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง ซึ่งทางสถานีฯได้เข้าไปส่งเสริมการปลูกพืชไร่ ผัก และสร้างโรงเรือนสำหรับปลูกไม้ตัดดอก ตลอดจนจัดจำหน่ายผลผลิตให้ด้วย

สัมภาษณ์ นายจะค้อย นา คือ ผู้ใหญ่บ้านขอบดิ่ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

“เมื่อก่อนโครงการหลวงยังไม่มี ก็ปลูกฝิ่น ทำไร่เผาป่าปลูกข้าว ในหลวงท่านมาเยี่ยมมูเซอ แล้วก็ถามว่าสบายไหม ก็บอกว่าสบายดี ท่านก็ให้ควาย ๓ ตัว ตัวผู้ ๑ ตัว ตัวแม่ ๒ ตัว เอามาไว้ไถนา หลังจากโครงการหลวงเข้ามาส่งเสริมเดี๋ยวนี้รายได้ดี เลิกปลูกฝิ่นแล้ว”

ทุกวันนี้มีราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่ามูเซอดำ อาศัยอยู่ที่บ้านขอบดิ่ง ๒๘ ครอบครัว มีประชากร ๒๓๙ คน สามารถตั้งถิ่นฐานอยู่ได้เป็นหลักแหล่ง มีอาชีพที่มั่นคง เลิกอาชีพทำไร่เลื่อนลอยและไม่ต้องตัดไม้ทำลายป่าต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๓ เรื่อง โรงเรียนบนดอย

บทบรรยาย

โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เกิดขึ้นจากความร่วมมือของฝ่ายพัฒนาสถานีเกษตรหลวงอ่างขางและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาความด้อยโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนชาวเขา ซึ่งในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยเป็นอย่างมาก ได้พระราชทานความช่วยเหลือมาโดยตลอด

สัมภาษณ์ นางเรียม สิงห์ทร
ครูประจำโรงเรียนบ้านขอบด้ง

“ในครั้งที่ในหลวงท่านเสด็จ ได้เยี่ยมชมเกี่ยวกับเด็กเล็กคะ ท่านได้มีพระราชดำรัสว่า อยากจะให้เด็กเล็กทุกคนนี้มีความรู้ ได้มีการฝึกหัดตั้งแต่น้อย ๆ โดยเฉพาะด้านภาษา และได้พระราชทานเงินจำนวน ๓ ล้านบาท เพื่อเป็นทุนในการสร้างโรงดอกไม้ และก็ได้นำเงินที่ได้จากการปลูกดอกไม้นี้นำมาใช้ทำอาหารกลางวัน แล้วก็ซื้อวัสดุอุปกรณ์รักษาโรคให้แก่เด็กนักเรียน”

ที่โรงเรียนบ้านขอบด้งนี้ เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ๑ จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีครู ๓ คน นักเรียน ๑๐๙ คน มีทั้งที่เป็นเด็กของหมู่บ้านขอบด้งและหมู่บ้านใกล้เคียงที่เดินทางมาเรียน มีโครงการอาหารกลางวัน ที่ส่วนหนึ่งได้รับการส่งเสริมจากสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๔ เรื่อง ความสำเร็จบนดอยอ่างขาง

บทบรรยาย

ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา การดำเนินงานของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ คือเป็นสถานีสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพืชเมืองหนาวและไม้ผลเมืองหนาวชนิดต่างๆ เป็นสถานีสำหรับการฝึกอบรมและเผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรชาวเขาการดำเนินงานทั้งหมดนี้ได้เปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของ

ชาวเขาให้มีรายได้ที่มั่นคง สามารถประกอบอาชีพ และตั้งถิ่นฐานที่ถาวรได้ มีการพัฒนาทางด้านสังคม การศึกษา มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านสาธารณูปโภคขั้นมูลฐาน ทำให้การดำรงชีวิตได้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนมีงานสาธารณสุขและหน่วยแพทย์พระราชทานเคลื่อนที่ ดูแลรักษาผู้เจ็บป่วย ป้องกันโรคต่าง ๆ ให้แก่ราษฎรและเด็กชาวเขา นอกจากนี้ทางสถานียังได้ดำเนินงานปรับปรุงและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการปลูกต้นไม้ควบคู่ไปกับการพัฒนา ทำให้ดอยอ่างขางทุกวันนี้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมากแห่งหนึ่งของประเทศ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๕ เรื่อง โครงการส่วนพระองค์
สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักว่าประชาชนคนไทยส่วนใหญ่เป็นชาวไร่ชาวนายากจนหาได้ไม่พอกินพอใช้ มีพระราชประสงค์ที่จะช่วยเหลือราษฎรให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตขึ้น ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๓ เพื่อเป็นโครงการทดลอง เป็นโครงการตัวอย่าง โดยใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งหมด โครงการส่วนพระองค์นี้ แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ แบบ คือ

๑.โครงการแบบไม่ใช่ธุรกิจ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะศึกษาทดลองโดยเฉพะอย่างยิ่งเรื่องการเกษตร เพื่อทรงหาความเป็นไปได้และผลสำเร็จจากการทดลองในการต่าง ๆ ให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้สนใจได้ศึกษาโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยราชการต่าง ๆ

๒.โครงการแบบกึ่งธุรกิจ เป็นโครงการที่สามารถทำรายได้และมีรายได้ และเนื่องจากธุรกิจบางอย่างต้องให้เงินลงทุนในการซื้อวัสดุอุปกรณ์และจ้างเจ้าหน้าที่ จำต้องนำรายได้บางส่วนนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจนั้น ๆ

ปัจจุบันโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตมีทั้งสิ้น ๓๙ หน่วยงาน แบ่งเป็นโครงการแบบไม่ใช่ธุรกิจ ๒๑ หน่วยงาน เป็นโครงการแบบกึ่งธุรกิจอีก ๑๘ หน่วยงาน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๖ เรื่อง โครงการทดลองเกี่ยวกับ
“ข้าว” ในสวนจิตรลดา

บทบรรยาย

โครงการนาสาธิตในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต มีวัตถุประสงค์นอกจากเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้พระราชทานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญแล้วยังเป็นการสาธิตการปลูกข้าวแบบต่าง ๆ การใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราต่าง ๆ ตลอดจนการสาธิตการปลูกข้าวไร่ของจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง ๔ ภาค เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่การปลูกข้าวไร่ เป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนข้าวบริโภคทางหนึ่ง

ในพุทธศักราช ๒๕๑๔ มีการจัดงานผลิตภัณฑ์ข้าวขึ้นเป็นตัวอย่าง ภายในสวนจิตรลดา เพื่อศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการเก็บรักษาข้าวและการสีข้าวให้ได้ผลดีที่สุด มีการสร้างยุ้งฉางหลายรูปแบบสำหรับเก็บรักษาข้าวโดยใช้วัสดุต่างๆ กัน เพื่อศึกษาว่าจะใช้วัสดุแบบใดสร้างยุ้งฉาง ลักษณะไหนจึงจะดีที่สุดในการเก็บรักษาข้าวและทดลองใช้แกลบให้เป็นประโยชน์ โดยการนำไปผสมกับสารเคมีหรือทำปุ๋ยและบดอัดแกลบเป็นแท่งใช้เป็นเชื้อเพลิงในการทดลองเกี่ยวกับ “ข้าว” ในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตตั้งแต่นั้นจนปัจจุบัน มีนักศึกษาระชาชนผู้สนใจและเกษตรกรเข้าชมและศึกษาการดำเนินงานเกือบทุกวัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๗ เรื่อง ปลานิลจากสวนจิตรลดา

บทบรรยาย

วันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานปลานิลจำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัว ให้แก่กรมประมงนำไปเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์และส่งต่อไปยังสถานีประมงต่างๆ อีก ๑๕ แห่ง ทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการขยายพันธุ์แล้วแจกจ่ายให้แก่ราษฎรนำไปเลี้ยงเป็นอาชีพและเพื่อบริโภค อีกทั้งปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อให้เป็นแหล่งอาหารโปรตีนแก่พสกนิกรต่อไป

นอกจากนั้นยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กรมประมง เข้าไปดำเนินการเพาะพันธุ์ปลานิลในบ่อที่สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ซึ่งปัจจุบันมีบ่อเพาะพันธุ์ลูกปลานิล ๖ บ่อ และเป็นบ่อเลี้ยงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์อีก 1 บ่อ

สัมภาษณ์ นายสุจินต์ หนูขวัญ

นักวิชาการ ๖ กรมประมง

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้กรมประมงเข้ามาดำเนินการเพาะพันธุ์ปลานิล ในบริเวณพระตำหนักจิตรลดานี้ ปลานิลที่เพาะได้ส่วนหนึ่งจะเก็บไว้เป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ที่เป็นพันธุ์แท้ดั้งเดิมและอีกส่วนหนึ่งก็ได้้นำออกแจกจ่ายแก่ราษฎรอีกด้วยครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๘ เรื่อง โคนมสวนจิตรลดา

พระราชวังดุสิต

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เลี้ยงโคนมในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๕ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพันธุ์โคนมให้มีสายพันธุ์ของโคนมยุโรปมากขึ้น โดยลดระดับสายพันธุ์ของโคนมพื้นเมืองบ้านเราลง ซึ่งจะทำให้โคนมที่เกิดขึ้นใหม่นี้มีความอดทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศมีภูมิต้านทานโรคได้ดี และที่สำคัญคือให้น้ำนมสูงตามสายพันธุ์ของโคนมพันธุ์ยุโรป

ปัจจุบันโรงโคนมในสวนจิตรลดา มีโคนมทั้งสิ้น ๙๒ ตัว และได้ส่งโคนมจำนวน ๔๕ ตัว ไปช่วยเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ตามศูนย์ต่าง ๆ หลายจังหวัด เช่น ที่ศูนย์ผสมเทียม จังหวัดปทุมธานี ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา และอีก ๔๗ ตัว เลี้ยงที่โรงโคนมสวนจิตรลดา เป็นโคนมที่กำลังให้นม ๑๓ ตัว ผลิตน้ำนมได้วันละ ๑๖๐-๑๗๐ กิโลกรัม นำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์นมชนิดต่าง ๆ ออกจำหน่าย นอกจากนี้ทุกปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังได้พระราชทานโคนม และลูกโคเพศผู้ เพื่อใช้เป็นพ่อพันธุ์ต่อไป ให้แก่เกษตรกรโรงเรียนและสถาบันการศึกษาการเกษตรต่าง ๆ ที่มีความต้องการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๒๙ เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากนํ้านมสด

บทบรรยาย

ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการแปรรูปนํ้านมสดให้เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อศึกษากรรมวิธีการผลิตและพัฒนาการผลิตนํ้านมสดแปรรูปเป็นชนิดต่าง ๆ สำหรับเป็นตัวอย่างให้ผู้มีอาชีพเลี้ยงโคนมรวมตัวกันเป็นกลุ่มดำเนินงานแบบธุรกิจ

การดำเนินงานของโครงการส่วนพระองค์ ได้นำนํ้านมสดจากโรงโคนมสวนจิตรลดา และรับซื้อจาก

สหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรี มารวมกัน ส่วนหนึ่งได้นำมาผ่านการพาสเจอร์ไรส์-โฮโมจีไนส์ ที่ศูนย์รวมนมสวนจิตรลดา ทำเป็นนมสดบรรจุกล่อง นมปราศจากไขมัน โยเกิร์ตพร้อมดื่ม อีกส่วนหนึ่งนำมาผลิตเป็นนมผง และนมเม็ตรธรรมดา และรสช็อคโกแลตที่โรงนมเม็ตรสวนจิตรลดา นอกจากนั้นยังได้ผลิต เนยแข็ง ไอศกรีม ท็อฟฟีนนมสด เนยสด คุกกี้เนยสด และนมข้นหวาน ที่โรงเนยแข็งสวนจิตรลดา การดำเนินงานดังกล่าวนี้เป็นโครงการกึ่งธุรกิจ ที่นำรายได้ส่วนหนึ่งจากการขายผลิตภัณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ และโครงการส่วนพระองค์ดังกล่าว เป็นการทำให้เด็กและเยาวชน ได้รู้จักบริโภคนํ้านมสด เป็นการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยให้ดีขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๐ เรื่อง นํ้าผลไม้สวนจิตรลดา

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ดำเนินการจัดตั้งโรงนํ้าผลไม้ สวนจิตรลดาขึ้นที่ศูนย์รวมนมสดสวนจิตรลดา โดยใช้เครื่องพาสเจอร์ไรส์ ของศูนย์รวมนมสดดำเนินการผลิต นํ้าผลไม้พาสเจอร์ไรส์ เพื่อดำเนินการค้นคว้าและวิจัยการผลิตนํ้าผลไม้ของไทยให้มีคุณภาพดี เนื่องจากการที่เกษตรกรชาวสวน ชาวไร่ ต้องประสบปัญหาการจำหน่าย สับปะรด ส้ม มะม่วง อ้อย ผลผลิตราคาตกต่ำ และบางส่วนก็เกิดความต้องการของตลาด

ต่อมาพุทธศักราช ๒๕๓๕ จึงมีการตั้งโรงงานผลิตนํ้าผลไม้บรรจุกระป๋องขึ้นแยกไปจากศูนย์รวมนม โดยดำเนินการผลิตนํ้าผลไม้บรรจุกระป๋องซึ่งมีอยู่ ๒ ลักษณะ โดยนำวัตถุดิบแห้ง เช่น กระเจี๊ยบ ลำไยแห้งมาผลิตและใช้วัตถุดิบสด เช่น สับปะรด มะม่วง มาผลิตเป็นนํ้าผลไม้กระป๋องปัจจุบันโรงงานนี้สามารถนำไปเป็นต้นแบบการผลิตและค่าใช้จ่ายในการลงทุนไม่สูงนัก

ซึ่งเกษตรกร สามารถรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ จัดตั้งโรงงานในลักษณะนี้ได้ เพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตมีราคาต่ำ หรือเมื่อผลผลิตมีมากเกินความต้องการของตลาด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๑ เรื่อง หวายเพื่องานหัตถกรรม

บทบรรยาย

“หวาย” เป็นไม้เลื้อยชนิดหนึ่งที่อยู่ในตระกูลปาล์ม ที่คนเรานำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง หวายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ก่อให้เกิดการสร้างงานในชนบทในรูปของงานหัตถกรรมพื้นบ้าน นอกจากผลิตเป็นสินค้าใช้ภายในประเทศแล้ว ยังสามารถส่งออกไปขายเป็นรายได้แก่ประเทศ ปีละหลายร้อยล้านบาท และมีแนวโน้มส่งออกไปมากขึ้นทุกปี จนเกินกำลังที่ธรรมชาติจะผลิตหวายให้ได้ทัน เกิดการขาดแคลนหวายจนต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา ศึกษาวิธีการขยายพันธุ์หวาย โดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในปลายพุทธศักราช ๒๕๒๙ โดยให้ทดลองปลูกหวายในสวนจิตรลดา และที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อัน

เนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ขณะนี้ผลการค้นคว้า วิจัย สามารถขยายพันธุ์ให้ได้ต้นที่สมบูรณ์ ได้สูตรอาหารที่เหมาะสมในการขยายพันธุ์ให้ได้จำนวนมากในเวลาอันสั้น ต่อไปประเทศไทยก็จะสามารถผลิตหวายเพื่อการอุตสาหกรรมได้ โดยไม่ต้องส่งนำเข้าวัตถุดิบอีกต่อไป และจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนางานในชนบทได้แบบยั่งยืน

สัมภาษณ์ นางสาวมณฑิ สมบูรณ์ทรัพย์ หัวหน้าศูนย์เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช

“สาเหตุที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหวาย เพราะปัจจุบันมีการลักลอบตัดหวายเป็นจำนวนมาก หวายเป็นพืชที่เจริญเติบโตช้ามาก การนำเมล็ดมาเพาะเป็นปีจึงจะงอกขึ้นมา ดังนั้นจึงนำเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อมาใช้ หวายที่เพาะได้จำนวนมากจากการเพาะเนื้อเยื่อก็นำส่งออกไปปลูกตามโครงการพระราชดำริต่อไป”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๒ เรื่อง ศูนย์บริการพัฒนาปลวกแดง ตามพระราชดำริ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์บริการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ” อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอาชีพการเกษตร และศิลปาชีพพิเศษแก่ราษฎร โดยมีกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กองทัพอากาศที่ ๑ เป็นหน่วยประสานงานในโครงการ ร่วมกับหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนิน

งานตามแนวพระราชดำริ คือ พัฒนาการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านปศุสัตว์และการประมง จัดตั้งศูนย์ฝึกปฏิบัติด้านประกอบอาชีพในรูปของแปลงสาธิตโดยหมุนเวียนให้ราษฎรเข้ามาปฏิบัติ จัดเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ และจัดเป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรที่ราษฎรจะได้เข้าไปศึกษาและชม เพื่อเอาไปเป็นตัวอย่างในแปลงเกษตรกรรมของตนเอง โดยใช้น้ำจาก อ่างเก็บน้ำดอกกราย อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ปัจจุบันการดำเนินงานตามแนวพระราชดำรินี้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเกษตรกรหลายครอบครัวได้ประกอบอาชีพทางการเกษตรจนมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตด้วยดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๓ เรื่อง สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปลวกแดง

บทบรรยาย

สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปลวกแดง ในศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการขยายพันธุ์เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แก่ราษฎร ทั้งที่เป็นอาชีพหลักและเป็นอาชีพเสริม มีการดำเนินงานเป็น ๒ ลักษณะ คือ การขยายพันธุ์เพื่อการวิจัย สาธิตและคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์สัตว์กับการขยายพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย แจกแก่เกษตรกร หรือหน่วยงานต่างๆ

สัมภาษณ์ นายนิรันดร์ เรืองไทย

ผู้อำนวยการสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปลวกแดง

“ในสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปลวกแดง ปัจจุบันก็มีความหลัก ๆ อยู่ ๒ อย่าง คือ งานที่ ๑ เป็นงานค้นคว้าทดลองวิจัย เพื่อหาสัตว์พันธุ์ที่เหมาะสมกับท้องที่ งานที่ ๒ คือ การผลิตสัตว์และขยายพันธุ์ เพื่อส่งเสริมให้กับเกษตรกรโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงแกะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านมีพระราชดำริให้เราทดลองเลี้ยง โดยทรงเห็นว่าจะจะเป็นสัตว์ที่เหมาะสมกับเกษตรกร จนทำให้ในปัจจุบันสถานีมีแกะเป็นจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย”

ที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปลวกแดงนี้ เป็นแหล่งขยายพันธุ์แกะมากที่สุดในประเทศ ซึ่งนอกจากจะส่งเสริมให้เกษตรกรทั่วไปได้นำไปเลี้ยงแล้ว ยังส่งไปสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส เพื่อแลกเปลี่ยนสายพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์ และได้มีขนแกะไปส่งเสริมการทอผ้า ในโครงการพระราชดำริปางตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๔ เรื่อง การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่ก้าวหน้า

บทบรรยาย

สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ปลวกแดง จังหวัดระยอง เป็นศูนย์กลางในการขยายพันธุ์สัตว์แบบครบวงจร เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในท้องถิ่น และพื้นที่ใกล้เคียงนำไปเลี้ยงเป็นอาชีพ สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์แห่งนี้ จึงได้ดำเนินการในการขยายพันธุ์เพาะพันธุ์เองทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลี้ยงพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ การฝึกไข่ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การควบคุมดูแลอนุบาลลูกสัตว์ปีก ซึ่งเป็นสัตว์ที่ราษฎรมีความต้องการสูง

สัมภาษณ์ นางวรรณณา เชื้อสูง
เกษตรกรในโครงการ

“แต่ก่อนดิฉันก็ปลูกสับปะรดเพียงอย่างเดียว ต่อมาเมื่อโครงการของในหลวงจากอ่างเก็บน้ำดอกกรายได้มาส่งเสริม เลี้ยงพวกสัตว์ปีก ไข่ เปิดเทศ ดิฉันก็เลยทดลองทำดูเพราะเป็นอาชีพเสริม เลี้ยงแล้วได้ผลดีมีพ่อค้ามาซื้อถึงบ้าน ตอนนี้อินดิฉันเลี้ยงอยู่ ๔-๕๐๐ ตัว ชาวบ้านแถวนี้ก็เลี้ยงกันทุกบ้านเลย”

ผลผลิตในการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ได้คำตอบแทนสูง จึงทำให้ราษฎรสนใจหันมาเลี้ยงสัตว์ปีกเป็นอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและกลายเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่กำลังก้าวหน้ามาก จนทำให้กำลังการผลิตลูกสัตว์ปีกของสถานีฯ ซึ่งเคยผลิตได้เดือนละประมาณ ๑๐,๐๐๐ ตัว ต้องเพิ่มขึ้นอีกมาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๕ เรื่อง งานส่งเสริมการเกษตร

บทบรรยาย

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์บริการพัฒนาปลวกแดง จังหวัดระยองขึ้นแล้ว เกษตรกรในโครงการและพื้นที่ข้างเคียง ก็ได้รับประโยชน์จากการจัดตั้งศูนย์บริการพัฒนาแห่งนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบริการความรู้ทางด้านวิชาการที่ให้เกษตรกรได้เข้าไปฝึกอบรมการปฏิบัติงานในพื้นที่จริงของโครงการ เพื่อนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง

สัมภาษณ์ นางสาวชูรีรัตน์ สาเสาร์
เกษตรกรในโครงการ

“ศูนย์บริการปลวกแดงโครงการพระราชดำรินี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เปิดโอกาสเกษตรกรเข้าไปฝึกอบรมการกรีดยาง ตลอดจนการดูแลรักษา หลังจากการกรีดยางเสร็จการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ ดิฉันได้เข้าไปฝึกอบรมด้วย และสามารถนำประโยชน์กลับมาใช้ในส่วนของตนเอง ซึ่งได้ผลดีมากคะ”

งานส่งเสริมวิชาการเกษตรสู่เกษตรกรนี้มีหน่วยงานอื่น ๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมดำเนินงานควบคู่กันไป เช่น งานชลประทาน งานพัฒนาที่ดิน ทั้งหมดนี้ได้ดำเนินการเพื่อให้ประสบผลตามวัตถุประสงค์ คือให้ราษฎรสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เกิดความเดือดร้อนทุกข์ยาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๖ เรื่อง ประมงเพื่อเกษตรกร

บทบรรยาย

สถานีประมงน้ำจืด จังหวัดระยอง เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งของศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง จังหวัดระยอง ได้ดำเนินการขยายพันธุ์สัตว์น้ำจืด คือ ปลาและ กุ้งก้ามกราม เพื่อส่งเสริมและจำหน่ายให้แก่เกษตรกร ได้นำไปเลี้ยงเป็นอาชีพ และได้ส่งไปช่วยเหลือโครงการเกี่ยวกับการประมงอื่น ๆ ตลอดจนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล ปัจจุบัน สถานีฯได้เพาะพันธุ์ปลา เช่น ปลานิล ปลาไน ปลาดู ปลาตะเพียน ปลายี่สก และกุ้งก้ามกรามได้มากที่สุดในประเทศไทย โดยเฉลี่ยสามารถเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืดได้ปีละประมาณ ๓๐ ล้านตัว ปลาที่เพาะพันธุ์

ได้นั้นร้อยละ ๓๐ จะจำหน่ายแจกจ่ายให้แก่เกษตรกร อีกร้อยละ ๗๐ จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือราษฎรทั้งในด้านการดำรงชีวิตและการจับปลาเป็นอาชีพได้อย่างดี

สัมภาษณ์ นางสาวฉวีวรรณ พนมชัย
เกษตรกรอาชีพจับปลา

“ปลา มันเยอะก็เลยมาอยู่ที่นี่ พอเลี้ยงลูกเลี้ยงเต้าได้ ไร่นาก็ไม่ทำหรอกหาแต่ปลา รายได้ก็ดีพออยู่พอกินได้ วันหนึ่งขายได้ ๒๐๐-๓๐๐ ก็พออยู่ได้ ถ้าปลาตรงนี้ขายก็ย้ายไปเขื่อนอื่น เขามีตรงไหนก็ย้ายไปเรื่อย ๆ หลวงเขามาสร้างเขื่อนให้ พอให้ราษฎรหากินก็ดีเหมือนกัน คนอดคนอยากได้หากิน”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๗ เรื่อง วิกฤตการณ์ภาวะน้ำท่วมขัง
กรุงเทพมหานคร

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๒๓ เกิดภาวะน้ำท่วมขังใน กรุงเทพมหานคร โดยน้ำหลากมาทางด้านทิศตะวันออก และในพุทธศักราช ๒๕๒๖ เกิดภาวะน้ำท่วมขังที่รุนแรง กว่าครั้งก่อน ทั้งนี้ก็ด้วยสาเหตุ ๓ ประการ คือ ฝนตกหนัก น้ำทะเลหนุน และน้ำเหนือไหลบ่าลงมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงติดตามการแก้ไขของ รัฐบาลอย่างใกล้ชิด ในขณะเดียวกันก็ทรงหาแนวทาง แก้ไขเช่นกัน ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร

พื้นที่น้ำท่วมขังตามจุดวิกฤตต่าง ๆ ซึ่งบางพื้นที่ต้อง ทรงพระดำเนินลุยลงไปในพื้นที่น้ำท่วมขัง เพื่อทรงรวบรวม ข้อมูลหาทางแก้ไข เพื่อช่วยเหลือพสกนิกรของพระองค์ ให้จงได้

ในพุทธศักราช ๒๕๓๘ นี้ เกิดภาวะน้ำท่วมใหญ่ ขึ้นอีก ซึ่งมีปริมาณน้ำหลากเข้าท่วมขังพื้นที่มากกว่า ที่เคยท่วมครั้งที่แล้ว ๆ มา พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว แม้เพิ่งหายจากพระอาการประชวร แต่ด้วยความ ที่ทรงเป็นห่วงว่าพสกนิกรจะต้องประสบกับความเดือด ร้อนจากการถูกน้ำท่วมขัง จึงได้มีพระราชดำรัสให้ กรมชลประทาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนว การไหลของน้ำออกสู่ทะเลให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๘ เรื่อง น้ำท่วมใหญ่ปี ๓๘

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๓๘ เกิดภาวะน้ำท่วมภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคตะวันออก ทำให้พื้นที่ สวน ไร่นา วัด โรงเรียน ที่อยู่อาศัย ต้องถูกน้ำท่วมขัง คิดเป็นพื้นที่จำนวนหลายล้านไร่ ประชาชนได้รับความ เดือดร้อนอย่างแสนสาหัส สาเหตุเกิดจากพายุกระหน่ำ เข้ามาหลายครั้ง น้ำที่ท่วมภาคเหนือได้ไหลบ่าลงสู่ภาค กลาง ประกอบกับในช่วงนี้เป็นช่วงที่น้ำทะเลหนุนสูง ด้วย จึงทำให้พื้นที่ของกรุงเทพมหานครเกิดภาวะน้ำ ท่วมขังหลายแห่ง

สัมภาษณ์ นางสะอาด ถาวรนาถ

“น้ำท่วมลำบากมากคะ พอน้ำขึ้นก็ต้องย้าย ของขึ้น เก็บของหมด กว่าจะลงก็นาน พอลงก็ต้อง มากวาดมาเช็ดล้างกว่าจะแห้งถึงจะนอนได้”

สัมภาษณ์ นายสุวรณ นวลแจ่ม

“เวลากลางวันไปไหนมาไหนก็ลำบาก น้ำเยอะ เวลาขึ้นเต็มที่ก็สูงประมาณครึ่งเอวได้ พวกเด็กนักเรียนก็ไปมาลำบาก และเวลาน้ำเยอะๆ พวกเรือแพก็วิ่ง กันโครม ๆ คลื่นก็ตีพื้นหลุดหมด อยากให้เรือวิ่งกัน ค่อย ๆ หน่อย”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัส ว่า กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องรักษาไว้อย่าให้น้ำท่วมได้ เพราะหากเสีย หาย ทั้งประเทศก็จะกระทบกระเทือนไปด้วย จึงได้ทรง พยายามหาทางแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๓๙ เรื่องแนวพระราชดำริในการ
แก้ไขปัญหาน้ำท่วม กรุงเทพมหานคร

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้องคมนตรี และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานกระแสพระราชดำริที่ให้ร่วมกันพิจารณาป้องกันและบรรเทาอุทกภัยพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมซ้ำบริเวณด้านทิศตะวันออกกรุงเทพมหานคร คือ

-ให้ติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำในคลองระบายน้ำ
สายต่าง ๆ

-เร่งระดมติดตั้งเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ตามจุดต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อสูบน้ำระบายน้ำออกทะเลให้ได้มากที่สุด

-ให้ประสานงานกับกรมทางหลวง และการรถไฟแห่งประเทศไทย ในเรื่องการขุดเจาะช่องระบายน้ำลอดใต้ถนน ขยายพื้นที่ได้สะพานรถไฟ ให้กว้างขึ้นเท่าที่จะทำได้ หรือเปลี่ยนขนาดท่อระบายน้ำให้สามารถรับน้ำได้มากขึ้น

-กรมชลประทาน กรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับพระราชทานกระแสพระราชดำริไปดำเนินการโดยเร่งทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน ระดมเครื่องสูบน้ำจากหลายหน่วยงาน และจากภาคใต้มาใช้สูบน้ำออกสู่ทะเล ทำให้ลดผลที่จะกระทบพื้นที่ส่วนในของกรุงเทพมหานคร อันอาจจะถูกน้ำท่วมลงได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๐ เรื่อง เครื่องกลั่นน้ำพระราชทาน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาเป็นผู้ประสานงานร่วมกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งจังหวัดต่าง ๆ พิจารณาวินิจฉัยช่วยเหลือราษฎรที่ประสบภัยน้ำท่วมเหล่านั้น

นอกจากนั้นยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการดังกล่าว นำเครื่องกลั่นน้ำพระราชทานจำนวน ๕๐ ชุด ซึ่งบริษัท เจริญโภคภัณฑ์เทคโนโลยี จำกัด ได้น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายไปติดตั้งตามจุดที่พิจารณาเห็นว่าราษฎรได้รับความเดือดร้อนในเรื่องการขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับบริโภค อันเป็นการป้องกันการเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากการบริโภคน้ำไม่สะอาดได้เป็นอย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๑ เรื่อง เรือพระราชทาน
“เวชพาหน์”

บทบรรยาย

สมัยก่อนประชาชนส่วนใหญ่ ตั้งบ้านเรือนอยู่ตามสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง การคมนาคมติดต่อจะใช้ทางเรือเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นก็จะรักษาตนเอง เพราะห่างไกลจากแพทย์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้บริษัทเรือกรุงเทพ จำกัด ต่อเรือขึ้นสำหรับพระราชทานแก่สภากาชาดไทย ให้ใช้เป็นหน่วยเคลื่อนที่ตามลำน้ำเพื่อบรรเทาทุกข์และรักษาพยาบาลให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยพระราชทานชื่อเรือลำนี้ว่า “เวชพาหน์” (เวด-ชะ-พา-หะ)

ลักษณะเป็นเรือไม้สองชั้น ชั้นล่างประกอบด้วยห้องทันตกรรม ห้องตรวจโรค ห้องผ่าตัดเล็ก ห้องนอน

ห้องน้ำ ห้องครัว และห้องเครื่องยนต์ ชั้นบนเป็นห้องโถง สภาภาษาไทยได้มอบหมายให้กองบรรเทาทุกข์จัด หน่วยแพทย์ออกปฏิบัติงานตรวจรักษาโรคทั่วไป ตาม ริมแม่น้ำต่าง ๆ โดยให้บริการโดยไม่คิดมูลค่า ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๙๘

สัมภาษณ์ เกษชกรหญิงวันทนี คงสมบูรณ์ รองผู้อำนวยการกองบรรเทาทุกข์ สภาภาษาไทย

“นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๙๘ เป็นต้นมา กอง บรรเทาทุกข์ก็ได้จัดหน่วยแพทย์ ออกให้บริการกับ ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแม่น้ำทุกสายทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเรื่อยมาจนกระทั่งปลายปี ๒๕๓๗ ให้บริการประชาชนไปแล้ว สองแสนสี่หมื่นกว่าราย ซึ่ง นอกจากให้บริการทางการแพทย์ และทันตกรรมแล้ว เรายังให้การสงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ด้วย ให้เสื้อผ้า เครื่อง อุปโภค บริโภค แจกชุดเด็กนักเรียนแก่เด็ก”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๒ เรื่อง โครงการพัฒนาพื้นที่
ลุ่มน้ำปากพนัง-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยความ เดือดร้อนทุกข์ยากของราษฎรในท้องที่อำเภอชะอวด อำเภอธวัชบุรี อำเภอห้วยไทร อำเภอปากพนัง อำเภอ เขียวใหญ่ และพื้นที่บางส่วนของอำเภอลานสกา อำเภอ เมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดไป จนถึงอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา และอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ซึ่งมีประชากรประมาณ ๔,๐๐๐,๐๐๐ คน มีพื้นที่รวมกันประมาณ ๑,๙๐๐,๐๐๐ ไร่ ในจำนวนนี้เป็น ที่น้ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำจืด เพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค

การขาดแคลนน้ำจืดดังกล่าว มีสาเหตุสำคัญมา จากการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างฟุ่มเฟือยและไม่ถนอม รักษา ที่สำคัญคือ ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร ถูกทำลาย ทำให้ ธรรมชาติเกิดการเปลี่ยนแปลงเมื่อฝนตกหนักก็จะไม่มี

ป่าไม้ช่วยดูดซับน้ำไว้ทำให้เกิดอุทกภัยในฤดูแล้ง น้ำจืด ก็มีไม่เพียงพอที่ผลักดันน้ำเค็ม ในปัจจุบันน้ำเค็มได้รุก ล้ำเข้าไปในแม่น้ำปากพนังกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร สร้าง ความเสียหายแก่พื้นที่เกษตรกรรมอย่างมาก ยิ่งกว่านั้น บริเวณเหนือต้นน้ำมีป่าพรุควนเคร็ง เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก น้ำที่หลากผ่านป่าพรุ ก็จะกลายเป็นน้ำเปรี้ยว และถูก พัดพามาตามลำน้ำ

ในระยะเวลา ๔-๕ ปีที่ผ่านมา มีราษฎรบางส่วน ได้ประกอบอาชีพ การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ทำให้เกิดปัญหา น้ำเน่าเสีย เกิดความขัดแย้งในการใช้น้ำระหว่างผู้เลี้ยง กุ้งกับชาวบ้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้พระ ราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานร่วมกับหน่วย ราชการที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว และ พัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น โดยดำเนินการ ตาม “โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๓ เรื่อง โครงการพัฒนาพื้นที่
ลุ่มน้ำปากพนัง-๒

บทบรรยาย

วันที่ ๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริ แก่คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาเรื่องน้ำพอสรบได้คือ

๑. เร่งดำเนินการก่อสร้างประตูระบายน้ำปากพนังให้เสร็จโดยเร็ว เพราะเป็นงานจุดเริ่มต้น และเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ทำกินของ

ราษฎร โดยการขุดคลองระบายน้ำขึ้นใหม่ ขุดขยายคลองระบายน้ำเดิมให้กว้างขึ้น และขุดลอกให้ลึกกว่าเดิม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๔ เรื่อง น้ำจืดเพื่อการเพาะปลูก

บทบรรยาย

การดำเนินงาน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเค็ม น้ำเปรี้ยว และการขาดแคลนน้ำจืดในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการกำหนดพื้นที่การทำนาข้าวกับพื้นที่การทำนาถั่ว โดยการสร้างประตูระบายน้ำปากพนังปิดกั้นระหว่างน้ำจืดกับน้ำเค็ม เพื่อจัดสรรน้ำให้เป็นสัดส่วน ในส่วนที่เป็นเขตน้ำจืด จะต้องฟื้นฟูระบบการเกษตร ปรับปรุงคุณภาพดินในการเพาะปลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำนา ซึ่งเคยประสบปัญหาอย่างมากจนราษฎรหลายครัวเรือนต้องละทิ้งถิ่นอพยพไปหางานทำที่อื่น

๓. กำหนดแนวเขตที่เหมาะสม เพื่อแยกพื้นที่น้ำจืดสำหรับทำนาข้าวกับพื้นที่น้ำเค็ม เพื่อทำนาถั่วออกจากกันให้แน่นอน

๔. พื้นที่ทางทิศตะวันตกของลุ่มน้ำปากพนัง เป็นเทือกเขาสูง ให้พิจารณาวางโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเพื่อการอุปโภคบริโภค และบรรเทาอุทกภัย

สัมภาษณ์ นายธีรชัย สังคหะ วิศวกรบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

“หากโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ก็จะสามารถทำให้จังหวัดนครศรีธรรมราช และชาวลุ่มน้ำปากพนัง ซึ่งยากจนเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ กลับฟื้นฟูสู่สภาพผู้ข้าวอู่ข้าวของประเทศอย่างที่เคยเป็นมาในอดีต สมดังพระปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

ต่อมาได้พระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดทำโครงการไร่นาสวนผสมเพื่อช่วยเหลือราษฎรในระยะเริ่มแรก ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

สัมภาษณ์ นายประเสริฐ ศรีประสพ เกษตรกรในโครงการ

“แต่ก่อนพื้นที่แถวนี้ ทำนาไม่ได้ผลเลย ต่อมาโครงการพระราชดำริของในหลวงได้เข้ามาช่วยเหลือให้ทำไร่นาแบบสวนผสมมาชุดร่องยกแปลงให้ มาแจกพันธุ์ไม้ ทั้งไม้ยืนต้นและพืชผักต่าง ๆ ประมงก็เอาปลา มาปล่อยให้เลี้ยงในร่อง เดียวนี้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และคิดว่าต่อไปจะขยายพื้นที่ทำไร่นาสวนผสมออกไปอีก”

โครงการไร่นาสวนผสมนี้ เป็นโครงการที่ช่วยให้เกษตรกรลดการทำนาอย่างเดียว มาทำไร่นาสวนผสม ทำให้มีผลผลิตหมุนเวียนได้ตลอดปี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๕ เรื่อง น้ำเค็มเพื่อการทำนาทุ่ง

บทบรรยาย

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริได้สร้างคันแบ่งเขตระหว่างพื้นที่น้ำจืดสำหรับการเพาะปลูกและพื้นที่น้ำเค็มสำหรับการทำนาทุ่ง ออกเป็น ๒ แนว มีความยาวประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ทำให้มีพื้นที่เลี้ยงกุ้งเพิ่มขึ้นอีก ๓๙,๐๐๐ ไร่ ซึ่งกรมประมงกำลังจัดทำระบบชลประทานน้ำเค็ม ที่จะทำให้การเลี้ยงกุ้งได้ผลดีขึ้น และมีการจัดการน้ำเสียป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สัมภาษณ์ นายไพระ โหมจ้อย

เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ

“ผมว่าเป็นเรื่องดีมากครับ ที่มีโครงการพระราชดำริของในหลวงเกิดขึ้นเพราะจะทำให้ การเลี้ยงกุ้งมีระบบจัดการที่ดี และอีกอย่างก็ต้องการให้พวกที่เลี้ยงกุ้งนี้ มีบ่อพักน้ำดี บ่อทิ้งน้ำเสีย บ่อเก็บขี้เลน เพราะเป็นการดีต่อสิ่งแวดล้อมของชาวนาทุ่งที่ทำประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่นี้ จะได้รับประโยชน์เป็นอย่างมากครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๖ เรื่องงานปรับปรุงดินเปรี้ยวของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริในเรื่องการปรับปรุงดินเปรี้ยวให้แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส โดยให้ทำการศึกษาดินที่จะปรับปรุงจากสภาพดินที่เปรี้ยวที่สุด และลดระดับความเปรี้ยวลงมาว่าแต่ละระดับความเปรี้ยวของดินนั้นจะเหมาะสมต่อการปลูกพืชชนิดใด ซึ่งเมื่อการศึกษาทดลองประสบผลสำเร็จก็จะสามารถนำข้อศึกษาวิจัยไปปรับปรุงดินเปรี้ยวในพื้นที่อื่น ๆ ได้ วิธีการศึกษาทดลองปรับปรุงดินนั้นได้ดำเนินการดังนี้ คือ

๑. ควบคุมระดับน้ำใต้ดิน ให้อยู่เหนือชั้นดินเลนที่มีสารประกอบไพไรท์

๒. การใช้น้ำชะล้างความเป็นกรด

๓. การใช้น้ำปูนฝุ่นควบคู่กับการใช้น้ำชะล้าง และควบคุมระดับน้ำใต้ดิน

ทางศูนย์ฯได้นำวิธีการในเรื่องการปรับปรุงดินเปรี้ยว ขยายผลไปสู่พื้นที่การเกษตรที่เป็นดินเปรี้ยวให้มีการพัฒนา และใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

สัมภาษณ์ นายชาน แดงขำ

เกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกใน ตำบลพร่อน

อำเภอตากใบ

“เมื่อก่อนในหลวงท่านเสด็จมาที่นาแห่งนี้ ท่านได้ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์พิกุลทองมาช่วยเหลือปรับปรุงดินให้สามารถทำนาได้ผลมากขึ้น ซึ่งเดี๋ยวนี้ผมก็ทำได้ ตก ๕๐ ถึงต่อไร่ ผมรู้สึกดีใจมากที่ในหลวงท่านไม่เคยละทิ้งประชาชน แม้อยู่ในที่ห่างไกล ยังเสด็จมาเยี่ยม”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๗ เรื่อง ทฤษฎีใหม่ที่ภาคใต้

บทบรรยาย

โครงการเกษตรแบบยั่งยืนตามทฤษฎีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เคยพระราชทานให้นำไปทดลองใช้ในพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี และประสบผลสำเร็จไปแล้วนั้น ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำรินำวิธีการใช้หลักธรรมชาติ ในการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้สัมพันธ์กับการใช้น้ำ และกำหนดอัตราส่วนของบ้านกับสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งน้ำ นาข้าว พืชไร่ พืชสวน ตามความเหมาะสมของพื้นที่ มาทดลองใช้ในพื้นที่ทางภาคใต้

สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ สิทธิบุญย์
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

“การดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ได้นำมาประยุกต์และเผยแพร่ออกสู่ราษฎร ซึ่งจะทำให้การใช้ทรัพยากรทั้งดินและน้ำ มีความสัมพันธ์กัน และราษฎรจะอยู่ได้แบบยั่งยืน”

ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับการใช้น้ำที่ภาคใต้มีการดำเนินงาน ๒ ลักษณะ คือ การใช้น้ำจากชลประทาน และการใช้น้ำโดยอาศัยน้ำฝน เป็นการเน้นการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้มากที่สุด ให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้และไม่พึ่งพาอยู่กับการปลูกพืชชนิดเดียว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๘ เรื่อง การปลูกพืชแซมยาง

บทบรรยาย

เกษตรกรส่วนใหญ่ ในพื้นที่ทางจังหวัดภาคใต้ ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา ผลผลิตก้นจากยางพาราเป็นสินค้าอันดับหนึ่งของท้องถิ่น ดังนั้นงานส่งเสริมการปลูกและดูแลรักษาสวนยางพาราของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำรินับว่ามีความสำคัญ ในอันที่จะทำให้ยางพาราของเกษตรกรที่ผลิตได้มีคุณภาพ

นอกจากนั้นทางศูนย์ฯ ยังได้ทำการศึกษาต่อไปอีกว่า พื้นที่ระหว่างต้นยางพาราน่าจะนำมาใช้

ประโยชน์ทางการเกษตรได้อีก จึงได้ทำการทดลองปลูกพืชแซมยาง หรือพืชร่วมยาง โดยใช้พืชที่ต้องการแสงแดดน้อย หรือพืชที่ปลูกในที่ร่มได้ดี เช่น มะลิลา จำปาตะ หวาย ระกำ และสละ ผลการศึกษาทดลองปรากฏว่าประสบผลสำเร็จ คือพันธุ์พืชที่เลือกมาใช้ปลูกแซมยางนั้น ได้ให้ผลผลิตดีเท่ากับการปลูกในพื้นที่ทั่วไป

ปัจจุบันทางศูนย์ฯ ได้นำผลการวิจัยไปส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกสวนยางพาราได้ปฏิบัติตาม ทำให้พื้นที่นับล้านไร่ที่ปลูกสวนยางพารามีผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างมาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๔๙ เรื่อง โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม
บริสุทธิ์ขนาดเล็ก

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส ได้ทดลองและส่งเสริมการปลูกปาล์มภายในศูนย์ฯ และส่งเสริมให้แก่เกษตรกรรอบศูนย์ฯ ทำการปลูกมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๙ จนกระทั่งพุทธศักราช ๒๕๓๑ ปาล์มจึงเริ่มให้ผลผลิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชดำริสให้คณะผู้ดำเนินการโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ไปดำเนินโครงการจัดตั้งโรงงานสกัด และแปรรูปน้ำมันปาล์มระดับชาวบ้านขึ้น ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัจจุบันทางศูนย์ฯได้รับซื้อผลปาล์ม ไปทำการสกัดเป็นน้ำมันปาล์มดิบ และน้ำมันปาล์มแปรรูป มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูง สามารถผลิตน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ได้ วันละ ๒๐๐ ลิตร ซึ่งในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ให้จัดทำเป็นโรงงานขนาดเล็ก เพื่อเน้นทางด้านการศึกษาและการสาธิต เพื่อเกษตรกรได้มาศึกษาหาความรู้และเห็นประโยชน์ว่า “ปาล์มน้ำมันนำไปทำอะไรได้บ้าง” ซึ่งจะเป็นรากฐานของการเกษตรอุตสาหกรรมต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๐ เรื่อง แพนงมที่บ้านเขาดันหยง

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรตามหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ เพื่อให้มีสภาพความเป็นอยู่ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจดีขึ้น นอกเหนือจากการเพาะปลูกแล้ว ทางศูนย์ฯยังส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ให้แก่ราษฎรอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงแพะ ซึ่งมีทั้งแพะเนื้อและแพะนมที่ราษฎรส่วนมากนิยมบริโภค และมีการเลี้ยงกันแทบทุกหลังคาเรือน

สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ได้ให้ความช่วยเหลือโดยการปรับปรุงพันธุ์แพะให้ดีขึ้นและจัดปลูกแปลงหญ้ารวมประจำหมู่บ้านจำนวน ๑๐๘ ไร่ ให้ราษฎรได้เก็บเกี่ยว

ไปเลี้ยงแพะและจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ ที่บ้านยาปี บ้านคีรี และบ้านเขาดันหยง ซึ่งเป็นหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงแพะนี้ ได้ดำเนินงานทำนองเดียวกับสหกรณ์ มีการจำหน่ายน้ำมันแพะบรรจุถุง ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎร

สัมภาษณ์ นางสาวเจ้า ตือราแม

ราษฎรหมู่บ้านเขาดันหยง

“แต่ก่อนชาวบ้านแถวนี้ ก็ทำอาชีพประมงกันส่วนใหญ่ รายได้ก็ไม่พอเลี้ยงครอบครัว ต่อมาทางงานปศุสัตว์ของศูนย์ฯพิกุลทองได้มาส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ แพะ แล้วก็แกะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงแพะนม สามารถทำรายได้ให้แก่ครอบครัวเพิ่มขึ้น และเด็ก ๆ ก็ได้ดื่มน้ำมันแพะอีกด้วย”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๑ เรื่อง หนีตถกรรมจากกระจุต

บทบรรยาย

“กระจุต” เป็นพืชของท้องถิ่นทางภาคใต้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานหัตถกรรม โดยผลิตเป็นข้าวของเครื่องใช้ได้หลายรูปแบบ เป็นรายได้แก่ราษฎรมาเป็นเวลานานแล้ว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงสนพระราชหฤทัยในการนำกระจุต มาทำหัตถกรรมนี้ให้ดียิ่งขึ้น จึงได้พระราชทานพระราชดำริ ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดตั้งศูนย์กลางการฝึกอบรมการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎร ทั้งในหมู่บ้านบริวาร ศูนย์สาขา และผู้สนใจทั่วไป โดยกรม

ส่งเสริมอุตสาหกรรมได้จัดเจ้าหน้าที่ไปสอนงานหัตถกรรมที่ถูกวิธีและรูปแบบที่ทันสมัย

นอกจากนี้ทางศูนย์ฯยังรับซื้อกระจุตที่ชาวบ้านทอไว้ นำมาประดิษฐ์เป็นสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความสวยงามออกจำหน่าย

สัมภาษณ์ นางฟาริตะห์ บือราเฮ็ง ราษฎรหมู่บ้านรอบศูนย์

“ดีใจมากค่ะ ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ได้ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎร โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์พื้นเมืองทางภาคใต้ สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัวค่ะ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๒ เรื่อง โครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้กรมประมงดำเนินการจัดทำโครงการประมงหมู่บ้านในภาคใต้ในเขตชนบทพื้นที่ยากจน และโครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้านที่จังหวัดสงขลา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๒ ด้วยมีพระราชดำริว่าการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องกับกำลังผลิตของธรรมชาติ อาจก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำในอนาคต

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๒๖ กรมประมงได้ขยายโครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้านขึ้นอีก ๑ แห่ง ที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีหน้าที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ปลากะพงขาว กุ้งแชบ๊วย และกุ้งกุลาดำ สำหรับส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่ราษฎรอย่างหนึ่ง ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติอย่างหนึ่ง และทดลองวิจัยสัตว์น้ำพ่อพันธุ์แม่พันธุ์เพื่อให้ได้สัตว์น้ำพันธุ์ดีแพร่ขยายออกสู่ราษฎรและแหล่งน้ำธรรมชาติอีกอย่างหนึ่ง

ปัจจุบันสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดนราธิวาส สามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ ได้ประมาณปีละ ๒๐ ล้านตัว ซึ่งส่วนหนึ่งแจกให้แก่ราษฎรประมาณ ๕๐๐-๖๐๐ รายที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตอำเภอเมืองนราธิวาสและอำเภอดากโบ ส่วนหนึ่งปล่อยลงสู่แม่น้ำดากโบและบริเวณลุ่มน้ำใกล้เคียง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๓ เรื่อง โครงการพัฒนาประมง
ทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน-๒

บทบรรยาย

นับจากพุทธศักราช ๒๕๒๖ เป็นต้นมา สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินงานในโครงการพัฒนาประมงทะเลฝั่งพื้นบ้าน โดยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งนอกเหนือจากการปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งแก่ราษฎร เช่น การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง และยังพัฒนาความรู้ความสามารถในการเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มรายได้แก่ราษฎรชายฝั่งทะเล

ปัจจุบันทางสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดนราธิวาส ได้จัดสร้างพื้นที่สำหรับเพาะเลี้ยงพ่พันธุ์แม่พันธุ์หอยนางรม ซึ่งเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่มีอยู่ในธรรมชาติให้สามารถผลิตลูกหอยนางรมให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น โดยจัดพื้นที่บางส่วนในลุ่มน้ำตากใบบริเวณสถานีฯ เลี้ยงพ่พันธุ์แม่พันธุ์หอยนางรมไว้โดยเฉพาะ จนกระทั่งวางไข่ ไข่หอยนางรมจะลอยไปตามกระแสน้ำและจะไปเจริญเติบโตเป็นตัวหอยนางรมต่อไปเป็นการสร้างความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรสัตว์น้ำได้อีกทางหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๔ เรื่อง การเลี้ยงปลากะพงขาว
ในกระชัง

บทบรรยาย

การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง เป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นการพัฒนาหมู่บ้านประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน เนื่องจากราษฎรในเขตอำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอดากใบ ได้เคยเลี้ยงปลาในกระชังมาแล้วแต่ล้มเหลวเพราะขาดพันธุ์ปลาและขาดความรู้ด้านวิชาการ ครั้นนี้โครงการได้จัดหาพันธุ์ปลาและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้ เช่น วัสดุการทำกระชัง เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นสหกรณ์ชาวประมง ตลอดจนการฝึกอบรมการจัดการประมงชายฝั่งที่ถูกต้องหลักวิชาการ ทำให้

เกิดผลดีต่อราษฎรที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งสามารถดำเนินกิจกรรมประมงต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สัมภาษณ์ นายมาหะหมัดไซมิง เจ๊ะยะปา
ราษฎรหมู่บ้านภัทรภักดี ตำบลเจ๊ะเห
อำเภอดากใบ

“แต่ก่อนก็จับปลาขายหากินไปวัน ๆ ต่อมาในหลวงท่านก็ให้ทางประมงมาช่วยเหลือในเรื่องการเลี้ยงปลา จัดหาวัสดุทำกระชัง ให้พันธุ์ปลา และมาคอยให้คำแนะนำในการเลี้ยง เดี่ยวนี้ก็ทำให้อาชีพที่มันคงมีรายได้ดีกว่าแต่ก่อน ไม่ต้องไปหางานทำที่อื่น”

ในพุทธศักราช ๒๕๒๘ ราษฎรหมู่บ้านภัทรภักดีนี้ได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศ จากกรมประมงในกิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง คือการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๕ เรื่อง ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าโคกไม้เรือ

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๒๔ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนราธิวาสนั้น ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ป่าสงวนบ้านโคกไม้เรือ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ครั้งนั้นได้พระราชทานพระราชดำริให้นำพื้นที่บริเวณดังกล่าวจัดทำเป็นสวนป่าสำหรับ

เพาะเลี้ยงสัตว์ป่าพื้นเมืองโดยให้อยู่ในโครงการศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าโครกไม้เรือ ทางศูนย์ได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและการดำรงชีวิตของสัตว์ป่าพื้นเมืองที่หายากและกำลังจะสูญพันธุ์

ปัจจุบันศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าโคกไม้เรือ ได้ทำการเพาะเลี้ยงไก่ฟ้าพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อแนะนำ ส่งเสริม และให้ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจ นำไปเพาะเลี้ยงเป็นอาชีพ แทนการเข้าป่าล่าสัตว์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ นอกจากนั้นศูนย์ทำหน้าที่อนุรักษ์สัตว์ป่าหายากที่กำลังจะสูญพันธุ์ เช่น กระเจง และขยายพันธุ์สัตว์ป่าอื่น ๆ ที่เคยมีอย่างชุกชุม เพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติเป็นการเพิ่มปริมาณสัตว์ป่าจะได้รักษาสมดุลย์ทางธรรมชาติของป่าไม้บริเวณนั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๕๖ เรื่อง นิคมสหกรณ์อ่าวลึก กระบี่

บทบรรยาย

นิคมสหกรณ์อ่าวลึก กระบี่ เป็นหน่วยงานบริหารส่วนกลาง ที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคมีหน้าที่จัดสรรที่ดิน และส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎรที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีน้อยไม่พอต่อการประกอบอาชีพกับก่อสร้างสาธารณูปโภคที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตนิคมสหกรณ์อ่าวลึก กระบี่ ประกอบด้วยสหกรณ์นิคม ๓ แห่ง คือ

สหกรณ์นิคมอ่าวลึก จำกัด

สหกรณ์นิคมปลายพระยา จำกัด และ

สหกรณ์นิคมปากน้ำ จำกัด

งานส่งเสริมอาชีพของนิคมสหกรณ์อ่าวลึกที่สำคัญคือ การปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๙ โดยนิคมสหกรณ์อนุมัติให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินไปลงทุนได้

สัมภาษณ์ นายนิสิต อารยพิทักษ์

หัวหน้านิคมสหกรณ์อ่าวลึก

“นิคมสหกรณ์อ่าวลึก ได้ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพืชหลัก และได้รับผลผลิต เมื่อปี ๒๕ ปราบกฏว่าปาล์มราคาตกต่ำในปี ๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เข้ามาทดลองจัดตั้งโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็กเพื่อรักษาระดับราคาของปาล์มสดโดยเก็บไว้ในรูปของน้ำมันปาล์มดิบ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๕๗ เรื่อง อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม
ขนาดเล็ก

บทบรรยาย

นับตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๙ เป็นต้นมา สมาชิกผู้ปลูกปาล์มน้ำมันของสหกรณ์นิคมสหกรณ์อ่าวลึกต้องอาศัยโรงงานสหกรณ์เป็นผู้รวบรวมจัดจำหน่ายผลปาล์มสดส่วนหนึ่ง และโรงงานนำไปผลิตเป็นน้ำมันปาล์มดิบส่วนหนึ่ง แต่ในช่วงที่ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้มาโรงงานของสหกรณ์ไม่สามารถรับซื้อผลปาล์มสดของสมาชิกได้ทั้งหมดทำให้เกิดความเสียหายและถูกตัดราคา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ดำเนินการติดตั้งเครื่องจักรต้นแบบเป็นโรงงานแรก ที่สหกรณ์นิคมอ่าวลึก จำกัด เพื่อเป็นโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรม

น้ำมันปาล์มขนาดเล็ก เป็นการช่วยเหลือสมาชิก โดยได้มีการทดลองและมีการพัฒนาเครื่องจักรมาเป็นลำดับ ปัจจุบันขบวนการผลิตของโรงงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ลดค่าใช้จ่ายและค่าแรงได้เป็นอย่างมาก และสามารถช่วยเหลือสมาชิกนิคมสหกรณ์อ่าวลึกได้

สัมภาษณ์ นายเสนอ สุทธินวน สมาชิกสหกรณ์นิคมอ่าวลึก จำกัด

“แต่ก่อนมาอยู่ที่นี่ก็ยังไม่มียอะไรเลย ต่อมาในหลวงท่านก็มาช่วยส่งเสริมเรื่องการปลูกปาล์ม สหกรณ์นิคมอ่าวลึกก็ช่วยเหลือเรื่องการเงิน เดียวนี้ก็ประสบผลสำเร็จมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น”

ปัจจุบันสมาชิกของสหกรณ์นิคมอ่าวลึก และครอบครัวประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ และดำเนินธุรกิจในระบบสหกรณ์ได้อย่างครบวงจร สร้างความมั่นคงให้กับการดำรงชีวิตโดยทั่วกัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๕๘ เรื่อง การปลูกข้าวเพื่อการบริโภค
แบบครบวงจร

บทบรรยาย

สมาชิกนิคมสหกรณ์อ่าวลึก กระบี่ ส่วนใหญ่ใช้พื้นที่สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนั้นพื้นที่ทำนาจึงลดลงเป็นลำดับ ทำให้สมาชิกมีผลผลิตข้าวไม่เพียงพอต่อการบริโภคต้องซื้อข้าวที่ผลิตได้จากท้องถื่นอื่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้ประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ จัดทำโครงการปลูกข้าวขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกได้รวมกลุ่มกันทำการปลูกข้าว สีข้าวไว้บริโภคกันเอง โดยดำเนินการในรูปของธนาคารข้าว และโรงสี

กรมชลประทานดำเนินการ การระบบส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองหยา ในส่วนของกรมวิชาการเกษตรได้ทำการวิจัย ทดลองหาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมมาปลูก ซึ่งได้แก่พันธุ์เล็บนก และพันธุ์ กข.๗ และยังส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหมุนเวียนอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ตั้งโรงสีข้าว ขางข้าว เครื่องอบเมล็ดพันธุ์พืช และเครื่องนวดข้าวพระราชทานให้ โดยสหกรณ์นิคมปากน้ำ จำกัด เป็นผู้รับผิดชอบด้านการบริการสมาชิก เช่นรวบรวมข้าวเพื่อการแปรรูป จัดจำหน่าย และส่งเสริมให้สมาชิกมีอาชีพต่อเนื่องจากโครงการซึ่งได้แก่ การเลี้ยงหมู ไก่ เป็ด ปลา โดยใช้ผลพลอยได้ คือ รำข้าว และปลายข้าวที่ได้จากโรงสีข้าว มาเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว

ทั้งนี้จะทำให้สมาชิกนิคมสหกรณ์อ่าวลึก กระบี่สามารถปลูกข้าวและแปรรูปเพื่อการบริโภคภายในพื้นที่ได้อย่างครบวงจร

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๕๙ เรื่อง สภากาชาดไทย

บทบรรยาย

สภากาชาดไทย หรือเดิมใช้ชื่อว่าสภาอุณาโลมแดง เป็นองค์การกุศลเพื่อมนุษยธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยไข้ และบาดเจ็บในยามสงครามและยามสงบ กับทั้งการบรรเทาทุกข์ในเหตุการณ์สาธารณภัย โดยไม่เลือกชาติ ชั้นวรรณะ ลัทธิ ศาสนา หรืออุดมการณ์ทางการเมือง กำเนิดขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๔๓๖ ในระหว่างเกิดวิกฤติการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ เพื่อเป็นการรักษาและบรรเทาทุกข์แก่ทหาร และอาสาสมัครที่บาดเจ็บจากการต่อสู้ในเหตุการณ์คราวนั้น

ปัจจุบันสภากาชาดไทยอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงดำรงตำแหน่งสมานายิกา สภากาชาดไทย และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งอุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย

การบริหารงานของสภากาชาดไทย มีสำนักงานกลางภายใต้บังคับบัญชาของอุปนายิกา ผู้อำนวยการสภากาชาดไทย เป็นผู้ดำเนินงานและประสานงานกับกองต่าง ๆ ของสภากาชาดไทย รวมทั้งงานเกี่ยวกับผู้อพยพและติดต่อกับต่างประเทศ

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๖๐ เรื่อง สถานเสาวภา สภากาชาดไทย

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๐๑ อหิวาตกโรคได้ระบาดอย่างรุนแรงในกรุงเทพมหานคร แล้วแพร่ออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ หลายจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนประเดิมในการป้องกันและรักษาอหิวาตกโรค กับยังได้พระราชทานพระราชทรัพย์อีกจำนวนหนึ่งให้แก่สภากาชาดไทยเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ในการผลิตวัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันโรคด้วย

สัมภาษณ์แพทย์หญิงชลิตา สุพิชญ์
รองผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์
สภากาชาดไทย

“งานบริการของสถานเสาวภา คือ งานเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า งานผลิตวัคซีน และบริการวัคซีนทั้งคนไทยที่จะไปต่างประเทศและชาวต่างประเทศ และชาวต่างประเทศที่เข้ามาเมืองไทย และปัจจุบันเราสามารถวิจัย และผลิตเซรุ่ม ผลิตวัคซีน บี.ซี.จี.ได้เอง”

ปัจจุบัน สถานเสาวภา กองวิทยาศาสตร์ สภากาชาดไทย สามารถผลิตวัคซีน บี.ซี.จี. ได้แห่งเดียวในประเทศไทย ผลิตเซรุ่มแก้พิษงู เซรุ่มป้องกันโรคกลัวน้ำ ผลิตน้ำยาสำหรับใช้ฉีดเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้ทดลอง และผลิตเซรุ่ม และได้สร้างสวนงู สำหรับเลี้ยงงูพิษทุกชนิดไว้ทำเซรุ่มและเปิดให้ประชาชนได้เข้าชมเพื่อจะารู้จักงูพิษต่าง ๆ ทำให้คนที่ถูกงูพิษกัดมารับการรักษามากขึ้นเป็นลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๑ เรื่อง ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย

บทบรรยาย

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เปิดดำเนินงานอย่างเป็นทางการในงานกาชาดประจำปี ๒๕๓๖ โดยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมภวรพีรังษิณี บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต อุปนายกสภาฯ สภากาชาดไทยในขณะนั้น ได้ลงพระนามสมัครงเป็นผู้บริจาคโลหิตเป็นคนแรก ต่อมาวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ

พระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคาร “รังสิตานุสรณ์”

วันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคารศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ จึงถือเอาวันนี้เป็นวันสถาปนาศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติด้วยปัจจุบัน ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ได้เปิดบริการรับบริจาคโลหิตในรูปสาขาบริการโลหิตขึ้นทั่วประเทศสามารถผลิตน้ำยาตรวจหมู่โลหิต ผลิตผลิตภัณฑ์โลหิต ได้แก่ แอลบูมิน โกลบูลิน พลาสมาสดแห้ง พลาสมาสดแข็ง ที่สามารถช่วยเหลือธนาคารโลหิตของโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศได้อีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๒ เรื่อง เกล็ดไอโอดีนพระราชทาน

บทบรรยาย

การขาดเกลือแร่ไอโอดีน ยังเป็นปัญหาที่สำคัญมากสำหรับคนไทยที่อยู่ห่างไกลจากท้องทะเล เช่น ประชาชนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ตามเขตชายแดนของพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งชาวไทยภูเขา

เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้พระราชทานเกล็ดเสริมไอโอดีนจำนวน ๘ ล้านของ บรรจุซองละ ๒๐๐ กรัม ผ่าน

กระทรวงสาธารณสุข ไปแจกจ่ายประชาชนทั่วประเทศ โดยให้เหล่ากาชาดจังหวัด และสาธารณสุขจังหวัด ดำเนินการเพื่อลดอัตราเด็กในระดับประถมศึกษาที่ขาดเกลือแร่ไอโอดีนให้เหลือไม่เกิน ร้อยละ ๕ ในปี ๒๕๓๘

ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเกล็ดเสริมไอโอดีนนั้น เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ปลอดภัยจากความพิการทางสมอง สติปัญญา อันเนื่องมาจากการขาดเกลือแร่ไอโอดีน อันเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นพ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๓ เรื่อง ตีกวชิราลงกรณ์
สภาภาษาชาติไทย

บทบรรยาย

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบว่าสถานที่เลี้ยงดูเด็กกษัตริย์ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภาภาษาชาติไทยคับแคบ เพราะมีเด็กกำพร้าอนาถามากขึ้น และบางกรณียังรับเด็กซึ่งมีผู้ฝากไว้ด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเงิน ซึ่งได้รับจากการฉายภาพยนตร์ส่วน

พระองค์ที่ศาลาเฉลิมกรุง และเงินที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลอีกจำนวนหนึ่งให้แก่สภาภาษาชาติไทยจัดสร้างอาคารสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของเด็กกำพร้าอนาถาในอุปการะ ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ และพระราชทานนามตึกนี้ว่า “ตีกวชิราลงกรณ์” เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ โดยมีพระราชประสงค์ให้สถานที่นี้เป็นที่ยังความร่มเย็นเป็นสุขแก่อนุชนที่กำพร้า และยากจนให้ได้มีโอกาสเติบโตเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ทั้งกายและใจเพื่อเป็นกำลังแก่ชาติและบ้านเมืองสืบไปภายหน้า

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๔ เรื่อง มุลนิธิสงเคราะห์เด็กของ
สภาภาษาชาติไทย

บทบรรยาย

เหตุที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ของสภาภาษาชาติไทยต้องรับเลี้ยงดูเด็กกำพร้า ที่มารดาคลอดแล้วทิ้งไว้ที่โรงพยาบาลและเด็กบางคนถูกทิ้งไว้ข้างถนน มีผู้เก็บนำมาส่งให้โรงพยาบาล รวมแล้วเป็นจำนวนมากขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกาผู้อำนวยการสภาภาษาชาติไทย จึงมีพระราชดำริให้สภาภาษาชาติไทย ขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาภาษาชาติไทย เพื่อจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าเหล่านี้ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ จนพ้นวัยการศึกษา โดยให้ได้รับการดูแลอย่างอบอุ่น ปราศจากปมด้อย เพื่อเป็นกำลังของประเทศต่อไป

มูลนิธิได้รับอนุญาต ให้จดทะเบียนเมื่อวันที่ 17 กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๔ โดยมีกรรมการบริหารแรกเริ่ม ๖ ท่าน และสมเด็จพระอุปนายิกา ผู้อำนวยการสภาภาษาชาติไทย ทรงเป็นประธานกรรมการมูลนิธิด้วยพระองค์เอง

**สัมภาษณ์ นายแผน วรณเมธี
รักษาการรองประธานกรรมการมูลนิธิฯ**

“จุดมุ่งหมายในการที่มูลนิธิให้การสงเคราะห์แก่เด็กคือ สืบหาบิดา มารดา หรือญาติ กรณีที่ไม่มีบิดา มารดา ก็จัดให้มีผู้รับเด็กไปอุปการะ จัดบริการบุตรบุญธรรมให้ถูกกฎหมาย ให้การอุปการะเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาให้แก่เด็ก”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๕ เรื่อง ตึก ภปร.-๑

บทบรรยาย

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทยได้ก่อตั้งและเปิดดำเนินการครบ ๗๒ ปี พุทธศักราช ๒๕๒๙ ให้การรักษาผู้ป่วยเจ็บ ปีละกว่า ๕ แสนคน แต่เดิมมีตึกผู้ป่วยนอกเพียงหลังเดียวคือ ตึกจักรพงษ์ต่อมามีผู้ป่วยนอกไปรับการรักษาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ตึกจักรพงษ์จึงคับแคบไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ผู้ป่วย จึงแยกผู้ป่วยนอกฝ่ายสูติกรรม ฝ่ายกุมารเวชกรรมและฝ่ายจิตเวชและระบบประสาท ออกไปต่างหากประกอบกับ

วิทยาการทางการแพทย์เจริญขึ้น จำเป็นต้องมีการตรวจพิเศษต่าง ๆ เพื่อวินิจฉัยโรคกระจายไปตามตึกต่าง ๆ ผู้ป่วยนอก จึงต้องเข้าไปรับบริการตรวจพิเศษตามตึกรักษาพยาบาล ทำให้เกิดความลำบากไม่สะดวกและเสียเวลา ในโอกาสครบรอบ ๗๒ ปี ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และปีต่อมาเป็นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖๐ ปี สภากาชาดไทยจึงได้ดำริจัดสร้างถาวรวัตถุเป็นอนุสรณ์เฉลิมฉลองโอกาสดังกล่าว โดยสร้างเป็นตึกผู้ป่วยนอกเพื่อรวมผู้ป่วยนอกทุกแผนกและบริการที่จำเป็นมาไว้ในอาคารเดียวกัน ตึกนี้สูง ๑๗ ชั้น และมีชั้นใต้ดินอีก ๑ ชั้น ค่าก่อสร้างประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๖ เรื่อง ตึก ภปร.-๒

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้การก่อสร้างตึกผู้ป่วยนอกอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ และพระราชทานเงินซึ่งคณะกรรมการจัดงาน “๕ ธันวาคมหาราช” ครั้งที่ ๙ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ๒๗ ล้านบาท เป็นทุนประเดิมในการก่อสร้าง และยังพระราชทานชื่ออาคารว่า “ตึก ภปร.” ได้เสด็จพระราชดำเนินไปวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙ และทรงเป็นประธานในการทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อหาเงินสร้าง “ตึก ภปร.” ถึง ๔ ครั้ง

“ตึก ภปร.” เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๑๗ ชั้น รวมค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอุปกรณ์การแพทย์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประมาณ ๖๔๔ ล้านบาท เป็นการสร้างด้วยเงินบริจาคและรายได้จากการจัดงานทั้งสิ้น ไม่ได้ใช้เงินงบประมาณจากรัฐบาลเลย

“ตึก ภปร.” จึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความจงรักภักดี และความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของพสกนิกรที่ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขภายใต้พระบารมี เป็นอาคารที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วยได้สมตามความมุ่งหมายทุกประการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๗ เรื่อง พระบรมราชานุสาวรีย์
รัชกาลที่ ๘

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๒๙ สมาคมศิษย์เก่าแพทย-
ศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รวบรวมทุนจาก
เงินบริจาคของศิษย์เก่าทุกรุ่นจัดสร้างพระบรม
ราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอ
านันทมหิดลขึ้น เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ
และเป็นการเฉลิมพระเกียรติที่มีพระราชปรารภจนเป็น

เหตุให้เกิดคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดยมอบให้คุณไข่มุกต์ ชูโต เป็นผู้ออกแบบและปั้น
พระบรมรูปขนาดเท่าครึ่งของพระองค์ประทับพระเก้าอี้
ผืนพระพักตร์ไปทางเบื้องขวาเล็กน้อย ประดิษฐาน
ไว้หน้าตึกอานันทมหิดลคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งใช้เป็น
สำนักงานของคณะแพทยศาสตร์และเป็นห้องปฏิบัติ
การการเรียนการสอนสำหรับนิสิตแพทย์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราช
ดำเนินไปทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์แห่งนี้ เมื่อวันที่
๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๘ เรื่อง มูลนิธิอานันทมหิดล-๑

บทบรรยาย

มูลนิธิ “อานันทมหิดล” เป็นมูลนิธิที่พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง
ขึ้นด้วยทรงตระหนักว่าประเทศของเราจำเป็นต้องอาศัย
ผู้เชี่ยวชาญในวิชาเทคนิคขั้นสูงเป็นจำนวนมากและ
เพื่อให้ได้บุคคลชั้นนำวิชานั้น ๆ จึงควรส่งเสริมและ
สนับสนุนนักศึกษาผู้แสดงความสามารถยอดเยี่ยมให้
ได้มีโอกาสไปศึกษา ณ ต่างประเทศในวิชาขั้นสูงบาง
วิชาเมื่อสำเร็จการศึกษาเพิ่มเติมกลับมาแล้วจะได้มา
ทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาที่ศึกษามาจึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทดลองดำเนินการส่งนักศึกษา
แพทย์ไปศึกษาต่อด้วย “ทุนอานันทมหิดล” ในพุทธ-
ศักราช ๒๕๓๘

เหตุที่ พระราชทานทุนให้แก่นักศึกษาวิชาแพทย-
ศาสตร์เป็นประจำเดิมเพราะสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร
อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกทรงศึกษาวิชาแพทย-
ศาสตร์ และได้พระราชทานทุนแก่นักศึกษาแพทย์
ให้ได้ไปเรียน ณ ต่างประเทศและเพื่อเป็นพระบรม
ราชานุสรณ์ในพระมหากษัตริย์คุณแห่งสมเด็จพระ
บรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันท
มหิดลจึงได้พระราชทานชื่อทุนว่า “ทุนอานันทมหิดล”

ต่อมาวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๐๒
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้จัดทะเบียน “มูลนิธิอานันทมหิดล” และพระราชทาน
ทุนแรกเริ่มจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๖๙ เรื่อง มูลนิธิอานันทมหิดล-๒

บทบรรยาย

“มูลนิธิอานันทมหิดล” มีวัตถุประสงค์ คือ

- ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาชั้นสูงของวิชาใน
แขนงต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

- ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินอาชีพ หรือค้น
คว้าในวิชาชีพแก่นักศึกษาที่ได้รับทุน ซึ่งศึกษาเล่าเรียน
ด้วยความพยายาม สามารถสอบไล่สำเร็จได้เป็นอย่างดี
ประกอบด้วยเป็นผู้มีอุปนิสัยใจคอ ความประพฤติดี
มีความเฉลียวฉลาด

- จัดตั้งสถาบันการค้นคว้าเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ได้
รับทุน ซึ่งได้สำเร็จการศึกษาแล้วทำการค้นคว้าต่อไป

- ได้รับความร่วมมือจากสถาบันอื่นที่มีวัตถุประสงค์
คล้ายคลึงกัน เพื่อความสะดวก และเพื่อขยายกิจการ

เนื่องจากความต้องการผู้เชี่ยวชาญในวิชาแขนงอื่นมี
มากขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายงานของ
มูลนิธิฯ สนับสนุนการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ถึง ๗
แผนกด้วยกัน

สัมภาษณ์ นายปราโมทย์ ไม้กลัด

ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“เป็นพระมหากษัตริย์คุณอันล้นพ้นอย่างหา
ที่สุดมิได้เลยนะครับ สำหรับผมที่ได้รับพระราชทานทุน
มหิดล นับเป็นทุนที่มีเกียรติยศสูงสุด ผู้ใดได้รับพระราช
ทานแล้วก็ถือว่าเป็นมงคลสูงสุดของชีวิตเป็นพระมหา
กษัตริย์คุณล้นเหลือสำหรับผู้นั้น ผมก็ได้มีโอกาสจาก
ผู้บังคับบัญชาให้เข้าไปทำงานรับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระ
ยุคลบาทตลอดมา”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๐ เรื่อง มูลนิธิอานันทมหิดล-๓

บทบรรยาย

มูลนิธิอานันทมหิดลดำเนินงานมาเป็นเวลาถึง
๓๖ ปีแล้วกิจการของมูลนิธิเจริญมาด้วยความมั่นคง
ทั้งฐานะการเงินและการบริหารทั่วไป ได้พระราชทาน
ทุนการศึกษาแก่นักศึกษา ๑๖๐ คนรวมเป็นเงิน ๒๑๓
ล้านบาทเศษ นักศึกษาดังกล่าวมีทั้ง

แผนกแพทยศาสตร์

แผนกวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

แผนกเกษตรศาสตร์

แผนกธรรมศาสตร์

แผนกอักษรศาสตร์และทันตแพทยศาสตร์

- ขณะนี้ยังมีผู้ได้รับพระราชทานทุนซึ่งกำลัง
ศึกษาอยู่ต่างประเทศอีก ๔๗ คน

สัมภาษณ์ ศ.นพ.ไพบูลย์ สุทธิวรรณ

หัวหน้าสาขาวิชากุมารศาสตร์ ร.พ.จุฬา

“นับว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีสาย
พระเนตรอันยาวไกลทรงมองเห็นหรือคาดการณ์ได้ว่า
บุคลากรทางการแพทย์เราขาดแคลน หรือว่าสู้ंना
ประเทศไม่ได้ พระองค์ท่านทรงมีพระมหากษัตริย์คุณ
สนับสนุนให้ทุนการศึกษาพร้อมช่วยเหลือในการหา
แหล่งการศึกษาอย่างดียิ่งในประเทศที่ก้าวหน้าทาง
การแพทย์”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๑ เรื่อง ตึกอานันท์มิตลโรงพยาบาลศิริราช

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเงินรายได้จากการฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่ง และผู้มีจิตศรัทธาบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลอีกจำนวนหนึ่งสร้างตึกสำหรับรักษาผู้ป่วยเด็กของภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราชและใช้สอนนักศึกษาแพทย์พยาบาล และฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านพระราชทานนามตึกนี้ว่า “ตึกอานันท์มิตล” เพื่อเป็น

พระบรมราชานุสรณ์ แต่สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท์มิตล และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดตึกนี้ในวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๐

ถึงพุทธศักราช ๒๕๒๘ เป็นเวลา ๒๙ ปีผ่านไปจำนวนผู้ป่วยเด็กเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เตียงมีจำนวนไม่พอต่อการบริการผู้ป่วย ตึกก็มีสภาพชำรุดทรุดโทรมยากต่อการซ่อมแซม จึงได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สร้างตึกหลังใหญ่เป็นตึก ๑๐ ชั้นแทน ตึกหลังเก่ามีเนื้อที่กว้างขวางพอสำหรับการปฏิบัติงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดในวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๒ เรื่อง งานรักษาพยาบาลผู้ป่วยเด็ก

บทบรรยาย

ตึกอานันท์มิตล โรงพยาบาลศิริราชเป็นตึกผู้ป่วยเด็กซึ่งเป็นโรคระบบหายใจหรืออวัยวะ ที่ให้การรักษาผู้ป่วยที่อยู่ในระยะวิกฤต มีปัญหาทางด้านระบบหายใจจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ หรือต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด

เป็นหอผู้ป่วยที่ให้การดูแลและรักษาพยาบาลโรคติดเชื้อต่าง ๆ ที่อาจติดต่อไปสู่ผู้ป่วยอื่นได้ เช่น โรควัณโรค โรคเอดส์ และโรคที่ไม่เป็นโรคติดต่อ เช่น โรคหัวใจในเด็ก โรคหัวใจพิการ โรคเลือดโดยเฉพาะ เช่น โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวเป็นโรคที่พบบ่อยในผู้ป่วยเด็ก และส่งต่อมาจากโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นจำนวนมากรวมทั้งโรคที่เกิดจากกรรมพันธุ์

เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนการสอนอย่างแท้จริง โดยให้การรักษาผู้ป่วยในทุกระบบตั้งแต่ทารกแรกเกิด เพื่อให้เป็นต้นแบบในการเรียนการสอนแก่นักศึกษาแพทย์ และแพทย์เฉพาะทางที่เข้ามารับการอบรมเป็นกุมารแพทย์ต่อไป

สัมภาษณ์ศาสตราจารย์นายแพทย์ มนตรี ตูจินดา
หัวหน้าภาควิชากุมารเวชศาสตร์
โรงพยาบาลศิริราช

“สถานที่นี้ยังเป็นสถานที่วิจัยที่สำคัญในการที่จะทำให้วิชากุมารเวชศาสตร์เป็นการก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ ปัจจุบันนี้อาคารอานันท์มิตลเป็นอาคารหลักในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยเด็ก มีโรคต่าง ๆ ของเด็กที่เจ็บป่วยอย่างมาก ซึ่งมีความจำเป็นต้องรับไว้ในโรงพยาบาล

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๗๓ เรื่อง โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้า
พระยา

บทบรรยาย

โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา สร้างขึ้นใน พุทธศักราช ๒๔๓๒ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เดิมใช้ชื่อว่า “โรงพยาบาลคนเสียจริต” และเปลี่ยนเป็น “โรงพยาบาลโรคจิตธนบุรี” มาโดยลำดับ

โรงพยาบาลแห่งนี้เป็นโรงพยาบาลที่ให้การ รักษาผู้ป่วยทางด้านความผิดปกติทางสมองและจิตใจ เป็นโรงพยาบาลจิตเวชแห่งแรกของประเทศ เป็นโรงพยาบาลของรัฐลำดับที่ ๒ รองจากโรงพยาบาลศิริราช ที่ให้การรักษายาบาลทางด้านความเจ็บป่วยของ สมองและจิตใจ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๗๔ เรื่อง การดูแลคนวิกลจริต

บทบรรยาย

ในปัจจุบันการดำเนินงานรักษาพยาบาลผู้ป่วย ที่เป็นคนวิกลจริตของโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยาได้ ดำเนินงานโดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ทางด้าน จิตเวช ได้แก่การรักษาพยาบาลผู้ป่วยทางด้านโรคจิต และโรคประสาท โดยบริการเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และทางด้านประสาทวิทยา เป็นการรักษาพยาบาล เกี่ยวกับร่างกาย การทำงานของระบบประสาท เช่น การเป็นอัมพาต ลมชัก

วิธีการรักษาแบ่งออกเป็น ๓ ด้านด้วยกันคือ ทาง ด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจ และทางด้านสังคม ทาง ด้านร่างกาย คือการรักษาเกี่ยวกับการตรวจ เช่น ตรวจ ด้วยไฟฟ้า การให้ยาไปปรับประเทาน ทางด้านจิตใจ

วิวัฒนาการของโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ได้ดำเนินกิจการสืบเนื่องมาโดยตลอดก่อให้เกิดแขนง วิชาต่าง ๆ ทางด้านจิตเวชเรื่อยมา มีผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น จนพุทธศักราช ๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเงินจากการฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ ชุดเสด็จเยี่ยมราษฎรภาคใต้ สร้างตึกสำหรับคนไข้ พิเศษชายชั้น เพื่อให้ผู้ป่วยได้มีที่รักษาดีขึ้นและพระ ราชทานนามตึกนี้ว่า “ราชสาทิศ” และยังได้พระราช ทานพระมหากุณณาอื่น ๆ แก่โรงพยาบาลอีกคือ

พระราชทานเงินส่วนพระองค์จัดซื้อเครื่องมือ ผ่าตัดสมองด้วยความเย็น

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดตึกระบบประ สาทวิทยา และ

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์ ตึก ๘๔ ปี โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา เป็นพระมหากุณณาธิ คุนอย่างหาที่สุดมิได้

ได้แก่การตั้งกลุ่มจิตบำบัด หรือรักษาเป็นรายบุคคล โดยการให้จัดเป็นงานอาชีพบำบัดการสนทนาการ เป็นต้น และทางด้านสังคม คือการให้เข้าฝึกทำงาน เป็นหมู่คณะ เพื่อให้เป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันใน ครอบครัวตนเอง จะได้เป็นการเตรียมตัวก่อนกลับบ้าน ต่อไป

**สัมภาษณ์ นายแพทย์หม่อมหลวงสมชาย
จักรพันธ์**

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา

“นอกจากนี้ทางโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ยังจัดเป็นแหล่งวิชาการชุมชน หรือใช้เป็นสถานฝึก อบรมทางด้านจิตเวชแห่งแรกของไทย สามารถผลิตจิต แพทย์ พยาบาลทางด้านจิตเวชปีละหลาย ๆ คน ออก ไปช่วยเหลือสังคม และผู้ป่วยวิกลจริต ตามเจตนารมณ์ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เคยพระราชทานพระ มหากุณณาไว้อย่างมากมาย”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๕ เรื่อง “ทุนภูมิพล” มหาวิทยาลัยมหิดล-๑

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเงินทุนภูมิพลให้แก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อนำดอกผลไว้ใช้สนับสนุนในกิจกรรมการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งระเบียบในการใช้จ่ายเงินนี้ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเป็นผู้กำหนด

เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดทำเป็นทุนภูมิพลสำหรับนำดอกผลของทุนภูมิพล ไปจัดสรรให้แก่นักศึกษา โดยนำดอกผลมาจ่ายให้นักศึกษาเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา ๒๕๐๙

เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเงินโดยเสด็จพระราชกุศล เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรี ๔๑,๔๓๗.๙๐ บาท สมทบทุนภูมิพลและต่อมา วันที่ ๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๖ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเงินสมทบทุนภูมิพล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๔๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันเงินทุนนี้มีดอกผลที่จะจัดสรรให้แก่นักศึกษา ได้ประมาณปีละ ๒๔,๐๐๐ บาท

สัมภาษณ์ นายอำนาจ สัญญพันธ์
นักศึกษาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลปี ๔

“ผมรู้สึกดีใจมากที่ได้รับทุนนี้ และผมก็รำลึกเสมอว่าจะต้องตั้งใจศึกษาและเมื่อจบออกไปแล้วก็จะสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติต่อไปสมดังเจตนาของพระองค์ท่าน”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๖ เรื่อง “ทุนภูมิพล” มหาวิทยาลัยมหิดล-๒

บทบรรยาย

ระเบียบเงิน “ทุนภูมิพล” ที่พระราชทานแก่นักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดส่น ในมหาวิทยาลัยมหิดลมีดังนี้

๑. ทุนนี้มีวัตถุประสงค์กำหนดให้แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นผู้เรียนดีแต่ขาดส่น โดยให้ใช้เฉพาะผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากทุนเท่านั้น

๒. ทุนเปิดรับเงินสมทบจากผู้ทีประสงค์โดยเสด็จพระราชกุศล โดยไม่จำกัดจำนวนอีกด้วย

๓. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อได้มีเงินรายได้จากทุนพระราชทาน ๑๐๐,๐๐๐ บาท พอที่จะจัดสรรทุนให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลได้

๔. ทุนนี้ให้เป็นรายเดือน โดยกำหนดให้ทุนละ ๒๐๐ บาท จ่ายให้ในวันที่ ๑ ของทุกเดือน โดยกองคลังของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบในการจ่าย แต่ไม่เกิน ๑ ปี แต่คณะกรรมการอาจพิจารณาให้ต่อไปอีกได้ครั้งละไม่เกิน ๑ ปี หากผู้รับทุนเสนอขอมาอีกและมีคุณสมบัติครบถ้วน

๕. ทุนนี้อาจดจ่ายทันที เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าผู้รับทุนขาดคุณสมบัติ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๗ เรื่อง โรงพยาบาลภูมิพลอดุลย
เดช-๑

บทบรรยาย

กองทัพอากาศได้ถือกำเนิดขึ้นในวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และยังมีฐานะเป็นกรม อากาศยานยังไม่มีโรงพยาบาลอย่างเต็มภาคภูมิ เช่น ปัจจุบันนี้ มีสถานพยาบาลของทหารเป็นเพียงหมู่หมวด กองเสนารักษตามลำดับในขณะนั้นที่รักษาพยาบาลทหารเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว ตั้งอยู่สุดเขตด้านเหนือของ สนามบินดอนเมืองมีนายแพทย์ประจำในตำแหน่ง ผู้บังคับหมวดพยาบาล ได้ทำการรักษาพยาบาลทุกอย่าง ที่สามารถจะทำได้ ส่วนที่นอกเหนือความสามารถก็จัดส่งไปรักษายังโรงพยาบาลญาไท และโรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์

ผู้บัญชาการทหารอากาศสมัยนั้น ได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ขอพระราชทานเงินมาก่อสร้างที่ทำการตรวจรักษาพยาบาลของกองทัพอากาศ ซึ่งเมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้พระราชทานพระมหากรุณาพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน ๓ หมื่นบาท ไปก่อสร้างที่ทำการตรวจรักษาพยาบาล

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๐ กองทัพอากาศจึงได้เริ่มก่อสร้างโรงพยาบาลของตนขึ้น และเมื่อสำเร็จลงแล้วได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานใช้ชื่อโรงพยาบาลว่า “โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๘ เรื่อง โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช-๒

บทบรรยาย

กิจการของโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับจากเดิมที่มีอาคารเพียง ๓ หลัง และได้มีการก่อสร้างเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ปัจจุบันโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช มีอาคารรวมทั้งสิ้น ๓๒ หลัง ซึ่งรวมทั้งอาคารคุ้มเกล้าที่กองทัพอากาศได้สร้างขึ้นด้วยเงินที่ประชาชนทั่วประเทศร่วม

บริจาค โดยไม่ต้องใช้งบประมาณของแผ่นดิน เป็นอาคารที่ทันสมัยเพียบพร้อมด้วยอุปกรณ์การแพทย์ที่มีขีดความสามารถช่วยผู้ป่วยเจ็บได้อย่างดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่ออาคารนี้ว่า “อาคารคุ้มเกล้า”

ปัจจุบันโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช สามารถรับผู้ป่วยเป็นคนไข้ในได้ ๘๕๐ เตียง นับว่าเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีประสิทธิภาพดีมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๗๙ เรื่อง โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย
ราคาถูกลง

บทบรรยาย

ชุมชนแข่งกี เป็นชุมชนขนาดเล็กเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่เศษ มีราษฎรอยู่อาศัยประมาณ ๑๔๐ ครอบครัว ที่ดินเป็นของทรัพย์สินส่วนพระองค์อยู่ตรงถนนตกก่อนถึงทางแยกที่จะขึ้นสะพานกรุงเทพฯ เล็กน้อย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๑ เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ จนบ้านพังราบเรียบไปหมด แต่ผู้คนก็กลับมาสร้างที่ อยู่ใหม่ที่เดิมอีก สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระองค์ได้ติดต่อ ไปยังการเคหะแห่งชาติว่า จะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำ ให้คนเหล่านั้นมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง การเคหะ แห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า มีวิธีเดียวที่จะทำได้ คือ โครงการที่เรียกว่า Land Sharing คือ เอาที่ดินที่มีอยู่

ผืนหนึ่งมาแบ่งเป็นสองส่วน จัดให้เกิดความเป็น ระเบียบเรียบร้อย จะได้ใช้เนื้อที่สร้างบ้านพักอาศัยน้อย ลงและเหลือเนื้อที่อีกจำนวนหนึ่งนำไปใช้ประโยชน์ อย่างอื่นได้แต่ถ้าทำโครงการอย่างนี้สำหรับคนจน การซื้อขายที่ดินตามราคาตลาดคงเป็นไปได้

ในที่สุดการเคหะแห่งชาติก็ได้รับทราบจาก สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระองค์ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะขายที่ดิน ในราคา ที่ต่ำกว่าราคาตามท้องตลาดมาก ๆ เพื่อให้ประชาชนที่ อยู่เดิมมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง การเคหะแห่งชาติจึง รับสนองพระราชดำริไปดำเนินการ และได้เสนอให้เป็น โครงการที่อยู่อาศัยตัวอย่างในปีที่อยู่อาศัยสากลของ สหประชาชาติพุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยแสดงถึงข้อมูล เกี่ยวกับโครงการโดยละเอียด จึงเป็นพระมหากรุณา ธิคุณที่พระราชทานแก่ประชาชนผู้ยากไร้ได้มีที่อยู่ อาศัยในเมือง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๐ เรื่อง โครงการพัฒนาที่อยู่
อาศัย-๒

บทบรรยาย

จากผลของโครงการแบ่งปันที่ดินดังกล่าว ส่งผลให้ชาวชุมชนแข่งกี มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ตามสถานะทางเศรษฐกิจมีการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสาธารณูปโภคพื้นฐาน

มีการจัดตั้งเป็นสหกรณ์เคหะสถานผู้มีรายได้ น้อยแห่งแรกเป็นแบบอย่างที่ทำให้เกิดการจัดตั้ง

สหกรณ์เคหะในชุมชนอื่น ๆ ที่มีปัญหาไล่ที่และหน่วย งานที่เกี่ยวข้องเห็นว่า การแก้ปัญหาด้วยการแบ่งที่ดิน โดยชาวบ้านเป็นผู้มีบทบาทเป็นหลัก เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

สัมภาษณ์ นายธงชัย สอนสระแก้ว ประธานกรรมการชุมชน

“สมัยก่อนลำบากมาก ชุมชนอยู่กันอย่างแออัด ขาดระเบียบ สาธารณูปโภคก็แย่มาก เมื่อในหลวงชายที่ ๙ ให้ ในราคาถูกลง เรารู้สึกซาบซึ้งมาก ที่ได้มีที่อยู่เป็นของ ตนเอง และผมคิดว่าหากไม่ได้ท่านก็ไม่รู้ว่าชาตินี้เราจะ มีที่อยู่เป็นของตนเองได้หรือไม่”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๑ เรื่อง โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ
เข็ก-๑

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๑๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กองทัพภาคที่ ๓ เป็นหน่วยงานหลักประสานงานกับหน่วยงานอื่นเข้าพัฒนา บริเวณพื้นที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการสู้รบมาเป็นเวลานาน มีพระราชประสงค์ที่จะให้การสู้รบนั้นยุติโดยเร็วจึงจัดตั้ง “โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ เข็กฯ” ขึ้น ตัดถนนเข้าสู่พื้นที่ชั้นในอันเป็นเขตอิทธิพลของผู้ก่อการร้ายและพระราชทานคำแนะนำให้ราษฎรในพื้นที่เข้าไปดูแลพื้นที่เหล่านั้น ด้วยการจัดสรรที่ดินในบริเวณสองข้างถนน ให้เป็นที่ทำกินแก่ราษฎรอาสาสมัครที่ยังไม่มีที่ทำกิน เป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ก่อการร้ายหวนกลับมาอีก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๒ เรื่อง โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ
เข็ก-๒

บทบรรยาย

โครงการเขาค้อ หรือโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้พื้นที่ภายในโครงการ เป็นพื้นที่ทำกินของราษฎรเขาค้ออย่างแท้จริง โดยได้รับการจัดสรรพื้นที่ให้ทำกิน ครอบครัพละ ๑๕ ไร่ กับอีก ๑ ไร่ ให้เป็นที่อยู่อาศัย ให้สามารถทำการเกษตรเพื่อเลี้ยงตนเอง และครอบครัว ได้โดยไม่เดือดร้อน

สัมภาษณ์ นายแล้ม ช่วยปุ่น
ราษฎรอาสาสมัครในโครงการ

สัมภาษณ์ พลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์ องคมนตรี (ประธานกรรมการที่ปรึกษา โครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็กฯ)

“เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนิน มาเขาค้อ มีรับสั่งกับผู้บัญชาการกองพลทหารม้าที่ ๑ อยากรู้ให้ทหารดูแลเขาค้อนี้ ให้เขาค้อเป็นของชาวเขาค้อ ดูแลให้เขายืนอยู่บนขาของตนเองให้ได้”

ปัจจุบันโครงการนี้มีราษฎรอาสาสมัคร ทหาร ร่วมรบที่ปลดประจำการ ตลอดจนผู้ก่อการร้ายที่กลับใจ เข้าไปทำมาหากินในพื้นที่โครงการกว่า ๖๐๐ ครอบครัว คิดเป็นประชากรกว่า ๘,๐๐๐ คน

“เมื่อเขาจัดที่ทำกินให้ มาอยู่ตอนแรกก็ลำบาก จะถางไร่ก็ลำบากจุดไฟที่หนึ่งต้องวิ่งหนีออกไปข้างนอกไปคอยดู เดียวก็มีระเบิดขึ้นมาตามตาม บางทีชุดไร่ ก็ไปเจอระเบิด ต้องไปตามทหารมากู้ให้ พอนาน ๆ ก็หมดไป แล้วก็ก็มีเกษตรที่สูงมาช่วยส่งเสริมให้ทำกินมาได้จนทุกวันนี้”

สถานียทดลองเกษตรที่สูงเขาค้อ เป็นหน่วยงานของสำนักวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๒๒ ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทดลองค้นคว้าและวิจัยการปรับปรุงพันธุ์พืชต่าง ๆ เป็นแหล่งศึกษา อบรมการเกษตรให้แก่เกษตรกร ให้สามารถนำไปประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มผลผลิตให้ดีขึ้นต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๓ เรื่อง พืชเมืองหนาวที่เขาคือ

บทบรรยาย

งานของสถานีทดลองเกษตรที่สูงเขาคือ จังหวัด เพชรบูรณ์ นอกเหนือจากการทดลอง ค้นคว้า และวิจัย การปรับปรุงพันธุ์พืชให้สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพ อากาศและพื้นที่บนเขาคือแล้ว ทางสถานียังได้ศึกษา ทดลองปลูกพืชที่เจริญเติบโตในท้องถิ่นอื่น ๆ ว่าจะ สามารถนำมาปลูกในพื้นที่บริเวณเขาคือได้หรือไม่ และ จะให้ผลผลิตอย่างไร ตลอดจนการปลูกพืชเมืองหนาว ของต่างประเทศอีกหลายชนิด ซึ่งมีทั้งไม้ดอก เช่น แกลดิโอลัส เบญจมาศ กุหลาบ และไม้ผล เช่น ท้อ บ๊วย แอปเปิล อาโวคาโด แมคทาดิเมียนัส ที่เป็นพืชพันธุ์ จากต่างประเทศ กับลิ้นจี่ ลำไย ที่เป็นพืชพันธุ์พื้นเมือง ของไทย

ผลจากการศึกษาทดลอง ปรากฏว่าพืชบางชนิด ทั้งของไทย และต่างประเทศให้ผลดี สามารถขยายผล สู่เกษตรกรได้ และบางชนิดกำลังปรับปรุงพันธุ์ให้ เหมาะสมซึ่งจะให้ผลดีขึ้นโดยลำดับ

สัมภาษณ์ นายกำพล เมืองโคมพัส

นักวิชาการเกษตร

สถานีทดลองเกษตรที่สูงเขาคือ

“ความสำเร็จบางส่วนนั้น ปัจจุบันได้ถึงมือ ประชาชนแล้ว ซึ่งถ้าหากการตลาดไม้เมืองหนาวของ เราดีขึ้น การวิจัยสายพันธุ์ใหม่ ๆ ที่กำลังจะประสบผล สำเร็จ ก็จะเป็นการส่งเสริมที่ดีขึ้นอีกมากครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๔ เรื่อง บริษัท อุตสาหกรรม การ เกษตรเขาคือ จำกัด

บทบรรยาย

ปัจจุบันโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็กอันเนื่องมา จากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบูรณ์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ดำเนินงานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของ โครงการแล้ว กล่าวคือส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกิน สามารถผลิตพืชผลทางการเกษตร ยกฐานะความเป็น อยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น มีการแก้ไขปัญหาด้านการ ตลาด โดยจัดตั้ง บริษัท อุตสาหกรรม การเกษตรเขาคือ จำกัด ขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๓๒ เพื่อรับซื้อผลผลิตและ แปรรูปผลผลิตในพื้นที่เขาคือ เป็นการทำให้โครงการนี้ ดำเนินงานได้ครบวงจร คือมีทั้งการผลิต การแปรรูปและ การจัดจำหน่าย

สัมภาษณ์ พลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์

องคมนตรี

(ประธานกรรมการที่ปรึกษาโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก)

“การจัดทำโรงงานนี้ ตามพระราชดำริท่านอยาก ให้ทำเป็นแบบโรงงานเล็ก ๆ เพื่อทดลองดู ความสำเร็จ ที่ผ่านมามีสามารถแบ่งเงินปันผลให้ราษฎรผู้ถือหุ้น และ อีกส่วนหนึ่งกันไว้สำหรับส่งบุตรหลานของราษฎรได้ไป ศึกษาต่อเพื่อจะได้นำความรู้กลับมาพัฒนาท้องถิ่น ต่อไป”

ในช่วงแรกทางบริษัทได้ดำเนินการผลิตน้ำ เสาวรส หรือน้ำแพชชั่นฟรุต บรรจุกระป๋องขึ้นก่อน เพราะเป็นพืชปลูกง่าย ให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปี ต่อมา จึงขยายการผลิตไปยังพืชอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่เกษตรกร สามารถปลูกหมุนเวียนได้ตลอดปี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๕ เรื่อง สินค้าส่งออกที่เขาค้อ

บทบรรยาย

บริษัท อุตสาหกรรมการเกษตรเขาค้อ จำกัด เป็นหน่วยงานหนึ่งในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีเอกชนร่วมก่อตั้งด้วยทุนจดทะเบียน ๕ ล้านบาท มีพลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์ นำกลุ่มนักธุรกิจชาวไทย ร่วมทุน ๓ ล้านบาท และอีก ๒ ล้านบาทได้จากการจัดสรรหุ้นขายให้แก่เกษตรกรภายใต้การควบคุมดูแลของกองทัพภาคที่ ๓ โดยดำเนินการส่งเสริมการปลูกไม้ผล และพืชระยะสั้นตามฤดูกาล ทางบริษัทส่งเสริมด้านเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน นำไปแปรรูปและบรรจุกระป๋องออกจำหน่าย

ปัจจุบันทางบริษัทฯ ได้จัดทำโครงการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศ คือ ตัวไหมบรรจุกระป๋องหรือ ปู๊ป่า ได้รับความร่วมมือจากบริษัท จุฬารัตน์ไหม จำกัด ส่งเสริมและออกค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงตัวไหมให้แก่เกษตรกร และรับซื้อรังไหมในราคาประกัน

จากนั้นทางบริษัท อุตสาหกรรมการเกษตรเขาค้อ จำกัด จะรับซื้อรังไหมที่ได้ปั่นเส้นไหมออกมาจากบริษัท จุฬารัตน์ไหม จำกัด แล้วนำตัวไหมออกจากรังไหมนำมาผลิตเป็นตัวไหมกระป๋อง ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น ซึ่งสั่งซื้อจากบริษัทตลอดทั้งปี ทำให้มีเกษตรกรร้อยละ ๘๐ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากอาชีพทางการเกษตรตามฤดูกาลเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๖ เรื่อง แหล่งน้ำแดนอีสาน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงความสำคัญของ “น้ำ” เป็นอย่างมาก เนื่องจากน้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่งทั้งในด้านอุปโภค บริโภค เกษตรกรรมตลอดจนอุตสาหกรรม

แนวทางการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องน้ำ เป็นโครงการที่มีจำนวนมากที่สุดแยกประเภทต่าง ๆ ตามสภาพภูมิประเทศ ทางภาคเหนือเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาป่าไม้เพื่ออนุรักษ์

แหล่งน้ำลำธาร ภาคใต้เป็นโครงการเกี่ยวกับการป้องกันอุทกภัย และป้องกันน้ำเค็มขึ้นสูง ส่วนทางภาคอีสานเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่แห้งแล้ง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างแหล่งน้ำให้เพิ่มมากขึ้น และขยายพื้นที่ชลประทานให้เพิ่มตามไปด้วย ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาวางแผนโครงการก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดต่าง ๆ ในพื้นที่ทางภาคอีสาน โดยจัดทำเป็น ฝ่าย อ่างเก็บน้ำ หรือเขื่อนตามสภาพภูมิประเทศ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๗ เรื่อง ป่าต้นน้ำอุทยานแห่งชาติ
ทับลาน

บทบรรยาย

อุทยานแห่งชาติทับลาน เป็นป่าไม้ในพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ อยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดปราจีนบุรี เป็นป่าไม้ที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ และมีสัตว์ป่านานาชนิด ที่สำคัญคือเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสาย ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีราษฎรได้บุกรุกเข้าถางป่าเพื่อใช้เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก อาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย เป็นการทำลายความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ประกอบกับมีผู้ก่อการร้าย ขยายอิทธิพลเข้าไปในพื้นที่จึงทำให้การดูแลของทางราชการเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๘ เรื่อง เชื้อนล้าปลายมาศ

บทบรรยาย

หลังจากที่กองกำลังสุรนารีของกองทัพภาคที่ ๒ และกรมป่าไม้ ได้เข้าพัฒนาพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติทับลานและจัดตั้งหมู่บ้านป่าไม้ให้แก่ราษฎรแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริ ให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการพัฒนาและก่อสร้างแหล่งน้ำ เพื่อจัดสรรน้ำให้ราษฎรและทำการเกษตรได้อย่างสมบูรณ์

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเชื้อนล้าปลายมาศ เป็นโครงการที่ประกอบด้วย เชื้อนล้าปลายมาศ

ถึงพุทธศักราช ๒๕๒๖ กองกำลังสุรนารี ของกองทัพภาคที่ ๒ เข้าดำเนินการพัฒนาพื้นที่ ตามแผนการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อความมั่นคง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กรมป่าไม้จัดตั้งหมู่บ้านป่าไม้ขึ้นใน ๒ โครงการ เพื่อรวบรวมราษฎรที่อยู่กระจัดกระจายนั้นเข้าเป็นหมู่บ้านได้ ๑๐ หมู่บ้าน รวม ๑,๙๒๗ ครอบครัว และจัดที่ทำกินให้ครอบครัวละ ๑๕ ไร่ โดยมุ่งเน้นด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อให้เกิดผลสูงสุดตามแนวพระราชดำริที่พระราชทานเพิ่มเติมในด้านการอนุรักษ์ป่าและน้ำอันเป็นการส่งผลด้านเกษตรกรรมของราษฎรให้มีความกินดีอยู่ดีเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ต่อไป

ฝายทดน้ำประจำและเขื่อนดินที่ปิดกั้นลำน้ำห้วยเตย สามารถสนับสนุนน้ำให้พื้นที่การเกษตรได้ ๒๑๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๓๕,๖๒๕ ไร่ ในเขตอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา อำเภอประจำ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ รวม ๙ ตำบล ๗๔ หมู่บ้าน

สัมภาษณ์ นายสมาน วงศ์ราษฎร์
นายอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

“นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ อย่างหาที่สุดมิได้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานความช่วยเหลือให้แก่ราษฎรเหล่านี้ ได้มีความอยู่ดีมีดีทำการเกษตรที่สมบูรณ์และดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๘๙ เรื่อง น้ำเพื่อการเกษตรกรรม

บทบรรยาย

โครงการเขื่อนลำปายมาศ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรของราษฎร ให้สามารถผลิตพืชผลทางการเกษตรได้อย่างสมบูรณ์มีหน่วยราชการต่าง ๆ เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย ในรูปของโครงการพัฒนาผสมผสานสมบูรณ์แบบ

สัมภาษณ์ นายธวัช วรรณสิทธิ์

เกษตรกรอำเภอ เลิงสา

“แต่ก่อนอยู่ที่นี้ลำบากมากครับ ทำการเกษตรไม่ได้ผลเพราะขาดแคลนน้ำ ต้องอาศัยน้ำฝนหรือน้ำจากธรรมชาติอย่างเดียว อย่างผมเวลาทำนาต้องเอาไม้เสียบดินและหยอดข้าวทีละหลุมทีละหลุม น้ำมีความสำคัญมากครับ ถ้าขาดน้ำ เกษตรกรก็คงอยู่ไม่ได้”

ปัจจุบันการทำเกษตรของราษฎรในพื้นที่นี้สามารถทำได้หลายอย่าง เช่น การปลูกข้าวนาปี สลับกับการปลูกพืชระยะสั้นนอกฤดูดูแล การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และการทำไร่นาสวนผสม ตามทฤษฎีใหม่ ซึ่งงานเกษตรกรรมที่กล่าวมานี้ประสบผลสำเร็จทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีวิตช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่เดือดร้อน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙๐ เรื่อง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเลิงสา

บทบรรยาย

อาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ของเกษตรกรในอำเภอเลิงสา จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้ดีขึ้นโดยกรมส่งเสริมการเกษตรจนสามารถปลูกหม่อนเลี้ยงไหมได้ตลอดปีและขยายตัวขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งพุทธศักราช ๒๕๓๗ ราษฎรบ้านโคกน้อย-โนนสมบูรณ์ ได้รวมตัวกันจัดตั้ง “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” ขึ้นเพื่อขยายงานทางด้านอาชีพเสริมนำผลผลิตจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรด้านอื่น ๆ มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ออกจำหน่ายและขยายขอบข่ายของงานให้เพิ่มขึ้นตลอดมาเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. กิจกรรมของผลผลิตโดยตรง เช่น การถนอมอาหารและการทอผ้า

๒. กิจกรรมจากผลพลอยได้ นำมาทำงานฝีมือประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เช่น นำรังไหมมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้

สัมภาษณ์ นางนาคแก้ว เสถียรศิริสุข

ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

“ปัจจุบันงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโคกน้อย-โนนสมบูรณ์ มีกิจกรรมที่ทำเป็นอาชีพเสริมอยู่ด้วยกัน ๒ กิจกรรม สมาชิกกลุ่มเข้าเป็นสมาชิกมากขึ้นเป็นลำดับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๙๑ เรื่อง โครงการพัฒนาที่ดินฯ
ในท้องที่หมู่บ้านทุ่งลุยลาย-๑

บทบรรยาย

เนื่องจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้เข้าไปดำเนินการจัดสร้างเขื่อนจุฬาภรณ์ในพื้นที่เขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ปรากฏว่ามีราษฎรได้บุกรุก พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ “ภูซำผักหนาว” อันอยู่ใกล้เคียงกับเขื่อนจุฬาภรณ์นั้นกระจัดกระจายกันอยู่ ๑๗ แห่ง รวม ๑,๐๙๖ ไร่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตเป็นเจ้าของเรื่องรวบรวมประชาชนเหล่านั้น เข้าอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งในพื้นที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรมแล้วภายใต้โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์ในท้องที่หมู่บ้าน

ทุ่งลุยลาย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ โดยจัดสรรที่ทำกินให้ครอบครัวละ ๑๕ ไร่ แบ่งออกเป็น ๕ หมู่บ้าน ภายใต้เงื่อนไขที่ว่ามีแต่สิทธิทำกินตลอดชั่วลูกชั่วหลาน แต่ไม่มีสิทธิ์ซื้อ-ขาย เหมือนเช่นที่จัดทำที่หมู่บ้านหุบกระพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จากนั้นหน่วยราชการต่าง ๆ ได้ร่วมกันเข้าไปพัฒนาพื้นที่จัดสรรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิต มีการสร้างสระน้ำขนาดเล็กประจำหมู่บ้าน ๕๐ สระ ก่อสร้างสาธารณูปโภคที่จำเป็นสำหรับท้องถื่นส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร

ปัจจุบันการดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จราษฎรอยู่รวมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐลงได้เป็นลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๙๒ เรื่อง โครงการพัฒนาที่ดิน
ในท้องที่หมู่บ้านทุ่งลุยลาย-๒

บทบรรยาย

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาที่ดินฯ ในท้องที่หมู่บ้านทุ่งลุยลาย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมินั้น ทำให้เกิดผลผลิตทางการเกษตร มีทั้งพืชไร่ เช่น ข้าวโพด อ้อย และไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง มะขามหวาน

สัมภาษณ์ นายเลื่อง ผ่องใส
ราษฎรในโครงการ

“๒๐ ปีที่ผ่านมา พื้นที่ที่ในหลวงจัดให้ชาวบ้านแถว ๆ นี้ เต็มไปด้วยผลผลิต อย่างของผมนี่ปลูกต้นมะขามหวาน มีรายได้ปีละแสนสองแสน ผมอยากให้อาณาเขตในหลวงท่านทราบว่า สิ่งที่ท่านพระราชทานให้มานี้ ประสบผลสำเร็จแล้ว พวกผมอยู่ได้อย่างมีความสุขครับ”

ผลผลิตทางการเกษตรของราษฎรเหล่านั้น อยู่ในความดูแลของศูนย์สาริตศรณนิโครงการทุ่งลุยลาย ตั้งแต่การลงทุนต่าง ๆ ในการเพาะปลูกด้านเมล็ดพันธุ์ และยาปราบศัตรูพืชตลอดจนการรับซื้อผลผลิต และจัดหาตลาดให้แก่ราษฎร

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙๓ เรื่อง สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์
สกลนคร

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่โคนมสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ สกลนคร จังหวัดสกลนคร ดำเนินการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ตลอดจนงานทดลอง ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุง บำรุงพันธุ์สัตว์ อันได้แก่โคเนื้อ สุกร ไก่ เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ และเป็ดเทศ เพื่อจำหน่ายแจกจ่ายให้แก่ราษฎรได้ทำเป็นอาชีพเสริม เป็นการเพิ่มพูนรายได้ของครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เนื่องจากในช่วงฤดูแล้ง พื้นที่เกษตรกรรมบางส่วนขาดแคลนน้ำไม่สามารถทำการเกษตรได้ อีกทั้งเพื่อสำรองน้ำไว้สำหรับโครงการหน่วยงานอื่นที่มีความต้องการน้ำ เช่น โครงการปลูกสัตว์เพื่ออาหารกลางวัน โครงการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ปีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์รวมนมสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สกลนคร

ปัจจุบันงานส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ได้ขยายผลไปสู่ราษฎรที่มีความสนใจมีจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ สัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ โคนม โคเนื้อพันธุ์อเมริกันบราห์มัน สุกรพันธุ์ลาร์จไวท์ และพันธุ์ลูกผสมหมေးชานไก่พันธุ์ไรต์ และพันธุ์ผสมไก่ดำ ตลอดจนเป็ดเทศ โดยมุ่งเน้นในเรื่องผลผลิตในเชิงการค้า

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙๔ เรื่อง โครงการโรงนมภูพาน

บทบรรยาย

ครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานของสถานีบำรุง ให้กรมปศุสัตว์ร่วมกับจังหวัดสกลนครนั้น ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมปศุสัตว์ร่วมกับจังหวัดสกลนครส่งเสริมการเลี้ยงโคนม และให้จัดทำโครงการโรงนมพาสเจอร์ไรส์ขึ้นในพื้นที่ของสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สกลนครเรียกว่า “ศูนย์รวมนมสถานี

บำรุงพันธุ์สัตว์สกลนคร โครงการโรงนมภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

ทางสถานีได้ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในระบบเช่าซื้อผอนส่งโดยหักจากบางส่วน ของค่าน้ำนมที่เกษตรกรนำมาจนครบตามราคาเช่าซื้อ และยังแนะนำตามวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูโคนม ให้ถูกวิธีและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อีกด้วย

ปัจจุบันน้ำนมดิบที่เกษตรกรนำมาส่งให้ศูนย์รวมนม คิดเฉลี่ยวันละประมาณ ๑,๕๐๐ กิโลกรัม แล้วนำไปผ่านระบบพาสเจอร์ไรส์ผลิตเป็นนมบรรจุถุงได้ วันละ ๗,๐๐๐-๘,๐๐๐ ถุง จำหน่ายออกสู่ท้องตลาด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙๕ เรื่อง งานปศุสัตว์เพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน

บทบรรยาย

การดำเนินงานของสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สกกลนคร จังหวัดสกกลนคร นอกเหนือจากการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ เพื่อจำหน่ายจ่ายแจกให้แก่เกษตรกรนำไปเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมแล้ว ยังสำรองไว้เพื่อสนับสนุนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความต้องการที่สำคัญได้แก่ โครงการปศุสัตว์เพื่ออาหารกลางวัน และโครงการโรงนมภูพาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ให้ได้รับสารอาหารอย่างครบถ้วนเพื่อสุขภาพและพลานามัยที่ดี

สัมภาษณ์ หัวหน้าสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สกกลนคร

“นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ สำหรับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพราะพวกเขาขาดการดูแลเอาใจใส่และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและอาจสร้างปัญหาให้แก่สังคมได้ครับ”

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนจะมีกิจกรรมพิเศษเพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่ง คือการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีอาหารที่มีคุณภาพไว้บริโภค

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙๖ เรื่อง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่บ้านนาแก ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองสกกลนคร จังหวัดสกกลนคร ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อเป็นศูนย์ศึกษา และทดลองงานพัฒนาการเกษตรต่าง ๆ สำหรับเป็นตัวอย่างให้ราษฎรนำไปใช้ในพื้นของตนเอง เพื่อบำรุงรักษาและพัฒนาป่าไม้ด้วยระบบชลประทาน เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจนำมาแปรรูปเป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม และเพื่อพัฒนาอาชีพต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมในครอบครัวและศิลปาชีพพิเศษ

สัมภาษณ์ นายเสน่ห์ แก้วบุญเรือง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน

“นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงสุดแก่ราษฎรในท้องถิ่นครับ ที่ทรงโปรดให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานแห่งนี้ ดำเนินการศึกษาทดลองการพัฒนาเพื่อขยายผลแห่งความสำเร็จไปสู่ราษฎร ทุกวันนี้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถช่วยเหลือตนเองได้ครับ”

ปัจจุบันทางศูนย์มีหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง ๑๕ หมู่บ้าน ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบผสมผสานที่ทุกหน่วยงานเข้าร่วมกันพัฒนาในทุกด้านและเพื่อจะเป็นแนวทางการขยายผลงานทดลองค้นคว้าด้านการเกษตรสู่พื้นที่ต่าง ๆ ได้ทั้ง ๑๙ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๙๗ เรื่อง การพัฒนาป่าต้นน้ำลำธาร

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๓,๓๐๐ ไร่ ซึ่งแบ่งเป็นพื้นที่พัฒนาการเกษตรกรรม ๒,๓๐๐ ไร่ และเป็นพื้นที่เขตปริมณฑลเพื่อการพัฒนาป่าไม้ ๑๑,๐๐๐ ไร่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูลุ่มข้าวและป่าภูเพ็ก ซึ่งเป็นบริเวณต้นน้ำห้วยตาดไฮใหญ่ และบริเวณต้นน้ำของอ่างเก็บน้ำภูไม้รวก

การบำรุงรักษาและพัฒนาป่าไม้ ตามแนวพระราชดำรินั้นนอกเหนือจากการปลูกป่าทดแทน

และการสร้างอ่างเก็บน้ำแล้วยังมีการระบายโดยท่อส่งน้ำที่อยู่ตามแนวสันเขาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาป่าไม้ในฤดูแล้ง โดยมีฝายเก็บกักน้ำเป็นช่วง ๆ ตามระดับความสูงของแนวเขาเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินกระจายออกไปเป็นบริเวณกว้างจะทำให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนั้นยังมีหน่วยควบคุมไฟป่าภูพานคอยดูแลรักษาและป้องกันไฟป่าที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ป่าไม้ ทั้งนี้เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้มากที่สุด เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำที่จะเกิดได้ตลอดไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๘
ตอนที่ ๑๙๘ เรื่อง การพัฒนาการเกษตร

บทบรรยาย

การพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดระบบชลประทานที่ดี ในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำเช่นพื้นที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะทำให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกพืชหมุนเวียนได้ตลอดทั้งปี ซึ่งในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานศึกษาและพัฒนาการเพาะปลูกพืชต่าง ๆ เพื่อหาความเหมาะสมระหว่างสภาพพื้นดินกับการเจริญเติบโตของพันธุ์พืช

ทางศูนย์ฯได้ดำเนินงานศึกษาและพัฒนาการเพาะปลูก โดยแบ่งออกเป็น ๔ กิจกรรมหลัก คือ

๑. กิจกรรมข้าว ศึกษาการทำนาข้าวด้วยระบบชลประทาน และน้ำจากน้ำฝน

๒. กิจกรรมพืชไร่ ศึกษาการกำจัดแมลงศัตรูพืชและการปรับสภาพดิน

๓. กิจกรรมพืชสวน ผลิตพันธุ์พืชสวนพันธุ์ดี ส่งเสริมให้เกษตรกร นำไปเพาะปลูก

๔. งานถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการ โดยการให้เกษตรกรได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ และทดลองปฏิบัติจริงตามหลักวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ของตนเองประกอบด้วย

-กิจกรรมหม่อนไหม

-กิจกรรมการเพาะเห็ด และ

-กิจกรรมยางพารา

ปัจจุบันศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน ได้นำการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาพัฒนาเป็นงานพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝน บริเวณพื้นที่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ และจะเป็นกิจกรรมหลักที่จะพัฒนาการเกษตรให้ได้ผลอีกกิจกรรมหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๑๙๙ เรื่อง กิจกรรมการปลูกข้าว

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จังหวัดสกลนคร ดำเนินการศึกษา และพัฒนากิจกรรมการปลูกข้าว โดยให้กรมชลประทานและกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการปูพื้นฐานความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร เนื่องจากการปลูกข้าว เป็นอาชีพที่สำคัญที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตของชาวนา แต่ขาดความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องดินและน้ำ

สัมภาษณ์ นายถาวร จันทินิตย์
เกษตรกรผู้มีอาชีพทำนา บ้านนากแก้ว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๐ เรื่อง กิจกรรมระบบการทำฟาร์ม

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ศึกษาทดสอบระบบการทำฟาร์มในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ตามแนวพระราชดำริซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

๑. ระบบการทำฟาร์มในสภาพพื้นที่ราบเขตชลประทาน ซึ่งก็ได้ผลดีเนื่องจากมีน้ำคอยสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา โดยทางศูนย์ฯ ได้ส่งเสริมให้ระบบการทำฟาร์มนี้ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

๒. ระบบการทำฟาร์มในสภาพพื้นที่ราบอาศัยน้ำฝน ได้นำทฤษฎีการใช้น้ำตามสัดส่วนของพื้นที่มา กำหนดรูปแบบการทำฟาร์ม เพื่อให้ใช้ประโยชน์จากน้ำให้มากที่สุด เพราะระบบการทำฟาร์มแบบนี้ต้องอาศัย

“แต่ก่อนการทำนาข้าวที่นี่ มีความลำบากมาก เลยครีบทำแต่ละครั้ง แต่ละปีก็ได้เพียงไม่กี่ถังต่อไร่”

กรมวิชาการเกษตรได้ศึกษา ทดสอบการปลูกข้าว จนได้พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น พันธุ์ กข.๖ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ตลอดจนทดสอบการปลูกข้าว โดยปลอดจากการใช้สารพิษ ซึ่งก็ได้ผลดีขึ้นเป็นลำดับ สามารถช่วยเหลือการทำนาข้าวของเกษตรกรได้

สัมภาษณ์ นายถาวร จันทินิตย์
เกษตรกรผู้มีอาชีพทำนา บ้านนากแก้ว

“เดี๋ยวนี้ดีขึ้นมากครับ ทำนาได้ตก ๔๐-๕๐ ถังต่อไร่ ผมสามารถเก็บไว้บริโภคได้ส่วนหนึ่ง และนำออกขายได้อีกส่วนหนึ่ง มีเงินส่งลูกเรียนได้ครับ”

น้ำฝนที่สะสมไว้ในช่วงฤดูฝนของแต่ละปี โดยทางศูนย์ฯ ได้สนับสนุนจนสามารถทำได้ดีเท่าเขตพื้นที่ราบชลประทาน

ปัจจุบันระบบการทำฟาร์มนี้ ประกอบด้วยงานด้านการเพาะปลูกซึ่งมี

- การปลูกข้าว
- การปลูกพืชระยะสั้นนอกฤดูกลาดหรือพืชไร่ และ
- การปลูกไม้ผลยืนต้นหรือพืชสวน

งานด้านการเลี้ยงสัตว์และการเลี้ยงปลา ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก ไว้สำหรับบริโภคและแบ่งจำหน่ายบางส่วน

การทำฟาร์มทั้ง ๒ ระบบนี้ เกษตรกรสามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ตามสัดส่วนของน้ำที่ได้รับจากชลประทานหรือจากน้ำฝนในแต่ละปีตามแนวพระราชดำริที่พระราชทานมาตั้งแต่ต้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๑ เรื่อง ยางพารา ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ

บทบรรยาย

แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องการปลูกยางพาราในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นมีวัตถุประสงค์หลักที่จะให้เป็นการปลูกเสริมป่า โดยการปลูกแซมเข้าไปในป่า ส่วนการกรีดยางเป็นผลพลอยได้ ซึ่งอาจเป็นอาชีพเสริมอีกอย่างหนึ่งได้

ทางศูนย์ฯได้ทดลองปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ ศึกษาทดลองพันธุ์ยางพาราต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ป่าทั่วไปรอบ ๆ ศูนย์ฯและที่ทำกินบางส่วนเพื่อเป็นตัวอย่าง โดยทางศูนย์ฯได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น สับปะรด กระจับปี่ แซมลง

ไปตามแนวที่ปลูกยางพาราเพื่อลดความเสี่ยงให้แก่เกษตรกร

จากการศึกษาทดสอบ ปรากฏว่ายางพาราในไร่ของเกษตรกรเจริญเติบโตได้ดี และผลผลิตจากการปลูกพืชแซมยางก็สามารถเจริญเติบโต ให้ผลผลิตได้ดีเช่นกัน

สัมภาษณ์ นายพะเยาว์ ไกรยะสา
เกษตรกรบ้านนาตาล อำเภอต่างอย จ.สกลนคร

“แต่ก่อนปลูกมันล่าปะหลัง ปี ๆ หนึ่งก็ไม่ได้อะไรทางโครงการของในหลวง ทดลองเอายางมาให้ปลูกดู ในขณะที่ค้อยางเจริญเติบโต ก็ทำไร่ในแปลงยางนี้ละหาเลี้ยงชีพก็อยู่ได้อย่างสบายแล้ว ถ้ายางโตพอกรี๊ดได้ผมก็คงสบายยิ่งขึ้นละครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๒ เรื่อง อาชีพอุตสาหกรรมใน
ครอบครัว

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงตระหนักถึงเวลาที่เกษตรกรเว้นว่างจากงานเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลัก น่าจะใช้เวลาว่างเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์โดยการสร้างรายได้จากกิจกรรมใด ๆ ที่นอกเหนือจากการเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งราษฎรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งค่อนข้างยากจนควรจะได้รับการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าว จึงเกิดโครงการพัฒนาอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ขึ้นหลายอย่างให้เป็นอาชีพเสริมแก่ราษฎร

เช่น งานส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ได้จัดการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎรในรอบปี มีทั้งงานของฝ่ายชายและงานของฝ่ายหญิง เช่น การเชื่อมโลหะ การบัดกรีโลหะ การทอผ้าและการเย็บผ้า

ปัจจุบันราษฎรได้รับการฝึกอบรมไปแล้วหลายรุ่น สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพเสริม ซึ่งทางศูนย์ฯยังคงให้ความช่วยเหลือต่อ เช่น การให้ยืมอุปกรณ์เครื่องมือบางส่วน และราษฎรหลายรายสามารถซื้ออุปกรณ์เครื่องมือเหล่านั้นเป็นของตนเองได้ เป็นการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเจริญอีกอย่างหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๓ เรื่อง ชลประทานเพื่อธุรกิจ
การเกษตร

บทบรรยาย

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเดียก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร เริ่มก่อตั้งเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ในพุทธศักราช ๒๕๒๐ ได้ทอดพระเนตรเห็นสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร ซึ่งยังขาดแคลนน้ำที่จะใช้ในการเกษตรกรรม จึงพระราชทานพระราชดำริให้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยเดียกขึ้น ซึ่งอ่างเก็บน้ำห้วยเดียกนี้ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จในพุทธศักราช ๒๕๒๗ ระบบชลประทานของอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ ได้แยกเป็นคลองส่งน้ำสายใหญ่

๒ สาย คือฝั่งซ้าย และฝั่งขวา ของอ่างเก็บน้ำ และมีคลองซอยแยกออกไปตามพื้นที่เพาะปลูกของราษฎรยาวประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และมีคูน้ำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ยาว ๒๒ กิโลเมตร ช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกของราษฎร ๗ หมู่บ้าน ในเขตตำบลห้วยยาง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่

ปัจจุบันในฤดูแล้งระบบชลประทานสามารถช่วยเหลือด้านธุรกิจการเกษตรได้บางส่วนด้วยการส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกพืชระยะสั้น ซึ่งมีบริษัทเอกชนมาลงทุนให้เกษตรกรเพาะปลูกพืชตามสัญญา ได้แก่ มะเขือเทศ แตงโม โดยมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นคณกลาง สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเพิ่มขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๔ เรื่อง พืชเกษตรสู่โรงงานหลวง

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่ป่าไม้บริเวณลำน้ำห้วยหวด อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ได้ทอดพระเนตรเห็นว่าราษฎรส่วนใหญ่บุกรุก ทำลายพื้นที่ป่าไม้อย่างกว้างขวางทรงเกรงว่าจะเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติในอนาคต จึงพระราชทานพระราชดำริให้กรมป่าไม้และกรมชลประทานจัดหาพื้นที่สำหรับอพยพราษฎรที่บุกรุกป่านั้นไว้เข้าทำกิน ๑,๑๘๐ ไร่ พร้อมกับพิจารณาวางโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อปิดกั้นลำน้ำห้วยหวด

อ่างเก็บน้ำห้วยหวดนี้สามารถเก็บกักน้ำได้ ๒๑ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยใช้ระบบท่อส่งน้ำไปสนับสนุนอ่างเก็บน้ำบริเวณที่อยู่ห่างไกลออกไปได้ เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยยาง ที่อยู่ห่างออกไป ๑๘ กิโลเมตร ขยายพื้นที่การช่วยเหลือได้กว้างขวางอย่างได้ผล เกษตรกรสามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี ซึ่งนอกเหนือจากการปลูกข้าวแล้ว การปลูกพืชระยะสั้น นอกฤดูกาลก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ ขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๓ ในเขตอำเภอเต่างอย สามารถรับซื้อผลผลิตพืชระยะสั้นนอกฤดูกาลของเกษตรกรในราคาประกันได้ เป็นการกระตุ้นและช่วยเหลือการพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๕ เรื่อง โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรใน ๔ หมู่บ้าน ตำบลต่างอย อำเภอด่างาย จังหวัดสกลนคร โดยให้กรมชลประทานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหวดขึ้น เพื่อช่วยเหลือการเกษตรที่เคยทำนาเพียงอย่างเดียวในฤดูฝน ถ้าปีใดฝนแล้งก็ไม่สามารถเพาะปลูกอะไรได้เลย ให้กลับทำนาได้ทุกปีตลอดจนทำการเพาะปลูกพืชอื่นนอกฤดูกาลได้ดีอีกด้วย เป็นการพัฒนาและยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น

พุทธศักราช ๒๕๒๓ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ ขึ้นที่อำเภอต่างอย เพื่อแก้ไขปัญหาการตลาด และพ่อค้าคนกลางเกษตรกรสามารถนำผลผลิตไปจำหน่ายให้แก่โรงงานโดยตรง หรือส่งตามสถานีรับซื้อผลผลิตของโรงงานตามจุดต่าง ๆ เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตในราคายุติธรรมและจะได้รับเงินสดไปลงทุนต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นโครงการโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปตามแนวพระราชดำริ จึงมีใช้เพียงสถานประกอบการที่รับซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรและการขายแรงงาน เช่น โรงงานอุตสาหกรรมทั่วไป หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ต้องการพัฒนาการเกษตรให้มีคุณภาพมีผลผลิตสูงอันเป็นการสร้างฐานรากที่มั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘

ตอนที่ ๒๐๖ เรื่อง การปลูกพืชอุตสาหกรรม

บทบรรยาย

การดำเนินงานของโครงการโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร นั้น เป็นโครงการที่มีเป้าหมายเชิงพัฒนาหรือการส่งเสริมให้ราษฎรมีอาชีพเสริมเพิ่มพูนรายได้ขึ้นอีก นอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมชลประทานส่งเสริมระบบชลประทานส่งน้ำเข้าช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ให้การส่งเสริมด้านวิชาการ จัดหาปัจจัยที่สำคัญในการผลิตพืชเกษตรเพื่อการอุตสาหกรรม เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และยา โดยให้เครดิตแก่เกษตรกรล่วงหน้าในตอนต้นฤดูการผลิต และรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน พืชเกษตรที่ส่งเสริมได้แก่ มะเขือเทศ และข้าวโพดฝักอ่อน วัตถุประสงค์ที่โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ รับซื้อไว้ให้ได้ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปออกจำหน่ายทั้งในและนอกประเทศ

การพัฒนาชนบทตามแนวพระราชดำรินี้ยึดหลักการพัฒนาเกษตรกรให้สามารถรักษาระดับการพัฒนาในระยะยาวได้ด้วยตนเอง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๐๗ เรื่อง โรงเรียนวังไกลกังวล-๑

บทบรรยาย

โรงเรียนวังไกลกังวลเป็นโรงเรียน ของสำนักพระราชวังอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

เปิดสอนเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานอาคารไม้ชั้นเดียว ซึ่งเป็นที่พักทหารรักษาวังฯ เป็นที่เรียนของเด็กในอำเภอหัวหิน และบุตรหลานของครอบครัวเจ้าหน้าที่ในพระราชวังไกลกังวล พร้อมกับพระราชทานเงินเดือนครูและค่าใช้จ่าย

จ่ายตลอดจนจัดหาอุปกรณ์สำหรับใช้ในโรงเรียนปีละ ๓๐๐ บาท เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมูล มีนักเรียนครั้งแรกจำนวน ๒๕ คน ครู ๑ คน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับพระราชภารกิจสืบทอดจากสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช มีพระราชประสงค์จะขยายกิจการของโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อให้บุตรหลานประชาชนชาวหัวหิน ได้มีโอกาสศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับเตรียมประถม ประถมศึกษาจนจบมัธยมศึกษา สามารถไปศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา และนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนั้นยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับเด็กที่ยากจนขาดแคลนทุนทรัพย์ในเขตอำเภอหัวหินไว้เป็นนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ ปีละหลายคน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๐๘ เรื่อง โรงเรียนวังไกลกังวล-๒

บทบรรยาย

โรงเรียนวังไกลกังวล ได้จัดการเรียนการสอนก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ปีการศึกษา ๒๕๐๖ เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๗ ในปีการศึกษา ๒๕๐๗ เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๘

พุทธศักราช ๒๕๓๐ เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ สำนักพระราชวังพิจารณาร่วมกับกรมอาชีวศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรเปิดสอนวิชาชีพ ระดับ ปวช. และ ปวส. วิทยาเขตวังไกลกังวล เพื่อรองรับนักเรียนในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดใกล้เคียง เป็นการสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการจัดการศึกษาครบวงจร คือตั้งแต่ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน จนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในมหามงคลสมัยนั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๐๙ เรื่อง การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

บทบรรยาย

โครงการศึกษาสายสามัญ ด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นโครงการหนึ่งที่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี และถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี การดำเนินงานโครงการนี้มุ่งหวังที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลนครู โรงเรียนในท้องถิ่นห่างไกล มีโอกาสศึกษาเท่าเทียมกับโรงเรียนในเมือง ซึ่งจะได้เรียนโดยตรงจากเครื่องรับโทรทัศน์ที่รับสัญญาณส่งผ่านดาวเทียม

ในการดำเนินงานจัดการศึกษาผ่านดาวเทียม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จะได้กำหนดให้โรงเรียนวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดกิจกรรมการเรียนออกอากาศผ่านดาวเทียมไปยังโรงเรียนเป้าหมายทั่วประเทศต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๐ เรื่อง “การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการพัฒนาป่าไม้”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ในเขตภาคเหนือซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำสายสำคัญหลายสายที่ไหลลงมาหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรมจนถึงภาคกลาง จึงพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๕ ในเขตอำเภออดอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาหารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับ พื้นที่บริเวณต้นน้ำลำธารของภาคเหนือ รวมทั้งการพัฒนาป่าไม้และเกษตรกรรมต่าง ๆ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ ได้ศึกษาและพัฒนาแหล่งน้ำบริเวณ “ป่าขุนแม่กวง” ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดต่าง ๆ ขึ้นจำนวน ๑๖ แห่ง พร้อมทั้งพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร โดยสร้างฝายกั้นน้ำและทำคูน้ำระบบก้างปลา เพื่อรักษาและชะลอความชุ่มชื้นของดินในฤดูแล้ง และเป็นแนวป้องกันไฟป่าด้วยน้ำที่ไหลผ่านป่าแล้วไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำกลับไปสนับสนุนกิจกรรมเกษตรกรรมต่าง ๆ การดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้ป่าไม้และต้นน้ำลำธารบริเวณดังกล่าวมีความสมบูรณ์ขึ้น สามารถใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาแหล่งน้ำและป่าไม้ ในพื้นที่อื่น ๆ ในภาคเดียวกันได้เป็นอย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๑ เรื่อง “พืชไร่ ไม้ผล”

บทบรรยาย

ในพื้นที่การเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ จังหวัดเชียงใหม่ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้ปลูกพืชหลายอย่าง เช่น ข้าว ผัก พืชไร่ และพืชสวน ตามความเหมาะสมของพื้นที่แต่ละแห่งที่มีคุณภาพและลักษณะของดินแตกต่างกัน

ทางศูนย์ฯ เปิดอบรมให้ความรู้ด้านวิชาการเกษตรที่เกษตรกรสามารถเข้ารับการศึกษาดูปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น การขยายพันธุ์พืช การดูแลบำรุงรักษาพืช

โดยมีนักวิชาการของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ให้ความรู้ เพื่อเกษตรกรจะได้นำความรู้ที่นำกลับไปปฏิบัติในพื้นที่สวนไร่เนาของตนเอง

การเกษตรกรรมดังกล่าวข้างต้นประสบความสำเร็จมาเป็นลำดับ โดยมีการศึกษาทำให้การพัฒนาที่ดินแหล่งน้ำ และระบบชลประทานสอดคล้องและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ไม้ผล” ที่สำคัญได้แก่ ขนุน ลำไย ลิ้นจี่และส้ม ซึ่งนอกจากจำหน่ายในรูปของผลไม้สดแล้ว บางส่วนที่เหลือจากความต้องการของตลาดยังสามารถนำไปดองบรรจุภาชนะต่าง ๆ เป็นอุตสาหกรรมในครอบครัวจำหน่ายได้อีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๒ เรื่อง “กระเทียมดองบ้านป่าไผ่”

บทบรรยาย

“กระเทียม” เป็นพืชไรที่มีความสำคัญรองลงมาจากข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แต่ละปีจะทำไร่กระเทียมสลับกับการปลูกข้าว โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คอยให้การสนับสนุนและคำแนะนำด้านวิชาการ

บทสนทนา นายประเสริฐ ทลาบุญ และ
นายอินแก้ว ธาตุอินจันทร์
เกษตรกรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ

“ที่นาคือเป็นนาเก่าแก่ของพ่อมาก่อน แม่หรือเปล่า”

“แม่แล้วนี่ละ แต่ก่อนก็อย่างว่า น้ำก็ขุ่นแล้วก็เป็นที่เลี้ยงวัวเลี้ยงควาย มาเดี๋ยวนี้ พอในหลวงมาสร้างอ่างเก็บน้ำชลประทานขึ้นมาเนี่ย น้ำบ่อมันก็ขุ่นแห้งในคลองก็มีหมด เขาก็มีเป็นเขาก็ได้ปลูกหอมอย่างนี้แต่ก่อนก็รอน้ำฟ้าน้ำฝนนั่นละ เป็นมาสร้างอ่าง สร้างชลประทาน ก็บ่มีก็บ่มีนี่ว่าเป็นจะสร้างชลประทาน กายหัวบ้านเฮาเลย”

เกษตรกรได้รวมกลุ่มกัน จัดตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขึ้นที่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด ในลักษณะการเข้าหุ้นกันระหว่างเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะราคากะเทียมตกต่ำ และมีมากเกินความต้องการของตลาด โดยครั้งแรกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานเงินจำนวนหนึ่งให้เป็นทุนหมุนเวียน และดำเนินการจนประสบความสำเร็จเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรมาจนทุกวันนี้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๓ เรื่อง “เห็ดหลินจือพืชเกษตรชนิดใหม่”

บทบรรยาย

“เห็ด” เป็นพืชอุตสาหกรรมที่เกษตรกรสามารถเพาะเลี้ยงได้ในแต่ละบ้าน นอกเหนือจากการเกษตรในไร่นา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาหาความเหมาะสมของสายพันธุ์เห็ดชนิดต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ นำไปเพาะเลี้ยง

สัมภาษณ์ นายประเสริฐ ทลาบุญ
เกษตรกรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ

“ทำไร่นานา เดี่ยวนี้รายได้ทำนาก็อย่างว่าละครับ บางปีก็ดีบางปีก็ขี้แล้วแต่ฟ้าแต่ฝนนะครับ ถ้าฝนดีอย่างว่าดีนี่ก็พอไปได้หน่อย ก็พอมีกำไรบ้าง พอดีผมทำเห็ดนี่ ก็รู้สึกว่ามันดีนะครับ ตอนนั้นก็ให้หลายอยู่ครับ เงินดีกว่าเก่าครับ พอแต่ก่อนนี้ผมนี้ได้ทุกขนาดเลย ส่งลูกเรียนก็บ่มีอันหยั่ง ก็เป็นหนี้เป็นสิน มาเดี๋ยวนี้ก็ยังว่ารู้สึกดีขึ้นมาบ้าง ก็พอมีเงินมีทองได้ทุกวัน”

เห็ดหลินจือ เป็นเห็ดชนิดใหม่ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและมีราคาแพง เป็นเห็ดที่ศูนย์ฯ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปเพาะเลี้ยง ปัจจุบันการเพาะเห็ดหลินจือและเห็ดต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถทำรายได้ให้แก่เกษตรกรสูงเป็นลำดับต้น ๆ รองจากการปลูกข้าวและกระเทียม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๔ เรื่อง รายได้และแหล่งอาหาร
โปรตีน

บทบรรยาย

งานด้านการประมงของศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ขยายพันธุ์สัตว์น้ำ เช่น ปลานิล ปลาตะเพียน
ปลายี่สก แล้วนำปลาลอยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้เป็น
แหล่งอาหารโปรตีนแก่ราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ
แหล่งน้ำ และเพื่อการจับสัตว์น้ำไปจำหน่ายเป็นรายได้
ให้แก่ครอบครัวทางหนึ่ง ตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลาส่งเสริมการ

เลี้ยงปลากระบบน้ำไหล ในพื้นที่อยู่อาศัยของราษฎรที่
ติดกับคูคลองธรรมชาติ ซึ่งมีน้ำไหลตลอดปีโดยการ
สร้างที่ปิดกัน เช่น ตะแกรงในคูคลองเป็นช่วง ๆ เพื่อ
เลี้ยงปลาของราษฎรแต่ละราย เป็นการใช้ประโยชน์
จากธรรมชาติ โดยไม่ต้องเสียเงินลงทุนมาก และอีกวิธี
หนึ่งทางศูนย์ได้ศึกษาทดลองเลี้ยงปลาตกเทศใน
กระชังตามแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น อ่างเก็บน้ำ ผลการ
ศึกษาทดลองได้ประสบผลสำเร็จ ปลาตกเทศเจริญ
เติบโตได้ดี และเลี้ยงได้มากในแต่ละกระชัง เนื่องจา
กระบบการถ่ายเทของน้ำเกิดขึ้นตลอดเวลา ที่สำคัญเป็น
การลดการเสียพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อขุดบ่อเลี้ยงปลา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๕ เรื่อง การอนุรักษ์และการพัฒนา
อาชีพเพาะเลี้ยงกบ

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมา
จากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ที่จะ
ศึกษา ทดลอง ค้นคว้า และวิจัยการเพาะเลี้ยงกบ และ
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำอื่น ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และปรับ
ปรุงสายพันธุ์ให้ดีขึ้น เนื่องจากกบบางพันธุ์ที่พบใน
ประเทศไทยปัจจุบันมีจำนวนน้อยลง เช่น กบภูเขา
ชนิดต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกันตามภูมิภาค

“อย่างกบนี้โดยทั่วไปก็จะกินแมลงเป็นอาหาร
นะครับ แต่ที่นี่เขามาเปลี่ยนนิสัยมันให้มากินอาหาร
เม็ดนะครับพอเปลี่ยนมาเป็นอาหารเม็ดนี้ เมื่อเขาปล่อย
กบที่บ่ได้คัดขนาดลงไป จะมีปัญหาว่าเมื่อกบตัวน้อย
จับเม็ดอาหาร มันก็คิดว่าเป็นแมลงตัวใหญ่เนี่ยก็
กระโดดจับสวนไปทีนี้กบมันมีเขี้ยว มีฟันนะครับ
พอมันจับไปมันก็จะเกิดเป็นแผลถลอก พอบ่อย ๆ เข้า
ไข้อีต่วน้อยนี้ก็กลัวตัวใหญ่ บ่ยอมลงกินอาหาร กบนี้ก็จะ
ซีมแล้วก็ผอม”

นอกจากนั้น ทางศูนย์ยังเป็นศูนย์กลางในการ
ศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การทำฟาร์มเลี้ยงกบให้แก่
เกษตรกรในภาคเหนือที่สนใจอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก
รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ กบชนิดต่าง ๆ
จำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาถูกอีกด้วย

สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่เพาะเลี้ยงกบ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๖ เรื่อง โครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรม

บทบรรยาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่ ได้กำหนดหมู่บ้านเป้าหมายรอบบริเวณศูนย์ฯ จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน ในเขตตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขยายการบริการผลการศึกษาของศูนย์ฯสู่ราษฎรมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๒ ในลักษณะของการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่หน่วยราชการต่าง ๆ ในลักษณะผสมผสานทั้งงานด้านการพัฒนาอาชีพการเกษตร การส่งเสริมด้านเกษตรอุตสาหกรรม และงานหัตถกรรมไทยพื้นบ้าน

งานหัตถกรรมไทยพื้นบ้าน เป็นงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเมื่อว่างจากการทำการเกษตรหลัก ทางศูนย์ฯได้จัดตั้งศูนย์ฯฝึกอบรมกิจกรรมต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น การทอผ้า การเย็บผ้า การทำไม้กวาด และการทำกระดาษสา โดยมีเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมาฝึกอบรมให้ จนแม่บ้านเกษตรกรเหล่านั้นเกิดทักษะและความชำนาญ ทางศูนย์ฯก็จะติดต่อกับบริษัทเอกชนรับงานหัตถกรรมต่าง ๆ มาส่งให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้ทำโดยได้รับค่าฝีมือ ปัจจุบันศูนย์ฯแห่งนี้แหล่งผลิตงานฝีมือหัตถกรรมไทยที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๗ เรื่อง เขื่อนแม่จัดสมบุญชล

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการก่อสร้างเขื่อนแม่จัดสมบุญชลขึ้น เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากการเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ในพุทธศักราช ๒๕๑๖ ทำให้ ฝ่ายแม่จัดเดิมถูกทำลาย

ปัจจุบัน เขื่อนแม่จัดสมบุญชลนี้ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๒๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีพื้นที่รับน้ำฝน ๑,๒๘๑ ตารางกิโลเมตร ช่วยเก็บกักน้ำไว้ในฤดูน้ำหลาก

ไม่ให้ไหลลงมาอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือนและทรัพย์สินของราษฎรในเขตตัวเมืองเชียงใหม่ เป็นการป้องกันอุทกภัยได้เป็นอย่างดี

ในด้านการอำนวยประโยชน์ต่อพื้นที่เกษตรกรรมนั้น ทางโครงการสามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกบริเวณท้ายเขื่อนได้ ๓๐,๐๐๐ ไร่ และยังสามารถส่งน้ำไปสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการชลประทานแม่แฝกได้ ๗๐,๐๐๐ ไร่ ชลประทานแม่ปิงเก่าได้ ๔๙,๐๐๐ ไร่ และพื้นที่เพาะปลูกของราษฎรต่าง ๆ อีก ๓๙,๐๐๐ ไร่ รวมพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากเขื่อนนี้มีถึง ๑๘๘,๐๐๐ ไร่ เป็นประโยชน์แก่ราษฎรอย่างมาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๘ เรื่อง โรงงานไฟฟ้าพลังน้ำ

บทบรรยาย

โครงการเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล ได้สร้างขึ้นเมื่อ พุทธศักราช ๒๕๑๙ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๒๐ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมการดำเนินงานของโครงการ ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เพราะจะเป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติ มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่นอกเหนือจากการปล่อยน้ำให้แก่พื้นที่การชลประทาน นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดเชื้อเพลิงในช่วงวิกฤติการณ์

น้ำมันขณะนั้นด้วย โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำที่เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๔ รวมเรียกว่า “เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ”

โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชลเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดกำลังผลิตเครื่องละ ๔,๕๐๐ กิโลวัตต์ จำนวน ๒ เครื่อง รวมกำลังผลิต ๙,๐๐๐ กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ ๒๘.๗๕ ล้านกิโลวัตต์ และให้ประโยชน์แก่พื้นที่ชลประทานจำนวน ๑๘๘,๐๐๐ ไร่ เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๑๙ เรื่อง “น้ำ” จากเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล

บทบรรยาย

ระบบชลประทานของเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล ประกอบไปด้วยอาคารส่งน้ำสายใหญ่ ฝิ่งขวาและฝิ่งซ้าย ซึ่งมีความยาวกว่า ๓๐ กิโลเมตร และมีคลองซอยต่าง ๆ ที่จะไปยังพื้นที่เพาะปลูกของราษฎร ๑๘๘,๐๐๐ ไร่ เฉพาะในเขตอำเภอแม่แตง โครงการสามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกได้ ๓๐,๐๐๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๔ ตำบล ๕,๓๐๐ ครัวเรือน ทำให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี

สัมภาษณ์ นายรัตนัย พิทักษ์

เกษตรกรในเขตโครงการ

“ก่อนนี้พื้นที่แถวนี้จะได้ปลูกก็ข้าวละครับ ถ้าปีใดฝนตกน้ำนักฝนฟ้าฝนดี ได้ปลูกกันทั้งหมดครับ ถ้าฝนปกติมากก็ปลูกได้บ้าง ถ้าไม่มีเขื่อนนี้ทำอะไรทำนาที่ไม่มีความรู้แบบนี้ถ้ามี เขาก็ต้องไปทำงานก่อสร้าง เข้าไปในเมืองกันหมดละครับ มาเดี๋ยวนี้ เขาอยู่อยู่กับบ้านเขานี้ปีหนึ่งก็ปลูกพืชหลายอย่างก็ขายได้หลาย ๆ อย่างครับ แล้วก็สามารถทำเงินให้ครอบครัวเขา จนเจ้าครอบครัวเขานี้ก็ได้ตลอดปีละครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๒๐ เรื่อง “หมู่บ้านสหกรณ์
สันกำแพง”

บทบรรยาย

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการตามพระราชดำริ ตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจน ไม่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง เพื่อให้มีที่ดินทำการเกษตรในรูปของหมู่บ้านสหกรณ์ สืบทอดกันไปจนถึงชั่วลูกหลาน แต่กรรมสิทธิ์ในที่ดินยังคงเป็นของโครงการและได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสันกำแพง จำกัด เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๔

ปัจจุบัน สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสันกำแพง จำกัด มีสมาชิกทั้งสิ้น ๕๘๘ ราย ๘ หมู่บ้าน ในเขตตำบล

บ้านสหกรณ์ ดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ๗ ธุรกิจ ทำให้สมาชิกมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง โดยสหกรณ์จะเป็นหน่วยประสานงานในการขอรับการสนับสนุนการประกอบอาชีพต่าง ๆ ของสมาชิก จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

สัมภาษณ์ นายประธาน ประดิษฐ์

“สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จำกัด แห่งนี้เป็นที่รวมของคนทุกชนชั้น ซึ่งมาสร้างฐานะความเป็นอยู่ให้กับตัวเองและครอบครัว ให้มีฐานะที่ดีขึ้น โดยการช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยวิธีสหกรณ์ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๒๑ เรื่อง “สหกรณ์เพื่อเกษตรกร”

บทบรรยาย

สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก เกษตรกรร้อยละ ๔๐ จะปลูกหญ้าเพื่อเลี้ยงโคนมและอีกร้อยละ ๖๐ จะปลูกข้าวโพดขายให้แก่สหกรณ์เพื่อใช้ผลิตเป็นอาหารสัตว์ ทำสวนผลไม้ เช่น มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ มะขามหวาน และค้าขายอยู่ภายในหมู่บ้านสหกรณ์ สมาชิกสามารถช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนั้นทางสหกรณ์ยังดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์อีกหลายอย่าง เช่น ธุรกิจร้านค้า จำหน่ายวัสดุด้านการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ย อาหารสัตว์ และสินค้าทั่วไปในราคายุติธรรม ธุรกิจรถจักรยานรับฝากเงินจากสมาชิก และให้สมาชิกกู้เงินไปลงทุนประกอบอาชีพโดยคิดอัตราดอกเบี้ยเท่ากับธนาคาร ธุรกิจปั้มน้ำมัน และธุรกิจบ่อน้ำพุร้อน สันกำแพง โดยการร่วมทุนระหว่างสหกรณ์กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่ทำรายได้ และสร้างงานในชนบทให้แก่สมาชิกของสหกรณ์อย่างมาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๔

ตอนที่ ๒๒๒ เรื่อง “โรงผสมอาหารสัตว์”

บทบรรยาย

โรงผสมอาหารสัตว์ เป็นธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ดำเนินงานร่วมกับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ โดยเกษตรกรจะเป็นผู้ปลูกพืช ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบของโรงผสมอาหารสัตว์ เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๒๒ โดยผลิตอาหารไก่ไข่ และอาหารชั้นโคนม

ต่อมาพุทธศักราช ๒๕๓๕ สหกรณ์ได้หยุดผลิตอาหารสำหรับไก่ไข่ และได้ติดต่อให้ บริษัท ซีพี จำกัด ช่วยจัดอาหารสำเร็จรูปสำหรับไก่ไข่ส่งให้สหกรณ์แทน ดังนั้นทางสหกรณ์จึงผสมอาหารสำหรับโคนมเพียงอย่างเดียว

พืชอาหารโคนมที่ปลูกคือข้าวโพด ผลผลิตข้าวโพดที่เกษตรกรปลูกได้ ทางสหกรณ์จะเป็นผู้รับซื้อไว้ทั้งหมดในราคาประกัน และนำข้าวโพดเหล่านั้นเข้าผสมในโรงผสมอาหารสัตว์ของสหกรณ์ผลิตเป็นอาหารสำเร็จรูปและจำหน่ายให้แก่สมาชิกและเกษตรกรรายอื่น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๔

ตอนที่ ๒๒๓ เรื่อง “การเลี้ยงโคนมเพื่อจำหน่ายนํ้านมดิบ”

บทบรรยาย

สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์เลี้ยงโคนมเพื่อจำหน่ายนํ้านมดิบ มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๗ โดยสหกรณ์ร่วมกับองค์การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) จัดหาแม่โคพันธุ์ดีมาให้แก่เกษตรกรเลี้ยง และหักค่านาคาจากค่านํ้านมดิบที่เกษตรกรขายให้แก่สหกรณ์ เกษตรกรยังได้รับการส่งเสริมให้ปลูกหญ้าเพื่อใช้เลี้ยงโคนม และยังซื้ออาหารโคนมจากโรงผสมอาหารสัตว์ได้ในราคาไม่แพง

สหกรณ์ได้สร้างศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบ เพื่อรับนํ้านมดิบจากเกษตรกรสมาชิก และบุคคลภายนอกนำ

ไปจำหน่ายปัจจุบันสหกรณ์รวบรวมนํ้านมดิบได้ประมาณเดือนละ ๕๔,๐๐๐ กิโลกรัม สมาชิกส่วนใหญ่ชำระค่าแม่โคนมหมดแล้ว และมีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน

สัมภาษณ์ นายจรรุญ เดชคุณมาก

“คนเราถ้าไม่มีที่ทำงาน ไม่มีที่อยู่อาศัยมันก็ลำบากแสนเข็ญผมได้เข้ามาอยู่ใน โครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้สึกมีความหวังมาก แต่ก่อนผมเลี้ยงโคนมแค่สองตัว คนเราถ้ามีความขยัน มีความตั้งใจในการทำงาน คิดว่าคงจะอยู่ได้อยู่ได้อย่างสบาย อย่างผมเดี๋ยวนี้ก็มีคอกทั้งหมดแปดตัว และมีผลิตผลทางเกษตรอย่างอื่นอีกสามารที่จะเลี้ยงครอบครัว ส่งลูกไปเล่าเรียนได้อย่างสบาย”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๒๔ เรื่อง “ธุรกิจไก่ไข่”

บทบรรยาย

ธุรกิจไก่ไข่ที่หมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจเองเพื่อหารายได้มาสร้างความมั่นคงทางด้านเงินทุน เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ต่อไป

ปัจจุบันสหกรณ์ดำเนินธุรกิจไก่ไข่ โดยแบ่งการเลี้ยงไก่ไข่ ออกเป็นทั้งหมด ๙ เล้า เลี้ยงไก่ไข่ได้เฉลี่ย ๔,๒๐๐ ตัว มีจำนวนไก่ทั้งหมด ๓๗,๘๐๐ ตัว ทางด้านอาหารของไก่ไข่ ทางสหกรณ์ได้ประสานงานกับทาง บริษัท ซีพี.

จำกัด ให้ช่วยจัดหาอาหารสำเร็จรูปที่สดใหม่ตลอดจนการผสมยาในอาหารไก่ไข่ ทางสหกรณ์สามารถผลิตไข่ไก่ได้ประมาณวันละ ๒๕,๐๐๐ ฟอง คิดเป็นเงินรายได้ ค่าขายไข่เดือนละ ๑,๑๒๕,๐๐๐ บาท นอกจากนั้นสหกรณ์ยังมีรายได้จากการขายตัวไก่ หรือไก่ปลดไข่แต่ละเล้า แต่ละรุ่น ตลอดจนรายได้จากการจำหน่ายมูลไก่ให้แก่เกษตรกรนำไปใช้เป็นปุ๋ยในการปลูกพืช

นอกจากนี้แม่บ้านสหกรณ์ สามารถรับไข่ไก่จากฟาร์มของสหกรณ์ไปจำหน่าย ตลอดจนการจ้างแรงงานจากลูกหลานของสมาชิกให้มาทำงานในฟาร์มไก่ไข่

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ มกราคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๒๕ เรื่อง นิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพล-๑

บทบรรยาย

นิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพล จังหวัดเชียงใหม่ เป็นนิคมสร้างตนเองลำดับที่ ๓๔ ของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๖ เมื่อกรมชลประทานได้ก่อสร้างเขื่อนภูมิพลตามโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำยันฮี ได้ก่อให้เกิดอ่างเก็บน้ำ มีพื้นที่ประมาณ ๓๐๐ ตารางกิโลเมตร จึงต้องอพยพราษฎรออกจากบริเวณที่น้ำท่วมถึงส่วนหนึ่งจัดสรรให้ไปอยู่ที่อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรผู้อพยพเหล่านั้น ได้พระราชทานพระราชดำริว่า “สภาพภูมิประเทศบริเวณนี้เป็นภูเขาสูงเป็นฉากกันฝนอยู่โดยรอบเมื่อฝนตกน้ำตามลำห้วยจะไหลลงสู่แม่น้ำปิงโดยเร็วทำให้ขาดแหล่งน้ำธรรมชาติที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร และเพื่อใช้สอยตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้สมาชิกนิคมปลูกป่าทดแทนเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและสมดุลทางธรรมชาติ”

ปัจจุบันสมาชิกนิคม มีอาชีพทางด้านวงการเกษตร คือ การเพาะปลูกไม้ผลยืนต้น เช่น ลำไย ลิ้นจี่ เป็นพืชหลัก และผักเป็นรองมีการเลี้ยงสัตว์ตลอดจน การประมง สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพออยู่พอกิน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๒๖ เรื่อง นิคมสร้างตนเองเขื่อน
ภูมิพล-๒

บทบรรยาย

นิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเนื้อที่ออกเป็น ๗ ตำบล มีราษฎรอาศัยอยู่กว่า ๕,๐๐๐ ครอบครัว เป็นประชากรประมาณ ๒๒,๐๐๐ คน ประกอบด้วยสมาชิกนิคมและราษฎรในหมู่บ้านเดิมที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกนิคม มีอาชีพหลักคือ การเกษตร และเมื่อเว้นว่างจากการประกอบอาชีพหลักแล้ว กลุ่มแม่บ้านบางส่วนได้รวมกันจัดตั้งกลุ่มทอผ้าขึ้น เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หารายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัว ปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน ๑๐ กลุ่ม มีสมาชิกรวม

ประมาณ ๓๕๐ คน หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐได้ให้การสนับสนุน ทั้งด้านการฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเงินทุนหมุนเวียน เพื่อให้สมาชิกเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สัมภาษณ์ นางบัวจัน มีดโง้ง

หัวหน้าสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านตาลกลาง

“การทำไร่นาของหมู่บ้านเขาใช้ว่าจะได้ผลตลอดไป แม้ได้ก็บ่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเท่าไร หมู่เขาก็ต้องขยันขันแข็ง ไม่งั้นชีวิตก็จะลำบาก เขาจึงรวมกันตั้งกลุ่มทอผ้าขึ้นมา ก็เพื่อช่วยเหลือตัวเอง ช่วยเหลือครอบครัว มาเดี๋ยวนี้ก็พออยู่พอกินแล้วเจ้า”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๒๗ เรื่อง “ฝนหลวง”

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่ง ไปทรงเยี่ยมเยียนทุกซอกซอของพสกนิกร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อผ่านบริเวณเทือกเขาภูพานทรงพบว่าภาวะแห้งแล้งได้ทวีความถี่และมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ทรงสังเกตว่ามีเมฆปริมาณมากปกคลุมเหนือพื้นที่ระหว่างเส้นทางบิน แต่ไม่สามารถก่อรวมตัวจนเกิดเป็นฝนตกได้ เป็นเหตุให้เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้ผลผลิตตกต่ำ หรือ

อาจไม่มีผลผลิตเลย รวมทั้งผลผลิตที่มีอยู่เสียหายได้ ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรอย่างใหญ่หลวง

ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกล ประกอบด้วยคุณลักษณะของนักวิทยาศาสตร์ทรงสังเกตุ วิเคราะห์ ข้อมูลในขั้นต้นแล้วจึงทรงค้นหาวิธีที่จะทำให้เกิด “ฝนตกนอกเหนือจากที่ได้รับจากธรรมชาติ” และได้พระราชทานการสนับสนุนการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ตลอดเวลา กว่า ๑๐ ปี จนสามารถทดลองทำฝนหลวงครั้งแรกได้ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๒ ที่เหนือบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๒๘ เรื่อง วิวัฒนาการ “ฝนหลวง”

บทบรรยาย

การพัฒนา “ฝนหลวง” ของประเทศไทยได้ก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งเกิด “โครงการวิจัยทรัพยากรบรรยากาศประยุกต์แห่งราชอาณาจักรไทย” ขึ้น โดยรัฐบาลไทยได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

โครงการนี้ได้ดำเนินการหลายกิจกรรม เช่น การฝึกอบรม สัมมนา พัฒนา เจ้าหน้าที่ด้านฝนหลวง มีการสาธิตการทำฝนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อค้นคว้าหาวิธีการที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ อีกทั้งยังมีการศึกษาผล

กระทบเกี่ยวกับการทำฝนหลวงด้วย ตลอดจนมีการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการประยุกต์ผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

มีการจัดตั้งสถานีเรดาร์ฝนหลวง ที่อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมสั่งการ

ในการพัฒนาฝนหลวงนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแนวความคิดในการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาวิธีโปรยสารเคมีทำฝนหลวงจากเครื่องบินด้วยการสร้างจรวดบรรจุสารเคมียิงจากพื้นดิน หรือเครื่องบินเข้าสู่ก้อนเมฆ ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการผลิตจรวดในเชิงอุตสาหกรรม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ มกราคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๒๙ เรื่อง “ฝนหลวง” กับการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

บทบรรยาย

หลังจากที่โครงการ “ฝนหลวง” ประสบผลสำเร็จและมีการยอมรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ วัตถุประสงค์ครั้งแรกของการทำฝนหลวงก็เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง แต่ปัจจุบันได้รับการร้องขอให้ทำฝนหลวงเพื่อขยายการบรรเทาความเดือดร้อนที่สืบเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษอีกด้วย

ดังนั้น “ฝนหลวง” จึงมีส่วนช่วยเหลือการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยหลายประการเช่น

- ด้านการเกษตร
- เพื่ออุปโภคบริโภค
- ช่วยแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ
- เสริมสร้างเส้นทางคมนาคมทางน้ำ
- ป้องกันและบำบัดภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มปริมาณน้ำในเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า

จากผลสำเร็จของการทำฝนหลวงได้นำมาปฏิบัติช่วยเหลือพื้นที่เกษตรกรรม และการขอความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ ปีละไม่น้อยกว่า ๔๐ จังหวัด จนถึงสูงสุดถึง ๖๓ จังหวัด ทั้งนี้ขึ้นกับสภาวะแห้งแล้งของแต่ละปี โครงการฝนหลวงจึงเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรไทย และลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของประเทศไทยได้เป็นอย่างมากสมพระราชปณิธานแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๔
ตอนที่ ๒๓๐ เรื่อง สตรอบเบอร์รี่ที่ทุ่งเรา

บทบรรยาย

หมู่บ้านป่าเลา ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีประชาชนทั้งราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง และคนเมือง เป็นที่ราบภายในหุบเขาอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ๘๐๐ เมตร อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีค่อนข้างต่ำ ทางมูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเราขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๐ เพื่อวิจัยและส่งเสริมการเกษตรบนที่สูง มีสตรอบเบอร์รี่เป็นพืชหลักในการส่งเสริม

ทางศูนย์ได้วิจัยและปรับปรุงสายพันธุ์สตรอบเบอร์รี่เพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่ดี และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๓๕ ทางศูนย์ได้วิจัยค้นพบสตรอบเบอร์รี่สายพันธุ์ใหม่คือพันธุ์ “โดเวอร์” หรือ “พันธุ์สตรอบเบอร์รี่ ๓๕” เป็นสายพันธุ์ที่ให้ผลต่อไร่สูง มีรสหวาน และมีคุณภาพดีกว่าสตรอบเบอร์รี่พันธุ์ก่อน ๆ เกษตรกร ๔ หมู่บ้าน ประมาณ ๓๐๐ ครอบครัวย ได้นำไปปลูกและเก็บผลบรจกส่งจำหน่ายให้แก่โครงการหลวง ทำรายได้ให้ครอบครัวปีละมากพอสมควรและทำให้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเราแห่งนี้มีชื่อเสียงด้านปลูกสตรอบเบอร์รี่อีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๔
ตอนที่ ๒๓๑ เรื่อง แหล่งปลูกพืชผักเมืองหนาว

บทบรรยาย

เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขา ที่หมู่บ้านหนองหอย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒ นั้น ได้พระราชทานพระราชดำริว่า ควรจะมีการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรให้แก่ราษฎรชาวไทยภูเขาในหมู่บ้านหนองหอยนี้ เพื่อให้ราษฎรเหล่านี้มีรายได้จากพืชชนิดอื่นอย่างพอเพียงทดแทนการปลูกฝิ่น และต้องทำให้เขามีความรู้ในอันที่จะทำ

การเกษตรประจำในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยไม่ต้องโยกย้ายตามวิธีเดิม

มูลนิธิโครงการหลวงโดยศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย และหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้าพัฒนาพื้นที่ และส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรให้แก่ราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ลีซอและจีนฮ่อ ๕ หมู่บ้าน ประมาณ ๔๐๐ ครอบครัวย ในเขต อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จนเกิดเป็นรูปธรรมมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๗

ปัจจุบันหมู่บ้านหนองหอยเป็นแหล่งทำการเกษตรพืชผักเมืองหนาวที่สำคัญที่สุดของตลาดโครงการหลวง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๒ เรื่อง ตลาดโครงการหลวงและ
ตลาดเปิด

บทบรรยาย

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้เน้นในเรื่องการส่งเสริมการปลูกพืชผัก จนทำให้ศูนย์นี้กลายเป็นแหล่งปลูกพืชผักเมืองหนาวที่สำคัญของมูลนิธิโครงการหลวง โดยแบ่งการจำหน่ายพืชผักของเกษตรกรออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. พืชผักตลาดมูลนิธิโครงการหลวง เป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างฝ่ายการตลาดมูลนิธิโครงการ

หลวงกับฝ่ายผลิตพืชผักของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้งหมด เพื่อกำหนดปริมาณพืชผักแต่ละชนิดของแต่ละศูนย์ที่ส่งให้แก่ตลาดมูลนิธิ จนสามารถสนองความต้องการของตลาดภายนอกได้

๒. พืชผักตลาดเปิด เนื่องจากทางศูนย์ฯ จะเป็นผู้กำหนดปริมาณของพืชผักต่าง ๆ ที่จะรับซื้อได้ตามแผนงานในขณะที่เกษตรกรสามารถปลูกพืชผักเหล่านั้นได้ปริมาณมากเกินความต้องการของตลาดมูลนิธิโครงการหลวง และในส่วนที่เหลือนี้เกษตรกรสามารถติดต่อค้าขายกับพ่อค้าภายนอกได้โดยตรง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๓ เรื่อง แหล่งปลูกกาแฟพันธุ์
อราบิก้า

บทบรรยาย

อาชีพเกษตรกรรมของราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านแม่หลอดและบริเวณใกล้เคียง ในเขตตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เคยปลูกกาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจมากกว่าพืชชนิดอื่นมาก่อน ดังนั้นทางมูลนิธิโครงการหลวง จึงได้จัดตั้งศูนย์วิจัยและส่งเสริมกาแฟพันธุ์อราบิก้าแม่หลอดขึ้น ในพุทธศักราช ๒๕๒๗ โดยได้รับ

การสนับสนุนจากกระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา ดำเนินงานวิจัยการขยายกาแฟพันธุ์นี้ ให้สามารถทนต่อโรคราสนิมและเจริญเติบโตได้ดีในสภาพภูมิอากาศ และพื้นที่ของประเทศไทย ตลอดจนศึกษาเกี่ยวกับแมลงศัตรูกาแฟไปด้วยในตัว

ปัจจุบันศูนย์วิจัยและส่งเสริมกาแฟพันธุ์อราบิก้าแม่หลอดแห่งนี้ เป็นแหล่งผลิตกาแฟพันธุ์อราบิก้าเพียงแห่งเดียวของมูลนิธิโครงการหลวง สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์และต้นกล้ากาแฟพันธุ์อราบิก้าส่งให้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงและหน่วยงานอื่น ๆ นำไปส่งเสริมให้เกษตรกรได้เพาะปลูกต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๔ เรื่อง ไร้ฝักและแปลงไม้ดอก
ที่บ้านห้วยลึก

บทบรรยาย

บ้านห้วยลึก ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก มูลนิธิโครงการหลวงมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๒ สภาพพื้นที่อากาศไม่ได้หนาวเย็นตลอดทั้งปี ดังนั้นงานส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรให้แก่ราษฎร จึงเป็นลักษณะแบบผสมผสานและตามช่วงฤดูกาลประกอบด้วย พืชฝัก ไม้ดอกและไม้ผลบางส่วน

ทางศูนย์ฯ สนับสนุนการเพาะปลูกพันธุ์ฝักบางประเภทให้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะลงในถุงในเรือนเพาะชำแล้วให้สมาชิกนำไปลงแปลงที่เตรียมไว้ การปลูกฝักปีหนึ่ง ๆ สามารถปลูกได้ถึง ๓ ครั้ง แต่แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ ๔๕ วัน ทางด้านไม้ดอกทางศูนย์ฯ จะออกทุนสร้างโรงเรือนปลูกไม้ดอกแก่เกษตรกร โดยหักค่าโรงเรือนจากการจำหน่ายไม้ดอกซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายอย่าง

ไร้ฝักและแปลงไม้ดอกดังกล่าว สามารถทำให้เกษตรกรมีผลงานออกจำหน่ายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ยกเว้นระดับความเป็นอยู่ได้อีกระดับหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๕ เรื่อง ชาที่ห้วยน้ำขุ่น

บทบรรยาย

“ชา” เป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำขุ่น อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ได้วิจัยชาสายพันธุ์ต่าง ๆ ที่ดี ส่งเสริมให้ชาวไทยภูเขา ที่ประกอบไปด้วยเผ่ามูเซอดำ อีเก้อและจีนฮ่อ นำไปเพาะปลูกเพิ่มเติม เนื่องจากชาวเขาส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้ปลูกชากันก่อนแล้ว จนทำให้ปัจจุบันมีพื้นที่การปลูกชามากกว่าพืชชนิดอื่น

วิวัฒนาการผลิตใบชา เพื่อเป็นสินค้าของชาวบ้านห้วยน้ำขุ่นนี้ ได้พัฒนาเข้าสู่ธุรกิจอุตสาหกรรมในครอบครัว มีการตั้งเครื่องจักรอบใบชา ราษฎรสามารถเรียนรู้ขั้นตอน และวิธีการควบคุมการทำงานของเครื่องจักร ควบคุมอุณหภูมิความร้อนที่ใช้ออบใบชาได้ด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกวันนี้ราษฎรในพื้นที่มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สิ่งสาธารณูปโภคที่สำคัญ ๆ ถูกจัดสร้างขึ้นเพื่อความเจริญของท้องถิ่น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๖ เรื่อง “ชาวไทยภูเขาที่บ้านแม่
ปุนหลวง”

บทบรรยาย

“ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง” อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินงานตามพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๓ โดยพยายามเปลี่ยนแนวความคิดการดำรงชีวิต ด้วยการปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอยของชาวไทยภูเขาซึ่งประกอบด้วยเผ่ามูเซอแดง ลีซอและจีนฮ่อ ในตำบลเวียงป่าเป้า ให้มาดำเนินชีวิตใหม่ในวิถีทางที่ถูกต้องด้วยการทำการเกษตรแผนใหม่ คือปลูกไม้ผล

เมืองหนาวเป็นไม้ยืนต้น และปลูกพืชผักในขณะที่ไม้ผลยังไม่เจริญเติบโต เพื่อจะมีรายได้จากการเก็บผักไปเลี้ยงครอบครัว จนกว่าไม้ผลจะเจริญเติบโตเต็มที่ที่สามารถให้ผลผลิตได้ ก็จะทำให้พวกเขามีรายได้ที่มั่นคง ในปัจจุบันการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ชาวไทยภูเขาที่บ้านแม่ปุนหลวง มีไม้ผลเป็นผลผลิตหลัก และยังปลูกพืชผักควบคู่ไปกับการปลูกไม้ผล จึงทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนั้นยังมีการส่งเสริมการเลี้ยงหมู โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงขึ้นเพื่อการจำหน่าย และนำรายได้ไปพัฒนาหมู่บ้าน ตลอดจนเป็นการเพิ่มแหล่งอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าอีกทางหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๗ เรื่อง “เขลารีย์พืชทดแทนฝิ่น”

บทบรรยาย

การที่ราษฎรชาวไทยภูเขาบริเวณบ้านแม่ปุนหลวง ตำบลเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และหมู่บ้านใกล้เคียง ยอมรับและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง ในการพัฒนาวิถีการดำรงชีวิตนั้น ทำให้ราษฎรดังกล่าวมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นโดยลำดับมีงานเกษตรกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งพืชผักชนิดต่าง ๆ ที่เกษตรกร สามารถปลูกหมุนเวียนในพื้นที่ตามฤดูกาลได้ตลอดทั้งปี และที่บ้านแม่ปุนหลวงแห่งนี้เองก็เป็นแหล่งผลิตผักเขลารีย์ของตลาดมูลนิธิโครงการหลวง

สัมภาษณ์ นางสาวสุตา ธรรมารงณ์

เกษตรกรชาวเขาเผ่าลีซอ

“เมื่อก่อนชาวเขาไม่รู้เลยว่า “ผัก” นี้เป็นยังไง โครงการหลวงมาแนะนำให้ปลูกอย่างพวกเราที่นี้ปลูกเขลารีย์กันมาก ตอนแรกที่ปลูกกะตันหนึ่งได้ตั้ง ๓ กิโลกว่า และขายได้ราคาดีกว่าการปลูกฝิ่นอีก เดียวนี้ชาวเขาไม่มีเวลาว่างกันเลย ต้องลงมาอยู่ในแปลงผักทุกวันเลย”

ปัจจุบันเกษตรกรชาวไทยภูเขาประมาณ ๓๐๐ ครอบครัวที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง สามารถปลูกพืชผักได้มากกว่า ๓ แสนกิโลกรัม ในปีหนึ่ง ๆ คิดเป็นจำนวนเงินเกือบ ๒ ล้านบาท ตรงตามเป้าหมายโครงการที่ได้กำหนดไว้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๘ เรื่อง “เทคโนโลยีสู่เกษตรกร
ชาวไทยภูเขา”

บทบรรยาย

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูนหลวง จังหวัด เชียงราย ได้ส่งเสริมการปลูกไม้ผลเมืองหนาวที่เป็นพืชหลักให้แก่เกษตรกรชาวเขาได้ปลูกในพื้นที่เป้าหมายจำนวน ๔ หมู่บ้านไม้ผลเมืองหนาวนั้นได้แก่ บ๊วย ข้าวสาลี พลัมและพลับ ซึ่งทางศูนย์ฯ ได้ทดสอบแล้วว่าสามารถให้ผลตอบแทนหรือผลผลิตได้แน่นอน โดยการจัดหาต้นกล้าและกิ่งพันธุ์ที่ดี สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เช่น ปุ๋ย ยาป้องกันโรคที่เกิดจากแมลง ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีแผนใหม่สู่เกษตรกรชาวไทยภูเขา

สัมภาษณ์ นายปรีดา ธรรมารมณ์
เกษตรกรชาวไทยภูเขาเผ่าจีนฮ่อ

“การทำสวนไม้ผลเมืองหนาว ต้องอาศัยหลักวิชาการอย่างมาก เช่น การตัดแต่งกิ่งนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ทางโครงการหลวงได้อบรมวิธีการให้ อย่างที่ผมจะเอาบ๊วยพันธุ์ดีมาเสียบกิ่งกับต้นท้อ ผมก็จะได้บ๊วยพันธุ์ดีขยายพันธุ์ได้ต่อไป”

ผลไม้เมืองหนาวที่บ้านแม่ปูนหลวง และหมู่บ้านใกล้เคียงนี้ สามารถผลิติดอกสู่ตลาดได้ปีละประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม แบ่งเป็นผลไม้ที่ห่อผลคัดเกรดเพื่อส่งจำหน่ายให้กับตลาดมูลนิธิโครงการหลวงส่วนหนึ่ง และนำส่งโรงงานดองผลไม้ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงรายอีกส่วนหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๓๙ เรื่อง “ไม้ประดับช่อไม้ดอก”

บทบรรยาย

งานส่งเสริมการเกษตรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแต่ละแห่งนั้น ทางศูนย์ฯจะต้องศึกษา ค้นคว้าทดลองจนได้ผลทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสมตามลักษณะภูมิอากาศและสภาพพื้นที่ เป็นที่น่าพอใจแล้วจึงนำออกเผยแพร่และส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำไปเพาะปลูกมีพืชที่ส่งเสริมให้ปลูกอยู่หลายชนิด ได้แก่ ไม้ผลเมืองหนาว พืชผักและดอกไม้เมืองหนาว ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะมีพืชชนิดใดชนิดหนึ่งที่สามารถเจริญเติบโตได้ดี และทำชื่อเสียงให้แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ

“ชาวเขานี้รู้จักแต่ดอกฝิ่น ดอกฝิ่นสวยแต่มีโทษ เป็นพิษเป็นภัยเวลาจะซื้อจะขายก็ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ ไม่ได้เลย ดอกไม้ของโครงการหลวงอันนี้สวยกว่าอีก มีตั้งมากมายหลายชนิด ขายก็ได้ราคาดีกว่าฝิ่นอีก เล็กหมดแล้วฝิ่น หันมาปลูกดอกไม้ของโครงการหลวง และก็จะปลูกต่อไปเรื่อย ๆ”

ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ได้ส่งเสริมให้ราษฎรชาวไทยภูเขาปลูกไม้ดอกประเภทที่นำไปประกอบช่อดอกไม้อื่น ๆ เช่น โลหะทริส ตุ่มเงิน ตุ่มทอง ดอกไม้ที่ใช้ทำเป็นดอกไม้แห้งและเฟิร์นซึ่งกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมปลูกเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลาย

สัมภาษณ์ นายอาหู่ แซ่จู
เกษตรกรชาวเขาเผ่ามูเซอดำ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๔๐ เรื่อง การผลิตดอกไม้แห้ง

บทบรรยาย

ดอกไม้และพืชบางชนิดสามารถนำไปตากให้แห้งเพื่อผลิตเป็นสินค้าได้นั้น เป็นงานทางด้านวงการเกษตรอีกอย่างหนึ่งที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ห้วยน้ำริน จังหวัดเชียงราย ส่งเสริมให้เกษตรกรได้เพาะปลูก นอกเหนือจากการปลูกพืชหลัก เพื่อจำหน่ายให้แก่ตลาดของมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งเป็นสินค้าที่มีราคาสูง ปัจจุบันตลาดทั่วไปสนใจสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์จากดอกไม้แห้งและพืชเหล่านี้ยิ่งอย่างแพร่หลาย

ดอกไม้และพืชที่ศูนย์ฯ แห่งนี้ส่งเสริมได้แก่ อาติเลียด อาติเพค และสตรอเบอร์รี่คอร์น ตลอดจนหญ้าบางชนิดที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น หญ้าหนวดเจ้าชู้

สัมภาษณ์ นายจ่านงค์ แแบ่งยวง
เกษตรกรบ้านเมืองน้อย หมู่บ้านบริวาร

“๓๐ กว่าปีที่ผ่านมานี้ ก็ได้แต่ปลูกข้าวทำพืชไร่ รายได้มีมันน้อยนักไม่พอเลี้ยงครอบครัว ต่อมาโครงการหลวงห้วยน้ำริน เอาดอกไม้แห้งนี้มาแนะนำให้ปลูก ก็ทดลองปลูกดูก็ดีขึ้น มีรายได้ขึ้นคิดว่าต่อไปจะยึดการปลูกดอกไม้แห้งนี้เป็นอาชีพเลยครับ”

การผลิตดอกไม้แห้ง กลายเป็นการที่เกษตรกรหลายครัวเรือนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ซึ่งตลาดของมูลนิธิโครงการหลวงสามารถรับซื้อผลผลิตได้ทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรตามไปด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๔๑ เรื่อง “งานหัตถกรรมจากดอกไม้”

บทบรรยาย

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง บ้านสมเือง ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอีกศูนย์ฯหนึ่งที่ส่งเสริมการทำดอกไม้แห้ง โดยให้เกษตรกรปลูกไม้ดอก และพืชอื่น ๆ บางชนิดเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบ ซึ่งได้มีการศึกษาทดลองปลูกแล้วกว่า ๔๐ ชนิด บางชนิดเกษตรกรหาได้จากธรรมชาติ เช่น ตะล่อมดอย กลิ่นประดู่

วัตถุดิบที่ได้มานี้ ศูนย์ฯจะส่งให้แก่มูลนิธิโครงการหลวง ส่งต่อไปยังกรุงเทพฯ เพื่อพอกให้เป็นสีชาวลดไขมันในเนื้อของดอกไม้แห้ง และบางส่วนที่สามารถ

ทำเป็นงานฝีมือในท้องถิ่นได้ ก็จะส่งกลับไปทำยังศูนย์ฯแห่งนี้

ศูนย์ฯจะมีโรงย้อมสี เพื่อย้อมสีดอกไม้แห้งที่พอกแล้วเรียกว่า “ย้อมแห้ง” จะมีดอกไม้แห้งบางชนิดสามารถย้อมสีได้โดยไม่ต้องนำไปพอกก่อน และมีพืชบางอย่างสามารถย้อมสดได้ เช่น เฟิร์น

เมื่อดอกไม้แห้งและพืชอื่น ๆ ผ่านการย้อมสีแล้ว ก็จะเป็นวัตถุดิบที่สมบูรณ์ สามารถนำไปทำเป็นงานฝีมือออกจำหน่าย โดยราษฎรในพื้นที่เป็นผู้ประดิษฐ์ได้ ค่าแรงงานฝีมือ เป็นผลตอบแทนซึ่งเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๔๒ เรื่อง โครงการหลวง “ดอยคำ”

บทบรรยาย

มูลนิธิโครงการหลวง มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับเป็นนายกิตติมศักดิ์ ได้ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริที่ว่า “ช่วยชาวเขาให้ช่วยตนเองในการปลูกพืชที่มีประโยชน์และมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น” โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ทั้งผักเมืองหนาว ไม้ดอกเมืองหนาว ไม้ผลเมืองหนาว รวมไปถึงพืชไร่ต่าง ๆ ครอบคลุมพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แม่ฮ่องสอน และพะเยา โดยมีหมู่บ้านราษฎรในพื้นที่โครงการทั้งสิ้น

ประมาณ ๓๐๐ หมู่บ้าน ๑๕,๐๐๐ ครอบครัว คิดเป็นประชากรกว่า ๗๐,๐๐๐ คน ซึ่งมีทั้งราษฎรชาวไทยพื้นราบและราษฎรชาวไทยภูเขา

นอกจากนี้มูลนิธิ ยังจัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปในเขตภาคเหนือรวม ๓ แห่ง ได้แก่ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อรองรับผลผลิตและแปรรูปผลผลิตของเกษตรกรให้มีค่าสูงยิ่งขึ้น ออกจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้ชื่อจดทะเบียนการค้าว่า “ดอยคำ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๔๓ เรื่อง โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป อำเภอแม่จัน

บทบรรยาย

โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป หมู่บ้านป่าห้า ตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เป็นโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปแห่งที่ ๒ ในพระบรมราชานุเคราะห์ เพื่อรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร และเป็นการขจัดปัญหาการสูญเสียของผลผลิตทางการเกษตรที่ถูกดคราจากพ่อค้าคนกลาง ผลิตผลส่วนใหญ่เน้น

รับซื้อจากหมู่บ้านชาวเขา เช่น หมู่บ้านม้ง กระเหรี่ยง มูเซอ อาข่า เย้า พืชที่รับซื้อได้แก่ ผัก ผลไม้ และถั่ว

ปัจจุบันโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปแห่งนี้ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชในระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยรับซื้อผลผลิตส่วนใหญ่จากเกษตรกรในเขตอำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเมืองเชียงรายในจังหวัดเชียงราย

นับว่าโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปแห่งนี้ เป็นแหล่งสร้างงานและรายได้ให้แก่ราษฎรในอำเภอแม่จัน และพื้นที่ใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๔๔ เรื่อง รางวัลเกียรติยศ

บทบรรยาย

ปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมของมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งประกอบด้วยสถานีวิจัย ๔ แห่ง และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอีก ๓๔ แห่ง สามารถปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน และส่งออกจำหน่ายได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งมีสินค้าจำหน่ายผ่านฝ่ายกองทุนหมุนเวียน และโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปปีละกว่า ๑๕๐ ล้านบาท

ผลผลิตที่นำออกจำหน่ายนอกจากจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นแล้ว มูลนิธิโครงการหลวงยังแนะนำให้เกษตรกรพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน ยิ่งขึ้น ในปี ๒๕๓๑

สินค้า “ดอยคำ” ได้รับคัดเลือกจาก THAI EXPO AWARD ๑๙๘๘ ให้เป็นผู้ได้รับรางวัลเกียรติยศมาตรฐาน “สินค้าไทยส่งออก” ในสาขาพืชผัก ผลไม้สด และผลไม้กระป๋องส่งออกดีเด่น ประจำปี ๒๕๓๑

ผลงานของมูลนิธิฯ ยังเป็นที่รู้จักแพร่หลายในบรรดาประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในเรื่องการให้ความร่วมมือกำจัดพืชเสพติดโดยสันติวิธีว่าเป็นโครงการสร้างสรรค์ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ จึงได้รับรางวัลแม็กไซไซ ในสาขา INTERNATIONAL UNDERSTANDING เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑ รางวัลนี้จึงเปรียบเสมือนเป็นรางวัลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมอบให้แก่พสกนิกรชาวไทยและประเทศไทย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๔๕ เรื่อง “อาชีพหลักและอาชีพเสริม”

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทาน พิจารณาวางโครงการและก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบ้านแม่ต๋ำขึ้น เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือในด้านการเกษตรและอาชีพเสริมให้แก่ราษฎรบริเวณรอบ ๆ อ่างเก็บน้ำ

และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชเสาวนีย์ให้ดำเนินการก่อตั้งโครงการศิลปาชีพ

พิเศษขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรหมู่บ้านแม่ต๋ำ ชั้นแรกได้ก่อสร้างโรงฝึกอาชีพเครื่องปั้นดินเผา และรับราษฎรเข้าเป็นสมาชิกฝึกอบรมการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในรูปแบบต่าง ๆ งานด้านการทอผ้า และงานด้านแกะสลักไม้ สำหรับจำหน่ายตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ที่ดีให้แก่ราษฎรอีกทางหนึ่ง

นับว่าการพัฒนาอาชีพหลักของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการส่งเสริมศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ คือการพัฒนาที่มีความสมบูรณ์อย่างยิ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๔๖ เรื่อง “โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ทุรกันดารเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนกัน มีพื้นที่ราบสำหรับทำมาหากินน้อย การคมนาคมไม่สะดวก การติดต่อกันระหว่างตำบลและหมู่บ้านยังต้องใช้การเดินทางเป็นส่วนใหญ่ การพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงยังมีน้อยมาก จึงทรงแนะนำให้มีโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอนขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๒ โดยทรงให้จัดทำในลักษณะที่มีศูนย์กลางการพัฒนาเป็นแหล่ง ๆ ตามความเหมาะสมของระดับพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์กลางดังกล่าวเป็นสถานที่ทดลอง สถานที่ฝึกอบรม

เผยแพร่และส่งเสริมการเกษตร สำหรับราษฎรในแต่ละท้องที่ ดังนั้นโครงการนี้จึงมีศูนย์การพัฒนาอยู่หลายศูนย์คือ ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาสันป่าตอง ศูนย์ฯ แม่สะเรียง ศูนย์ฯ ขุนยวม ศูนย์ฯ โป่งแดง ศูนย์ฯ ปางตอง และศูนย์ฯ ปางมะผ้า กระจายอยู่โดยรอบจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ในปัจจุบันการดำเนินงานพัฒนาในความรับผิดชอบของกองทัพอากาศที่ ๓ และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานเป็น ๒ ขั้นตอน คือ การดำเนินงานภายในศูนย์ต่าง ๆ เพื่อทดลองและเป็นแหล่งผลิตพืชและสัตว์ สำหรับนำไปส่งเสริมให้แก่ราษฎร และการพัฒนาอาชีพราษฎรในหมู่บ้านบริวารของแต่ละศูนย์ โดยจัดการฝึกอบรม ซึ่งราษฎรได้นำไปปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมและเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรรายอื่น ๆ ต่อ ๆ กันไปอย่างกว้างขวาง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๔๗ เรื่อง “การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ท้องถิ่น”

บทบรรยาย

“โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปาย” เป็นโครงการของศูนย์ฯ โป่งแดง ในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีหลายหน่วยงานร่วมกันพัฒนาพื้นที่โดยรอบบริเวณศูนย์ฯ

พุทธศักราช ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานของศูนย์ฯ โป่งแดงแห่งนี้ มีพระราชดำริสให้สถานีประมง

น้ำจืดจังหวัดแม่ฮ่องสอนดำเนินงานอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ซึ่งเป็นสัตว์ประจำท้องถิ่นหายากและใกล้จะสูญพันธุ์ โดยการขยายพันธุ์และปล่อยคืนสู่ธรรมชาติให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น

สัตว์ท้องถิ่นเหล่านั้น ได้แก่ กบซูดหรือเขียดหลง พันธุ์ปลาต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำปายที่สำคัญได้แก่ ปลาแคตหัวเสียม ปลาพวงหิน ปลาหม่นและปลาสะแงะ

ปัจจุบันทางสถานีประมงผลสำเร็จสามารถขยายพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นได้หลายชนิดแล้วต่อไปก็จะสามารถนำสัตว์ประจำถิ่นคืนสู่ธรรมชาติได้ตามพระราชประสงค์

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๔๘ เรื่อง หมู่บ้านประมงที่โป่งแดง

บทบรรยาย

สถานีประมงน้ำจืด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในศูนย์ อำนวยการโครงการพัฒนาโป่งแดง มีการดำเนินงานหลักอยู่ ๒ ประเภท คือ การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ที่เป็นสัตว์ประจำท้องถิ่น และการขยายพันธุ์ปลาต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปเพาะเลี้ยงเนื่องจากในพื้นที่อยู่อาศัยนั้นยังขาดแหล่งเลี้ยงปลา เพื่อการบริโภคและจำหน่าย โดยทางสถานีฯ ให้ความช่วยเหลือด้วยการสร้างบ่อเลี้ยงปลาให้แก่ราษฎร ทั้งในที่ดินของราษฎรและที่สาธารณประโยชน์ พร้อมกับมอบพันธุ์ปลา และให้ความรู้ด้านวิชาการอีกด้วย

สัมภาษณ์ นางประคอง วรศักดิ์

แม่หลวงบ้านหัวน้ำแม่สะกิด

“โครงการพระราชดำริของในหลวงนี้ ได้ช่วยเหลือราษฎรหลายอย่าง เช่น การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และทอผ้า อย่างดีฉันนี้ได้รับพระราชทานพันธุ์ปลาเป็นปลานิลแดง มาเลี้ยงและขยายพันธุ์ แล้วแบ่งให้ชาวบ้านเอาไปเลี้ยงโดยทั่วกัน ทำให้พวกเรามีอาหารโปรตีนบริโภครู้สึกซาบซึ้งมากเลยคะ ท่านไม่เคยทอดทิ้งราษฎรที่ทุกข์ยากอย่างพวกเราเลย”

นอกจากนั้นทางสถานีฯ ยังได้ส่งเสริมการเลี้ยงกบควบคู่กับการเลี้ยงปลา ทำให้ทุกวันนี้ราษฎรมีอาหารโปรตีนบริโภคอย่างทั่วถึง และยังเหลือพอที่จะนำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๔๙ เรื่อง “โครงการพัฒนาการเกษตรบนที่สูง ห้วยมะเขือส้ม”

บทบรรยาย

โครงการพัฒนาการเกษตรบนที่สูง ห้วยมะเขือส้มเป็นหน่วยงานของศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาปางตอง อันเป็นศูนย์ฯ สาขาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินงานโดยเป็นศูนย์กลางการผลิตพืชเมืองหนาว และขยายพันธุ์สัตว์ที่ทนต่อสภาพอากาศหนาว เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมให้แก่การเกษตรที่สูงบริเวณโดยรอบศูนย์ฯ อันมีราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าม้งและชาวไทยใหญ่ ๕ หมู่บ้าน ในเขต

ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัจจุบันโครงการงานเกษตรกรรมที่ส่งเสริม คือ การเพาะปลูก ซึ่งมีทั้งพืชผัก ไม้ตัดดอกและไม้ผลเมืองหนาว การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ แกะ เป็ดเทศและไก่ เพื่อการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในหมู่บ้านบริวารของโครงการ โดยให้เกษตรกรเข้าไปชมและฝึกการปฏิบัติจริงในพื้นที่โครงการเพื่อเกษตรกรจะได้นำความรู้กลับไปปฏิบัติในพื้นที่การเกษตรของตน ขณะเดียวกันทางโครงการจะผลิตพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้การพัฒนาได้ผลในทางปฏิบัติมากขึ้น และมีระบบการตลาดที่เหมาะสม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
ตอนที่ ๒๕๐ เรื่อง “หลักวิชาการสู่การส่งเสริม”

บทบรรยาย

การดำเนินงานของโครงการพัฒนาการเกษตรบนที่สูง บ้านห้วยมะเขือส้ม ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาปางตอง ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์

การเพาะปลูก มีกรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกันดำเนินงาน โดยกรมวิชาการเกษตร ศึกษาทดลองปลูกพืชต่าง ๆ ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่บริเวณศูนย์ฯ ปางตอง จนประสบความสำเร็จแล้วหลายชนิด คือ ไม้ผลเมืองหนาว ได้แก่ บัวย ท้อ สาลี่ พืชผัก ได้แก่

ผักกาดขาวปลี ผักกาดเขียวปลี และไม้ดอก ได้แก่ แกติโอสัส เยอรมันว่า เญจมาศและกุหลาบ กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำผลสำเร็จจากการทดลองนั้นไปเพาะปลูกและขยายพันธุ์เผยแพร่และส่งเสริมเกษตรกรนำไปปลูกเป็นอาชีพ

นอกจากนี้ในปัจจุบันมีงานทางด้านปศุสัตว์ โดยสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง โดยนำสัตว์ชนิดต่าง ๆ ได้แก่ แกะ เป็ดเทศ ไก่ และวัว ทดลองเลี้ยงเพื่อหาพันธุ์ที่สามารถทนต่ออากาศหนาวเย็นบนที่สูงได้ ตลอดจนการผสมพันธุ์สัตว์พื้นเมืองกับสัตว์ที่นำมาทดลองเลี้ยงเพื่อให้เกิดสายพันธุ์ใหม่ ที่ทนต่อสภาพพื้นที่ดังกล่าวซึ่งจะทำให้กลุ่มชนที่อาศัยบนที่สูงมีความเป็นอยู่สมบูรณ์ขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
ตอนที่ ๒๕๑ เรื่อง “อาชีพการปลูกไม้ตัดดอก”

บทบรรยาย

โครงการพัฒนาการเกษตรบนที่สูง บ้านห้วยมะเขือส้ม ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ส่งเสริมการปลูกไม้ตัดดอกให้แก่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพ โดยการเปิดรับเกษตรกรผู้สนใจที่จะนำไปประกอบการเองได้ โครงการก็จะช่วยเหลือทุกอย่างในขั้นแรก ไม่ว่าจะเป็นโรงเรือน ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์และต้นกล้า โดยไม่คิดมูลค่าใด ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรเหล่านั้นมีรายได้ และจะประกอบเป็นอาชีพต่อไปได้ โดยตนเอง

สัมภาษณ์ นายหน่อคำ วิชาชะ
เกษตรกรชาวไทยใหญ่ บ้านหมอกจำแป่

“เมื่อ ๒-๓ ปีที่แล้วผมอยากปลูกมากเลยครับดอกไม้เนี่ย ก็ไม่รู้จะไปถามใคร พอดีไปอบรมที่โครงการเกษตรที่สูงห้วยมะเขือส้มแล้วเอามาปลูกเอง มาเดี๋ยวนี้ผมสามารถชำหว่านเมล็ดทำเองได้แล้ว พื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีน้อย มีพื้นที่น้อยอยากปลูกพืชให้ได้ราคา ต้องปลูกดอกไม้แบบนี้ครับ”

ความสำเร็จของเกษตรกรชาวไทยใหญ่นี้เป็นแบบอย่างให้เกษตรกรผู้สนใจได้ยึดถือปฏิบัติตามอีกหลายราย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๒ เรื่อง “การปลูกผักเพื่อการ
อุตสาหกรรมในครัวเรือน”

บทบรรยาย

นอกจากการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกให้แก่เกษตรกรหมู่บ้านบิรวาร ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาป่างตองจนประสบความสำเร็จไปแล้วนั้น ทางโครงการพัฒนาการเกษตรบนที่สูง ยังได้ส่งเสริมการปลูกผัก ที่สำคัญได้แก่ ผักกาดขาวปลี ผักกาดเขียวปลี โดยให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานทุกด้าน เช่น การสร้างโรงเรือน เมล็ดพันธุ์และปุ๋ย

ผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้นั้น เจ้าหน้าที่โครงการจะเป็นฝ่ายนำร่องการตลาด กับพ่อค้าเอกชน ให้แก่

เกษตรกร จนเกิดความเหมาะสมกันทางการค้า แล้วต่อไปก็จะให้เกษตรกรติดต่อกับพ่อค้าเอกชนโดยตรง

เกษตรกรจะปลูกพืชผักบางส่วนไว้เพื่อนำไปถนอมอาหารและแปรรูปทางโภชนาการ เช่น การดอง โดยเกษตรกรจะแบ่งกลุ่มกันดำเนินงานออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งจะเป็นฝ่ายทำไร่ผัก และกลุ่มที่สองดำเนินงานเป็นระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว รับซื้อพืชผักของกลุ่มที่หนึ่งมาแปรรูปและจำหน่ายต่อไป เป็นการร่วมกันสร้างความเจริญและความมั่นคง ให้แก่ถิ่นอาศัยได้อย่างดี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๓ เรื่อง “การเลี้ยงสัตว์บนที่สูง”

บทบรรยาย

สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการเลี้ยงสัตว์บนที่สูง โดยมีหน่วยงานส่งเสริมประจำอยู่แต่ละศูนย์ ที่ศูนย์ป่างตอง มีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. งานสัตว์ใหญ่ เป็นงานเลี้ยงสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ เช่น โคพันธุ์เรดซินดี ซึ่งเดิมเป็นพันธุ์โคเนม ทางศูนย์ได้นำโคพันธุ์โคเนื้อมาผสม ได้เป็นสายพันธุ์โคกึ่งเนื้อกึ่งนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้โคที่สามารถอยู่กับอากาศหนาวเย็นได้และมีภูมิคุ้มกันโรคสูง

๒. งานสัตว์เล็ก ได้แก่ การเลี้ยงแกะ โดยมอบลูกแกะให้แก่เด็กและเยาวชน นำไปเลี้ยงเป็นการปลูกฝังนิสัยให้รักอาชีพเกษตรกรรม และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม และให้เกษตรกรขายขนแกะให้แก่งานหัตถกรรมการทอผ้า อันเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมอย่างมาก

๓. งานสัตว์ปีก คือการเลี้ยงเป็ดเทศและไก่ทางศูนย์ฯ ได้ปรับปรุงสายพันธุ์ไก่ขึ้นใหม่ โดยนำไก่พันธุ์โรสไอแลนด์เรดผสมกับไก่ชนพื้นเมือง จะได้สายพันธุ์ใหม่อย่างละครั้งและนำสายพันธุ์ใหม่นี้ผสมกับไก่ชนพื้นเมืองอีกครั้ง ได้สายพันธุ์พื้นเมืองถึงร้อยละ ๗๕ เลี้ยงง่ายหากินได้เองตามธรรมชาติและมีภูมิต้านทานโรคสูง ทำให้ราษฎรชาวไทยบนที่สูงมีอาหารทั้งพืชผักและเนื้อสัตว์บริโภคอย่างทั่วถึง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๔ เรื่อง อาหารเสริมบำรุงสุขภาพ

บทบรรยาย

การเลี้ยงสัตว์บนที่สูงบ้านปางตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น หน่วยงานด้านปศุสัตว์ได้วิวัฒนาการสายพันธุ์สัตว์หลายชนิด เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะอากาศและมีความต้านทานโรคสูง พันธุ์สัตว์ที่ได้รับการสนับสนุนมากคือ โคพันธุ์เรดซินดี ซึ่งเป็นทั้งโคพันธุ์เนื้อและพันธุ์นม ซึ่งทางศูนย์ฯสนับสนุนให้นำนมดิบไปเป็นอาหารเสริมตามโครงการอาหารกลางวันของเด็กนักเรียน

โครงการอาหารเสริมนี้ ดำเนินงานโดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็กนักเรียน ที่แบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๒๐-๓๐ คน ในการเลี้ยงโคนม และรีดนมโคเอง เด็กจะได้รับการฝึกอบรมการทำความสะดวกคอกโค การให้อาหารและการรีดนม

เมื่อได้น้ำนมดิบมาแล้ว เด็กนักเรียนจะนำไปต้มก่อนที่จะบริโภค ในแต่ละวันเด็กนักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้รับคุณค่าทางด้านอาหารเสริมบำรุงสุขภาพหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปทุกคนบนดอยแห่งนี้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๕ เรื่อง “การเรียนแบบพึ่งตนเอง”

บทบรรยาย

โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง ตำบลหมอกจำแป้อเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาปางตอง ในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นโรงเรียนพึ่งตนเอง ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นลักษณะโรงเรียนประจำ จัดบ้านพักให้นักเรียนอยู่เป็นส่วนใหญ่ มีครูที่เลี้ยงอยู่ด้วยบ้านละ 1 คน ซึ่งนักเรียนจะต้องทำงานไปด้วยระหว่างเรียน โดยการปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ เป็ด หมูและปลาตลอดจนการรีดนมโค

สัมภาษณ์ เด็กนักเรียนในโรงเรียนร่มเกล้า ปางตอง

“หนูดีใจมากค่ะ ที่ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ และถ้าหนูได้เรียนสูง ๆ หนูอยากเป็นพยาบาลค่ะ จะได้มารักษาคนเจ็บไข้ได้ป่วย ที่อยู่ห่างไกลจากความเจริญค่ะ”

ปัจจุบันโรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนกว่า ๑๐๐ คน มีครูที่เลี้ยงที่ปฏิบัติต่อเด็กนักเรียนเหมือนเป็นพ่อเป็นแม่ เหมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ คอยให้คำแนะนำให้ความรู้ และสร้างบรรยากาศภายในบ้านให้นักเรียน เกิดความอบอุ่นไม่ต่างกับอยู่บ้านตนเอง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๖ เรื่อง “การพัฒนาที่บ้านแม่
ตะไคร้”

บทบรรยาย

บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่าขุนทา ป่าแม่ออน ป่าแม่กวัง ป่าสันทราย ในจังหวัดเชียงใหม่ และป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแมธิ แม่ตีบ และแม่สาร ในจังหวัดลำพูน เป็นพื้นที่ป่าผืนใหญ่ต่อเนื่อง เป็นผืนเดียวกัน เป็นบริเวณต้นน้ำลำธารเหนือป่าลุ่มน้ำแม่ปิงตอนกลาง ซึ่งมีความสำคัญต่อการเกษตร ต่อการอุปโภคบริโภค ของราษฎรที่ต้องอาศัยน้ำจากลุ่มน้ำที่มีแหล่งกำเนิดจากผืนป่าแห่งนี้

แต่เนื่องจากยังมีราษฎรที่ยังยังชีพด้วยการตัดไม้และล่าสัตว์ป่า ตลอดจนบุกรุกยึดครองพื้นที่ป่าสงวน

บางส่วน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ไร่นา ซึ่งเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมป่าไม้ โดยกองอุทยานแห่งชาติ จัดตั้งวนอุทยานขึ้นที่บ้านแม่ตะไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๕ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันพัฒนาเพื่อให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยกันพื้นที่ทำกินของราษฎรออกจากพื้นที่เขตป่าสงวน เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ราษฎรได้สามารถทำการเกษตรเลี้ยงชีพได้ และไม่ไปบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนที่ส่วนอื่นอีก มีการสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อให้เกษตรกรได้มีน้ำ สามารถใช้ปลูกพืชอื่น ๆ ได้เพิ่มขึ้นจากที่เคยทำมาอย่างเดียว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๗ เรื่อง “โครงการปลูกฝังคุณธรรม
และศิลปอาชีพ”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้พัฒนาพื้นที่บ้านแม่ตะไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุน ให้เกษตรกรได้ทำเกษตรให้เกิดประโยชน์ทุกด้าน เพื่อหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า และหยุดการล่าสัตว์ป่าในเวลาเดียวกันนั่นเอง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการอื่น ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น งานหัตถกรรม และส่งเสริมราษฎรให้มีคุณธรรมควบคู่กันไป เพื่อให้ราษฎรมีอาชีพที่มั่นคงตามอัตภาพ และยึดถือคุณธรรมเป็นหลักในการประกอบอาชีพและการครองเรือน

นอกจากนั้นยังมีงานด้านศิลปอาชีพสำหรับกลุ่มแม่บ้าน คือ งานปักและงานทอ มีสมาชิกกว่า ๑๕๐ ครอบครัว และผู้อื่นที่ไม่ใช่สมาชิกอีกจำนวนหนึ่งสามารถทำรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว โดยได้รับอุปกรณ์และวัตถุดิบ จากมูลนิธิโครงการศิลปอาชีพพิเศษในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทั้งสิ้น ซึ่งอุปกรณ์และวัตถุดิบดังกล่าวจะส่งไปพร้อมกับรายการสินค้า ที่มูลนิธิต้องการให้ผลิตโดยกลุ่มแม่บ้าน จะได้รับค่าแรงเป็นรายได้เสริม

ปัจจุบันหมู่บ้านกระเหรี่ยง ที่อยู่ไกลออกไปจากพื้นที่บ้านแม่ตะไคร้ ก็ได้รับการพัฒนาอาชีพและเกิดมีกลุ่มแม่บ้านกระเหรี่ยง เพื่องานศิลปอาชีพขึ้นอีกด้วย ทำให้พวกเขาเหล่านั้น มีความรู้สึกที่ตนเองมิได้ถูกทอดทิ้งให้ต้องผจญชีวิตอยู่เพียงลำพัง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๘ เรื่อง โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ
ห้วยบางทรายตอนบน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีความห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๑๐๒,๐๐๐ ไร่ ในเขตตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร อันมีราษฎร ๖ หมู่บ้านประมาณ ๑,๒๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นประชากรเกือบ ๖,๐๐๐ คน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแอ่งในหุบเขา สภาพทั่วไปเป็นป่าไม้และภูเขาซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่มีความสำคัญของห้วยบางทราย แต่ราษฎรได้บุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยการแผ้วถางเพื่อขยายพื้นที่ทำกินเพิ่มมากขึ้นจนทำให้ประสบปัญหา

การขาดแคลนน้ำ ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำและราษฎรมีฐานะยากจนลง

เหตุนี้จึงได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๒ โดยจัดการในรูปแบบเดียวกันกับสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนี้คือ เป็นการสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมอาชีพทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมสามารถยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเดิม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๙ เรื่อง การพัฒนาอาชีพการเกษตร

บทบรรยาย

การดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหารนั้น ได้กำหนดพื้นที่โครงการเป็นเขต ๆ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ

เขตพัฒนาอาชีพการเกษตรของโครงการได้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๖ แห่ง อยู่ระหว่างการก่อสร้างอีก ๒ แห่ง และได้พระราชทานพระราชดำริให้นำหลักของทฤษฎีใหม่ร่วมกับการทำไร่แบบผสมผสานมาใช้แทนการทำนาในฤดูเพียงอย่างเดียว

นายทวี ปะหา ราษฎรในโครงการได้เข้าร่วมการฝึกอบรมเรื่องการเกษตรแบบผสมผสาน ทักษะศึกษาดูงานแปลงจัดไร่นาสวนผสม การเลี้ยงปลาและวิธีการผสมเทียมปลา แล้วนำความรู้นั้นกลับไปใช้ในไร่นาของตนเอง และได้รับการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานการประกอบอาชีพ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยเคมีและอาหารสัตว์ โดยไม่คิดมูลค่าเพื่อให้การพัฒนานั้นประสบความสำเร็จ

ปัจจุบันนายทวี ปะหา สามารถทำการเกษตรแบบผสมผสาน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ตลอดจนสามารถขยายพันธุ์ปลาได้เอง จนได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำเกษตรกรตัวอย่างของจังหวัดมุกดาหาร

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๐ เรื่อง โครงการจัดทำตุ๊กตาจาก
เศษวัสดุ

บทบรรยาย

โครงการจัดทำตุ๊กตาจากเศษวัสดุและทำหน้า
ตุ๊กตาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ
ห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดมุกดาหาร ได้สนับสนุนให้ราษฎรกลุ่มแม่บ้าน
ประกอบเป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว
อีกทางหนึ่ง มีอุตสาหกรรมจังหวัดร่วมกับวิทยาลัยการ
อาชีพนวมินทรราชินี มุกดาหาร จัดการฝึกอบรมราษฎร
กลุ่มแม่บ้าน ๖ หมู่บ้านประมาณ ๗๐ ราย โดยการนำ
เศษวัสดุอันได้แก่ เศษผ้า ฝ้าย นุ่น ที่เหลือจากงาน
ศิลปาชีพพิเศษ ที่กลุ่มแม่บ้านทำอยู่ก่อนแล้ว

ในเบื้องต้นทางโครงการฯ ได้สนับสนุนเงิน

จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท เป็นทุนหมุนเวียนและเพื่อนำไปจัด
ซื้อเครื่องอัดตุ๊กตาแบบพิมพ์หน้าตุ๊กตาและอุปกรณ์อื่น ๆ

สัมภาษณ์ นางพิสวาท พรหมพินิจ
ประธานกลุ่มแม่บ้านตำบลกกตูม

“ตุ๊กตาที่กลุ่มแม่บ้านผลิตได้นี้ ทางศูนย์ศิลปา
ชีพจะส่งไปยังร้านศูนย์รวมผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของ
จังหวัดมุกดาหาร เพื่อจำหน่ายให้ลูกค้าสาขาต่าง
จังหวัดก็จะได้เงินมาให้กลุ่มแม่บ้าน พร้อมกับนำรูป
แบบและจำนวนตุ๊กตาที่ตลาดต้องการนำมาประดิษฐ์
หมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ก็มีรายได้มาจุนเจือครอบครัว”

โครงการจัดทำตุ๊กตาจากเศษวัสดุและทำหน้า
ตุ๊กตาเป็นผลพลอยได้จากอาชีพเสริมอีกชั้นหนึ่ง โดย
นำเศษวัสดุเหลือใช้ของงานศิลปาชีพพิเศษมาทำให้
เกิดประโยชน์และรายได้อย่างคุ้มค่า

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๑ เรื่อง โครงการพัฒนาพื้นที่
เกษตรน้ำฝน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราช
ดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ที่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬ
สินธุ์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ทรงทราบถึงปัญหา
ของคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำ เพราะขาด
น้ำเพื่อการเกษตร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรด
กระหม่อมให้จัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝน
ตามทฤษฎีใหม่เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ขาดแคลนน้ำ
เพื่อการเกษตร โดยมีราษฎรจำนวน ๕ ราย ทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายที่ดินสำหรับดำเนินโครงการ

โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝน อันเนื่องมา
จากพระราชดำริ บ้านแดนสามัคคี ตำบลคุ้มเก่า อำเภอ

เขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นโครงการที่นำเอาทฤษฎีใหม่
ซึ่งได้เคยทดลองทำเป็นแห่งแรกที่วัดมงคลชัยพัฒนา
จังหวัดสระบุรี มาพัฒนาพื้นที่เกษตรที่แห้งแล้ง โดยวิธี
การขุดสระกักเก็บน้ำฝนและพัฒนาพื้นที่ในลักษณะวิธี
การของไร่นาสวนผสม

สัมภาษณ์ นายสถาพร สันติบุตร
นายอำเภอเขาวง

“สำหรับการนำทฤษฎีใหม่ มาทดลองใช้ที่บ้าน
แดนสามัคคีนั้น นับว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจาก
สภาพที่ตั้งโครงการเป็นที่ดินที่มีสภาพแห้งแล้งไม่อุ้มน้ำ
ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชดำริ
ว่า ถ้าทำโครงการนี้สำเร็จก็หมายความว่า ที่ต่าง ๆ ใน
อำเภอเขาวงที่แห้งแล้งจริง ๆ หรือที่อื่นก็ตามจะทำได้
ทั้งนั้น”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

ตอนที่ ๒๖๒ เรื่อง การเกษตรนอกเขตชลประทาน

บทบรรยาย

ขณะที่เกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรืออีสาน กำลังเผชิญกับวิกฤตการณ์ขาดแคลนน้ำ อย่างรุนแรง และยังไม่สามารถค้นหาวิธีแก้ไขที่ได้ผล นั้นได้เกิดโครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝน อันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นที่ ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นโครงการทดลองการทำการเกษตรนอกเขตชลประทาน โดยจัดทำเป็นแปลงสาธิตของโครงการในพื้นที่บ้านกุดตอแก่น-แดนสามัคคีที่ราษฎรทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย มีกรมชลประทาน ร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร เข้าร่วมดำเนินโครงการ

สัมภาษณ์ นางหนูเหล่า ศรีประไหม

และครอบครัว

ราษฎรทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายที่ดิน

“การที่ครอบครัวของดิฉัน ถวายที่ให้ในหลวง ก็เพื่อให้ท่านเอาไปทำเป็นแปลงสาธิต ให้ราษฎรทั่วไปได้เข้าชมและดูเป็นตัวอย่าง เพื่อที่จะให้หมู่บ้านของดิฉันมีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปค่ะ”

ในช่วงแรกของการดำเนินงานมีราษฎรจำนวน ๓๕ ราย เข้าร่วมโครงการ และทางโครงการได้นำราษฎรเหล่านั้นไปศึกษาอบรม และดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบผสมผสาน การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลาในสระเก็บน้ำ หลังจากอบรมเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ได้มอบพันธุ์พืช ไม้ผล และมอบพันธุ์ปลาให้ราษฎรนำไปเลี้ยงในสระเก็บน้ำด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

ตอนที่ ๒๖๓ เรื่อง การขยายผลทฤษฎีใหม่สู่ราษฎร

บทบรรยาย

เจ้าหน้าที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรสมาชิกในโครงการหลังจากที่ให้การสนับสนุนไปแล้ว ปรากฏว่า เกษตรกรเหล่านั้นสนใจในการพัฒนาการเกษตรมากขึ้น มีการใช้พื้นที่เพาะปลูกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยบริเวณขอบสระปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ดอก ไม้ประดับ ในสระน้ำมีการเลี้ยงปลา บริเวณขอบสระก็สร้างคอกสัตว์แบบง่าย ๆ เพื่อเลี้ยงหมู ไก่ และมีการปลูกพืชหลังการทำนาในฤดูแล้ง เช่น ข้าวโพด ถั่วและพืชผักอื่น ๆ ส่งผลให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ความสำเร็จขั้นต้นที่เกิดขึ้น เป็นตัวอย่างให้ราษฎรบริเวณใกล้เคียงตลอดจนราษฎรทั่วไป ได้เห็นว่ากรรมวิธีที่ทำการเกษตรขนาดเล็ก และมีสภาพแห้งแล้งนั้นสามารถพัฒนาและใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์อย่างได้ผลคุ้มค่าด้วยทฤษฎีใหม่ คือทฤษฎีการใช้พื้นที่และการบริหารงานพัฒนาการเกษตรแผนใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการเกษตรที่ไม่ได้ผลโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ส่วน ๆ ประกอบด้วยสระกักเก็บน้ำ พื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่อยู่อาศัย และสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้ มีความต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกของโครงการทั้งหมด ๑๔๕ ราย ขยายผลไปยังท้องที่ต่าง ๆ ของอำเภอเขาวง รวมทั้งพื้นที่อื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง เกษตรกรที่อยู่นอกพื้นที่ชลประทาน สามารถมีน้ำเพื่อการเกษตร มีรายได้มากขึ้น ไปชำระหนี้สิน และที่สำคัญสามารถหยุดยั้งความคิดของเกษตรกรที่จะอพยพไปหางานทำที่อื่นเมื่อหมดฤดูกาลทำนา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๔ เรื่อง แผนยุทธศาสตร์พัฒนา

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงใยในสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร มีพระราชประสงค์ที่จะให้ราษฎร ได้มีชีวิตด้วยการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสมกับความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ แต่ละท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีพระราชดำริเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ต่าง ๆ โดยทรงศึกษาถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขอย่างถี่ถ้วนมาแล้ว เพื่อส่งเสริมความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

ป่าหนองเต็ง-จ๊กราช คือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในจังหวัดนครราชสีมา ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มีพระราชดำริว่า หากปล่อยให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าต่อไปไม่สิ้นสุด อนาคตข้างหน้าป่านี้จะกลายเป็นทะเลทราย จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการพัฒนาป่าหนองเต็ง-จ๊กราชขึ้น เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๔ อยู่ในพื้นที่บ้านพิมาน ตำบลท่าช้าง อำเภอจ๊กราช ดำเนินการรวบรวมราษฎร ที่เคยบุกรุกพื้นที่ป่าเข้าอยู่อาศัยทำกินในที่ดินซึ่งจัดสรรให้ตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้นมาพร้อมทั้งมีสาธารณูปโภคต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น

เมื่อความช่วยเหลือนี้สามารถดำเนินควบคู่ไปกับการร่วมมือที่ดีของราษฎร สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ความเจริญของท้องถิ่น และจะส่งผลให้ป่าหนองเต็ง-จ๊กราช (จ๊ก-กะ-หรวด) กลับคืนสู่หนทางแห่งความอุดมสมบูรณ์ได้ดังเดิม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๕ เรื่อง การพัฒนาปศุสัตว์ที่จังหวัดเลย

บทบรรยาย

อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาลาดชันเสียส่วนมาก ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริว่า พื้นที่ดังกล่าวควรจะใช้ประโยชน์จากทางด้านปศุสัตว์มากกว่าการเพาะปลูกทำไร่เลื่อนลอย จึงพระราชทานพระราชดำริให้กรมปศุสัตว์ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอบรมและสาธิต ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ พร้อมกับดำเนินงานในด้านปลูกไม้ผล ควบคู่กันไปด้วย

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ เริ่มต้นด้วยการทำแปลงทดลองปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ สัตว์ที่ทดลองเลี้ยงได้แก่ โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีกอีกหลายชนิด พร้อมกันนั้นได้ทดลองปลูกไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ลิ้นจี่ และมะขามหวาน

ทั้งหมดนี้ได้ผ่านวิถีการดำเนินชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น โดยมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งด้วยการทำการเกษตรระบบผสมผสาน และจะส่งผลให้เมืองที่ได้ชื่อว่า “ทะเลแห่งขุนเขา” นี้คงสภาพนิเวศน์ที่สมบูรณ์ตลอดไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๖ เรื่อง “สหกรณ์การเกษตรจักราช”

บทบรรยาย

โครงการพัฒนาป่าหนองเต็ง-จักราช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา เป็นโครงการจัดที่ดินให้ราษฎรเข้ามาอยู่อาศัยรวมกัน จะได้มีที่ดินทำกินเป็นหลักแหล่งมั่นคง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าอีกต่อไป มีหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันช่วยพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกรกรม ให้แก่ราษฎรเหล่านั้น มีสหกรณ์การเกษตรจักราชที่เป็นแนวพระราชประสงค์อีกอย่างหนึ่ง ที่โปรดให้นำมาใช้เพราะระบบสหกรณ์นั้นจะมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต รวมทั้งการ

พัฒนาชนบท อันจะยังผลให้ราษฎรในโครงการพัฒนาต่าง ๆ เหล่านั้น มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น

ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรจักราช ดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ ๑๙ หมู่บ้าน ๗ ตำบล ในเขตอำเภอจักราช มีสมาชิกสหกรณ์ ๑๑ กลุ่ม ประมาณ ๓๐๐ ครอบครัว ประกอบการเกษตรที่แตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ผลผลิตหลัก ได้แก่ ข้าวและอ้อย ซึ่งทำรายได้ให้แก่สหกรณ์ปีหนึ่ง ๆ มากกว่า ๑๐ ล้านบาท ราษฎรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จึงมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นโดยลำดับและยังเป็นตัวอย่างให้ราษฎรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเกิดความต้องการจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ และมีความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นตามไปด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๗ เรื่อง “ธุรกิจรวมกันซื้อและรวมกันขาย”

บทบรรยาย

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรจักราช จังหวัดนครราชสีมา ได้ช่วยเหลือสมาชิกซึ่งเป็นเกษตรกรในด้านเกษตรกรรม โดยทำในลักษณะธุรกิจรวมกันซื้อและรวมกันขาย กล่าวคือสหกรณ์จะเป็นผู้จัดซื้อวัสดุการเกษตรและสินค้าเกษตรจำหน่ายให้แก่ลูกค้าหรือโรงงานต่าง ๆ

“อ้อย” เป็นพืชที่มีความสำคัญมากในการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร เพราะแต่ก่อนนั้นเกษตรกร

ปลูกพืชไร่ชนิดอื่น เป็นพืชหลัก เช่น มันสำปะหลัง แต่ต้องประสบปัญหาขาดทุนอยู่เป็นประจำ ทำให้เกษตรกรต้องเป็นหนี้สิน เมื่อเกษตรกรเหล่านั้นหันมาปลูกอ้อยแทนมันสำปะหลัง ซึ่งผลผลิตที่ได้ก็มากขึ้นด้วยการตลาดคลองตัวจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ในปี ๒๕๓๘ ที่ผ่านมามีสมาชิกสหกรณ์ปลูกอ้อยทั้งสิ้น ๒๔๗ ราย ส่งอ้อยในแกโรงงานน้ำตาลได้เกือบ ๒๐,๐๐๐ ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๑๐ ล้านบาท และเกษตรกรมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถนำรายได้ส่วนหนึ่งไปทยอยชดใช้หนี้สินคืนได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๘ เรื่อง “เคหกิจเกษตร”

บทบรรยาย

การส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม ให้แก่เกษตรกรในโครงการพัฒนาป่าหนองเต็ง-จักราช จังหวัดนครราชสีมา นั้น มีหลายอย่างเช่น การส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว การทำไร้สวนผสม และการเลี้ยงสัตว์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง

สัมภาษณ์ นายประเสริฐ เปรมปรีชา
นายอำเภอจักราช

“เกษตรกรในพื้นที่มีอาชีพเพียงทำไร่และทำนา ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๓-๔ เดือน และจะมีเวลาว่างอีก ๘-

๙ เดือน ที่สามารถจะทำอาชีพอื่น ๆ ได้ ทางกรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้ส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้นที่สามารถนำมาแปรรูปจำหน่ายเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎร”

เมื่อปี ๒๕๒๙ กลุ่มแม่บ้านตำบลกะตาพัฒนา ตำบลพระพุทธ อำเภอจักราช ได้รับการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเคหกิจเกษตร คือการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อเศรษฐกิจ โดยการนำพืชที่เหลือจากการจำหน่ายมาแปรรูปเป็นเส้นหมี่เสริมผักส่งออกจำหน่ายได้อย่างกว้างขวาง เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี ๒๕๓๕ เส้นหมี่เสริมผัก บ้านตำบลกะตาพัฒนานี้ชนะเลิศการประกวดงานมหกรรมข้าวไทย ระดับประเทศได้รับรางวัล ๔ รางวัล คือรางวัลที่ ๑ ถึงรางวัลที่ ๓ และรางวัลชมเชย กล่าวได้ว่าเป็นความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจยิ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๖๙ เรื่อง “โครงการแปรรูปพืชสมุนไพร”

บทบรรยาย

ตามปกติในหมู่บ้านชนบทนั้น มักจะมีพืชสมุนไพรที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือราษฎรปลูกไว้อยู่โดยทั่วไป เช่น ที่บ้านวังวาริ มีพืชสมุนไพร ที่ปลูกและที่ขึ้นเองตามธรรมชาติหลายอย่าง เช่น มะตูม ว่านหางจระเข้ ซึ่งพืชต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถนำมาแปรรูป โดยเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ส่งออกจำหน่ายได้โดยกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอไปให้ความรู้ด้านวิชาการ และภาคปฏิบัติในการแปรรูปพืชสมุนไพร ในลักษณะการประกอบอาหารแบบง่าย ๆ โดยไม่ต้องลงทุนมากนักซึ่งเกษตรกรเหล่านั้นสามารถ

ทำได้ ผลดีทันทีที่ได้จากพืชสมุนไพรเหล่านั้น ได้แก่ ผงมะตูม และแชมพู

สัมภาษณ์ นายประเสริฐ เปรมปรีดา
นายอำเภอจักราช

“เรามีตลาดที่จะส่ง และขณะนี้ตลาดมีความต้องการสินค้าพอสมควร รวมทั้งทางร้านต่าง ๆ ในตัวเมืองก็มารับซื้อจากกลุ่มแม่บ้านที่ทำผลผลิตนี้ ทำให้แม่บ้านเหล่านี้มีรายได้พอสมควร”

แนวทางแห่งความสำเร็จนี้ ทำให้โครงการแปรรูปพืชสมุนไพร บ้านวังวาริ ได้รับการพิจารณาที่จะให้การส่งเสริมเพิ่มขึ้นอีกหลายอย่าง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๗๐ เรื่อง “โคเนื้อที่บ้านโกรกไม้แดง”

บทบรรยาย

นอกจากการทำนาข้าวและปลูกพืชไร่แล้ว เกษตรกรในโครงการพัฒนาป่าหนองเต็ง-จักราช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเลี้ยงโคเนื้อโดยใช้ฟางข้าวและยอดอ้อยซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการทำเกษตรกรรม มาเป็นอาหารเลี้ยงโคเนื้อเหล่านั้น ซึ่งได้ดำเนินงานในลักษณะนี้มานานแล้ว ในพุทธศักราช ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อขึ้น เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีโคพันธุ์ดีเลี้ยงโดยทางหน่วยงานพัฒนาชุมชนและปศุสัตว์อำเภอ

จักราช ให้การสนับสนุนมีพัฒนาชุมชนอำเภอจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ จัดหาแม่โคพันธุ์ดี ได้แก่ พันธุ์อเมริกันบราห์มัน พันธุ์ชาโลเร่ ตลอดจนจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ซื้อปุ๋ย และวัสดุส่งเสริมให้แก่เกษตรกรอีกด้วย ส่วนปศุสัตว์อำเภอนั้นให้ความรู้ทางด้านวิชาการ ให้คำแนะนำในเรื่องการให้อาหารที่มีคุณค่าและการดูแลป้องกันโรคตลอดจนการผสมเทียมโดยไม่คิดมูลค่า

ปัจจุบันโคเนื้อที่เกษตรกรเลี้ยงประมาณร้อยละ ๘๐ นั้น ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมที่มีสายเลือดของพันธุ์อเมริกันบราห์มัน ซึ่งมีความแข็งแรง มีภูมิต้านทานโรคที่ดี มีรูปร่างใหญ่และเหมาะสมที่จะเลี้ยงในพื้นที่ดังกล่าว สามารถทำรายได้ให้แก่เกษตรกรพอ ๆ กับการทำนาและปลูกพืชไร่

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๗๑ เรื่อง โครงการจัดสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย

บทบรรยาย

โครงการจัดสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือเป็นอนุสรณ์สถานเพื่อระลึกถึง พระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระสุริโยทัย ขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับเกษตรกรได้ใช้ในฤดูแล้ง ตั้งอยู่บริเวณทุ่งมะขามหย่อง ตำบลบ้านใหม่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบริเวณพื้นที่โครงการ ๒๕๔ ไร่ ประกอบด้วยพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย ตั้งอยู่บนเกาะ

กลางน้ำ อ่างเก็บน้ำ ระบบเก็บกักน้ำ เขื่อนป้องกันน้ำท่วม ถนน สะพาน สวนสาธารณะ จำลองสิ่งก่อสร้างที่เป็นค่ายของข้าศึกที่ยกเข้าล้อมกรุง และอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และอุตสาหกรรมในครัวเรือน

สัมภาษณ์ นายบรรจง กันตวิรุฒ

ผู้ว่าราชการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

“โครงการนี้เป็นโครงการที่ให้ประโยชน์ทั้งทางด้านจิตใจที่จะปลูกฝังความรักชาติ รักแผ่นดิน ให้เกิดแก่ประชาชนชาวไทย ขณะเดียวกันก็เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในการประกอบอาชีพทางการเกษตร และส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัวอีกด้วย”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๗๒ เรื่อง แนวพระราชดำริ

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔ ณ พระราชวังไกลกังวล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริ แก่อธิบดีกรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการชลประทานต่าง ๆ ของโครงการจัดสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัยว่า ให้แบ่งพื้นที่สร้างเป็นสระเก็บน้ำ ๑๐๐ ไร่เศษ โดยรับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาในฤดูน้ำหลาก ที่มีระดับสูงท่วมพื้นที่เข้าเก็บไว้ มีความจุประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพราะจะได้แสดงให้เห็นถึง ปรากฏการณ์น้ำท่วมพื้นที่บริเวณนี้ในอดีตที่มีส่วนช่วยให้กรุงศรีอยุธยาเจริญ

รุ่งเรือง และป้องกันข้าศึกเข้ากรุงฯ กำหนดให้มีการใช้น้ำจำนวนมากที่เก็บในสระนี้ เพื่อประโยชน์ของราษฎรที่มีพื้นที่อยู่รอบบริเวณพระราชาวรียในการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง ร่วมกับการสูบน้ำเสริมตามความจำเป็น ควรระบายน้ำออกไปเพื่อการเพาะปลูกในฤดูแล้ง ส่วนพื้นที่ในสระซึ่งมีระดับต่ำ ให้พิจารณาสร้างสิ่งเป็นอนุสรณ์ ทางด้านประวัติศาสตร์ตามความเหมาะสม เพื่อให้เห็นว่าเมื่อมีน้ำหลากมาท่วมแล้วจะมีสภาพเป็นอย่างไร

และในวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์พระราชานุสาวรีย์ฯ แห่งนี้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๗๓ เรื่อง กิจกรรมจากน้ำ

บทบรรยาย

สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทได้ดำเนินการออกแบบสระกักเก็บน้ำ ตามพระราชดำริล้อมรอบเกาะกลางน้ำ ซึ่งเป็นที่ตั้งของพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย พื้นที่ของส่วนที่เป็นน้ำมีสัดส่วน ๓ ใน ๕ ของพื้นที่โครงการ และได้ส่งจ่ายน้ำไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรของราษฎรดังนี้

ส่งเสริมอาชีพปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการสำเร็จเกินเป้าหมาย มีเกษตรกรร่วมโครงการ ๑๑ ราย พื้นที่ทำนาปรัง ๓๙๕ ไร่

ส่งเสริมการเลี้ยงปลา โดยแบ่งเป็น ๓ ระบบ คือ ๑. เลี้ยงในบ่อ ๒. เลี้ยงในนาข้าว ๓. เลี้ยงในร่องสวน มีเกษตรกรร่วมโครงการ ๒๔ ราย

ส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้น และไม้ผล เช่น ถั่วเขียว ข้าวโพด มีเกษตรกรร่วมโครงการ ๓๘ ราย พื้นที่เพาะปลูก ๒๓๘ ไร่

ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ส่งเสริมให้เลี้ยงไก่ลูกผสม ๓ สายพันธุ์ เป็ดไข่ และสุกรลูกผสม โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือพันธุ์ โดยให้ฟรี ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๐๐ ราย

สัมภาษณ์ นายมานิตย์ พึ่งสุข เกษตรกรที่ทำนาปรัง

“เมื่อก่อนบริเวณนี้ทำนาปรังไม่ได้เพราะไม่มีน้ำ พอเสร็จจากทำนาปีก็เข้าไปรับจ้างเขาพอมีโครงการของในหลวง เราก็มั่นใจขึ้นว่าสามารถทำนาปรังได้ เพราะมีน้ำตลอด นอกจากนั้นผมยังเลี้ยงปลาในนาข้าวได้อีกด้วย ชาวบ้านแถวนี้ก็กระตือรือร้นกันมาก”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๗๔ เรื่อง แหล่งน้ำในที่ราบเชิงเขา

บทบรรยาย

บริเวณพื้นที่ราบเชิงเขาในเขตจังหวัดนครนายกและจังหวัดปราจีนบุรี บางส่วนประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตรทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้ง ส่วนในฤดูฝนจะมีน้ำท่วมหลากทิ้งไปโดยไม่สามารถเก็บไว้ใช้ประโยชน์ได้ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทาน โดยโครงการก่อสร้างที่ ๒๐ พิจารณาวางโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้น ๗ แห่ง บริเวณที่ราบเชิงเขาจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ในลักษณะเดียวกันกับโครงการพัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำนครนายก

สัมภาษณ์ นายมนตรี ตันตระกูล
หัวหน้าโครงการก่อสร้างที่ ๒๐ คลองสี่เสียด

“ผลที่จะได้จากโครงการนี้ สามารถเก็บกักน้ำไว้ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรได้ทั้งฤดูฝน และฤดูแล้ง ตลอดจนสามารถบรรเทาอุทกภัยที่เคยเกิดขึ้นทุกปีได้ตามแนวพระราชดำริครับ”

น้ำจากอ่างเก็บน้ำทั้ง ๗ แห่งนี้ จะสามารถสนับสนุนพื้นที่เกษตรกรรมและขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเป็น ๓ เท่าคือ ประมาณ ๒๓,๕๐๐ ไร่ จะช่วยให้การทำไร่ทำนา และการทำสวนผลไม้ที่ราษฎรเคยทำอยู่เดิมมีประสิทธิภาพได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๗๕ เรื่อง อนุรักษ์ป่าชายเลน

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๐ บริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศไทย มีพื้นที่ป่าชายเลน ประมาณ ๑,๙๕๔,๓๗๕ ไร่ ที่เสื่อมโทรมอย่างมากต่อมนุษย์ และสัตว์น้ำนานาชนิด ป่าชายเลนเป็นเสมือนแนวกำบังลมพายุที่พัดเข้าสู่ชายฝั่ง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นตัวกรองสารพิษสิ่งสกปรกที่จะไหลลงสู่ทะเล ป้องกันการพังทลายของพื้นที่ริมฝั่งทะเล เป็นสถานที่อนุบาลลูกสัตว์น้ำต่าง ๆ ตลอดจนเป็นแหล่งกำเนิดของทรัพยากรทางทะเลที่มีคุณค่ามากมาย ราษฎรที่อาศัยอยู่ชายฝั่งทะเลได้รับประโยชน์จากป่าชายเลนมานานแล้ว

ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลนมากขึ้น มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อใช้พื้นที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ มากขึ้น เป็นผลให้สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ของป่าชายเลนถูกทำลายไปอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันบริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีป่าชายเลนเหลืออยู่เพียง ๑,๐๕๔,๒๖๖ ไร่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราษฎรในอนาคตอย่างประมาณมิได้ หากไม่มีการแก้ไข จึงมีพระราชดำริให้กรมป่าไม้และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟูป่าสภาพป่าชายเลน และรณรงค์ให้มีการปลูกป่าชายเลนเพิ่มขึ้น ด้วยทรงหวังที่จะให้ความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนนั้น เอื้อประโยชน์แก่เหล่าอาณาประชาราษฎร์ได้ตลอดไป

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๗๖ เรื่อง ราษฎรร่วมฟื้นฟูป่าชายเลน

บทบรรยาย

หน่วยงานที่ดำเนินงานสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน โดยรอบชายฝั่งทะเลของประเทศได้ให้ความรู้ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกแก่ราษฎรซึ่งเป็นผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากป่าชายเลนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัด ที่เคยมีพื้นที่ป่าชายเลนเกือบ ๕๐,๐๐๐ ไร่ เป็นหนึ่งในป่าชายเลนที่ถือว่าอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่ง แต่หลังจากปี ๒๕๒๗ เป็นต้นมาเหลือพื้นที่ป่าชายเลนไม่ถึง ๑,๐๐๐ ไร่ ระบบนิเวศน์ชายฝั่งทะเลเสื่อมโทรมจนถึงที่สุด

นายวิธาน สุวรรณทัต ผู้ว่าราชการจังหวัด

สมุทรสงคราม ในขณะนั้นมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องอนุรักษ์ป่าชายเลนส่วนที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงพยายามฟื้นฟูป่าชายเลนขึ้นใหม่ ประกอบกับมีพื้นที่บางส่วนเกิดจากตะกอนทับถมและงอกออกไปในทะเลกว่า ๑๐,๐๐๐ ไร่ จึงได้ร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดตั้งโครงการอนุรักษ์และปลูกป่าชายเลนบนพื้นที่งอกริมฝั่งทะเลจังหวัดสมุทรสงครามขึ้น เมื่อปี ๒๕๓๓ มีพ่อค้าประชาชนร่วมกันบริจาคเงินและร่วมปลูกป่าชายเลนแบบประชาอาสากันอย่างจริงจังจนปัจจุบันมีป่าชายเลนที่ปลูกเพิ่มขึ้นได้แล้ว ๘๐๐ ไร่ จากโครงการที่ตั้งไว้ว่าจะทำให้ได้ถึง ๕,๐๐๐ ไร่ เป็นผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วย

สิ่งนี้เป็นความสำเร็จขั้นต้นที่ชาวสมุทรสงครามทุกคนได้ร่วมกันทำเพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีความห่วงใยในการดำรงชีวิตของราษฎรและเป็นการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปีด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๗๗ เรื่อง จากป่าชายเลนสู่การพัฒนา
การประมงพื้นบ้าน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทราบดีว่าความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนนั้น จะทำให้ราษฎรที่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่งทะเล ประมงน้ำตื้น และการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งทะเล จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน

ดังนั้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนตลอดจนการจัดระบบการเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้ถูกวิธีจึงมีความสำคัญ และเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ราษฎรจะต้องช่วยกันดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตลอดเวลา

เพื่อให้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นในระดับต่อไป

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลจึง ประกอบไปด้วยโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ สำหรับปล่อยสู่ธรรมชาติเพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ

โครงการส่งเสริมและบริการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ถูกวิธีแก่ราษฎร และโครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน มีการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ท่าเทียบเรือขึ้นปลา โรงซอมและเก็บเครื่องมือ การจัดทำกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น การแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อโภชนาการและบริโภค สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อเนื่องสำหรับการดำรงชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ริมฝั่งทะเล

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๗๘ เรื่อง อาชีพเสริมของชาวประมง

บทบรรยาย

สัตว์น้ำเป็นผลผลิตที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง แต่เกษตรกรในท้องถิ่นห่างไกลยังขาดความรู้ในการแปรรูปสัตว์น้ำให้มีคุณค่าทางโภชนาการอย่างถูกต้อง เป็นผลให้คุณค่าทางโภชนาการของสัตว์น้ำลดลง จำเป็นต้องมีการเรียนรู้การแปรรูป การถนอมสัตว์น้ำไว้บริโภคและจำหน่ายเพื่อเพิ่มมูลค่าต่อไป

กรมประมงจึงกำหนดนโยบายให้เจ้าหน้าที่จากโครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้แก่แม่บ้านชาวประมงในโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการอื่น ๆ ให้เกิดทักษะในการแปรรูปสัตว์น้ำ เพื่อใช้บริโภคในยามขาด

แคลน และสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำได้ราคาดีขึ้น

สัมภาษณ์ นางจารึก จังภินา แม่บ้านชาวประมงอำเภอปากพนัง

“แต่ก่อนจับปลามาได้ก็ขายสด เหลือกก็ทำแบบง่าย ๆ เช่น ทำปลาแห้ง ปลาจ๋า พอโครงการนี้เข้ามา ก็อบรมแม่บ้านเกี่ยวกับการแปรรูปสัตว์น้ำ มาทำเป็นข้าวเกรียบปลา ปลาแผ่น ปลายอและปลาทิพย์ เป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง”

การดำเนินงานนี้ทำให้แม่บ้านชาวประมงเห็นความสำคัญในเรื่องการได้รับประโยชน์จากการแปรรูปสัตว์น้ำให้มีคุณค่าทางโภชนาการซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะมาเข้าเรียนรู้เพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๗๙ เรื่อง โครงการฟื้นฟูและบรรเทาพื้นที่ประสบอุทกภัยภาคใต้

บทบรรยาย

เมื่อปลายพุทธศักราช ๒๕๓๑ พื้นที่ในจังหวัดภาคใต้หลายจังหวัดประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา บ้านเรือนที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมของราษฎรได้รับความเสียหายอย่างหนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้ส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินงานฟื้นฟู และบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรในพื้นที่ประสบอุทกภัย

การช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรในพุทธศักราช ๒๕๓๒ โดยแบ่งออกเป็น ๗ โครงการ คือ โครงการบรรเทาอุทกภัยบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำกระทูล อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง โครงการบรรเทาอุทกภัยบ้านคีรีวงศ์ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โครงการแม่ น้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และโครงการบรรเทาอุทกภัย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โครงการต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นโครงการฟื้นฟูและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรในระยะยาว มีแผนการดำเนินงานแล้วเสร็จในพุทธศักราช ๒๕๔๒ มีการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จรวมอยู่ทุกโครงการ ปัจจุบันการดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จไปแล้วประมาณร้อยละ ๖๐ สามารถบรรเทาความเดือดร้อน และพร้อมกับฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นเป็นลำดับ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๐ เรื่อง คลองน้ำจืดเพื่อการเพาะ
ปลูกบริเวณป่าพรุ

บทบรรยาย

พื้นที่เกษตรกรรมของราษฎรในเขตบ้านท้ายทะเล ตำบลกระแจะ อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่ต่ำที่สุดเมื่อเกิดอุทกภัยในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งพื้นที่พรุ น้ำจะไหลมาซึ่งรวมกันในบริเวณดังกล่าว เป็นผลให้ดินเปรี้ยวทำเกษตรกรรมไม่ได้ผล ราษฎรได้รับความเดือดร้อนหลายครั้งเรื่อยมาตั้งแต่ต้นปีจนถึงฤดูฝนปีต่อไปอยู่ที่อื่น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานดำเนินโครงการขุด

คลองชะรอด-แพรกเมือง ให้เป็นทางระบายน้ำลัดออกสู่ทะเล เนื่องจากแม่น้ำปากพนังมีความยาวกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร ไม่สามารถระบายน้ำออกสู่ทะเลได้ทันจึงเกิดน้ำท่วมอยู่ประจำ คลองชะรอด-แพรกเมืองนี้มีความยาว ๒๖ กิโลเมตร และจะเป็นคลองน้ำจืดที่จะช่วยละลายความเปรี้ยวของดินให้ราษฎรทำเกษตรกรรมได้

สัมภาษณ์ นายจรูญ อักษรทิพย์
กำนันตำบลกระแจะ

“โครงการนี้จะทำให้ชาวอำเภอยะใหญ่ ประกอบเกษตรกรรมได้ และจะเป็นผู้ชำนาญน้ำ ซึ่งเคยเป็นมาตั้งแต่ต้น การอพยพของประชาชนที่ออกไปทำมาหากินที่อื่น ผมคิดว่าคงกลับมาครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๕๑ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ

บทบรรยาย

พระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานความช่วยเหลือให้การดำรงชีวิตของพลกนิกรดีขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรกรรม เพราะราษฎรมากกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร

แต่ก็มีราษฎรบางส่วนที่ไม่มีที่ดินมากพอที่จะประกอบอาชีพทางการเกษตรได้จึงหันไปยึดกิจการประกอบอาชีพอย่างอื่นแทน เช่น อาชีพการทำหัตถกรรม การจักสานต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งถือเป็นงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติอย่างหนึ่ง ซึ่งเรื่องนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ทรงสนพระราชหฤทัย ทรงทราบดีว่างานศิลป

วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาตินั้นหากขาดผู้สืบทอดอย่างถูกต้องแล้วปล่อยให้ดำเนินไปอย่างไม่มีหลักเกณฑ์อาจเกิดความเสื่อมเสียได้ จึงมีพระราชประสงค์ให้คนรุ่นเก่า ผู้รอบรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ช่วยกันจรรโลง ฟื้นฟูและถ่ายทอดวิทยากรให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดและสืบสานผลงานที่สำคัญต่าง ๆ ของชาติไว้

สัมภาษณ์ นายสุชาติ ทรัพย์สิน
ช่างฝีมือหัตถกรรมและศิลปินดิเด่นเพื่อเยาวชน

“เหมือนกับพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสว่า ช่างฝีมือหัตถกรรมและศิลปินดิเด่นเพื่อเยาวชน วัฒนธรรมต่าง ๆ ทั่วประเทศที่คนโบราณเขาสร้างไว้ แกะสลักไม้ก็ดี การจักสานก็ดี การแกะสลักหนังตะลุงก็ดี ถ้าได้รับการส่งเสริมงานชนิดนี้จะต้องมีคุณค่ากับประเทศชาติอย่างมากในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติ และการเป็นอยู่ของประชาชนด้วยครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๘๒ เรื่อง ศิลปะการเล่นเงาแดนใต้

บทบรรยาย

การแกะสลักและการแสดงหนังตะลุง เป็นงานศิลปะวัฒนธรรมของภาคใต้ เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงของประเทศ มาเป็นเวลานานแล้ว นายสุชาติ ทรัพย์สิน เป็นผู้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมอบหมายให้อนุรักษ์และเผยแพร่งานศิลปะที่มีคุณค่านี้ให้แก่ศิลปินพื้นบ้านภาคใต้

สัมภาษณ์ นายสุชาติ ทรัพย์สิน

ช่างฝีมือหัตถกรรมศิลปินดิเด่นเพื่อเยาวชน

“ผมเคยเข้าเฝ้าในหลวงหลายครั้งครับ เพื่อแสดงหนังให้ทอดพระเนตร ท่านทรงโปรดมากทั้งการแกะสลักหนังตะลุงสาธิตและการแสดงหนังตะลุงสาธิต”

นายสุชาติ ทรัพย์สิน เป็นตัวแทนของประเทศไปแสดงงานศิลปะวัฒนธรรมนานาชาติหลายครั้ง เป็นผู้เขียนหนังสือ เกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม-มรดกไทยหลายอย่าง ที่ใช้สอนในหลักสูตรการเรียนของนักศึกษา จนได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์

“ท่านตรัสว่า ขอบใจนะที่รักษาของเก่าไว้ให้ ถ้าทำได้ทุกอย่างนี้ทุกคนพวกศิลปินพื้นบ้านจะมีประโยชน์กับประเทศชาติอย่างมาก แล้วท่านก็รับสั่งบอกว่า อย่าหวังวิชานะ พยายามถ่ายทอด ผมก็ปฏิบัติตามที่พระองค์ท่านสั่ง”

นายสุชาติ ทรัพย์สิน เปิดสอนการแกะสลัก และการแสดงหนังตะลุง ให้แก่เยาวชนคนยากจนที่ต้องการมีความรู้นำไปประกอบอาชีพ และสอนให้แก่ข้าราชการตามพระราชดำรัส เพื่อให้ข้าราชการไปถ่ายทอดต่อไป และมีผู้ผ่านการอบรมไปแล้วกว่า ๖๐๐ คน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๘๓ เรื่อง “หญ้าแฝก” พืชอนุรักษ์ดินและน้ำ

บทบรรยาย

การชะล้างพังทลาย และความเสื่อมโทรมของดินที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้ เป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งสืบเนื่องมาจากการใช้พื้นที่ดินติดต่อกันมานานโดยขาดการดูแลรักษา นอกจากนี้การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า และการขยายตัวของภาคธุรกิจต่าง ๆ ทำให้พื้นที่ที่เหมาะสมทางการเกษตรลดลง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงความสำคัญและมีความจำเป็น ที่จะต้องมีมาตรการ

ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้ศึกษา ทดลอง และดำเนินการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่า ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๓๘ เป็นต้นมา โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการสนองพระราชดำริน้อยอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทั้งการศึกษาทดลองเพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แต่ละแห่งและให้ได้พันธุ์ที่สามารถขยายพันธุ์ได้รวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อยเพื่อที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของตน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๘๔ เรื่อง “หญ้าแฝก” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริ เกี่ยวกับหญ้าแฝก แก่ผู้เกี่ยวข้องในวาระต่าง ๆ กัน สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

“หญ้าแฝก เป็นพืชที่มีระบบรากลึกแผ่กระจายลงไปดินตรง ๆ เป็นแผงเหมือนกำแพงช่วยกรองดินและรักษาหน้าดินได้ดี จึงควรนำมาศึกษาและทดลองปลูกในพื้นที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริและพื้นที่อื่น ๆ ที่เหมาะสมอย่างกว้างขวางโดยพิจารณาจากลักษณะของภูมิประเทศคือ

บนพื้นที่ภูเขา ให้ปลูกหญ้าแฝกตามแนวลาดชันและในร่องน้ำของภูเขา เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

บนพื้นที่ราบ ให้ปลูกหญ้าแฝกรอบแปลง ส่วนแปลงพืชไร่ให้ปลูกตามร่องสลัดกับพืชไร่ เพื่อรากของแฝกจะได้อุ้มน้ำไว้ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชุ่มชื้นในดิน และหญ้าแฝกจะเป็นตัวกักเก็บไนโตรเจนและกำจัดสิ่งมีพิษ

ปลูกรอบพื้นที่เก็บกักน้ำ เพื่อป้องกันดินพังทลายลงไปใต้อ่างเก็บน้ำ

ปลูกในบริเวณที่มีเหี่ยวคากระบาด ควรทำการศึกษาดูว่าหญ้าแฝกจะสามารถควบคุมเหี่ยวคาได้หรือไม่

ปลูกในพื้นที่เหนือแหล่งน้ำ เพื่อเป็นแนวป้องกันตะกอน และดูดซับสารเคมี ตลอดจนของเสียต่าง ๆ ที่ไหลลงในแหล่งน้ำ”

พร้อมกันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรผลการทดลองปลูกหญ้าแฝกในสถานที่ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๘๕ เรื่อง การใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก

บทบรรยาย

หญ้าแฝกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากมายไม่ว่าจะเป็นส่วนใบหรือราก หญ้าแฝกสามารถนำมาปลูกเพื่อประโยชน์ในการจัดการดินและน้ำเพื่อป้องกันความเสื่อมโทรม และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ของที่ดินได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์อีกทางหนึ่ง คือสามารถนำหญ้าแฝกมาใช้ในงานหัตถกรรมประดิษฐ์เป็นสิ่งของประเภทต่าง ๆ เช่น เชือก หมวก เสื้อ วัสดุถุงหลังคา ทำกระดาษ เป็นต้น

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้พิจารณาเห็นว่าหญ้าแฝกเป็นพืชเส้นใยชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นวัสดุในการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในครอบครัว และหัตถกรรมได้เป็นอย่างดี โดยการนำหญ้าแฝกมาทดลองทำผลิตภัณฑ์และได้ฝึกอบรมให้แก่ราษฎรไปแล้วบางส่วน พร้อมกันนั้นได้มีการจัดนิทรรศการและจัดการประกวดผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหญ้าแฝกขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี เพื่อกระตุ้นให้ราษฎรได้ตื่นตัวในการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มพูนรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๔

ตอนที่ ๒๘๖ เรื่อง โครงการเฉลิมพระเกียรติ
นาวัลเปรียง

บทบรรยาย

อำเภออุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอีกพื้นที่หนึ่งซึ่งเกษตรกรไม่สามารถปลูกข้าวที่เป็นพืชหลักได้ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศไม่อำนวย สลับปรดและไม่ผลบางอย่างคือพืชที่พอปลูกในสภาพพื้นที่นี้ได้ แม้กระนั้นก็ตาม ฝนก็ยังแล้งเกือบทุกปีเกษตรกรได้รับความเดือดร้อนอยู่เป็นนิจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้พระราชทานพระราชดำริ ให้กรมชลประทานจัดหาแหล่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ เพาะปลูกแก่

เกษตรกร โดยให้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นที่ห้วยนาวัลเปรียง ตำบลไร่ใหม่ อำเภออุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๔ โดยให้เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ได้ดูแลและจัดการการใช้น้ำกันเองในระดับไร่นา และจัดสรรน้ำให้เพียงพอแก่พื้นที่ทั้งไกลและใกล้แหล่งน้ำอย่างเป็นธรรม ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองที่สำคัญของพวกเขาเหล่านั้น

ต่อมาพุทธศักราช ๒๕๒๙-๒๕๓๐ อ่างเก็บน้ำนาวัลเปรียงได้ถูกตัด เลือกลงให้เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๔

ตอนที่ ๒๘๗ เรื่อง โครงการบรรเทาอุทกภัย
เมืองนครศรีธรรมราช

บทบรรยาย

โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหนึ่งในเจ็ดของโครงการบรรเทาและฟื้นฟูพื้นที่ประสบอุทกภัยภาคใต้ เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเสียหายจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นเมื่อปลายปี ๒๕๓๑

กรมชลประทานได้ศึกษารายละเอียดและวางแผนการพัฒนาแบบรวมทั้งระบบซึ่งประกอบไปด้วยงานขุดลอกลำน้ำธรรมชาติ ให้ลึกพร้อมกับขยายลำน้ำ

เหล่านั้นให้มีความกว้างมากขึ้น รวมทั้งหมด ๑๑ คลอง ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ ความยาวรวมกันประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร เมื่อโครงการก่อสร้างเสร็จแล้วก็จะสามารถป้องกันน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองนครศรีธรรมราชไม่ให้ท่วมพื้นที่เศรษฐกิจในเขตชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรมของราษฎรก็จะไม่ได้รับความเสียหายอีกต่อไป

การพัฒนาแบบรวมทั้งระบบยังประกอบไปด้วยงานผันน้ำที่ไหลเข้าสู่ตัวเมืองให้ไหลอ้อมไปทางทิศเหนือ และทางทิศใต้ตามความเหมาะสมงานขุดทางระบายน้ำสายใหม่ และงานก่อสร้างอาคารบังคับน้ำตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อให้ระบายน้ำลงทะเลทางด้านอ่าวไทยเร็วยิ่งขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๘๘ เรื่อง โครงการบรรเทาอุทกภัย
อำเภอหาดใหญ่

บทบรรยาย

ตั้งแต่อดีตพื้นที่ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ไม่เคยประสบปัญหาอุทกภัยที่ทำความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงมาก่อน จนเมื่อเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๑ เกิดพายุฝนตกหนักหลายจังหวัดภาคใต้ แม้เป็นบริเวณกว้างทั่วเขตลุ่มน้ำต่าง ๆ ที่ไหลผ่านอำเภอหาดใหญ่เป็นเวลาหลายวัน ทำให้น้ำระบายลงสู่ลำคลองไม่ทันจึงเกิดปัญหาน้ำท่วมอย่างฉับพลัน

สัมภาษณ์ นายสุภิญญา หุ่นผดุงรัตน์
(หัวหน้างานวิศวกรรมโครงการ)

“อำเภอหาดใหญ่ เป็นอำเภอที่ได้รับน้ำจากคลองคูตะเภา โดยมีลำน้ำสาขาเล็ก ๆ รวมทั้งสิ้น 14 สาขาไหลมาจากอำเภอสะเดาลงมาสู่อำเภอหาดใหญ่ โดยมีพื้นที่รับน้ำทั้งสิ้นประมาณ 2,070 ตารางกิโลเมตร”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการบรรเทาอุทกภัย อำเภอหาดใหญ่ขึ้น ทรงมุ่งเน้นให้ทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่คอยรับน้ำที่ระบายจากแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ด้วยการขุดลอกคลองและขยายคลองเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคลองคูตะเภาและคลองเตยซึ่งเป็นคลองเล็ก ให้ขุดลอกคลองระบายน้ำสายใหม่เพื่อเชื่อมคลองต่าง ๆ ให้ระบบการระบายน้ำมีความคล่องตัวราษฎรกว่า 15,000 ครอบครัวจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๒๘๙ เรื่อง หนองบัวบ่าง

บทบรรยาย

ในพุทธศักราช ๒๕๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังตำบลรือเสาะ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงเยี่ยมเยียนราษฎรที่ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยางพาราและทำนาข้าวได้ประสบปัญหาของราษฎรทอดพระเนตรหนองบัวบ่าง

สัมภาษณ์ นายนุช อนันตรานนท์
ราษฎรที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

“ผมเอาเรือมารอรับพระองค์อยู่ ผมพายเรือให้ท่านประทับในเรือของผมที่พายวะเข้าไปทุกแห่งเลย เข้าไปในอ่าวโน้นมีบัวมากดอกบัวเหลืองไปหมด ท่านก็ห้ามว่าอย่าเก็บนะดอกบัวนี้สงวนเอาไว้แลสวยๆ อย่างนี้

พุทธศักราช ๒๕๓๒ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งด้วยทรงทราบว่าราษฎรต้องประสบปัญหาเรื่องน้ำสำหรับการเกษตรกรรม

สัมภาษณ์ นายเสรี วรรณรัตน์
ผู้ใหญ่บ้านตำบลรือเสาะ

“ผมทูลท่านว่าชาวนาต้องเดือดร้อนครับ ฤดูฝนน้ำท่วมนา ท่วมบ้าน ฤดูแล้งน้ำแห้งนาก็ไม่ได้ผล”

หลังจากนั้นจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทาน พิจารณาวางโครงการปรับปรุงแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว โดยสร้างประตูระบายน้ำที่หนองบัวบ่าง และคลองส่งน้ำต่อไปยังไร่นาของราษฎรเพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูก สายหนึ่งและก่อสร้างคลองระบายน้ำเพื่อผันน้ำในฤดูน้ำหลากให้ไหลลงสู่แม่น้ำสายบุรีอีกทางหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ราษฎร

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๐ เรื่อง โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ
บางนา

บทบรรยาย

แม่น้ำบางนามีความยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ไหลผ่านพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอตากใบ ทางหนึ่งไหลออกสู่ทะเลทางอ่าวไทยที่ปากแม่น้ำจังหวัดนราธิวาส ส่วนอีกทางหนึ่งไหลลงแม่น้ำโก-ลก ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากทะเลนัก ระดับน้ำในแม่น้ำบางนารถลอดสายจึงอยู่ในอิทธิพลการขึ้นลงของน้ำทะเลต้องเผชิญกับปัญหาการเกิดอุทกภัย น้ำเค็ม ดินเค็มและดินเปรี้ยว สร้างความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรผู้ที่อาศัยบริเวณสองฝั่งแม่น้ำดังกล่าว

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำบางนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริจึงเกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดย

กรมชลประทานได้ศึกษา และวางแผนการทำงานไว้ ๒ ระยะคือ งานก่อสร้างประตูระบายน้ำบางนาตอนบน และประตูระบายน้ำบางนาตอนล่าง เพื่อกักเก็บน้ำจืด และป้องกันน้ำเค็มมิให้ไหลเข้าไปในแม่น้ำบางนา ทั้งนี้รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างมอบให้ประชาชนและรัฐบาลไทยเนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ

สัมภาษณ์ นายชาญชัย สุวรรณพิมล หัวหน้าโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา

“น้ำในแม่น้ำบางนา ที่เราจะกักเก็บประมาณ ๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตรนี้ จะนำขึ้นมาใช้โดยการสูบน้ำให้แก่พื้นที่การเกษตร ๒ ฝั่งแม่น้ำบางนารวมพื้นที่การเกษตรที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการประมาณ ๗ หมื่นไร่”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๑ เรื่อง อ่างเก็บน้ำบางทรายนวล

บทบรรยาย

หมู่บ้านทับคริสต์ ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ราษฎรร้อยละ ๙๐ เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกต้องประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกรรม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขา มีลุ่มน้ำสายสำคัญอยู่ ๒ สายคือ คลองศก และคลองพนม เมื่อถึงฤดูฝนน้ำจะไหลลงสู่แม่น้ำพุมดวงทั้งหมดไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ในยามจำเป็น

ประมุขสงฆโรมันคาทอลิกมณฑลสุราษฎร์ธานี เปโตรเคลสโต ได้ถวายฎีกาขอพระราชทานพื้นที่บางส่วนเพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำช่วยเหลือราษฎร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาวางแผนโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำบางทรายนวลขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๑๗ ใช้เวลาในการก่อสร้าง ๓ ปี สามารถกักเก็บน้ำได้ถึง ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร มีระบบส่งน้ำไปตามท่อ ที่มีความยาวประมาณ ๑๖ กิโลเมตร เพื่อเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมของราษฎร โดยมีอาคารควบคุมน้ำแต่ละจุดตามแนวท่อ ๑๑๙ แห่ง

ปัจจุบันราษฎรได้รับการจ่ายน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรประมาณ ๙๐,๐๐๐ ไร่ สามารถเพิ่มผลผลิตทำรายได้ให้แก่ครอบครัวดีขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๒ เรื่อง โครงการชลประทาน
พญาเจาะ-ไม้แก่น

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้กรมชลประทานดำเนินการจัดสร้างหน่วยส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ ขึ้นบริเวณพื้นที่พญาเจาะตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส เพื่อระบายน้ำให้แก่พื้นที่ส่วนหนึ่งของอำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอยิงและอำเภอบาเจาะโดยการขุดคลองระบายน้ำขึ้นใหม่ ๓ สายพร้อมสร้างประตูระบายน้ำสำหรับใช้บังคับน้ำปลายคลองที่จะไหลออกสู่ทะเล สามารถบรรเทาอุทกภัยในช่วงฤดูน้ำหลากให้แก่พื้นที่บริเวณดังกล่าวได้ ๙๔,๐๐๐ ไร่

ต่อมากรมชลประทานได้จัดสร้างหน่วยส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๒ คลองไม้แก่นขึ้น ที่ตำบลไทรทองกิ่งอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นการเชื่อมต่อกับโครงการพญาเจาะ เพื่อจะได้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการระบายน้ำให้แก่พื้นที่พญาเจาะให้ดียิ่งขึ้น เป็นการลดระดับน้ำบริเวณพญาเจาะ ซึ่งมีสภาพเสื่อมโทรมแล้วจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่นั้นในรูปของสหกรณ์นิคม โดยมอบให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศึกษาวิธีการปรับปรุงดินพรุซึ่งเป็นดินเปรี้ยว ให้มีสภาพเหมาะแก่การเกษตรกรรมได้แก่ การปลูกปาล์ม การทำสวนผลไม้ ปลูกผัก ตลอดจนจนถึงการทำนา ได้อีกด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๓ เรื่อง โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิม
พระเกียรติ-๑

บทบรรยาย

ปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ลดลง ทำให้ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดทั้งความแห้งแล้ง และอุทกภัยบ่อยครั้งความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จึงมีพระราชกระแสให้มีมาตรการยับยั้งการทำลายป่า และเร่งฟื้นฟูป่ารุกต้นน้ำลำธารโดยโปรดให้พิจารณาปัญหาการขาดแคลนน้ำซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของชาติที่ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วนที่สุด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อัญเชิญพระราชกระแสของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถมาเป็นแนวทาง ดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าซึ่งเป็นเขตป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมสภาพโดยเร่งด่วน

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวจะไม่สามารถที่จะเร่งฟื้นฟูป่าไม้ที่เสื่อมสภาพ หากจะปลูกป่าให้ได้จำนวนมากในเวลาอันสั้น จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจ และกำลังทรัพย์ที่ใช้ในการปลูกป่าจากคนในชาติทุกหมู่เหล่าเพื่อถวายเป็นราชสักการะ ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดนำโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๔ เรื่อง โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิม
พระเกียรติ-๒

บทบรรยาย

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี มีเป้าหมายหลักที่จะดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่า ในพื้นที่เขตป่าอนุรักษ์ที่มีสภาพเสื่อมโทรมจำนวน ๕ ล้านไร่ให้กลับคืนเป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

ดำเนินการปลูกต้นไม้บริเวณสองข้างทาง
จำนวน ๕๐,๐๐๐ กิโลเมตร

ดำเนินการปลูกต้นไม้ในบริเวณโรงเรียนและ
สถานที่ราชการทุกแห่งทั่วประเทศ

ดำเนินการปลูกต้นไม้ในบริเวณศาสนสถาน เช่น
วัดและสำนักสงฆ์ทั่วประเทศ

ดำเนินการปลูกต้นไม้ในเขตเมือง เช่น สวนสาธารณะ
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บริเวณสองข้างถนน
ริมแม่น้ำลำคลองบริเวณริมอ่างเก็บน้ำ และบริเวณ
กำจัดของเสีย

สำหรับการสนับสนุนต้นกล้าไม้ที่จะใช้ปลูกใน
โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรตินั้นกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ได้มีนโยบายให้กรมป่าไม้ดำเนินการ
จัดเตรียมกล้าไม้จำนวนหลายร้อยล้านกล้าเพื่อ
สนับสนุนองค์กรเอกชน ประชาชน และหน่วยงานของ
รัฐที่จะเข้าร่วมปลูกป่าถาวร ในพื้นที่เป้าหมายตามที่
โครงการกำหนด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๕ เรื่อง ใต้เบื้องพระบรม

บทบรรยาย

๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคารเรียนของโรงเรียนราชานุกูล ซึ่งได้พระราชทานทรัพย์สมทบในการก่อสร้าง ณ วันนี้โรงเรียนราชานุกูลได้มีส่วนช่วยพัฒนาเด็กปัญญาอ่อนเป็นจำนวนมากให้สามารถช่วยเหลือตนเองและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

นายวรภัตต์ เกษสาลี

ผู้เคยเป็นนักเรียนคนหนึ่งของโรงเรียนราชานุกูล

หลังจากจบการเรียนการศึกษาพิเศษจากโรงเรียนราชานุกูลแล้ว นายวรภัตต์ได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียน

สารพัดช่างปัจจุบันเป็นพนักงานคนหนึ่งของโรงพยาบาลราชานุกูล

บทสัมภาษณ์

“ดีใจครับที่สามารถใช้ชีวิตอย่างคนปกติทั่วไป
และไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม”

-หลายชีวิตใต้เบื้องพระบรมมี ณ โรงเรียนราชานุกูล เป็นที่ประจักษ์ชัดถึงพระมหากรุณาธิคุณอันแผ่ไพศาลที่พระราชทานต่อพลสกนิกรทุกหมู่เหล่า

“การที่จะช่วยผู้คนที่ได้ยาก กล่าวได้ว่าช่วยทางวัตถุ...ช่วยเท่าไรไม่รู้จักพอ จะต้องช่วยในด้านจิตใจ...ช่วยให้คนมีจิตใจสุข”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๖ เรื่อง ประจวบประทีปนำทาง

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานนามโรงพยาบาล เพื่อรักษาคนปัญญาอ่อนโดยเฉพาะว่า “ราชานุกูล” ซึ่งแปลว่า พระมหากษัตริย์ได้พระราชทานการอุปถัมภ์ค้ำชู นอกจากนั้นยังมีพระบรมวงศานุวงศ์ ยังได้ทรงร่วมอุปถัมภ์กิจกรรมของโรงพยาบาลนี้ ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๓ นางสาวพรนภา ส่องแสง เป็นพนักงานในโครงการทดลองจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน จากเงินทุนของมูลนิธิเพื่อโรงพยาบาลราชานุกูลในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

สัมภาษณ์ นางสาวพรนภา ส่องแสง

“ก็เรียนจบมาจากโรงเรียนราชานุกูล ตอนนี้อยู่ทำงานช่วยทำงานที่ห้องฟันของโรงพยาบาลราชานุกูล ก็ทำให้เรามีงานทำและคิดว่าตัวเองยังมีค่ามีอนาคต”

พระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่บุคคลปัญญาอ่อน จึงเป็นจุดดวงประทีปนำทางส่องสว่างของหลายชีวิต

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๗ เรื่อง ฟ้าม่าโปรด-๑

บทบรรยาย

ในประเทศไทยนั้น ประชาชนสามารถที่จะถวายฎีการ้องทุกข์แต่พระมหากษัตริย์ได้สี่มาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลแล้วแม้ในสมัยปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงรับฎีการ้องทุกข์จากประชาชนเป็นจำนวนมาก และได้มีพระมหากษัตริย์คุณบำบัดความทุกข์ร้อนเหล่านั้นไปตามความเหมาะสมอยู่ตลอดมา เช่น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนจากการจำหน่ายนมสดที่รีดจากแม่วัวได้ไม่หมด ต้องนำนมที่เหลือทิ้งไปเพราะบูดเสียดังเช่น รายนายพนม ชูยขำ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมอำเภอไพธาราม จังหวัดราชบุรี ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายฎีการ้องทุกข์เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโรงงานนมผงสวนจิตรลดา

สัมภาษณ์ นายพนม ชูยขำ

“ตอนนั้นมันทุกข์เหลือเกิน เลี้ยงวัวรีดนมแล้วได้เยอะแยะ แต่ไม่รู้จะขายใคร เดือดร้อนกันไปทั้งบาง โชคดีได้มีโอกาสเข้าเฝ้าในหลวงเลยตัดสินใจยื่นฎีการ้องทุกข์กับท่าน”

แม้เหตุการณ์นั้นจะผ่านมาถึง ๒๗ ปีแล้ว แต่พนม ชูยขำ ก็ยังรำลึกถึงเหตุการณ์ครั้งนั้นอยู่เสมอ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนด้วยการ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนในการจัดตั้งโรงงานนมผงขึ้น ณ ตำบลหนองโพ อำเภอไพธาราม จังหวัดราชบุรี

“เหมือนฟ้าม่าโปรด ท่านไม่เคยทิ้งประชาชนจริงๆ ทุกวันนี้ทุกข์ยากเดือดร้อนก็หมดไป ก็ได้ลืมตาอ้าปากกันทั้งบาง เพราะในหลวงของเราท่านช่วยจริงๆ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๘ เรื่อง ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

บทบรรยาย

ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวนหนึ่งเป็นทุนในการก่อสร้างโรงงานนมผงหนองโพขึ้น ณ ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๓ นั้น นายทวิช กลิ่นประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรีในขณะนั้น ได้ร่วมรับรู้ความทุกข์ของราษฎรที่ไม่มีตลาดจำหน่ายนมดิบจึงทูลเกล้าฯ ถวายเงิน ๑.๔ ล้านบาท เพื่อร่วมแก้ไขทุกข์ในครั้งนั้น

สัมภาษณ์ นายทวิช กลิ่นประทุม

“มีราษฎรโพธารามไปทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ว่าเดือดร้อนเหลือเกิน ในหลวงท่านได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ล้านกว่าบาท ผมทูลเกล้าถวายอีกล้านกว่าบาท โรงงานนมผงหนองโพจึงเกิดขึ้น”

ทุกวันนี้ นายทวิช กลิ่นประทุม ก็ยังคงอุทิศตนเพื่อโครงการสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

“พระองค์ท่านเป็นศูนย์รวมแห่งชาติความจงรักภักดีของคนทั้งชาติ ผมโชคดีเหลือเกินที่เกิดได้เบื้องพระยุคลบาท...”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๒๙๙ เรื่อง ด้วยพระมหากุณา

บทบรรยาย

โรงงานผลิตนมผงของบริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพราชบุรี จำกัด ได้เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชานุมัติให้ออกกิจการของบริษัท ผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด ให้กับสหกรณ์ฯ และโปรดเกล้าให้สหกรณ์นี้อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายถวิล เท่งฮวด ยังจำได้ดีถึงเมื่อ ๒๐ กว่าปีที่แล้วมา ในวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปเปิดโรงงานนมหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพราะเนื่องมาจากฎีการ้องทุกข์ของนายพนม ชูยขำ เพื่อนสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมจนปัจจุบัน ปัญหาการไม่มีตลาดรับซื้อนํ้านมดิบได้หมดไป

สัมภาษณ์ นายถวิล เท่งฮวด

เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

“ท่านดีจริง ๆ ขอให้ท่านช่วยท่านก็ช่วย ตั้งโรงงานเสร็จท่านก็ให้ตั้งสหกรณ์ ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ถ้าท่านไม่ช่วยก็ไม่รู้ว่าวันนี้จะเป็นยังไง”

วันนี้ ท้องฟ้าที่โพธารามดูสวยสดอบอุ่นด้วยความหวังด้วยพระมหากุณาธิคุณที่ปกแผ่คุ้มครองราษฎรทุกแห่งหน

นายถวิล เท่งฮวด หนึ่งในคณะกรรมการสหกรณ์โคนมหนองโพ กลายเป็นเกษตรกรผู้มีฐานะดีด้วยฝูงวัวกว่า ๕๐ ตัว ด้วยครอบครัวที่เป็นสุข

“ได้ดีก็เพราะท่านมาช่วย ไม่เคยลืมพระคุณท่านเลยครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๐ เรื่อง หมอของคนยาก

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรตามต่างจังหวัด ทรงพบว่า ราษฎรเป็นจำนวนมากขาดการดูแลรักษาในด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีหน่วยแพทย์ของทางการเข้าไปถึง โครงการหน่วยแพทย์พระราชทาน จึงได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๐

นายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ แพทย์ประจำพระองค์ ที่ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ และได้ให้การตรวจรักษาผู้ป่วยตามหมู่บ้าน ท้องถิ่นห่างไกลความเจริญ มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ เล่าถึงความประทับใจที่ได้รับใช้สนองเบื้องพระยุคลบาทว่า

“ในหลวงได้ให้การช่วยเหลือประชาชนของพระองค์โดยไม่เลือกชั้น วรรณะ...ด้านการรักษานั้น ทรงช่วยเหลือไม่ใช่เฉพาะตัวบุคคล คือท่านช่วยไปถึงครอบครัวของเขาเหล่านั้นด้วย”

ถึงแม้ว่าจะเสด็จกลับจากการแปรพระราชฐานแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ยังได้พระราชทานความช่วยเหลือพลกนิกรของพระองค์ โดยให้โรงพยาบาลในท้องถิ่นนั้น ๆ รับผิดชอบดูแลรักษา หากรายได้มี อากาศรุนแรงก็จะรับเข้ามารักษาในกรุงเทพฯ เป็นคนไข้ ในพระบรมราชานุเคราะห์ต่อไป

“ในหลวงทรงเป็นผู้วางรากฐานสาธารณสุขให้แก่ประเทศ ทั้งด้านการป้องกันและการรักษา ถึงแม้ปัจจุบันการแพทย์จะเจริญขึ้นและความเจริญต่าง ๆ มีมากขึ้น โครงการนี้ก็ยังคงจำเป็นอยู่และผมมีความภูมิใจที่ได้รับใช้ได้เบื้องพระยุคลบาท ถือว่าเป็นมงคลกับชีวิตอย่างที่สุด”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๑ เรื่อง “พลิกแผ่นดินด้านขุนทด”

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ อุโบสถวัดบ้านไร่ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา หลวงพ่อคุณพุด

“ตั้งแต่ที่กุหลิมตาดูโลก ไม่เป็นอย่างที่กูเห็นทุกวันนี้ คือความแห้งแล้งความกันดาร กูก็ได้แต่คิดว่าถ้ามีน้ำใช้ทุกอย่างก็น่าจะดีขึ้น คนก็จะมีอาชีพมีความร่มเย็น คิดไปแล้วก็เหมือนฝัน ตอนนี่...ตรงนี่...ตรงหน้ากูนี้มีน้ำอยู่เต็มไปหมด”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำของท้องถิ่นนี้ จึงพระราชทาน

พระราชดำริให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจัดทำโครงการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำด้วยการปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำในลำน้ำสาขาต่าง ๆ ของห้วยสามบาท ปรับปรุงหนองบึงต่าง ๆ ให้สามารถกักเก็บน้ำได้มากขึ้น รวมทั้งสระเก็บน้ำของวัดบ้านไร่ด้วย

“ถึงวันนี้...กูรู้แล้วว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ที่ในหลวงพ่อพุด หมายถึงอะไร...ลูกหลานเอ๋ย เงินที่กูรวบรวมไว้ทั้งหมดกูไม่ได้เอาไปไหนหรอก กูจะถวายในหลวงเพราะกูรู้ว่าไม่มีใครช่วยลูกหลานได้นอกจากในหลวงเท่านั้น กูยังนึกเลยว่า ถ้าวันนั้นในหลวงกับพระราชินีไม่มาที่วัดบ้านไร่นี้ กูก็ไม่รู้ว่าจะไปบอกใครมาช่วยพวกมึง ลูกหลานเอ๋ยพวกมึงต้องไม่ลืมบุญคุณในหลวงของเรานะ เพราะท่านช่วยคนไทยมากมายเหลือเกิน ลูกหลานเอ๋ย”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ เมษายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๐๒ เรื่อง ชีวิตต้องสู้

บทบรรยาย

โรงเรียนพระดาบส ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยเปิดรับบุคคลที่มีความตั้งใจจริงที่จะหาความรู้ใส่ตน โดยไม่จำกัดเพศ อายุ และความรู้ รวมทั้งข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน ตลอดจนทั้งทหารผ่านศึกที่ทุพพลภาพได้เข้าเรียน

สัมภาษณ์ นายประยูร เหล่านิพนธ์ ผู้ที่จบจากโรงเรียนพระดาบส

“ตอนนั้นอายุซัก ๑๖ ปี จบ ม.๓ แล้วดูโทรทัศน์ เห็นประกาศเข้าก็เลยมาสมัครเรียนช่างยนต์จนจบหลักสูตรของโครงการพระดาบส”

ชีวิตที่พลิกผันของนายประยูร เหล่านิพนธ์ นับแต่สำเร็จการศึกษาจากโครงการพระดาบส มาลงตัวที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ เมษายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๐๓ เรื่อง จงรักภักดี...จักรีวงศ์

บทบรรยาย

วันที่ ๖ เมษายน ของทุกปี เป็นวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์เธอ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงกำหนดเป็นวันที่ระลึกถึงวันที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงเสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย และทรงสถาปนามหาจักรีบรมราชวงศ์สืบราชการต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาถึง ๒๑๕ ปีมาแล้ว

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงมีพระเดชพระคุณแก่ประเทศไทยเป็นอนกเหลือล้นคนมานับ ทรงพระอุตสาหะตรากตรำราช-

งานเหล่าวิวัฒนาการคนโซล คือหยาดเหงื่อแรงงานแห่งความภูมิใจของชายผู้ชีวิตคนนี้

“ก็สู้มาเยอะครับ ทำโน่นทำนี่ โดยใช้วิชาที่ได้มา แต่ถึงจะไม่ได้ใช้วิชาช่างยนต์โดยตรง แต่ก็ป็นวิชาที่มาประยุกต์ใช้ได้อย่างดี ก็เหมือนที่เขาว่าไว้... มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน...ดีใจครับ ที่ก้าวมาถึงจุดนี้...”

ไม่มีอะไรจะได้มาง่าย ๆ สำหรับ นายประยูร เหล่านิพนธ์ จากชีวิตลูกจ้างที่ระเหระหนไปทั่ว จนพบจุดลงตัวที่นี้จนสามารถกลายเป็นเจ้าของกิจการในปัจจุบัน

หากนำเอาวิธีการประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาของพระดาบสมาประยุกต์ใช้โดยจัดเป็นรูปการศึกษาระบบแล้ว นอกจากจะช่วยให้ผู้มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ได้ความรู้เป็นวิชาชีพแล้วยังช่วยให้ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีศีลธรรมจรรยา มีน้ำใจ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือแก้ปัญหาสังคมส่วนรวมได้ผลยิ่งขึ้น”

การสงคราม ป้องกันประเทศชาติจากอริราชศัตรูจนสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ให้แก่ประเทศทรงแผ่พระราชอำนาจออกไปกว้างขวางที่สุดในประวัติศาสตร์ชาติไทย ทรงชำระประมวลกฎหมายเป็นหลักในการบริหารราชการบ้านเมือง ทรงโปรดให้คณะสงฆ์กระทำสังคายนาพระไตรปิฎกเป็นหลักแห่งพระพุทธศาสนา ทรงฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรม และศิลปกรรมอันล้ำค่าของชาติไว้เป็นแบบฉบับ

พระมหากษัตริย์ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ผู้ทรงสืบสานพระโลหิตจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชก็ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่ต่อประเทศชาติ แดกต่างกันตามความเหมาะสมของยุคสมัย ตั้งเป็นที่ประจักษ์ถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่ทรงมีต่อชาวไทยเป็นล้นพ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๔ เรื่อง ไม้ตงสร้างชีวิตใหม่

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องไป พิจารณาจัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรีขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยแนวพระราชดำรินี้มี ๓ ประการคือ

1. พัฒนาด้านจิตใจ
2. พัฒนาด้านการประกอบอาชีพ
3. จัดสรรที่ดินให้ราษฎรเข้าทำกิน

สัมภาษณ์ นายบุญมา อินจันทร์ดา

“เมื่อก่อนพื้นที่ตรงนี้เป็นเขตอุทยาน ชาวบ้านที่ไม่มีที่ทำกินก็เข้าไปบุกรุกหักล้างถางพงเอา แต่มันแล้งทำอะไรไม่ได้ต้องรอน้ำจากฝนอย่างเดียว ผู้ก่อการร้ายก็เยอะ ชาวบ้านก็อยู่ยาก อยู่กันอย่างหวาดผวา”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๕ เรื่อง ราษฎรร่วมเย็นใต้พระบรมโพธิสมภาร

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนขึ้น ณ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๒ เพื่อดำเนินงานพัฒนาการเกษตรกรรมที่สมบูรณ์แบบ ทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำฟื้นฟูสภาพป่าพัฒนาวางแผนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

สัมภาษณ์ นายอ้วน ชัยเทศ
ราษฎรที่ถวายเป็นที่ดิน

นายบุญมา อินจันทร์ดา เป็นหนึ่งในจำนวนราษฎรจากหลายครอบครัวที่ได้รับพระราชทานที่ทำกินและได้รับการช่วยเหลือแนะนำให้เปลี่ยนอาชีพจากการทำนามาปลูกไม้ตง

สัมภาษณ์ นายบุญมา อินจันทร์ดา

“พอโครงการของในหลวงเข้ามาช่วยเหลือจัดหาแหล่งน้ำให้และแนะนำให้ปลูกไม้ตง ผมและเพื่อนบ้านก็ได้ทดลองปลูกเดี๋ยวนี้ผมตัดไม้ตงขายได้วันละ ๑๐๐ กิโล มีรายได้ทุกวันและได้ร่วมกับเพื่อนบ้านทำเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว มีพ่อค้ามารับซื้อถึงบ้านและสามารถส่งลูกเรียนสูง ๆ ได้ทั้งหมด ก็ได้รับการช่วยเหลือจากในหลวงท่านที่ทรงเมตตาไม่ทอดทิ้งคนยากคนจนอย่างพวกเรา ถ้าท่านไม่ยื่นมือเข้ามาช่วยก็ไม่รู้ปานนี้ชีวิตพวกผมจะเป็นอย่างไร”

“แต่ก่อนที่เป็นป่า เมื่อปี ๒๕๐๕ ถนนยังเป็นลูกรังและอเมริกันมาทำถนน เขาบอกว่าที่นี่ยิ่งแข็งมากจึงต้องไปเอาหินจากที่อื่นมาทำถนน ตอนหลังก็มีการถางป่าจนเตียนโล่ง ตัดไม้ทำอะไรจนเป็นทะเลทรายปลูกอะไรไม่ได้ แม้แต่ไม้สนป่าหลังยังไม่ขึ้น ผมร่วมกับชาวบ้านอีกหลายคนได้ถวายที่ดินในหลวง ท่านก็คืนะ มาพัฒนาใหญ่เลย ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยหลายอย่าง จนเดี๋ยวนี้พื้นที่สามารถทำอะไรก็ได้ชาวบ้านที่ไม่เคยเห็นเงินหมื่นเงินแสน เดียวนี้ก็มีย่อจะกินกันเยอะ”

ปัจจุบันศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหนึ่งใน ๖ ของศูนย์ศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการพัฒนาที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๖ เรื่อง ทรงวางแนวทางการพัฒนาผู้
เกษตรกร

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงวางแนวทางการพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยพระองค์เอง โดยเริ่มจากงานพัฒนาแหล่งน้ำ เพราะถ้ามีแหล่งน้ำแล้วแหล่งอาหารก็จะตามมา หลังจากนั้นทรงติดตามผลตลอดเวลา เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรความก้าวหน้าของงานทุกปี จนโครงสร้างของงานเรียบร้อย สามารถส่งน้ำไปแจกจ่ายให้แก่พื้นที่ของราษฎรได้

สัมภาษณ์ นายสามารถ แจ้งรักษา
ราษฎรรุ่นแรกของโครงการ

“เมื่อก่อนพื้นที่แถวนี้ก็มีแต่ปลูกมันเพียงอย่างเดียว ซึ่งการปลูกมันนั้นก็ไม่ใช่ประสบความสำเร็จเพราะราคาไม่แน่นอน ต่อมาก็มีโครงการพระราชดำริเขาหินซ้อน มาช่วยเหลือด้านการปรับปรุงพื้นที่ และขุดบ่อน้ำให้ก็ทำให้ผมสามารถเอาน้ำมาเพาะปลูกได้ทำให้ผมมีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถนำมาเลี้ยงครอบครัวได้ถ้าหากว่าไม่มีศูนย์ศึกษาเขาหินซ้อน หรือไม่มีองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ผมก็คงไม่มีความสามารถที่จะมีความเป็นอยู่ได้ถึงขนาดนี้”

ชาวบ้านหลายรายรวมทั้งนายสามารถ แจ้งรักษา สามารถนำแบบอย่างการพัฒนาที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนไปเป็นแบบอย่าง และประสบผลสำเร็จส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๗ เรื่อง ชีวิตใหม่

บทบรรยาย

สิ่งที่ตามมาหลังจากเกิดความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำคือผลผลิตทางการเกษตร เจ้าหน้าที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นอกจากจะได้แนะนำการปลูกการจัดการเรื่องดิน อบรมเกษตรกรแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังได้ติดตามผลหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรเพาะปลูก จนเกษตรกรในศูนย์หลายคนมีฐานะดีมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น นายสะอิด บริสุทธิ์

สัมภาษณ์ นายสะอิด บริสุทธิ์
เกษตรกรในโครงการ

“ตอนที่ดินแถวนี้ ผมก็ไม่คิดว่าจะทำให้ผมมีความสุขสบายได้ เพราะไม่รู้จะเอาที่ดินไปทำอะไร และไม่มีทุน พอได้ไปอบรมที่ศูนย์เขาหินซ้อนก็ได้แนะนำแบบอย่างของพระองค์ท่านมาทำ เดียวนี้ผมปลูกผลไม้หลายชนิดเก็บพืชผักผลไม้ขายมีรายได้ทุกวัน ตอนนี้ก็มีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีความสุขความสบายขึ้นเยอะ พระองค์ช่วยเราได้จริง ๆ”

การดำเนินงานโดยยึดถือ แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลัก ทำให้ราษฎรในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน และหมู่บ้านรอบศูนย์มีความเป็นอยู่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๘ เรื่อง ดอกผลจากธนาคารโค-
กระบือ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งธนาคารโค-กระบือขึ้นในปี ๒๕๒๓ เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรีให้ได้มีโอกาสมีโคกระบือ เป็นของตนเองไว้ใช้ทำนาทำไร่ โดยการให้เช่าซื้อในราคาถูก ให้เช่าเพื่อใช้งานให้ยืมเพื่อใช้งานและให้ยืมเพื่อการขยายพันธุ์

สัมภาษณ์ นายจันทร์ ดีไพร
สมาชิกธนาคารโค-กระบือ

“ตอนนั้นที่อยู่อาศัยก็ไม่มี มาขอจากในหลวงท่านก็ให้ที่มาทำกิน ไม่มีควายจะใช้แรงงานก็ไปยืมจากธนาคารโค-กระบือ เอามาไว้ใช้ก็ขยายลูกมาเรื่อย ๆ เควายไปขายแล้วก็ซื้อวัวมาเลี้ยงบ้าง หากไม่มีโครงการของในหลวง ผมก็คงไม่สามารถลืมตาอ้าปากได้ ผมซาบซึ้งในความกรุณาของในหลวงมากเลยครับ”

เกือบ ๒๐ ปีที่ผ่านมา นายจันทร์ ดีไพร ผู้ที่ไม่มีอะไรเลยในชีวิต ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีที่อยู่อาศัย กลายเป็นเจ้าของที่กว่า ๑๐ ไร่ มีโค-กระบือ ที่เป็นผลผลิตจากดอกผลของธนาคารโค-กระบือ มากกว่า ๒๐ ตัว สามารถแบ่งจำหน่ายและเก็บไว้ใช้งานในที่ทำกินของตนได้เป็นที่น่าภูมิใจยิ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๐๙ เรื่อง สนองพระราชดำริ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาชนบทตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นเสมอเพื่อทรงสอบถามข้อมูลต่างๆ จากราษฎรแล้วทรงนำกลับมาหารือกับผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาด้านต่าง ๆ

นายปราโมทย์ ไม้กลัด ผู้ทำงานสนองพระราชดำรินี้มาเป็นเวลาเกือบ ๒๐ ปี เกี่ยวกับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และพิจารณาจัดทำรายงานเบื้องต้นเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย รวมทั้งตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กรมชลประทานรับผิดชอบ

สัมภาษณ์ นายปราโมทย์ ไม้กลัด

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในปัญหาเรื่องราวเกี่ยวกับน้ำ ประกอบกับพระวิริยะอุตสาหะเป็นล้นพ้นนะครับ จะเห็นได้ว่าทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปไม่ว่าจะเป็นเวลาบ่ายเย็นหรือย่ำค่ำก็ดี ก็จะไม่ทรงทอดทิ้ง รวมไปถึงถึงหนทางที่ทุรกันดารก็จะเสด็จไปให้ถึงที่นั่น ๆ หรือทรงหาทางช่วยเหลือ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณกับพี่น้องประชาชนทั่วทั้งประเทศเลยทีเดียวครับ”

ภายใต้โครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำรินี้ ทำให้พลกนิกรได้รับประโยชน์อย่างมาก มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมีปัจจัยพื้นฐานที่จะสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ เมษายน ๒๕๓๔

ตอนที่ ๓๑๐ เรื่อง ร่มเย็นใต้ร่มพระบารมี

บทบรรยาย

ในวันสงกรานต์ของทุกปี เกือบทั่วทุกจังหวัดของประเทศไทย ประชาชนได้เล่นน้ำสงกรานต์มอบความสุขให้แก่กันด้วยสายน้ำที่เย็นฉ่ำ ไม่เพียงประเพณีอันงดงามที่ร้อยรัดให้แผ่นดินไทยร่มเย็นเท่านั้น เหนืออื่นใดคนไทยยังโชคดีเหลือล้นที่เกิดใต้เบื้องพระบรมโพธิสมภารอันแผ่ความร่มเย็นเหนือสายความเย็นของน้ำใดๆ

“พ่อหลวงมาช่วยเขาให้มีอาชีพเสริม ปลูกดอกผลไม้ มีรายได้เพิ่มขึ้นนัก”

“เมื่อก่อนดินเปรี้ยวปลูกอะไรก็ไม่ค่อยได้ผล ตั้งแต่นั้นหลวงให้ศูนย์พิภูลทองมาช่วย ก็ปลูกข้าวได้ผลดี”

“เมื่อก่อนน้ำแทบไม่มีกิน ในหลวงเพิ่งมาขุดบ่อสร้างอ่าง ทำให้เรามีน้ำกิน น้ำใช้”

“ท่านช่วยแนะนำให้เราทำไร่ทำนาสวนผสม ทำให้เรามีอยู่มีกินกว่าแต่ก่อน”

ไม่ว่าจะเป็นภาคใดของประเทศไทย เหนือ อีสาน กลาง ใต้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปถึงโดยถ้วนทั่ว และนำความร่มเย็นพระราชทานแก่อาณาประชาราษฎร์เสมอมา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๔

ตอนที่ ๓๑๑ เรื่อง ความห่วงใยราษฎรที่ชายแดน

บทบรรยาย

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมทหารหาญ และราษฎรในพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทรงทราบดีว่า ผลจากการสู้รบระหว่างทหารหาญและผู้ไม่ประสงค์ดีต่อประเทศชาติจะต้องกระทบกระเทือนต่อสถานะความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ในปี ๒๕๒๐ ที่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนต้องระลึกระบายทั่วพื้นที่ เมื่อปี ๒๕๒๐ พลตรีสนั่น มะเริงสิทธิ์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้บังคับกองพื้นที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๒๓ ได้รับคำสั่งให้นำกำลังเข้าปฏิบัติการยับยั้งการคุกคามของผู้ก่อการร้าย

สัมภาษณ์ พลตรีสนั่น มะเริงสิทธิ์
ผู้บัญชาการกองกำลังสุรนารี

“ตอนนั้นพื้นที่ยังอยู่ในภาวะวิกฤตมาก ท่านก็ยังเสด็จมาทรงเป็นมิ่งขวัญ และกำลังใจให้แก่ทหารและประชาชน โดยไม่ทรงกลัวภัยอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้น ท่านทรงเป็นห่วงทุก ๆ คนทั้งทหารและชาวบ้าน ท่านทรงช่วยเหลือทุกอย่าง ตอนนั้นพวกเรามีกำลังใจและจิตใจที่เข้มแข็งพร้อมที่จะปกป้องผืนแผ่นดินเป็นที่สุดเลยครับ”

ครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยเฉพาะกิจที่ ๒๓๑ วางแผนพัฒนาพื้นที่ตามโครงการพัฒนา เพื่อความมั่นคงให้ได้ ซึ่งปัจจุบันพื้นที่วิกฤตนั้น คือ หมู่บ้านโนนดินแดงแหล่งเศรษฐกิจก้าวหน้าแห่งอีสานตอนใต้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๑๒ เรื่อง ฟ้าใหม่ที่ละหานทราย

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ไว้เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ โดยการจัดตั้งหมู่บ้านโนนดินแดง และจัดที่ทำกินให้แก่ราษฎรที่อยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ได้มาอาศัยอยู่รวมกัน จะได้สามารถป้องกันตนเองได้

สัมภาษณ์ นายลวด พางาม
ราษฎรหมู่บ้านโนนดินแดง

“ตอนนั้นผมเป็นราษฎรอาสาสมัครปฏิบัติหน้าที่รักษาเส้นทางละหานทราย-ตาพระยา ถูกข่มขู่ได้รับบาดเจ็บแต่ผมก็ไม่เคยกลัวเลย อยากจะให้โครงการพัฒนาของในหลวงท่านมาเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่นี้แล้วก็สำเร็จจริงๆ ครับ วันนี้ที่มีทุกอย่างสมบูรณ์แล้วครับ”

ทุกวันนี้หลายชีวิตกว่า ๑,๒๐๐ ครอบครัว รวมทั้งนายลวด พางาม ได้สร้างหลักปักฐานใช้ชีวิตอยู่ที่หมู่บ้านโนนดินแดงแห่งนี้ สามารถประกอบสัมมาชีพบนพื้นฐานมั่นคงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ได้เมื่อนั้นในอดีต

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๑๓ เรื่อง พระมหากรุณาที่ปกเกล้าฯ

บทบรรยาย

พระมหากรุณาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งหมู่บ้านโนนดินแดง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์นั้น ทำให้ชีวิตราษฎรกว่า ๖,๐๐๐ คน มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน ได้รับการพัฒนาอาชีพทางการเกษตรทุกสาขา ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเต็มที่

ในเวลาต่อมายังได้พระราชทานแนวทางในการปรับปรุงวงจรเศรษฐกิจ เพื่อให้การประกอบอาชีพของราษฎรในพื้นที่มีความสมบูรณ์ทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม โดยโปรดให้จัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปขึ้นเพื่อสนับสนุนการผลิตและประกันผลผลิตทางการเกษตรให้เกิดความมั่นคงแก่เกษตรกร

สัมภาษณ์ นายประยูร ชาภักดี
เกษตรกรบ้านโนนดินแดงรุ่นแรก

“เหมือนกับว่าในหลวงท่านให้ชีวิตพวกเราใหม่ ท่านทรงดูแลพวกเราไม่ทอดทิ้ง ทรงติดตามดูว่าพวกเรา จะอยู่กันได้และสามารถจะพัฒนาอะไรให้ได้บ้าง เพื่อให้พวกเราสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มาวันนี้ผมอยากให้ท่านทราบเหลือเกินว่า สิ่งที่ท่านทรงให้พวกเรานั้นเป็นความจริงแล้วครับ”

ความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งบ้านโนนดินแดงนี้ ล้วนเป็นผลจากพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่แผ่ปกเกล้าราษฎรที่ต้องต่อสู้กับการดำรงชีวิตในพื้นที่นี้ที่ได้รับความยากลำบากมาก่อนให้หมดไปได้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๔

ตอนที่ ๓๑๔ เรื่อง ชีวิตยังมีหวัง

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดตึกมหิดล เพื่อใช้เป็นที่ทำการของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๓๐ ปีเต็ม ที่สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ได้น้อมนำพระราชดำริในการสังคมสงเคราะห์มาดำเนินงานเพื่อสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ช่วยแก้ปัญหาและช่วยพัฒนาสังคม

ณ ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ ซึ่งหน่วยงานหนึ่งของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ผู้พิการทุกสภาพได้เข้ามารับการฝึกอบรมในวิชาชีพด้านต่าง ๆ

สัมภาษณ์ นายสำราญ คงปรีชา

“ตั้งใจที่สังคมไม่ทอดทิ้ง และให้โอกาสผมได้เริ่มต้น ผมไม่ทิ้งหรือท้อครับ ผมเชื่อว่าชีวิตมีหวังเสมอถ้าเราไม่ยอมแพ้” หลักการในการให้การสงเคราะห์คือ ให้ผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยาก เดือดร้อนสามารถช่วยเหลือและพึ่งตนเองได้ในที่สุด

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๔

ตอนที่ ๓๑๕ เรื่อง สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีประจำภาคกลาง

บทบรรยาย

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าไม้เป็นแหล่งรวบรวมสัตว์ป่าต่าง ๆ และพรรณไม้มีค่าที่หายาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาถึงความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ในพื้นที่ป่าหลาย ๆ แห่งของประเทศ เพื่อทรงตรวจหาแนวทางอนุรักษ์ให้ป่าไม้นั้นเป็นแหล่งต้นทุนในการดำรงชีวิตของประชาชนตลอดไป

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สนองพระราชดำริดังกล่าว ด้วยการจัดสร้างสวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี

คดีประจำภาคต่าง ๆ ภาคละ ๑ แห่ง เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ ในพุทธศักราช ๒๕๓๐

ที่ภาคกลางได้ใช้บริเวณเขาประทับช้างในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาบนจังหวัดราชบุรีเป็นที่จัดสร้างโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นศูนย์รวมพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ในวรรณคดีและศึกษาการดำรงชีวิต การขยายพันธุ์ของพันธุ์ไม้มีค่าที่หายากและกำลังจะสูญพันธุ์ เพื่อหาแนวทางให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นในเวลาต่อไป บางส่วนของพื้นที่ในโครงการจัดเป็นสวนสัตว์เปิดและนำสัตว์ป่าท้องถิ่นที่หายากและใกล้จะสูญพันธุ์มาปล่อยให้อยู่รวมกัน เพื่อเผยแพร่ความรู้และเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติให้แก่ประชาชนทั่วไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๑๖ เรื่อง โครงการทางคู่ขนานลอยฟ้าถนนบรมราชชนนี

บทบรรยาย

ปัญหาการจราจรคับคั่งบริเวณด้านตะวันตกของพื้นที่ส่วนในของกรุงเทพมหานคร คือ ฝั่งธนบุรีเกิดจากยานพาหนะจำนวนมากที่มาจากแนวถนนราชดำเนินกลาง ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาตรงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ระบายผ่านถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า-ถนนบรมราชชนนี-ถนนตลิ่งชัน-นครชัยศรี ไปสู่พื้นที่ด้านตะวันตกของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมียานพาหนะจากถนนที่เข้ามาต่อเชื่อมกับถนนสายหลักนี้ เช่น ถนน

สิรินธร ถนนจรัญสนิทวงศ์ และถนนอรุณอมรินทร์ ยานพาหนะจำนวนมากทำให้การจราจรติดขัดเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อขยายพื้นที่ของผิวการจราจร และปรับปรุงการไหลเวียนของการจราจรในบริเวณนี้ให้ดีขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชดำริให้กรุงเทพมหานคร ก่อสร้างทางยกระดับ ขนาด ๔ ช่องจราจร โดยเริ่มต้นที่ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้าบริเวณทางแยกอรุณอมรินทร์ ยกระดับอยู่บนถนนบรมราชชนนีไปสิ้นสุดโครงการบริเวณถนนตลิ่งชัน-นครชัยศรีของกรมทางหลวง โดยประสานงานกับกรมทางหลวงเพื่อต่อเชื่อมโครงการเข้าด้วยกัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๑๗ เรื่อง โครงการแก้มลิง

บทบรรยาย

ในระยะ ๒๐ ปีที่ผ่านมาได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวม ๕ ครั้งด้วยกันคือ ปี ๒๕๑๙ ปี ๒๕๒๑ ปี ๒๕๒๓ ปี ๒๕๒๖ และปี ๒๕๓๘ ทำให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑลได้รับความเดือดร้อนจากอุทกภัยในแต่ละครั้งเป็นอย่างมาก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยพลสกนิกของพระองค์ ได้มีพระราชดำริในหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันแก้ปัญหาทั้งระยะสั้น และระยะยาว จึงได้มีพระราชดำริ ให้ทำโครงการแก้มลิง ฝั่งตะวันออก และตะวันตกของกรุงเทพมหานครขึ้น

โครงการแก้มลิงฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ให้พิจารณาขุดลอกคลองชายฝั่งทะเลให้ลึกและจัดทำบ่อแก้มลิง คือ แหล่งกักเก็บน้ำประดูลงที่อมอาหารสำรองไว้ในแก้ม เพิ่มเติมระหว่างคลองลำโรงกับคลองชายทะเล ตลอดจนขุดลอกและปรับปรุงคลองระบายน้ำสายต่าง ๆ ตั้งแต่คลองรังสิตถึงคลองชายทะเลให้มีสภาพดีขึ้น

ส่วนโครงการแก้มลิงฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ให้พิจารณาขุดลอกและปรับปรุงคลองระบายน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ระหว่างคลองมหาสวัสดิ์ถึงคลองสรรพสามิต ทั้งแนวตะวันออก ตะวันตก และคลองตามแนวตั้ง รวมทั้งขุดลอกปรับปรุงคลองถนนเพื่อนำน้ำจากคลองลำห่อ คลองโรงภาษี คลองบางประกอก ลงสู่คลองบางมดและคลองสนามชัย โครงการดังกล่าวนี้กรมชลประทานร่วมกับกรุงเทพมหานครเป็นผู้ปฏิบัติงานสนองพระราชดำริ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๑๘ เรื่อง พระผู้จัดทุกข์ของทวย

ราษฎร์

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๗ เกิดเหตุไฟไหม้ครั้งใหญ่ที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ไฟไหม้ครั้งนี้ได้เผาผลาญทำลายบ้านเรือนเป็นจำนวนมาก ทำให้ราษฎรไร้ที่อยู่อาศัย สิ้นเนื้อประดาตัว ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค ได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ด้วยความห่วงใยราษฎร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไปยังบริเวณที่ถูกไฟไหม้ ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรทั่วทุกแห่ง ทรงเยี่ยมและปลอบขวัญราษฎรผู้ประสบภัย และพระราชทานสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในครั้งนี้ได้กลายเป็นการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรครั้งแรกของพระองค์

สัมภาษณ์ นางบัว แซ่โจ้ว

ราษฎรที่บ้านถูกไฟไหม้

“พอไฟไหม้ก๊อรับขนของออกจากบ้านจนหมด ทั้งที่ยังไม่รู้เลยว่าจะไปอยู่ที่ไหน ดีที่ว่ามีเพื่อนบ้านดี เขาก็ให้ไปอยู่ด้วย เพราะบ้านของตัวเองถูกไฟไหม้จนหมด และด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อท่านได้ทราบข่าวท่านก็ได้เข้ามาช่วยเหลือในทันที ท่านเสด็จมาประทับตรงที่ว่าการอำเภอ แต่ก็ไม่ได้มารับเสด็จด้วย เพราะยังมีลูกเล็ก ๆ อยู่ถึง 4 คน ท่านได้บริจาค ข้าวสาร อาหารแห้ง ให้มีกินมีใช้เป็นปี ๆ ไม่อดอยากอะไรเลย และยังพระราชทานเงินให้ด้วย เด็กตัวเล็ก ๆ ก็ได้คนละร้อยสองร้อย แถมยังให้เงินออมทรัพย์ฝากธนาคารอีกด้วย ซึ่งเดี๋ยวนี้อีกยังเหลืออยู่ แต่ก็เหลือไม่มากนัก แล้วท่านก็ยังมีมอบ โอง...โห ของใช้ทั่วไป ตอนนี้ที่ยังมีให้เห็นอยู่ก็คือโองใส่ข้าวสารที่วางอยู่ตรงนั้นแหละค่ะ

นางบัว แซ่โจ้ว ยังจำได้ดีถึงเหตุการณ์ในวันนั้น แม้มันจะผ่านมามากหลายสิบปีแล้วก็ตาม และยังไม่ลืมความเมตตาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงช่วยเหลือขจัดทุกข์ให้พวกเขาเหล่านั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๑๙ เรื่อง โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดาขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๓ โดยใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งหมดเพื่อให้เป็นโครงการทดลองเป็นโครงการตัวอย่างสำหรับเกษตรกรและผู้สนใจได้ศึกษาเป็นต้นแบบ ปัจจุบันที่ผู้เข้าชมและศึกษาการดำเนินงานของโครงการมีปีละกว่า ๒ หมื่นคน

สัมภาษณ์ นางสาวสริน สมิตะพันธุ์
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการ
สวนพระองค์สวนจิตรลดา

“ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่เป็นการส่งเสริมและกระตุ้นเกษตรกรมีโอกาสได้เข้ามาดู ก็เป็นพระราชประสงค์ที่จะให้เขานำกลับมาทำนะคะ เริ่มจากกิจการเล็ก ๆ ก่อน แล้วค่อยโตขึ้นมาเรื่อย ๆ”

นางสาวสริน สมิตะพันธุ์ ปฏิบัติงานในตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา ได้ใช้วิชาความรู้พัฒนางานตามแนวพระราชดำริ จนประสบผลสำเร็จไปแล้วหลายอย่าง

“พวกเรามีความภูมิใจที่จะทำงานตรงนี้ เพราะพวกเราเห็นแล้วว่า จะนำผลประโยชน์จากงานนี้ไปใช้ปฏิบัติได้จริงๆ หรือจะให้บ้านเมืองมีความมั่นคงมีความรุ่งเรืองขึ้นต่อไป”

ปัจจุบันโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา มีทั้งสิ้น ๓๙ หน่วยงาน สามารถเป็นหนทางให้เหล่าราษฎรนำไปปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๒๐ เรื่อง โครงการสะพานพระราม ๘

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริถึงความคับคั่งของการจราจรบนสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าที่จะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต แต่การขยายสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า เคยได้รับการพิจารณาขยายมาแล้ว แต่ถูกระงับไว้ด้วยเหตุผลทางด้านสิ่งแวดล้อม และไม่ประสงค์จะให้เพิ่มปริมาณการจราจรในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์

ดังนั้นเพื่อทดแทนการขยายสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า รัฐบาลจึงมอบหมายให้กรุงเทพมหานคร เร่ง

ออกแบบและก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา และต่อเชื่อมเข้ากับโครงการทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนีเป็นโครงการสะพานพระราม ๘

สะพานพระราม ๘ นี้ จะทอดข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยห่างจากสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าไปทางทิศเหนือประมาณ ๗๐๐ เมตร ประกอบด้วยทางเดินรถขนาด ๒ ช่องทางจราจร ต่อทิศทางพร้อมทางเดินเท้า และทางเดินรถจักรยานยนต์ที่ได้มาตรฐาน สะพานและทางเชื่อมต่อนี้ จะตั้งอยู่ในทำเลที่มีการพัฒนาเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์หนาแน่น ในแง่ของการเป็นอยู่อาศัย การประกอบธุรกิจพาณิชย์และอุตสาหกรรม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๔

ตอนที่ ๓๒๑ เรื่อง โครงการขุดลอกคลองของ
กรุงเทพมหานคร

บทบรรยาย

กรุงเทพมหานคร ได้รับสนองพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาในเรื่องน้ำท่วมโดยขุดลอกคลองต่าง ๆ เพื่อต่อเชื่อมกันให้น้ำสามารถไหลลงสู่ทะเลได้มากขึ้น และยังเป็นการทำความสะอาดคลองไปด้วย เช่น กำล้างดำเนินการขุดลอกคลองตาฟูก ซึ่งอยู่ในเขตประเวศ และเขตลาดกระบังความยาว ๗๖๐ เมตร ขุดลอกคลองปลัดเปรียง ในเขตกรุงเทพมหานครเสร็จเรียบร้อย ส่วนที่เหลือในเขตจังหวัดสมุทรปราการ กองทัพบกเป็นผู้รับผิดชอบขุดลอกต่อไปจนออกทะเล

การก่อสร้างและปรับปรุงรับน้ำหนองบอนให้เป็นที่กักเก็บน้ำ โดยปรับปรุงขุดลอกคลองหนองบอนเหนือคลองมะขามเทศ และคลองหนองบอนใต้ เพื่อต่อเชื่อมนำน้ำจากคลองประเวศบุรีรมย์ซึ่งเป็นคลองใหญ่มากกักเก็บในบึงหนองบอนก่อนระบายลงสู่ทะเล นอกจากนี้มันยังอยู่ระหว่างดำเนินการขุดลอกคลองกระทุ่มเสือปลา เพื่อนำน้ำเข้าสู่บึงหนองบอนอีกคลองหนึ่งด้วย

นอกจากนี้แล้ว กรุงเทพมหานครยังมีโครงการปรับปรุงขุดลอกคลองภายในเขตรับผิดชอบอีกกว่า ๑๐๐ คลอง และดูแลกำจัดวัชพืชเป็นประจำประมาณ ๑,๐๐๐ คลอง ขณะนี้ได้ทำความสะอาดกำจัดวัชพืชไปแล้วกว่าร้อยละ ๔๐ คลองที่ได้ขุดลอกและกำจัดวัชพืชไปแล้วบางคลองได้เปิดเป็นเส้นทางเดินเรือเพื่อแก้ปัญหาจราจรทางบกอีกด้วย เช่น คลองเปรมประชากร ซึ่งเปิดเดินเรือมาตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๔

ตอนที่ ๓๒๒ เรื่อง ทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์
ในภาคกลาง

บทบรรยาย

โครงการเขื่อนเก็บกักน้ำแม่น้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอีกโครงการหนึ่งซึ่งแสดงถึงความห่วงใยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อประชาชน เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและความทุกข์ยากเดือดร้อนที่เนื่องมาจากการขาดแคลนน้ำอย่างต่อเนื่อง ข้าบางพื้นที่ยังประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภาคกลาง ซึ่งเป็นผู้ชำนาญน้ำที่หล่อเลี้ยงคนในชาติมาโดยตลอด

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๒ ได้พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อ

ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกรมชลประทานศึกษาความเหมาะสมของโครงการเขื่อนเก็บกักน้ำแม่น้ำป่าสักอย่างจริงจัง

แนวพระราชดำริในขั้นต้นนั้น ทรงพิจารณาว่าสมควรที่จะศึกษาและวางโครงการดังกล่าว ด้วยการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำปิดกั้นแม่น้ำป่าสักที่บริเวณ ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เพราะนอกจากจะเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์ต่อพื้นที่เพาะปลูกของกลุ่มน้ำป่าสักและกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างอย่างกว้างขวางแล้ว แม่น้ำป่าสักยังมีแหล่งน้ำต้นทุนมาก เนื่องจากเป็นแม่น้ำที่มีพื้นที่รับน้ำฝนขนาดใหญ่ ทั้งยังสามารถช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วม น้ำเน่าเสียเพิ่มปริมาณน้ำดิบในการทำน้ำประปาให้แก่กรุงเทพมหานครได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๒๓ เรื่อง ประโยชน์จากโครงการ
เขื่อนเก็บกักน้ำแม่ น้ำป่าสัก

บทบรรยาย

ประโยชน์อย่างมหาศาลที่ประชาชนจักได้รับจากการก่อสร้าง โครงการเขื่อนเก็บกักน้ำแม่ น้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นมีอยู่หลายประการคือ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนของโครงการชลประทานประมาณ ๒ ล้าน ๒ แสนไร่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มผลผลิตและรายได้ของการเกษตรได้มากยิ่งขึ้น ช่วยลดการผันน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มาจากเขื่อนชัยนาทในช่วงฤดูแล้งไปได้ ประมาณร้อยละ ๒๕ และมากกว่าร้อยละ ๗๕ ในฤดูฝน

อีกทั้งยังป้องกันบรรเทาอุทกภัยและบรรเทาปัญหา น้ำเน่าเสีย ในท้องที่หลายจังหวัดคือ สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรีและกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ยังช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศนิเวศวิทยาและพัฒนาพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำป่าสัก เพื่อให้ราษฎรได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุดทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะในเรื่องแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อการอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาขึ้นมากในปัจจุบัน ในพื้นที่จังหวัดสระบุรีที่อยู่ในเขตโครงการชลประทานนี้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๒๔ เรื่อง วาดภัยแหลมตะลุมพุก

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ ได้เกิดพายุไซนร้อนพัดผ่านทางตอนใต้ของประเทศไทยยังความเสียหายทำลายชีวิต บ้านเรือน และทรัพย์สินของราษฎรในพื้นที่ ๑๒ จังหวัดภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กรมประชาสัมพันธ์รับนำสิ่งของต่าง ๆ ไปให้ความช่วยเหลือในทันที โดยทรงประสานให้กองทัพอากาศจัดเครื่องบินให้แก่เจ้าหน้าที่ไว้แล้ว นอกจากนั้นยังโปรดให้สถานีวิทยุ อส.พระราชวังดุสิตประกาศเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

สัมภาษณ์ นางเขียน ยอดมณี
ราษฎรที่อยู่ในเหตุการณ์

“เหตุการณ์ครั้งนั้นมันร้ายแรงมากค่ะ พายุเข้ามาโดยที่เราไม่ทันรู้ตัว บ้านเรือนเสียหาย ผู้คนบาดเจ็บและล้มตายกันเกลื่อน พ่อแม่ลูกต้องพลัดพรากกัน พวกเราเหมือนหมดสิ้นทุกอย่าง ก็ได้ในหลวงท่านทรงช่วย พอท่านรู้ข่าวท่านก็ให้คนมาช่วยทันทีเลย เหมือนท่านมาช่วยเข็นน้ำตาให้ชาวแหลมตะลุมพุกค่ะ”

เหตุการณ์ครั้งนั้นแม้จะผ่านมาเกือบ ๔๐ ปีแล้ว แต่ราษฎรชาวตะลุมพุก และคนภาคใต้ทั้งหลายยังคงซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงช้บ้น้ำตาให้พวกเขาในครั้งนั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๒๕ เรื่อง ทรงขจัดทุกข์ราษฎรที่
แหลมตะลุมพุก

บทบรรยาย

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนแก่ราษฎรที่ประสบภัยจากพายุโซนร้อน ที่แหลมตะลุมพุก และจังหวัดใกล้เคียงรวม ๑๒ จังหวัด แล้วยังทรงติดตามและคิดหาทางช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์ในระยะยาวต่อการดำรงชีพไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัยการทำมาหากินหรือแม้กระทั่งการรับอุปการะลูกหลานของผู้เสียชีวิต ทรงเป็นห่วงในทุกข์สุขของประชาชนเสมือนพ่อที่เป็นห่วงในทุกข์สุขของบรรดาลูกๆ อย่างแท้จริง

สัมภาษณ์ นายพลอย บุญรอด ราษฎรที่ได้รับความช่วยเหลือ

“พวกเราทั้งหลายที่ต้องโชคร้ายจากพายุและน้ำท่วมในครั้งนั้นต่างก็ตื่นตันใจในหลวงจริง ๆ ครับ นอกจากเสื้อผ้าและของกินแล้ว ท่านก็ยังมาดูแลพวกเราให้คนมาช่วยซ่อมบ้าน แล้วก็ให้เครื่องมือและก็เงินมาทำมาหากินต่อไป ทำให้ผมมีทุนประกอบอาชีพที่สุขสบายมาทุกวันนี้ได้ ถ้าครั้งนั้นไม่ได้ท่านช่วยไม่รู้ว่าจะชีวิตผมจะเป็นอย่างไรครับ”

จากวันนั้นมาจนถึงวันนี้ ชาวแหลมตะลุมพุกและอีกหลายครอบครัว ที่ประสบวาทภัยยังไม่ลืมเหตุการณ์ครั้งนั้น และพระมหากษัตริย์คุณที่ทรงชุบชีวิตของพวกเขาให้กลับเป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีความเป็นอยู่เช่นคนทั่ว ๆ ไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๒๖ เรื่อง หยาดแห่งน้ำพระทัย

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีความห่วงใยพสกนิกรทั้งประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ต้องประสบความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ ซึ่งบางรายต้องสูญเสียสมาชิกในครอบครัว บางรายต้องสูญเสียสินเงินสิ้นเนื้อประดาตัว เช่น เมื่อครั้งเกิดมหาวาตภัยพายุไต้ฝุ่น “เกย์” เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ปี ๒๕๓๒ ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง

นางร้อง ศรีสงคราม หนึ่งใน ๒๕,๓๒๖ ครอบครัวที่ได้รับผลร้ายจากพายุครั้งนั้น ต้องไร้ที่อยู่อาศัยสูญเสียลูกชายและลูกสะใภ้เหลือเพียงเด็กชายอนุชา ศรีสงครามหลานชาย ที่นางต้องรับภาระเลี้ยงดู

สัมภาษณ์ นางร้อง ศรีสงคราม

“ครั้งนั้นไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร ทุกคนเดือดร้อนกันหมด พอรู้ว่ามีคนมาช่วยก็ดีใจมาก เป็นเจ้าหน้าที่ที่มาถึงก่อนใคร เขาบอกว่าเขามาจากในหลวง เขาเอาความห่วงใยของท่านมาช่วยเหลือ มามอบให้อายากจะบอกเขาเหลือเกินว่าตอนนั้นพวกเราคิดว่าในหลวงเท่านั้นที่เป็นที่พึ่ง และเป็นความหวังของชีวิต”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเคลื่อนที่ของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ นำเงินและสิ่งของพระราชทานไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทั่วถึง โดยมิต้องให้พวกเขาเหล่านั้นต้องต่อสู้กับความเดือดร้อนแต่เพียงลำพัง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๒๗ เรื่อง การช่วยเหลือระยะยาว

บทบรรยาย

ผลจากมหาวาตภัยพายุน้ำท่วมใหญ่ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี ๒๕๓๒ นั้น นอกจากจะทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือนราษฎรสถานที่ราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนแล้ว ยังเกิดปัญหาทางการศึกษาเล่าเรียนของเด็กกำพร้าที่เป็นบุตรของผู้ที่เสียชีวิตจากพายุดังกล่าว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดสร้างโรงเรียนราชประชานุเคราะห์เพิ่มขึ้นพร้อมทั้งพระราชทานทุนการศึกษาสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กกำพร้าเหล่านั้น

สัมภาษณ์ เด็กหญิง วิไลพร ศรีสมุทร

“ไม่มีอะไรจะเสียใจเท่านี้เลยในชีวิต หนูต้องสูญเสียพ่อที่เป็นหลักของครอบครัวไป มีแม่คนเดียวที่ต้องดูแลหนูและพี่น้องรวม ๕ คน หนูสงสารแม่มากค่ะ ตอนนั้นคิดว่าอนาคตทางการเรียนคงหมดสิ้นแน่นอน มูลนิธิฯ ของในหลวงก็รับดูแลหนูให้ศึกษาเล่าเรียน ให้ชีวิตใหม่หนูอีกครั้ง หนูดีใจมากค่ะ”

เด็กหญิงวิไลพร ศรีสมุทรและพี่ รวม ๓ คน ได้รับทุนพระราชทานการศึกษาสงเคราะห์ พี่สาวคนโตเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว สามารถไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวได้อีกแรงหนึ่ง เป็นพระมหากษัตริย์คุณที่สุด สำหรับเด็กหญิงวิไลพรและครอบครัวศรีสมุทร

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๒๘ เรื่อง ทรงอาทรราษฎร

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบว่าโรคเรื้อนเป็นโรคระบาดที่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้ป่วยเองและอาจติดต่อไปยังผู้อื่นได้ถ้าไม่ได้รับการรักษา หากไม่มีวิธีการควบคุมโรคเรื้อนที่ดี จะก่อให้เกิดปัญหาอย่างมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งสถาบันราชประชาสมาสัยขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๓ เพื่อค้นหาวิธีการรักษา และควบคุมโรคเรื้อน

เป็นเวลากว่า ๓๕ ปี แห่งการดำเนินงานของสถาบันฯ ทำให้บรรลุผลตามพระราชประสงค์ทุกประการ บัดนี้องค์การอนามัยโลกถือว่าโรคเรื้อนในประเทศไทยอยู่ภายใต้ภาวะที่ควบคุมได้แล้ว

สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ตรวจเชื้อโรคเรื้อน

“ผมทำงานตรวจหาเชื้อโรคเรื้อนมาหลายปีแล้วครับ สถิติผู้ป่วยในระยะแรก ๆ หลายคนต่อปี แต่ก็ลดลงทุก ๆ ปี ลดลงมากเลยครับ มาปีนี้ผมตรวจพบแต่...คน ผมคิดว่าอีกหน่วยงานในแผนกผมคงว่างลงแน่ นี่ก็แสดงให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงช่วยเหลือการควบคุมโรคเรื้อน ให้หมดไปจากประเทศไทยได้ครับ”

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ทรงรังเกียจผู้ป่วยไม่ว่าจะเป็นโรคอะไรนั้น ทรงเป็นตัวอย่างที่ดีให้แพทย์ เจ้าหน้าที่และพยาบาลได้ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เป็นผลดีและเป็นกำลังใจต่อผู้ป่วยที่จะหายได้ในเร็ววัน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๒๙ เรื่อง ความสำเร็จที่นิคมบ้านหัน

บทบรรยาย

ผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ได้รับการรักษาจากโรงพยาบาล เมื่อหายหรือสามารถช่วยตัวเองได้แล้ว ก็จะพระราชทานความช่วยเหลือผ่านมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ต่อไป ถึงการประกอบอาชีพจึงเกิดเป็นนิคมโรคเรื้อนขึ้น

นิคมโรคเรื้อนบ้านหัน อำเภอเมืองสรวง จังหวัดมหาสารคาม เป็น ๑ ใน ๑๒ นิคมผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ได้ให้ชีวิตใหม่แก่สมาชิก ๑๔๕ คนให้เขาเหล่านั้นมีความหวังที่จะต่อสู้ ให้ฝึกอบรมการประกอบอาชีพจนหลายคนประสบความสำเร็จมีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น นายเลื้อน ยอดโพธิ์ชัย ซึ่งเมื่อก่อนร่างกายเขาได้รับความทรมาณจากโรคร้าย ครอบครัวก็ยากจนไม่มีเงินแม้แต่จะรักษาตัวเอง

สัมภาษณ์ นายเลื้อน ยอดโพธิ์ชัย สมาชิกนิคมบ้านหัน

“พวกเราเหมือนมีอาชีพใหม่ครับ ร่างกายก็ไม่แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไปเท่าไร สามารถทำงานได้ และนิคมฯ ได้ให้อะไรเราหลายอย่างตลอดจนการฝึกอาชีพเดี๋ยวนี้พวกเราตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อสมาชิกจะได้กู้ยืมไปประกอบอาชีพ พวกเรามีความเป็นอยู่ดีขึ้นมากเราระลึกเสมอว่าที่เรามีชีวิตทุกวันนี้ ก็เพราะในหลวงท่านไม่ทรงทอดทิ้งพวกเราเลยครับ”

๑๔๕ ชีวิตในนิคมบ้านหัน ได้รับพระมหากรุณาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงห่วงใยเอื้ออาทรจนราษฎรเหล่านั้นมีหลักประกันที่มั่นคงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ไม่เป็นภาระต่อสังคม

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๐ เรื่อง รายได้จากงานฝีมือ

บทบรรยาย

พระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ผู้ป่วยโรคเรื้อนผ่านมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จนเป็นผลให้พวกเขาสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคมได้นั้น มีความก้าวหน้าเป็นลำดับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่อยู่นิคมฯ ต่าง ๆ จะได้รับการอบรมและฝึกอาชีพ เพื่อที่จะมีรายได้เลี้ยงตัวเองต่อไป เช่น นางปัด ชัยอินทร์ แห่งนิคมบ้านหัน จังหวัดมหาสารคาม ที่ยึดอาชีพการทอผ้าจนมีรายได้ที่มั่นคง

“เมื่อก่อนไปไหนมาไหนก็ได้รับแต่การรังเกียจจากคนทั่วไปพอเข้าไปรักษาที่โรงพยาบาลพระประแดง และมีโอกาสได้ร่วมเข้าเฝ้าในหลวง ท่านไม่เคยแสดงความรังเกียจพวกเราเลย ทำให้มีกำลังใจและช่วยหาตลาดให้ เดี่ยวนี้ดิฉันและสมาชิกอีกหลายคนก็ทอผ้าขายและมีกำลังใจที่จะต่อสู้ชีวิตต่อไปค่ะ”

ปัจจุบันที่นิคมโรคเรื้อนบ้านหันแห่งนี้ มีงานอาชีพต่าง ๆ หลายอย่างทั้งงานทอผ้า เย็บผ้า และงานอื่น ๆ ซึ่งทำให้สมาชิกนิคมฯ มีความสุขอยู่กับการทำงาน ไม่นึกถึงความบกพร่องของร่างกายมีชีวิตอยู่เหมือนคนปกติทั่วไป

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๑ เรื่อง ทรงห่วงใยทหารหาญ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยถึงความ เป็นอยู่และอนาคตของตำรวจ และทหารที่บาดเจ็บ พิการทุพพลภาพ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ป้องกัน ประเทศชาติ จึงพระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้งศูนย์ ฝึกอาชีพให้แก่ทหารผ่านศึกที่พิการชึ้นในบริเวณโรงพยาบาลพระมงกุฎ ในวันที่ ๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑ เพื่อบำบัดจิตใจตำรวจและทหารที่พิการให้ ได้ รับความเพลิดเพลิน ให้มีความสบายใจจะได้ลืมความ เจ็บปวดและความทุกข์ทรมานจากสภาพความพิการ และจักได้มีความรู้ไปประกอบอาชีพช่วยเหลือตัวเอง ไม่เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคม

สัมภาษณ์ รอ.พ่วง เพชรสุวรรณ

“ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ไปปฏิบัติหน้าที่สู้รบกับข้าศึก ที่สมรภูมิประเทศเวียดนามใต้ และได้รับบาดเจ็บเนื่อง จากเหยียบกับระเบิด จึงเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หลังจากนั้นจึงได้เข้าฝึกอาชีพและ แกะสลักไม้ที่ศูนย์ฝึกอาชีพพระราชทาน จนกระทั่งได้ทำ การฝีมือขึ้นน้อมเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของทุก ๆ ปี”

แม้ร่างกายจะพิการจากการสู้รบ แต่เขาเหล่านั้น ก็มีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้ไร้ค่าในสังคมอีกต่อไป สามารถสร้างสรรค์งานศิลปะออกจำหน่ายเป็นรายได้ เลี้ยงตัวเองและครอบครัว และเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้าง สรรค์สังคมให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป สมกับความห่วงใย และเมตตาที่ในหลวงทรงมีต่อเขาเหล่านั้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๒ เรื่อง เราจะครองแผ่นดินโดย ธรรม

บทบรรยาย

๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓ ได้มีพระราช พิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็น พระมหากษัตริย์โดยสมบูรณ์ตามโบราณขัตติยราช ประเพณี และทรงมีพระปฐมบรมราชโองการพระราช ทานอารักขาแก่ประชาชนชาวไทยว่า “เราจะครอง แผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาว สยาม”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงบำเพ็ญ พระราชกรณียกิจตามพระปฐมบรมราชโองการมาโดย ตลอดเป็นที่ประจักษ์แก่พสกนิกรทั้งแผ่นดิน

พลตรี หม่อมราชวงศ์ศึกฤทธิ์ ปราโมช

“ได้ทรงใช้ความรักของราษฎรเป็นเนื้อหา ทรงใช้พระปัญญาคุณเป็นแอกไก ทรงใช้พระกรุณาธิคุณเป็นเมล็ดพืช และทรงใช้พระเสโทที่หลังไหลออกมา เพราะความเหน็ดเหนื่อยพระวรกายนั้น เป็นสายธารที่หล่อเลี้ยงพื้นดินให้มีความอุดม”

ทรงเป็น “พลังแห่งแผ่นดิน” สมดังพระนาม “ภูมิพล” โดยแท้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๓๓ เรื่อง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

บทบรรยาย

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภาคอีสานนั้นทรงรับทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความทุกข์ยากในการประกอบอาชีพของราษฎร ทรงหาวิธีการแก้ไขให้พวกเขาให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และทรงจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานขึ้นเมื่อ พุทธศักราช ๒๕๒๖ เพื่อศึกษาการพัฒนาการเกษตรของราษฎรภาคอีสานให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการปลูกข้าว ที่เป็นพืชหลักที่สำคัญที่สุดของเกษตรกร

สัมภาษณ์ นายถาวร จันทินิตย์
เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

“วันเก่าที่ผ่านไป เหมือนกับผมไม่มีอะไรเลยในชีวิตหมดหน้าทำนาทุกอย่างก็ว่างเปล่า คนหนุ่มคนสาวทิ้งบ้านช่องเข้าเมืองหางานทำ เหลือเพียงเด็ก ๆ และคนแก่กับนาที่ทำอะไรไม่ได้เลย แต่ในหลวงท่านช่วยเราได้ ท่านทำให้เราสามารถปลูกข้าวได้ดี ดีขึ้นจริง ๆ ครับ ผมโชคดีที่เกิดมาบนแผ่นดินนี้ แผ่นดินที่มีในหลวงคอยห่วงใยราษฎรที่ทุกข์ยากของท่าน”

ปัจจุบันนายถาวร จันทินิตย์และครอบครัวที่อบอุ่นมีชีวิตที่สมหวังกับข้าวในไร่นา ที่เคยทำได้ไร่ละไม่เกิน ๑๐ ถึง เป็น ๕๐ ถึงต่อไร่ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างมากต่อนายถาวร และอีกหลาย ๆ ชีวิตที่ขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๓๔ เรื่อง ระบบฟาร์มและไร่นาสวนผสม

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จังหวัดสกลนครขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพของราษฎร ได้แก่ปัญหาเรื่องดินขาดคุณภาพ ปัญหาเรื่องการชลประทาน และปัญหาเรื่องชนิดของพืชที่จะนำมาปลูก เพราะพื้นที่ต่าง ๆ ไม่สามารถทำการเกษตรอย่างเดียวกันได้ แต่สามารถทำได้หลาย ๆ อย่างในพื้นที่เดียวจึงเกิดเป็นระบบไร่นาสวนผสม ทำให้เกษตรกรมีรายได้ในส่วนรวมที่ดีกว่าการทำการเกษตรอย่างเดียว เช่นที่ไร่นาสวนผสมของ นายสา ความปาดิ

สัมภาษณ์ นายสา ความปาดิ
เกษตรกรไร่นาสวนผสม

“พื้นที่อีสานนี้มันแห้งแล้งทุกรันดารนัก จะปลูกพืชแต่ละอย่างก็ไม่ค่อยได้ผล ในหลวงท่านหาวิธีการช่วยเหลือแล้วก็เอาอาชีพเกษตรกรหลาย ๆ อย่างนี้มาให้พวกเราทำมีทั้งปลูกข้าว ทำสวนเลี้ยงสัตว์ เพื่อไม่ให้พวกเราทอดทิ้งหมดเราสู้ ผมก็ทำตามที่ท่านแนะนำทุกอย่างเพราะคิดว่าจะต้องดีขึ้นแน่ ๆ แล้วก็ดีขึ้นจริง ๆ ด้วยครับสิ่งที่ในหลวงให้พวกเราทำ”

ในการประกอบอาชีพการเกษตรหลาย ๆ อย่างรวมกัน เช่น ไร่นาสวนผสมนี้ ความมุมานะ และความขยันของเกษตรกรจึงสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดจากความแห้งแล้ง และความไม่สมบูรณ์ของพื้นที่ที่เคยเกิดขึ้นนั้นให้หมดไปจากอีสานได้ตามแนวพระราชดำริ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๕ เรื่อง งานหัตถกรรมในชนบท

บทบรรยาย

นอกเหนือจากการพัฒนาอาชีพทางการเกษตร และการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการชลประทานแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังพระราชทานพระราชดำริ ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ดำเนินงานส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวให้แก่ราษฎร โดยเปิดการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ราษฎรได้นำกลับไปประกอบเป็นอาชีพเสริมและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

สัมภาษณ์ นายบุญล้วน เชื้อพันธ์
ช่างทำเครื่องเรือนไม้ไผ่

“เมื่อก่อนพอว่างจากการทำนา ก็ไม่ได้ทำอะไร เพราะไม่รู้ว่าจะทำอะไรดี พอได้เห็นทางศูนย์ฯเขาเปิดสอนการทำเครื่องเรือนไม้ไผ่และก็เป็นโครงการของในหลวง ผมก็คิดว่าคงต้องดีแน่ทำแล้วต้องได้เงิน เพราะในหลวงท่านทำแต่สิ่งดี ๆ มาให้พวกเรา ผมก็เลยสนใจไปอบรมกับเขา เดียวนี้ทำเครื่องเรือนไม้ไผ่แทบไม่ทันตามที่ลูกค้าสั่งเลยครับ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทางศูนย์ฯ ศึกษาการปลูกไม้พันธุ์ต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นวัตถุดิบรองรับงานหัตถกรรมต่าง ๆ ทำให้ปัจจุบันนี้เกษตรกรชาวอีสานมีรายได้เพิ่มขึ้นจากงานหัตถกรรม ไม่ต้องอพยพแรงงานไปท้องถิ่นอื่น เป็นการสร้างงานในชนบทที่มั่นคงอีกทางหนึ่ง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๖ เรื่อง ฟาร์มโคนมแดนอีสาน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์สกลนคร ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โคนม ซึ่งเคยเป็นอาชีพประสบความสำเร็จจากที่อื่นมาแล้ว และให้นำมาไว้ในพื้นที่ภาคอีสานนอกเหนือจากการเพาะปลูก และการประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ จากแนวพระราชดำรินี้ ทำให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมได้ จนประสบความสำเร็จมีการจัดตั้งศูนย์รวมนมมีเกษตรกรเป็นสมาชิกกว่า ๓๐๐ ราย

สัมภาษณ์ นางบุปผา นรสาร
เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

“อาชีพเลี้ยงโคนมที่ทำนี้ ในหลวงท่านทรงแนะนำให้ทำคะ ครอบครัวยุติกันโดยได้เข้าเฝ้าในหลวงมา ๒ ครั้งแล้วคะที่สวนจิตรลดา แล้วเราก็ทำตามทีบอก เดียวนี้มีโคอยู่ ๑๙ ตัว บางวันรีดนมแทบไม่ทันส่งเลยคะเหนื่อยแต่ก็คุ้มรู้สึกว่าได้ขึ้นมาก ซึ่งทำให้ความเหนื่อยนั้นหายไปหมดเลยคะ ภูมิใจที่ความสำเร็จของตัวเองนี้สามารถเป็นแบบอย่างกับคนอื่นได้”

ปัจจุบันดินแดนอีสานนี้ มีการพัฒนาการเกษตรที่ดี มีชลประทานที่ดี และเลี้ยงสัตว์ได้เหมือนกับที่อื่นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานความช่วยเหลือและประสบผลสำเร็จมาแล้ว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๗ เรื่อง ต้นแบบศูนย์สาธิตสหกรณ์

บทบรรยาย

ถึงวันนี้เป็นเวลาว่า ๓๐ ปีมาแล้ว ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำริให้ริเริ่มการจัดที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือป่าที่หมดสภาพแล้วนำผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีเข้าไปพัฒนาพื้นที่เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ ที่มีความขยันขันแข็ง และต้องการพัฒนาตนเองได้เข้าไปประกอบอาชีพ และยังได้จัดตั้งศูนย์สาธิตสหกรณ์ เพื่อขึ้นำการดำเนินงานแบบสหกรณ์ ดังเช่นหมู่บ้านหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อันเป็นโครงการตามพระราชประสงค์ โครงการแรกและเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายจนได้รับเลือกเป็นโครงการตัวอย่างของประเทศ

สัมภาษณ์ นายเฉลิม แสงศิลา
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง

“ผมเป็นเกษตรกรรุ่นแรกที่ได้รับพระราชทานที่ดิน ยังจำได้สมัยที่ได้เข้าเฝ้า ๒๐ กว่าปีแล้ว ในหลวงท่านเคยบอกว่าเมื่อเริ่มต้นบ้านของเราเป็นบ้านไม้ไผ่ พื้นเป็นดินธรรมดา แต่ต่อไปเราจะมีบ้านเป็นไม้กระดาน เราจะมีพื้นที่เป็นพื้นที่เป็นพื้นที่เป็นพื้นที่ ท่านว่านั่นคือสิ่งภายนอก สิ่งที่ท่านพอใจที่สุด คือ เรามีความเจริญขึ้นเป็นความเจริญที่สร้างด้วยความตั้งใจ สร้างด้วยความขยันและสร้างความสามัคคีของพวกเขาผมจำได้”

ปัจจุบันมีโครงการ ดังเช่น โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์ หุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี เกิดขึ้นแล้ว ๗ โครงการ ซึ่งเกษตรกรทุกโครงการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๓๘ เรื่อง พระคุณเกื้อราษฎรถ้วน
ร่มเย็น

บทบรรยาย

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๓ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี นายอิน บุญมา เป็นหนึ่งในจำนวนชาวไทยมุสลิมที่ได้รับพระราชทานพระมหากษัตริย์จาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยได้รับพระราชทานที่ดินทำกิน ๖ ไร่ ต่อมา พุทธศักราช ๒๕๓๕ นายอิน ได้รับพระราชทานที่ดินเพิ่มอีก ๕ ไร่ นายอิน เลือกว่าจะทำฟาร์มแบบเกษตรผสมผสาน ปัจจุบันเขาเลี้ยงวัวนมและรีดนมขายให้แก่ศูนย์ และพื้นที่ที่เหลือก็ปลูก ไม้ผล ได้แก่ มะม่วง ส้มโอ ฝรั่ง กล้วย เป็นต้น

สัมภาษณ์ นายอิน บุญมา
เกษตรกรชาวไทยมุสลิม

“นับว่าผมเป็นคนโชคดีอีกคนหนึ่ง ที่ได้เข้ามาอยู่ในโครงการของศูนย์ห้วยทรายแห่งนี้ ผมและชาวไทยมุสลิมอีกหลายครอบครัวได้ลืมตาอ้าปากก็เพราะในหลวงท่านช่วยท่านไม่เคยรังเกียจว่าเราเป็นมุสลิม นับว่าเป็นบุญของพวกเราจริง ๆ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรทุกเชื้อชาติ ที่เป็นชาวไทยอยู่บนผืนแผ่นดินไทยให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขกันถ้วนหน้า

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๔
ตอนที่ ๓๓๙ เรื่อง สืบสานพระราชดำริ

บทบรรยาย

เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๗ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้เสด็จไปทรงวางศิลาฤกษ์อาคารนันทนาการ ของโรงพยาบาลราชานุกูล โดยอาคารแห่งนี้เป็นที่ทำกิจกรรมการกีฬา ฝึกความแข็งแรงของร่างกายอีกทั้งเป็นประโยชน์ในการฝึกด้านสังคมแก่เด็กปัญญาอ่อน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงจำเริญตามรอยพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ทุกข์ยากรวมทั้งผู้บกพร่องทางสติปัญญา ด้วยการทรงรับอุปถัมภ์องค์การหลายแห่งที่ทำงานช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเหล่านี้

กับ ๑๐ นาที พระองค์ก็ทรงตอบว่า “วันนั้นเป็นงานวันเกิดของพระราชินี ซึ่งถือเป็นวันมงคล ก็ต้องไปงานมงคลกลับมาแล้วก็ต้องมาไว้ทุกข์ให้แม่ เมื่อทางราชการประกาศให้วันนี้เป็นวันแม่ ในฐานะที่เป็นลูกคนหนึ่ง ก็อยากจะไปกราบแม่เหมือนลูกคนอื่น ๆ อาตมาก็ถามอีกว่า ประชาชนเป็นห่วง ขณะนี้มหาพิตรกำลังประชวรและงานก็หนักมาก ในวันที่ ๑๐ มี.ค. ก็เสด็จไปเป็นองค์ประธานในงานสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเป็นพระมารดา ไม่ทราบว่ามีมหาพิตรได้วางพระราชหฤทัยไว้อย่างไร ซึ่งพระองค์ก็ตรัสว่า “อันนี้ก็คงจะต้องพยายามทำใจให้ได้ เพราะแม่เคยสั่งไว้ แม่บอกว่าถ้าแม่ตายละก็พวกเธออย่าร้องไห้ นะ แม่ไม่อยากให้พวกเธอร้องไห้ เพราะถึงอย่างไรแม่ก็แก่แล้ว คนแก่ก็ต้องตายและเมื่อตายลูกหลานอย่าร้องไห้ให้ทำหน้าที่ต่อไปอย่าร้องไห้แม่ไม่ชอบ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๔
ตอนที่ ๓๔๐ เรื่อง “ความกตัญญูธิดาของนฤปดี”

บทบรรยาย

ตามที่ พระพิพิธธรรมสุนทร วัดสุทัศนเทพวรารามได้เข้าถวายพระธรรมเทศนา ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง ในการบำเพ็ญพระราชกุศลถวายแด่พระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ หลังจากแสดงพระธรรมเทศนาแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสกับพระพิพิธธรรมสุนทร ซึ่งได้นำพระราชดำรัสมาถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชนให้แก่ประชาชนคนไทยทราบอีกครั้งเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๙ ดังนี้

พระพิพิธธรรมสุนทร

“อาตมาถามพระองค์ท่านว่า ประชาชนสงสัยว่าทำไมมหาพิตรไปกราบแม่ในวันที่ ๑๒ ส.ค. เวลาตี ๓

พระพิพิธธรรมสุนทร

“สรุปว่าไม่ว่าแม่จะสั่งอะไรนั้นพระองค์จะทรงเชื่อ และทรงปฏิบัติตามโดยตลอดอย่างไม่มีข้อแม้ใด ๆ และที่พระองค์ทรงเล่าให้อาตมาฟังก็เพราะทรงต้องการจะบอกผ่านทางอาตมาให้ประชาชนจะได้หายเป็นห่วง และช่วยกันทำกุศลให้พระมารดา และที่สำคัญพระองค์ต้องทรงเป็นผู้นำจะร้องไห้ให้ประชาชนเห็นหน้าพระเนตรไม่ได้เพราะมีฉะนั้น ประชาชนทั้งประเทศก็ต้องร้องไห้ตามพระองค์ไปหมด...นอกจากพระองค์จะทรงทำหน้าที่ลูกที่ประเสริฐแล้ว พระองค์ยังต้องทรงเป็นในหลวงผู้ประเสริฐของเราในเวลาเดียวกันไปด้วย...สมเป็นตัวอย่างที่เหล่าลูก ๆ ทั้งหลายพึงประพฤติปฏิบัติต่อบุพการีให้ดีที่สุดแม้ไม่เสมอเหมือนพระองค์ก็ต้องตั้งมั่นตามพระองค์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่ชีวิตนี้จะสามารถทำได้”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๑ เรื่อง ราษฎรเป็นสุขด้วยพระมหากษัตริย์คุณ

บทบรรยาย

ที่ตำบลสมเด็จเจริญ กิ่งอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ราษฎรได้บุกเบิกป่าเพื่อทำเป็นที่ทำมาหากิน จนทำให้สภาพป่าเสื่อมโทรมเป็นอันมาก พระเทพสิทธิญาณรังสี (จันทร์ คเวสโก) ได้เห็นว่ามิช้าทรัพยากรป่าไม้คงจะสูญสิ้นไปหมด จึงได้ทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านและพื้นที่ป่าไม้ขึ้นถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้เกิดโครงการห้วยคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้ราษฎรสามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ และการทำมาหากินให้

ดีขึ้น ควบคู่กับการฟื้นฟูสภาพป่าไม่ให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

สัมภาษณ์ พระเทพสิทธิญาณรังสี

“ชาวบ้านแถวนี้ เมื่อก่อนอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ความเป็นอยู่ก็ลำบากชาวบ้านส่วนใหญ่ก็บุกเบิกป่าสงวนกันเพื่อเอาที่ดินมาทำมาหากิน อาตมาคิดว่าขึ้นปล่อยให้ทรัพยากรป่าไม้คงหมดไปในที่สุด จึงได้นำโครงการขึ้นถวายในหลวงท่านก็ได้ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลมาพัฒนา มาจัดระบบหมู่บ้านใหม่ นำระบบสาธารณสุขไปมาให้ เดียวนี้ถนนหนทางสะดวก มีโรงเรียน มีโรงพยาบาลและชาวบ้านสามารถทำมาหากินได้สะดวกขึ้นกว่าแต่ก่อนเยอะ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๒ เรื่อง ชีวิตสดใสที่หุบกะพง

บทบรรยาย

ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งศูนย์สาธิตสหกรณ์ ณ หมู่บ้านหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีขึ้นเพื่อให้ราษฎรมีชีวิตที่มั่นคงทางการเกษตร ทั้งการผลิตและการจัดจำหน่าย สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริว่าป้านศรณารายณ์เป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่นี้อันอาจจะนำมาเป็นวัตถุดิบในงานหัตถกรรมได้ จึงทรงส่งเสริมให้ชาวบ้านใช้ป้านศรณารายณ์ทำงานหัตถกรรมจนถึงปัจจุบันมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป

นางลัดดา แคล้วคล่อง เป็นผู้หนึ่งในสมาชิกของศูนย์สาธิตสหกรณ์หุบกะพง ซึ่งทุกวันนี้หันมาทำผลิต

ภัณฑ์จากป้านศรณารายณ์เป็นอาชีพหลักได้แล้วให้ฟังว่า

สัมภาษณ์ นางลัดดา แคล้วคล่อง สมาชิกกลุ่มแม่บ้านป้านศรณารายณ์

“ทางบ้านรับราชการเงินเดือนน้อย ก็เลยมาช่วยกันทำป้านศรณารายณ์ทั้งสองคนเป็นอาชีพเสริม ส่วนดิฉันทำเป็นอาชีพหลักเลย บางเดือนก็ได้เป็นหมื่น ทุกวันนี้มีรายได้มาจุนเจือครอบครัวอย่างพอเพียงแล้วค่ะ”

ผลิตภัณฑ์ป้านศรณารายณ์จากราษฎรเหล่านี้ ศูนย์สาธิตสหกรณ์หุบกะพง จะรับซื้อทั้งหมดเพื่อนำไปจำหน่ายในสถานที่ต่าง ๆ ทำให้พวกเขา มีรายได้มั่นคง และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามระบบสหกรณ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแนวทางไว้ทุกประการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๔๓ เรื่อง กษัตริย์-เกษตร

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ฟื้นฟูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๕๐๓ ด้วยมีพระราชดำริว่า พระราชพิธีนี้มีความสำคัญในการเพิ่มพูนกำลังใจและให้เกียรติแก่เกษตรกร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปในพระราชพิธีนี้เป็น

ประจำทุกปี นอกจากนั้นยังได้พระราชทานพันธุ์ข้าวจากแปลงนาของโครงการนาข้าวสาธิตโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดามาใช้ในพระราชพิธีนี้ด้วย

ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงสิริราชสมบัตินั้นมีพระวิริยะอุตสาหะในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อแก้ไขอุปสรรคและพัฒนาปัจจัยทั้งหลาย ที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพของราษฎร โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรมจนมีผู้ถวายพระราชสมัญญาว่า “กษัตริย์-เกษตร”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๔๔ เรื่อง พระบรมราชูปถัมภ์กิจการลูกเสือไทย

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการลูกเสือเป็นอย่างมากดังปรากฏในพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะลูกเสือไทยในโอกาสต่าง ๆ เสมอมา

นอกจากนั้นยังทรงส่งเสริมกิจการลูกเสือด้วยประการต่างๆ เช่น เสด็จพระราชดำเนินไปในงานวัน

คล้ายวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ และพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดีแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกองลูกเสือโรงเรียนจิตรลดา และให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์สมัครเข้าเป็นลูกเสือ รับการฝึกอบรมตามมาตรฐานสากล

ในหลักสูตรการศึกษา ได้มีวิชาลูกเสือและเนตรนารี ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นได้รับการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงามตั้งแต่เยาว์วัย รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๕ เรื่อง ทรงอนุเคราะห์เด็กยากจน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์ที่จะจัดตั้งโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนและกำพร้าอนาถาขึ้นในวัด เพื่อพระสงฆ์จะได้มีส่วนช่วยเหลือการศึกษาของชาติ และอบรมศีลธรรมจรรยาให้แก่เด็ก จึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนประเดิมก่อสร้างโรงเรียนขึ้นแห่งแรก คือ โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐในพระบรมราชานุเคราะห์ ที่ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อรับบุตรหลาน ของราษฎรบริเวณใกล้เคียง และให้ทุนการศึกษาตลอดหลักสูตรแก่เด็ก

นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และเด็กกำพร้าอนาถา เช่น เด็กชายสมโภชน์ สมบูรณ์

สัมภาษณ์ เด็กชาย สมโภชน์ สมบูรณ์
เด็กนักเรียน

“ที่บ้านผมยากจนพ่อแม่ก็แยกทางกัน ผมกับน้องอยู่กับยายกับตาทำงานหาเลี้ยงเพียงคนเดียว ยายก็เป็นอัมพฤกษ์ พอกลับจากโรงเรียนผมก็ต้องทำงานบ้านทุกอย่าง ที่บ้านเราไม่มีใครได้เรียนสูงกว่า ป.๖ เลยครับ พอผมได้ทุนช่วยเหลือก็อยากจะได้เรียนให้สูง ๆ เพื่อจะได้เป็นหลักให้แก่ครอบครัว ผมซาบซึ้งในความช่วยเหลือของในหลวงท่านถ้าท่านไม่ช่วยผมก็คงต้องออกไปขายแรงงานหาเลี้ยงชีพไปวัน ๆ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๖ เรื่อง ชีวิตที่ดีขึ้น

บทบรรยาย

นางสาวปราณี น้อยหมื่นไวย เป็นหนึ่งในจำนวนนักเรียนยากจน ที่จบจากโรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ อำเภอเมืองสมุทรปราการ และได้ศึกษาต่อในระดับสูงชันจนจบออกมาประกอบอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ปัจจุบันมีหุ้นส่วนและเป็นกรรมการบริษัท วีพีเซ็นเตอร์ จำกัด

สัมภาษณ์ นางสาวปราณี น้อยหมื่นไวย
อดีตนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์

“เมื่อก่อนโรงเรียนใกล้ ๆ บ้านแถวนี้ไม่ค่อยจะมี จะเรียนต่อระดับมัธยมก็ต้องเดินทางเข้าไปเรียนที่ตัวจังหวัด ทำให้เด็กที่เรียนดีหลายคนขาดโอกาสเพราะเด็กแถวนี้ส่วนใหญ่ค่อนข้างยากจน พอโรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ในพระบรมราชานุเคราะห์มาตั้ง พวกเราก็มีโอกาสได้เรียน ดีขึ้นเมื่อจบออกมาแล้วก็คิดว่าจะทำงานและเป็นพลเมืองดีสมกับที่ในหลวงท่านทรงช่วยเหลือ”

นางสาวปราณี และเพื่อนนักเรียนในเขตตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการหลายคน ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปจากเมื่อก่อน มีอาชีพที่มั่นคง และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญที่ดีของชาติอีกต่อไป เพราะด้วยพระบารมีที่ปกเกล้าปกกระหม่อมโดยแท้

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๗ เรื่อง การปลูกข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยว

บทบรรยาย

ความสำเร็จอย่างหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริ ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาสดำเนินการ คือ การปรับปรุงดินบริเวณโดยรอบพื้นที่พรุ จนสามารถทำการเพาะปลูก และการเกษตรอย่างอื่นดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรทางภาคใต้ จะทรงติดตามการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในพื้นที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และจะทรงซักถามผลการดำเนินงานนั้นจากราษฎรโดยตรง

สัมภาษณ์ นายชาน แดงขำ
ราษฎรบ้านโคกอิฐ-โคกใน จังหวัดนราธิวาส

“ในหลวงท่านเสด็จมาที่บ้านโคกอิฐ-โคกใน นี่ท่านมาเยี่ยมพวกเราท่านเสด็จมาตรงนี้ ยืนอยู่ตรงนี้ แล้วท่านก็ถามผมว่าการทำนาเป็นอย่างไรบ้าง ผมบอกไม่ค่อยดีเลย ท่านก็ว่าไม่ต้องเป็นห่วง จะให้เจ้าหน้าที่มาช่วยเหลือพัฒนา ต่อมาเจ้าหน้าที่จากศูนย์พิกุลทอง ได้เข้ามาช่วยเหลือ มาปรับปรุงดินให้ มาใส่ปุ๋ย ใส่หินปูนฝุ่นให้ ก็ทำให้ปลูกข้าวได้มากขึ้น ข้าวเบาก็ได้มาก ข้าวหนักก็ได้มาก ผมและชาวบ้านโคกอิฐ-โคกใน รู้สึกดีใจมากที่ท่านมาช่วยเหลือ แม้พวกผมจะอยู่ห่างไกล ในถิ่นทุรกันดารท่านก็ยังเสด็จมา”

จากปี ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานตามแนวพระราชดำรินั้น ได้ทำให้พื้นที่ว่างเปล่าซึ่งเป็นพื้นที่พรุ กลายมาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมได้เกือบทุกประเภท อันเป็นการช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นได้อย่างแน่นอน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๘ เรื่อง การทำการเกษตรแบบยั่งยืน

บทบรรยาย

โครงการงานเกษตรยั่งยืน คือ หนึ่งในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้เน้นการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้มากที่สุด เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้และไม่พึ่งพาอยู่กับพืชเกษตรอย่างเดียว ซึ่งทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองแห่งนี้ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ จนทำให้ราษฎรหลายครอบครัวประสบความสำเร็จตามแนวพระราชดำริ

สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ วิสมิตะนันท์
ราษฎรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ

“มาอยู่ที่นี่ ๑๐ กว่าปีแล้ว เมื่อก่อนดินที่นี้ชาวโพลนไปหมดปลูกอะไรก็ได้ผล จนผมท้อใจจะไปจากที่นี่แล้ว พอดีช่วงนั้นในหลวงท่านเสด็จมาบ่อย ท่านให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ช่วยเหลือพวกเรา ผมเลยคิดจะสู้อีกครั้ง แล้วก็เริ่มประสบผลสำเร็จเรื่อยมา จนบัดนี้ผมมีไม้ผลเป็นพืชหลักปลูกผักเป็นพืชหมุนเวียนมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้อย่างสบาย ถ้าไม่ได้กำลังใจจากในหลวงครั้งนั้นผมก็คงไม่มีวันนี้”

โครงการงานเกษตรยั่งยืนนี้ เป็นพื้นฐานแห่งการพัฒนาการเกษตรที่ราษฎรจะได้รับประโยชน์อย่างไม่หมดสิ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๔๙ เรื่อง “ทรัพยากรสัตว์น้ำที่จังหวัดนราธิวาส”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักดีว่า ราษฎรที่อาศัยอยู่ริมชายฝั่งทะเล มีรายได้จากการประมงค่อนข้างต่ำไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เนื่องจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีปริมาณลดลง จึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กรมประมงโดยสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ดำเนินโครงการพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งพื้นบ้าน จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลา

กร่อยในกระชังขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๐ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สัมภาษณ์ นายกะ लिया สุหลง

ราษฎรหมู่บ้านปลาแจ่มุดอ อำเภอดากใบ

“อาชีพเดิมก็ทำนาและทำประมง ทำนาไม่ได้ผล เพราะดินกลายเป็นดินเค็ม ประมงก็ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำแต่มันก็ไม่แน่นอน ต่อมากรมประมงได้นำโครงการพระราชดำริของในหลวงมาส่งเสริม คือการเลี้ยงปลากะพง และเลี้ยงหอยนางรม ทำให้พวกเรามีรายได้เพิ่มสามารถใช้ชีวิตครอบครัวได้อย่างเป็นสุขผมซาบซึ้งในความเมตตาของในหลวงมากเลยครับ”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๕๐ เรื่อง อุตสาหกรรมการทำยางแผ่น

บทบรรยาย

เนื่องจากยางพาราและปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงสนพระทัยที่จะให้ศูนย์ศึกษาคณะพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังได้พระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์ฯ จัดสร้างโรงงานทำยางแผ่น และโรงกลั่นน้ำมันปาล์มขนาดเล็กขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรได้เข้าชม และศึกษาเป็นตัวอย่าง ตลอดจนช่วยเหลือเกษตรกรให้เข้ามาใช้ประโยชน์จากโรงงานนี้ได้อีกด้วย

สัมภาษณ์ นายคง น้อยแก้ว

เกษตรกรในโครงการ

“ก่อนนั้นผมทำแต่เพียงนาข้าวอย่างเดียว แล้วในหลวงท่านก็มาส่งเสริมเรื่องการปลูกยางพารา ผมก็มีความสนใจจะปลูกก็ได้มีโอกาสอบรมที่ศูนย์พิกุลทองนี้ แล้วกลับไปปลูกที่บ้านผม พอได้สัก ๗ ปี ก็สามารถกรีดยางได้ผมก็เอาน้ำยางมาทำที่โรงงานของในหลวงนี้ เดียวนี้ผมก็ขายยางแผ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกมากเลี้ยงครอบครัวอยู่ได้อย่างสุขสบาย”

นายคง น้อยแก้ว และเกษตรกรอีกหลายราย สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้เพิ่มขึ้น จากทำอาชีพเดิมเป็นเท่าตัว ปัจจุบันเกษตรกรบางคนมีโรงงานขนาดเล็กเช่นนี้เป็นของตนเองแล้ว

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๕๑ เรื่อง “พระผู้สถิตยในใจราษฎร”

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจการบ้านเมือง และเยี่ยมเยียนราษฎรภาคใต้อย่างเป็นทางการในพุทธศักราช ๒๕๐๒ มีราษฎรชาวไทยมุสลิมมารอรับเสด็จอย่างล้นหลาม เสด็จพระราชดำเนินไปทรงนมัสการปูชนียสถานสำคัญของภาคนี้ รวมทั้งได้เสด็จเยือนศาสนสถานของชาวมุสลิม มีพระราชดำรัสกับชาวไทยมุสลิมอย่างใกล้ชิด และมีมัสยิดมาบัง จังหวัดสตูล ชาวไทยมุสลิมได้กราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จเข้าไปในสุเหร่า เพื่อเป็นเกียรติแก่พวกเขา ต่อมาพุทธศักราช ๒๕๒๒ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธาน ในพิธีเปิดมัสยิดมาบังที่สร้างขึ้นใหม่อีกเป็นวาระที่ ๒

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๕๒ เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทบรรยาย

นับแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทุ่มเทพระวรกาย และพระสติปัญญาหาวิธีการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรมาโดยตลอด ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพสกนิกรในทุกภูมิภาค ทรงรับฟังทุกข์สุขของประชาชน และทรงหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาคความเดือดร้อนของพสกนิกรให้จงได้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจึงได้เกิดขึ้น และเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๕ เป็นต้นมา

สัมภาษณ์ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

เลขาธิการสภาพัฒนาแห่งชาติ

สัมภาษณ์ นายบาห์รี มาห์หมัด
ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล

“เป็นความประทับใจของชาวไทยมุสลิม และกระผมที่ได้มีโอกาสเข้าไปในหลวงที่มีมัสยิดแห่งนี้ทั้ง ๒ ครั้ง ท่านเป็นพระมหากษัตริย์ไทยที่ชาวไทยมุสลิม รู้สึกซาบซึ้งอย่างบอกไม่ถูก ท่านไม่เคยแบ่งแยกคนที่นับถือศาสนาต่าง ๆ ท่านรักทุกคน ทรงมีพระเมตตาช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่มีอะไรจะซาบซึ้งเท่าความกรุณาที่ได้รับจากพระองค์ท่านครับ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระอัครศาสนูปถัมภกของศาสนาที่ชาวไทยนับถือทรงสถิตยในใจราษฎร และเป็นศูนย์รวมแห่งความจงรักภักดีของคนไทยทุกศาสนา

“ตามที่ผมได้ติดตามรับใช้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น ท่านรอบรู้ทุกด้าน และมีโครงการช่วยเหลือประชาชนทุกด้าน ท่านติดตามผลงานอยู่เป็นประจำไม่ว่าราษฎรเหล่านั้นจะอยู่ห่างไกลขนาดไหน จะเห็นว่าศูนย์ศึกษาต่าง ๆ นั้น เป็นแบบอย่างในการพัฒนาการเกษตรได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านจริง ๆ ครับ”

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันมีมากกว่า ๒,๐๐๐ โครงการ อยู่ภายใต้การประสานงานของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริถึง ๑,๔๑๔ โครงการ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้สร้างประโยชน์และความเจริญให้แก่ประเทศอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดความร่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์ โดยถ้วนทั่ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าของทวยราษฎร์ทั้งหลายอย่างแท้จริง

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๔
ตอนที่ ๓๕๓ เรื่อง บ้านขุนวางวันนี้

บทบรรยาย

- ชาวเขา ๑ “เรามีอาชีพ...มีรายได้มั่นคง”
ชาวเขา ๒ “เรามีน้ำกินน้ำใช้อุดมสมบูรณ์”
ชาวเขา ๓ “เราได้ไปโรงเรียนได้เรียนหนังสือ”
ชาวเขา ๔ “เจ็บป่วยเราก็มีสถานเฝ้าพยาบาล”

นั่นคือส่วนหนึ่งของหมู่บ้านขุนวาง ตำบลแม่วิน กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันแตกต่างจากเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๘ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมรากับหน้ามือเป็นหลังมือ ในครั้งนั้นผู้ใหญ่บ้านขุนวาง ซึ่งเป็นชาวเขา

เผ่าม้ง ได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “ขอถนนชื่อ ๆ ให้หมู่บ้านด้วย”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็มีพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสร้างถนนให้แก่หมู่บ้านดังกล่าว แม้จะไม่ได้ถนนชื่อ ๆ อันหมายถึงถนนตรง ๆ ไม้วกไปวนมา แต่ถนนสายนี้ก็สร้างความสะดวกสบายให้แก่ชาวบ้านบ้านขุนวางทุกคนจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนั้นศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน ก็ได้พัฒนาให้หมู่บ้านขุนวางในวันนี้ มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม สมดังพระราชประสงค์

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๔
ตอนที่ ๓๕๔ เรื่อง น้ำพระทัยเพื่อแนวหน้า

บทบรรยาย

ณ กองพันทหารม้า ๒ พัน ๗ จังหวัดอุดรธานี วันที่ชุดลาดตระเวน ชุดนี้ไม่เคยลืมเลือนก็คือ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๐

วันนั้นชุดลาดตระเวน ได้ออกปฏิบัติการลาดตระเวนจากบ้านห้วยโก๋นไปยังบ้านสบฮีในเขต อำเภอปัว จังหวัดน่าน และได้ปะทะกับผู้ก่อการร้ายจน พลทหารบิล กะรินตาถูกยิงใส่ตะลัก

สัมภาษณ์ จ.ส.อ.สงวน รวยคบกลืน

หนึ่งในชุดลาดตระเวน ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๐

“ขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ประทับอยู่ที่ฐานโกลีเดียงโปรดให้

นำเฮลิคอปเตอร์บินมารับทหารบาดเจ็บ และเสด็จมาพร้อม ฮ.ทัง ๒ พระองค์”

สัมภาษณ์ ร.ต.บิล กะรินตา

ทหารผู้ได้รับบาดเจ็บจากการลาดตระเวน

๒๒ ธ.ค. ๒๕๑๐

“ตอนนั้นผมเจ็บมาก มีคนเล่าให้ฟังว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถ แกะส้มป้อนให้ผมกินด้วย”

ด้วยพระบารมีของทั้งสองพระองค์ ทำให้พลทหารบิล กะรินตา รอดชีวิตมาจนถึงทุกวันนี้แม้จะต้องปลดประจำการเนื่องจากกระดูกที่สำคัญก็ตาม

“ปลาบปลื้มมากครับ ที่ทั้ง ๒ พระองค์ทรงเสด็จมาช่วยเหลือปลาบปลื้มจริง ๆ ครับ ในน้ำพระทัยของท่าน”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๕๕ เรื่อง สถิตในใจประชา

บทบรรยาย

“วันที่ ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙ ตามถนนผู้คนช่างมากมายเสียจริง ๆ ที่ถนนราชดำเนินกลางราษฎรเข้ามาใกล้จนชิดรถที่เรา นั่ง กลัวเหลือเกินว่าล้อรถของเราจะไปทับแข้งทับขาใครเข้าบ้าง รถแล่นฝ่าฝูงคนไปได้อย่างช้าที่สุด ถึงวัดเบญจมบพิตรรถแล่นเร็วขึ้นได้บ้างตามทางที่ผ่านมา ได้ยินเสียงใครคนหนึ่งร้องขึ้นมาดัง ๆ ว่า “อย่าละทิ้งประชาชน” อยากจะร้องบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ “ทิ้ง” ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะ “ละทิ้ง” อย่างไรได้ แต่รถวิ่งเร็วและเลยไปไกลเสียแล้ว”

พระราชนิพนธ์นี้เป็นที่ตีพิมพ์และตราตรึงอยู่ในความทรงจำของชนชาวไทยตลอดมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพิสูจน์ให้เห็นว่าพระองค์ไม่เคยละทิ้งประชาชน เป็นที่ประจักษ์ทั่วกันถึงน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาธรรม และพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงสนพระราชหฤทัยห่วงใยในทุกข์สุขของเหล่าอาณาประชาราษฎร์ใต้พระบรมโพธิสมภาร

ด้วยทรงห่มเทพระวรกายและพระราชหฤทัยที่มุ่งหวังจะรักษาไว้ซึ่ง “ความสุขของประชาราษฎร์”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๕๖ เรื่อง ชีวิตใหม่ที่บ้านขุนกลาง

บทบรรยาย

ณ ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนพุทธศักราช ๒๕๑๓ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตสืชมพู่ ชาวเขาส่วนใหญ่ตกเป็นเป้าหมายในการชั่งชิงประชาชน

แต่ดอยอินทนนท์ในวันนี้ สุขสงบงดงาม ด้วยพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนชาวเขาและโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโครงการหลวงขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวเขาเหล่านี้

สัมภาษณ์ นายเกิด กำเนิดพนา
ราษฎรชาวไทย-ภูเขาเผ่าม้ง

“หลังจากที่เราออกจากป่ามาแล้ว ก็มาอยู่ในหมู่บ้านที่มีโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็เป็นสิ่งที่เราไม่เคยอยู่มาก่อนตรงข้ามกับชีวิตที่เราเคยอยู่ในป่า และที่เราได้รับการอบรมมา และที่นี้มีโครงการหลาย ๆ อย่าง ที่จะสร้างอนาคตให้เรา...”

ปัจจุบันนายเกิด กำเนิดพนา เป็นเกษตรกรตัวอย่างของหมู่บ้านขุนกลาง ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยประสบความสำเร็จในการเพาะปลูกไม้ผล และไม้ดอกเมืองหนาวได้ผลผลิตปีละ กว่า ๒ แสนบาท

“หลังจากที่มีโครงการหลวงเข้ามาแล้ว ทำให้เรามีชีวิตใหม่ สิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น ที่พวกเราไม่เคยคิดไม่เคยเห็น ทำให้พวกเราเหมือนได้เกิดใหม่อีกครั้ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้ชุบชีวิตชาวเขาอย่างมากพวกเราจะรำลึกไว้ตลอดกาล”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๕๗ เรื่อง “อัครศิลปิน”

บทบรรยาย

นอกเหนือไปจากพระราชกรณียกิจอันลำบากตรากตรำแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงผ่อนคลาย พระราชหฤทัยด้วยงานศิลป์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการดนตรี คำร้องประกอบเพลงพระราชนิพนธ์หลายเพลง อ่อนหวาน แผ่ไปด้วยคติและปรัชญาชีวิต

งานด้านศิลปะอีกประการหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ งานจิตรกรรม มีผลงานหลังจากเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว เป็นภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์กว่า ๑๐๐ ภาพ และหลายภาพเป็นที่ยอมรับนับถือในวงการศิลปะว่า เป็นภาพที่มีคุณค่าทางศิลปะอย่างแท้จริง

นอกจากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงงานศิลปะด้านประติมากรรม ทั้งการปั้น การหล่อ และการทำแม่พิมพ์ ได้มีผลงานศิลปะด้านนี้หลายชิ้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงมีฝีพระหัตถ์ในด้านช่างฝีมือไม่ว่าจะเป็นช่างไม้ ช่างโลหะ ช่างกล ทรงออกแบบต่อเรือใบพระที่นั่งเองหลายลำ เป็นเรือที่มีประสิทธิภาพสูง น้ำหนักเบาและราคาประหยัด

ส่วนด้านการถ่ายภาพ ก็ทรงสนพระราชหฤทัยมาตั้งแต่พระชนมายุได้เพียง ๘ พรรษา ทรงฝึกฝนใช้วิธีการใหม่ ๆ ในการถ่ายภาพอยู่เสมอภาพฝีพระหัตถ์ที่เคยจัดออกนิทรรศการ แสดงให้ประชาชนชมก็ปรากฏถึงพระปรีชาชาญในงานศิลปะแขนงนี้อย่างแท้จริง

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงเห็นสมควรเทิดพระเกียรติ โดยขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญาเป็น “อัครศิลปิน”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๕๘ เรื่อง องค์อัครศาสนูปถัมภก

บทบรรยาย

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นวันที่พุทธศาสนิกชนชาวไทยพากันตื่นตื่น และปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่งวันหนึ่ง เพราะเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จอัครศาสนูปถัมภก ได้ทรงพระผนวชเป็นพระภิกษุในพระบวรพุทธศาสนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นผู้นำประชาชนคนไทย ในวันสำคัญทางศาสนาในการบำเพ็ญพระราชกุศล ในวันวิสาขบูชา บางปีพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัว จะทรงพระบัญชาใจแบบไทยตามโบราณราชประเพณี เสด็จพระราชดำเนินประทับณเรือนพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ต่อมาเนื่องจากมีพระราชประสงค์จะเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนราษฎรในต่างจังหวัดตรงกับวันวิสาขบูชาจึงเสด็จพระราชดำเนินประทับณวัดตามวัดสำคัญ ๆ ในท้องที่นั้น สุดท้ายพระบรมราชวินิจฉัยเป็นครั้ง ๆ ไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกของศาสนาต่าง ๆ ทุกศาสนาที่ชาวไทยนับถือตามแบบอย่างของ สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ในการพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์แก่ศาสนานั้น ๆ เสมอมา

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๕๙ เรื่อง “น้ำคือชีวิต”

บทบรรยาย

“หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภคน้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้าไม่มีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงความสำคัญของ “น้ำ” เป็นอย่างยิ่ง เพราะหากน้ำขาดแคลนหรือเสื่อมคุณภาพเมื่อใด ก็จะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎรเมื่อนั้น จึงมีพระราชดำริให้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวกับเรื่องน้ำ บางโครงการดำเนินงานให้ วงจรของน้ำกลับเข้าสู่ระบบตามธรรมชาติ โดยแบ่งตามลักษณะภูมิประเทศ คือ ภาคเหนือ เป็นป่าไม้และภูเขาที่ต้องอนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารเพื่อหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรมมาจนถึงภาค

กลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่แห้งแล้งทุรกันดารขาดแหล่งน้ำ จำเป็นต้องสร้างแหล่งน้ำเป็นส่วนใหญ่ อันได้แก่ เขื่อน อ่างเก็บน้ำและฝาย เพื่อให้มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ส่วนภาคใต้จะประสบปัญหาน้ำเค็มเนื่องจากน้ำทะเลหนุน น้ำกร่อย และน้ำเปรี้ยว ต้องขุดลอกคลอง และสร้างประตูระบายน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นอกจากนี้ยังมีโครงการอื่น ๆ ที่สามารถช่วยให้วงจรน้ำดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ เช่น โครงการฝนหลวงช่วยแก้ไขสภาวะแห้งแล้ง การบำบัดน้ำเสียโดยวิธีชีวภาพ คือการใช้ผักตบชวากรองสารพิษ การเติมออกซิเจนให้แก่ น้ำโดยกังหันน้ำชัยพัฒนา เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำแบบทุ่นลอย

“น้ำคือชีวิต” จึงเป็นพระราชดำริที่แตกสาขาออกเป็นโครงการพัฒนามากมายหลายโครงการ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๒ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๐ เรื่อง ต้นทุนแห่งความอุดมสมบูรณ์

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ เพราะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ อันจะส่งไปหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรม

ทรงชี้แจงชาวเขาให้เห็นว่า การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยนั้น เป็นการทำลายป่าไม้ต้นน้ำลำธารโดยตรงมีผลทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวงโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิโครงการหลวงเข้าไปแนะนำชาวเขาให้ปลูกพืชที่เหมาะสม

ให้มีการบำรุงและพัฒนาป่าไม้ โดยการปลูกป่าทดแทนนั้นได้ โปรดให้ตั้งศูนย์เนื้อเยื่อเพื่อผลิตพันธุ์กล้าไม้ขึ้นที่โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา แจกจ่ายให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริรวม ๒,๐๐๐ โครงการที่อยู่ในทุกภาคของประเทศ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเหล่านี้ ล้วนเป็นการพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำ ทรัพยากรที่ดิน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้แทบทั้งสิ้น

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงห่วงใยในทุกสุขของราษฎร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนผู้ยากไร้ได้ดำรงชีวิตด้วยการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสมกับความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๑ เรื่อง ที่อยู่อาศัยที่ทำกินพระราชทาน

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบปัญหาหลักของเกษตรกรว่า ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการขาดแคลนที่ดินไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ซึ่งห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่ที่ยังอยู่ในสภาพยากจนเหล่านี้ให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ทรงริเริ่มโครงการจัดพัฒนาที่ดินขึ้นเป็นครั้งแรกในพื้นที่บ้านหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังมีพระมหากษัตริย์คุณ พระราชทานทรัพย์สินที่ดินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่อนำไปปฏิรูปที่ดินให้แก่ราษฎรตามนโยบายปฏิรูปที่ดินของรัฐบาล พร้อมทั้งจัดระบบ

การชลประทานให้พื้นที่เพื่อให้เกษตรกรได้มีน้ำใช้ในการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ

โครงการจัดพัฒนาที่ดินนี้ เป็นตัวอย่างความสำเร็จในการรู้จักประสานความคิดแก้ไขปัญหาร่วมกันเป็นผลให้เพื่อนร่วมชาติได้อยู่ดีมีสุข ทรงนำทุกฝ่ายมาช่วยกันพัฒนาที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าหมดสภาพการเป็นป่าสงวนของชาติแล้ว ให้เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์แล้วนำมาจัดสรร ให้แก่เกษตรกรยากจนที่ต้องการจะพัฒนาตนเอง เข้าทำกินในที่ดินจัดสรรนี้พร้อมทั้งได้จัดสร้างสิ่งสาธารณูปโภค และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการครองชีพ จากผลสำเร็จดังกล่าวทำให้เกิดโครงการพัฒนาที่ดินอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อีก ๔ โครงการ กระจายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศเอื้อประโยชน์อย่างมหาศาลแก่ผู้ไร้ที่อยู่อาศัย

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๒ เรื่อง ประเทศแห่งการศึกษารวม

บทบรรยาย

เกษตรกรรม เป็นอาชีพพื้นฐานของคนในสังคมไทยมาโดยตลอด ประชากรสองในสามของประเทศอยู่ในภาคการเกษตรการพัฒนาการเกษตรเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศมาตลอดเช่นกัน

พื้นที่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรนั้น ส่วนใหญ่มักเป็นเขตเกษตรล้าหลังที่อาศัยการผลิตแบบดั้งเดิม คือการเพาะปลูกปีละครั้ง โดยอาศัยน้ำฝน ประสิทธิภาพของการผลิตต่ำ

พระราชประสงค์ในการเกษตรประการแรกคือ การทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ ทรงเน้นมิให้

เกษตรกรพึ่งพาอยู่กับการปลูกพืชแต่เพียงประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น เพราะจะเกิดความเสียหายง่ายเนื่องจากความแปรปรวนของตลาดและความไม่แน่นอนของธรรมชาติ

ด้วยเหตุนี้จึงพระราชทานพระราชดำริให้มีศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น ๖ ศูนย์ฯ กระจายอยู่ในภาคต่าง ๆ ทั้ง ๔ ภาค เพื่อทำหน้าที่เสมือน “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” เป็นศูนย์รวมของการศึกษาค้นคว้าทดลองวิจัย และแสวงหาแนวทางและวิธีการด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและการประกอบอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ และเมื่อค้นพบพิสูจน์ได้ผลแล้วก็จะนำผลสำเร็จ หรือแนวทางตามทฤษฎีใหม่ไป “พัฒนา” ราษฎรแก่กระจายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ เพื่อให้สำเร็จสูงสุด “ราษฎร”

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๓ เรื่อง ทรัพย์สินในดินสินน้ำ

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีกิจกรรมการทดลอง ค้นคว้าวิจัยทางด้านประมงมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๒ ในบริเวณสวนจิตรลดาพระราชวังดุสิต และขยายไปยังศูนย์ศึกษาการพัฒนาต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีพระราชดำริให้ศึกษาและพัฒนาด้านการประมงในเรื่องวิชาการที่จะนำผลมาใช้ในท้องที่และสามารถปฏิบัติจริงได้ เป็นการเชื่อมระหว่างการค้นคว้าวิจัยกับการประกอบอาชีพของเกษตรกร เพื่อให้ราษฎรทั่วไปที่ไม่มีความรู้มากนักก็สามารถทำได้ ทำให้เกษตรกรหันมาสนใจการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้น ทั้งการเลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและการเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมและอาชีพหลักก่อประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพ และความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น

ขึ้นและเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหารโปรตีนได้เป็นอย่างดีด้วยอีกประการหนึ่ง

จากการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นได้เกิดประโยชน์ทั้งระยะสั้น และระยะยาว ประโยชน์ระยะสั้นราษฎรได้รับความรู้และเทคนิคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หลักการอนุรักษ์ทรัพยากร สัตว์น้ำ และมีอาหารจากสัตว์น้ำบริโภคเพิ่มขึ้น มีกรมประมงคอยให้การสนับสนุน โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีประมงน้ำจืด ๕๕ แห่ง สถานีประมงน้ำกร่อย ๒๔ แห่ง และสถานีประมงน้ำเค็ม ๘ แห่ง

ส่วนประโยชน์ระยะยาวนั้น เมื่อราษฎรมีประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากนั้น ก็จะสามารถผลิตสัตว์น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนช่วยทำรายได้เข้าประเทศอันเป็นการเสริมสร้างฐานะเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคงยิ่งขึ้น

รายการ “ในหลวงของเรา”
ออกอากาศ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๔ เรื่อง การพัฒนาการปลูกลำไย

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยในกิจการที่เกี่ยวกับการเกษตรในทุกด้านรวมทั้งด้านการเลี้ยงปลูกลำไย บ่อยครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม มีพระราชดำริเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งพระราชทานสิ่งของต่าง ๆ รวมทั้งพันธุ์สัตว์ เพื่อให้ราษฎรได้มีโอกาสนำไปขยายพันธุ์ด้วย และทรงมอบหมายให้กรมปลูกลำไย ตั้งสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ ดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับหน่วยงานพัฒนาอื่น ๆ ในโครงการต่าง ๆ เช่น ตามศูนย์ศึกษาการพัฒนาในทุกภูมิภาค ปัจจุบันมีสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ทั่วประเทศถึง ๓๐ สถานี

นอกจากนั้นยังทรงเห็นว่า ในพื้นที่ที่เหมาะสมนั้น เมื่อทำการเพาะปลูกแล้วควรทำการเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไปด้วย เพื่อเกษตรกรจะได้ใช้ผลผลิตผลพลอยได้หรือสิ่งเหลือทิ้งจากการเพาะปลูกมาเลี้ยงสัตว์ให้เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น

โครงการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กล่าวมานั้นล้วนแต่ยังประโยชน์ให้แก่เกษตรกรอย่างมาก ทำให้เกษตรกรได้มีพันธุ์สัตว์ที่ดีไปเลี้ยงและขยายพันธุ์เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและนำไปขายเป็นรายได้ นอกจากนี้ก็ได้รับความรู้ในการเลี้ยงและสุขภาพสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการเพาะปลูก ซึ่งเป็นเกษตรกรรมแบบผสมผสานจนประสบความสำเร็จเกิดเป็นรูปธรรมมาแล้วในหลาย ๆ พื้นที่ของประเทศ

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๗ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๕ เรื่อง การสาธารณสุข

บทบรรยาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจให้พสกนิกรของพระองค์พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ และมีพลาณามัยสมบูรณ์ ในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนประชาชนจังหวัดต่าง ๆ เมื่อทรงพบราษฎรที่เจ็บไข้ได้ป่วย ก็จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์หลวงตรวจรักษาและให้ยา ในกรณีที่มีการเจ็บป่วยร้ายแรงฉุกเฉิน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เฮลิคอปเตอร์รับไปรักษายังโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียงโดยด่วน

ในระหว่างเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชน เมื่อทรงทราบว่ามีการสำรวจ และราษฎรอาสาสมัครได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้ปะทะกับผู้ก่อ

การร้าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็จะเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมผู้บาดเจ็บเหล่านั้น และพระราชทานการรักษาพยาบาลในทุกวิถีทาง

เมื่อคราวอหิวาตกโรคระบาดในประเทศไทย และขาดแคลนวัคซีนป้องกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องมือผลิตวัคซีนแก่สภาอากาศไทย พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สร้างเครื่องทำน้ำกลั่น และน้ำเกลือใช้ในโรงพยาบาลศิริราช ตลอดจนส่งให้แก่โรงพยาบาลอื่น ๆ

การส่งเสริมทางการแพทย์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดตั้งกองทุน และมูลนิธิขึ้นหลายทุนหลายมูลนิธิ เช่น ทุนมหิดล ทุนโปลิโอสงเคราะห์ มูลนิธิอานันทมหิดล ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติมากมายนาน

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๙
ตอนที่ ๓๖๖ เรื่อง ด้วยรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

บทบรรยาย

พุทธศักราช ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนชาวเขาในเขตดอยอินทนนท์หลายหมู่บ้าน นายไกร เช่งวะ ราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าม้งเป็นผู้หนึ่งที่ได้มีโอกาสเฝ้ารับเสด็จ

สัมภาษณ์ นายไกร เช่งวะ
ราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

“ประทับใจมากที่ในหลวงเข้ามาในหมู่บ้านมาแนะนำ มีพันธุ์วัว หมู ไก่ และการเกษตร มาให้ประกอบ การเลี้ยงชีพที่ถูกต้อง เลี้ยงครอบครัวได้ดีขึ้นมาเรื่อย ๆ”

นายไกร เช่งวะ ยังไม่เคยลืมความประทับใจในครั้งกระนั้นและทุกวันนี้เขาบอกว่ายังยึดมั่นในคำสอนของในหลวงที่ให้เขาคิดดี ทำดี ตลอดมา

“ที่ในหลวงเข้ามาช่วย พวกเราก็ตื่นขึ้นมา มาก ๆ แบบลักษณะการเกษตร หรือทุกอย่างที่เราไม่เคยเข้าใจไม่เคยเห็นมาแนะนำทุกสิ่งทุกอย่างก็ดีขึ้น เราได้รับความอบอุ่นใจทุกอย่าง ไม่มีสิ่งใดจะตอบแทนในหลวงได้เลย”

รายการ “ในหลวงของเรา”

ออกอากาศ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙

ตอนที่ ๓๖๗ เรื่อง ๙ มิถุนา...วันประชาธิปไตย

บทบรรยาย

วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ วันนี้เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

๕๐ ปีทองของแผ่นดินไทย ที่ร่วมเย็นเพราะพระบารมีของพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงถึงพร้อมซึ่งทศพิธราชธรรม จากวันนั้นถึงวันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเหน็ดเหนื่อยในพระราชภารกิจแต่ก็มีได้ทรงอ่อนล้าหรือ ท้อแท้ ในการพระราชทานความช่วยเหลือ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แก่พสกนิกรของพระองค์แต่อย่างใด

“พระมหากษัตริย์ผู้ทรงงานหนักที่สุดในโลก” คือความจริงที่สื่อมวลชนต่างประเทศต่างยอมรับ แต่สำหรับพสกนิกรชาวไทยแล้วรับรู้ตลอดมาว่า ในหลวง

ของเราทรงงานหนักเพียงใด ทรงเป็นศูนย์รวมของความรัก ความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทยในชาติ ทรงครองพระราชอาณาจักรในระบอบประชาธิปไตยด้วยทศพิธราชธรรม

ทรงมีพระปรีชาชาญในการชักนำให้ผู้บริหารราชการบ้านเมืองร่วมกันพัฒนาประเทศชาติเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรเป็นอเนกอนันต์ สมดังพระปฐมพระบรมราชโองการที่พระราชทานอารักขาประชาชนของพระองค์ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

วันที่ ๙ มิถุนายนนี้ จึงเป็นวันที่ปวงประชาต่างปลื้มปิติโดยถ้วนหน้าที่มีบุญได้มีโอกาสเกิดมาในรัชกาลอันยืนนานถึง ๕๐ ปี แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นพระมหาธรรมมิกราชเจ้า ขอทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ไปจนกว่าประชาชนชาวไทยจะมีการศึกษา มีความสุข ความเจริญ โดยถ้วนหน้ากัน

บ 9206

DS สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.
586 ในหลวงของเรา เล่ม 2.
ภ671ส62
2541
ล.2

